

Lepo je biti skupaj!

Letno poročilo
Skupine Telekom Slovenije
in družbe Telekom Slovenije, d.d.

Letno poročilo je integrirano s trajnostnim poročilom,
ki je sestavljeno skladno z GRI smernicami.

 Letno poročilo 2011

 <http://porocilo.telekom.si>

TelekomSlovenije

KAZALO

1 UVOD

Stran	6	1.1	Poudarki iz poslovanja Skupine Telekom Slovenije
	8	1.2	O Skupini Telekom Slovenije
	8	1.2.1	Področja našega delovanja
	9	1.2.2	Naše blagovne znamke
	10	1.2.3	Trgi Skupine Telekom Slovenije
	11	1.2.4	Sestava in organiziranost na dan 31. 12. 2011
	12	1.2.5	Naše zaveze in članstvo v združenjih
	12	1.2.6	Vključevanje deležnikov in načela poročanja
	13	1.3	Nagovor predsednika uprave
	16	1.4	Izjava o odgovornosti uprave
	17	1.5	Razvojna strategija in načrti
	17	1.5.1	Poslanstvo, vrednote in vizija
	18	1.5.2	Strateške smernice in cilji Skupine Telekom Slovenije
	20	1.6	Pomembnejši dosežki v Skupini Telekom Slovenije
	22	1.7	Pomembnejši poslovni dogodki po datumu bilance stanja
	23	1.8	Poročilo nadzornega sveta družbe Telekom Slovenije, d. d., za poslovno leto 2011
	25	1.9	Upravljanje Skupine Telekom Slovenije
	37	1.10	Lastniška struktura in trgovanje z delnico
	42	1.11	Upravljanje tveganj
	42	1.11.1	Sistem upravljanja tveganj
	42	1.11.2	Proces obvladovanja tveganj
	42	1.11.3	Ključna tveganja v Skupini Telekom Slovenije in dejavnosti v letu 2011
	44	1.11.4	Ključna tveganja po posameznih trgih in družbah

2 POSLOVNO POROČILO

Stran	53	2.1	Finančni rezultati Skupine Telekom Slovenije
	53	2.1.1	Ključni finančni kazalniki
	54	2.2	Finančno upravljanje in poslovanje
	56	2.3	Naložbe
	57	2.4	Poslovno okolje in trendi v panogi
	57	2.4.1	Makroekonomsko okolje
	58	2.4.2	Trendi v IKT panogi
	59	2.4.3	Razvitost IKT trga v Sloveniji in jugovzhodni Evropi
	61	2.4.4	Regulativa elektronskih komunikacij in varstvo konkurence
	62	2.5	Trženje in prodaja
	62	2.5.1	Položaj na trgu
	65	2.5.2	Upravljanje portfelja blagovnih znamk
	69	2.5.3	Tržne in prodajne aktivnosti
	72	2.5.4	Odgovornost do uporabnikov
	75	2.5.5	Odgovornost do dobaviteljev in nabavna funkcija
	75	2.6	Omrežje, tehnologije in IT
	75	2.6.1	Raziskave in razvoj storitev
	76	2.6.2	Razvoj in upravljanje omrežja
	76	2.6.2.1	Konvergentno jedrno omrežje
	77	2.6.2.2	Fiksno dostopovno omrežje
	78	2.6.2.3	Mobilno dostopovno omrežje
	79	2.6.3	Razvoj informacijskih tehnologij

2 POSLOVNO POROČILO

Stran	79	2.7	Finančni rezultati družb Skupine Telekom Slovenije
	79	2.7.1	Telekom Slovenije
	80	2.7.2	Druge družbe v Sloveniji
	81	2.7.3	Druge družbe v jugovzhodni Evropi
	82	2.8	Odgovornost do zaposlenih
	82	2.8.1	Zaveza k nediskriminatornosti
	82	2.8.2	Struktura zaposlenih
	84	2.8.3	Izobraževanje in razvoj kadrov
	86	2.8.4	Zaposlovanje invalidov
	86	2.8.5	Organizacijska klima, zadovoljstvo in kultura zaposlenih
	87	2.8.6	Upravljanje inovacij
	87	2.8.7	Sodelovanje s predstavniki zaposlenih
	88	2.8.8	Skrb za zaposlene in z njimi povezane skupine zunaj delovnega okolja
	88	2.8.9	Varnost in zdravje pri delu
	89	2.8.10	Certifikat Družini prijazno podjetje
	90	2.8.11	Komuniciranje z zaposlenimi
	90	2.9	Odgovornost do družbenega okolja
	91	2.9.1	Pomembnejša sponzorstva in donacije
	92	2.10	Odgovornost do naravnega okolja
	92	2.10.1	Novosti in dosežki na okoljskem področju v letu 2011
	93	2.10.2	Pregled izvedbe okoljskih ciljev v letu 2011
	96	2.10.3	Okoljski kazalniki
	99	2.10.4	Okoljski kazalniki v družbah v jugovzhodni Evropi
	99	2.10.5	Skrb za okolje v drugih družbah Skupine Telekom Slovenije
	101	2.11	Odgovornost do sistemov kakovosti
	101	2.11.1	Formalizirani sistemi kakovostnega vodenja
	102	2.11.2	Kakovost omrežja in storitev
	103	2.12	Odgovornost do varovanja
	104	2.13	Vsebinsko kazalo po smernicah poročanja GRI G3.1
	107	2.14	Izjava neodvisnega revizorja o Trajnostnem poročilu

3 RAČUNOVODSKO POROČILO

Stran	109	3.1	Uvodna pojasnila
	110	3.2	Računovodsko poročilo Skupine Telekom Slovenije
	110	3.2.1	Računovodski izkazi Skupine Telekom Slovenije
	117	3.2.2	Pojasnila postavk skupinskih računovodskih izkazov in povzetek pomembnih računovodskih usmeritev Skupine Telekom Slovenije
	159	3.2.3	Poročilo neodvisnega revizorja za Skupino Telekom Slovenije
	160	3.3	Računovodsko poročilo družbe Telekom Slovenije, d. d.
	160	3.3.1	Računovodski izkazi Telekoma Slovenije, d. d.
	167	3.3.2	Pojasnila postavk računovodskih izkazov Telekoma Slovenije, d. d. in povzetek pomembnih računovodskih usmeritev Telekoma Slovenije, d. d.
	212	3.3.3	Poročilo neodvisnega revizorja za družbo Telekom Slovenije, d. d.

4 SLOVARČEK STROKOVNIH IZRAZOV IN TUJK

1. UVOD

Lepo je biti skupaj.

Leto 2011 je bilo pri nas, v Telekomu Slovenije, leto združevanj. Osnovni namen združitve v Skupini Telekom Slovenije je večja ekonomska učinkovitost in hitrejši tehnološki razvoj podjetij. Z inovacijami in skupnim nastopom na trgu se lažje prilagajamo razmeram na trgu, pa tudi bolj usklajeno ter hitreje zadovoljujemo potrebe in želje naših uporabnikov.

Ljudem želimo omogočiti preprosto uporabniško izkušnjo in seveda, biti vodilni v celovitih telekomunikacijah, enostavnih za uporabo. Združevanje podjetij, ljudi, tehnologije in znanja ni le zgodba preteklega leta, temveč vizija naše prihodnosti, s katero želimo povezovati ljudi bolje kot kdorkoli drug – vedno in povsod.

1.1

Poudarki iz poslovanja Skupine Telekom Slovenije

V Skupini Telekom Slovenije smo v letu 2011:

- ustvarili 824,5 milijona evrov poslovnih prihodkov, kar je 2 odstotka manj v primerjavi z letom 2010,
- uspešno izpeljali združitev Mobitela in Telekoma Slovenije,
- na vseh trgih ponudili vrsto novih storitev, produktov in vsebin, ki zagotavljajo izboljšanje uporabniške izkušnje in s tem zadovoljstva uporabnikov,
- imeli 341.083 maloprodajnih širokopasovnih priključkov in 2.480.299 priključkov fiksne govorne in mobilne telefonije,
- nadaljevali proces nižanja stroškov in celovite prenove poslovanja in optimizacije procesov, ki bo omogočil prihodnjo poslovno uspešnost in razvoj Skupine Telekom Slovenije.

V letu 2012 bomo:

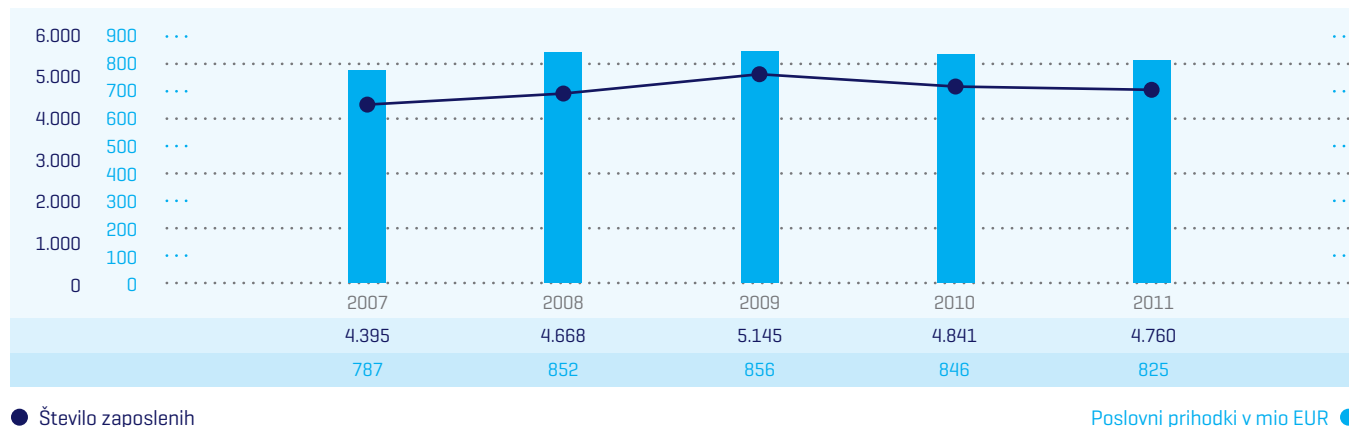
- nadaljevali s prenovo in optimizacijo poslovnih procesov,
- izvajali sprejeti Strateški načrt Skupine Telekom Slovenije.

Pomembnejši kazalniki poslovanja Skupine Telekom Slovenije

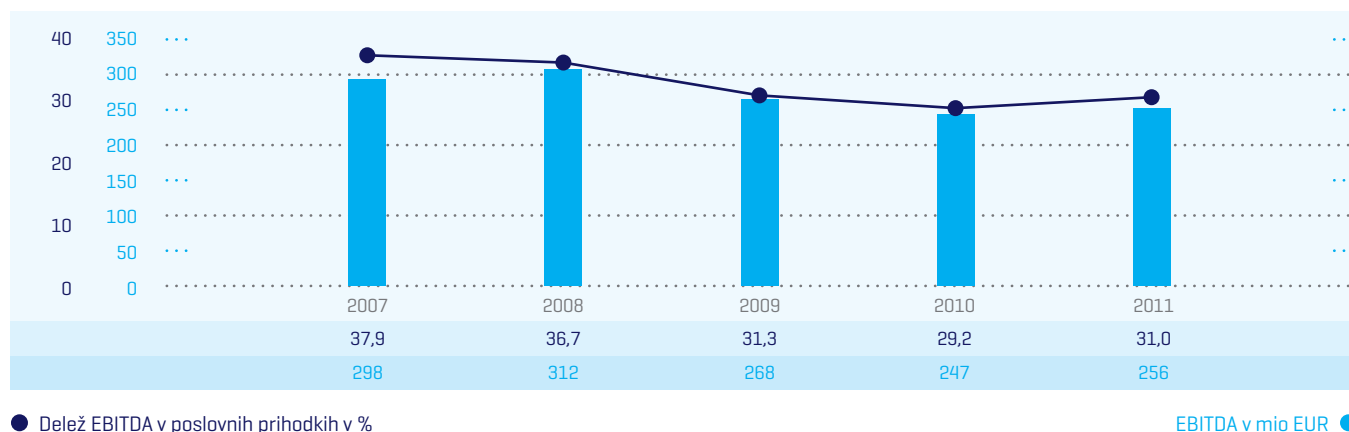
v tisoč EUR	2011	2010	2009
Poslovni prihodki	824.507	845.548	856.106
EBITDA*	255.616	247.156	267.847
Delež EBITDA v poslovnih prihodkih v %	31,0 %	29,2 %	31,3 %
EBIT – Dobiček iz poslovanja	63.250	-178.482	70.166
Donosnost prodaje (RoS [EBIT/čisti prihodki od prodaje]) v %	7,8 %	neg.	8,3 %
Čisti poslovni izid	34.011	-210.317	29.464
Sredstva	1.575.314	1.658.228	1.925.526
Kapital	815.275	807.812	1.001.566
Razmerje med kapitalom in sredstvi [Equity Ratio v %]	51,8 %	48,7 %	52,0 %
Neto finančni dolg	388.591	503.360	590.360
NFD / EBITDA	1,5	2,0	2,2
Investicije v osnovna sredstva [CAPEX]	91.966	113.575	184.776
EBITDA – CAPEX	163.650	133.581	83.071
Delež EBITDA – CAPEX v EBITDA v % [Cash Margin]	64,0 %	54,0 %	31,0 %
Število zaposlenih	4.760	4.841	5.145
Stroški dela	150.160	162.523	152.909
Število ur izobraževanja na zaposlenega	22,0	27,0	28,2
Delež sredstev za sponzorstva in donacije od poslovnih prihodkov	0,7 %	0,5 %	0,6 %

* V letu 2010 EBITDA: dobiček iz poslovanja pred odpisi (amortizacija in slabitve).

Poslovni prihodki v milijon evrih in število zaposlenih Skupine Telekom Slovenije

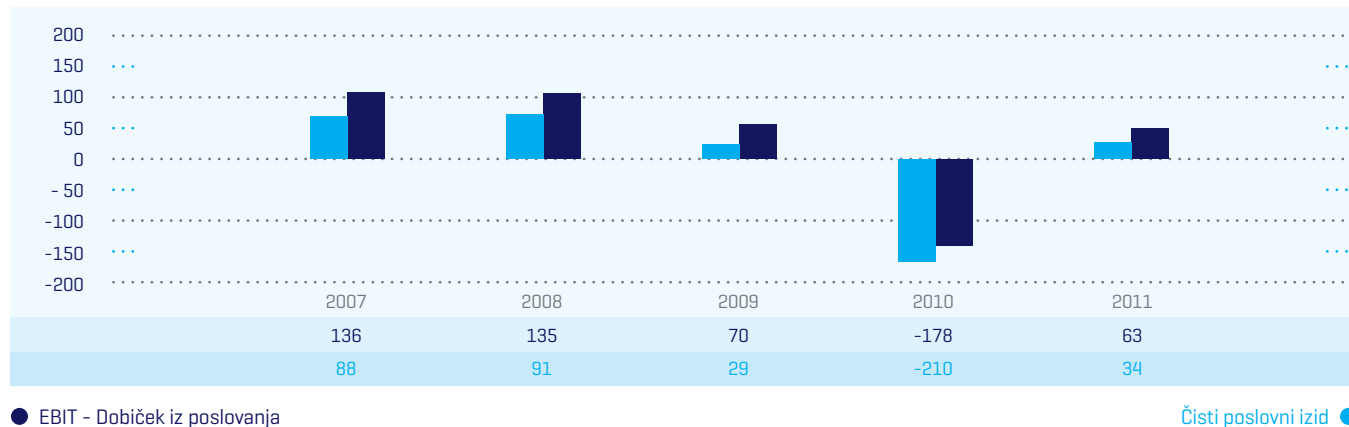

EBITDA in delež EBITDA v poslovnih prihodkih Skupine Telekom Slovenije

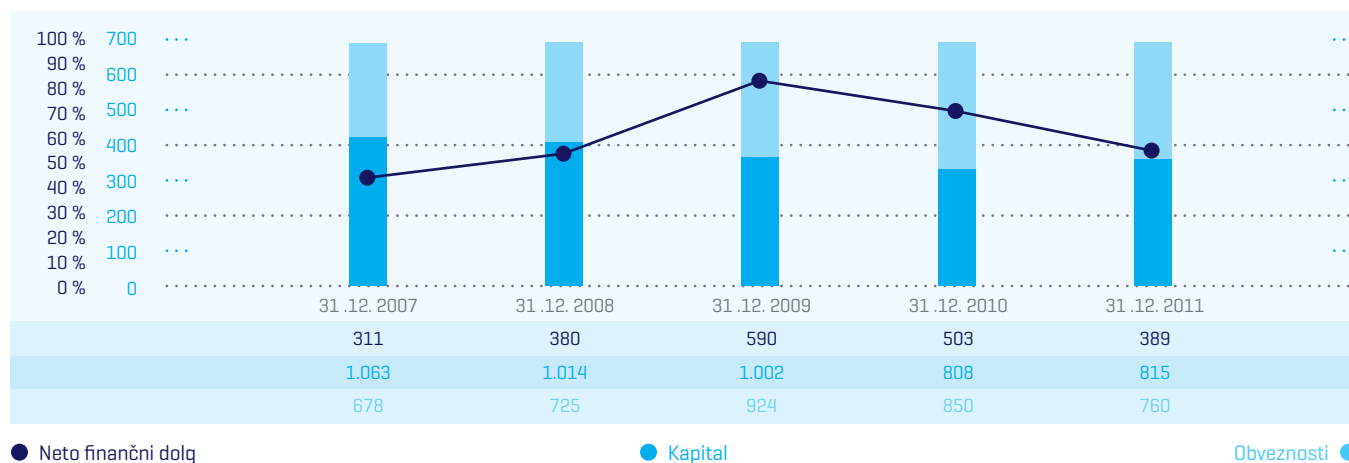

* EBITDA – dobiček iz poslovanja pred odpisi (amortizacija in slabitve)

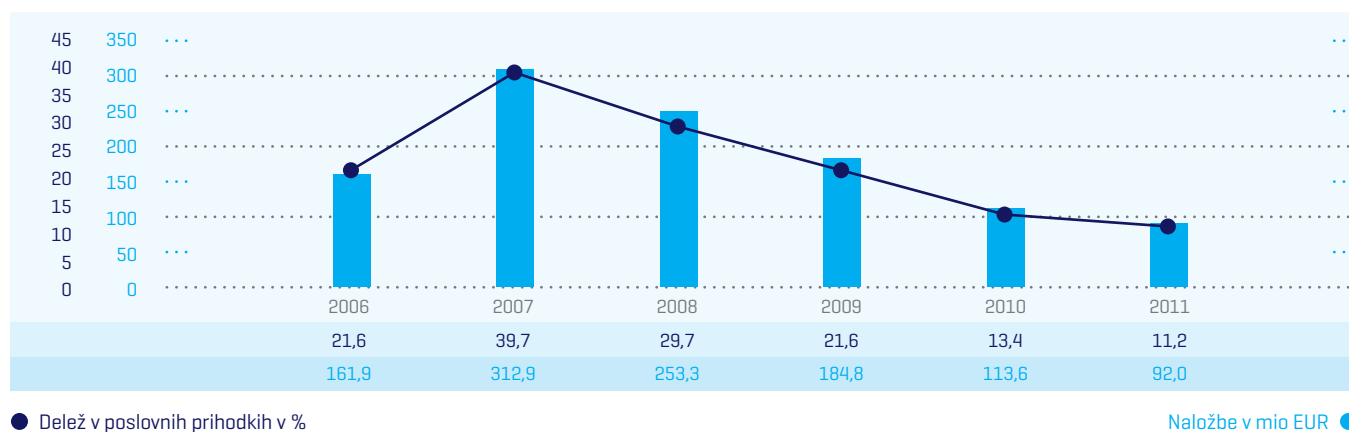
Dobiček iz poslovanja in čisti poslovni izid Skupine Telekom Slovenije v milijon evrih

Sestava virov sredstev in neto dolg Skupine Telekom Slovenije v milijon evrih

Investicije v osnovna sredstva in njihov delež v poslovnih prihodkih

1.2

0 Skupini Telekom Slovenije

1.2.1

Področja našega delovanja

Smo vodilni in najnaprednejši poslovni sistem s področja telekomunikacij na visoko konkurenčnem slovenskem trgu.

Družbe skupine zajemajo področja:

- fiksni in mobilni komunikacij,
- systemske integracije,
- gradnje in vzdrževanja telekomunikacijskih omrežij,
- digitalnih vsebin in storitev, multimedijev, digitalnega oglaševanja ter
- ohranjanja naravne in kulturne dediščine na območju krajinskega parka Sečoveljske soline.

Odlikujejo nas zanesljivo in visoko kakovostno omrežje ter sodobne, raznolike in k uporabniku naravnane storitve, ki jih nenehno dopolnjujemo, razvijamo in nadgrajujemo.

Poleg Slovenije s svojimi družbami delujemo tudi v regiji jugovzhodne Evrope: na Kosovu, v Makedoniji, Bosni in Hercegovini, Albaniji ter na Hrvaškem in v Črni gori. Finančno naložbo v višini 50 odstotkov vrednosti družbe imamo tudi v gibraltarskem nacionalnem operaterju Gibtelecom.

V letu 2011 smo s pripojitvijo hčerinske družbe Mobitel k matični družbi Telekom Slovenije uresničili pomemben strateški razvojni premik. Združeno podjetje omogoča večjo ekonomsko učinkovitost, hitrejši tehnološki razvoj, večjo prožnost, odzivno sposobnost in inovativnost. Odpira nove možnosti za skupen nastop, ima pa tudi večjo zmožnost prilagajanja razmeram na trgu, s poudarkom na potrebah in zahtevah naših uporabnikov.

1.2.2

Naše blagovne znamke

Konsolidacija družb v skupini, posebej združitev družb Mobitel in Telekom Slovenije ter Planet 9 in Najdi, je prinesla tudi vrsto sprememb v portfelju blagovnih znamk Skupine Telekom Slovenije.

Od julija 2011 je Telekom Slovenije predstavljen z novim logotipom, ki predstavlja skupni imenovalac družbe in na asociativni ravni ohranja moč korporativne blagovne znamke, ki je del slovenske nacionalne identitete in kot tak živi že vrsto let. Dosedanji znak Telekoma Slovenije je s korporativne ravni prešel na vsebinsko in skupaj z Mobitelom in SiOL-om predstavlja tri osrednje storitvene blagovne znamke.

TelekomSlovenije

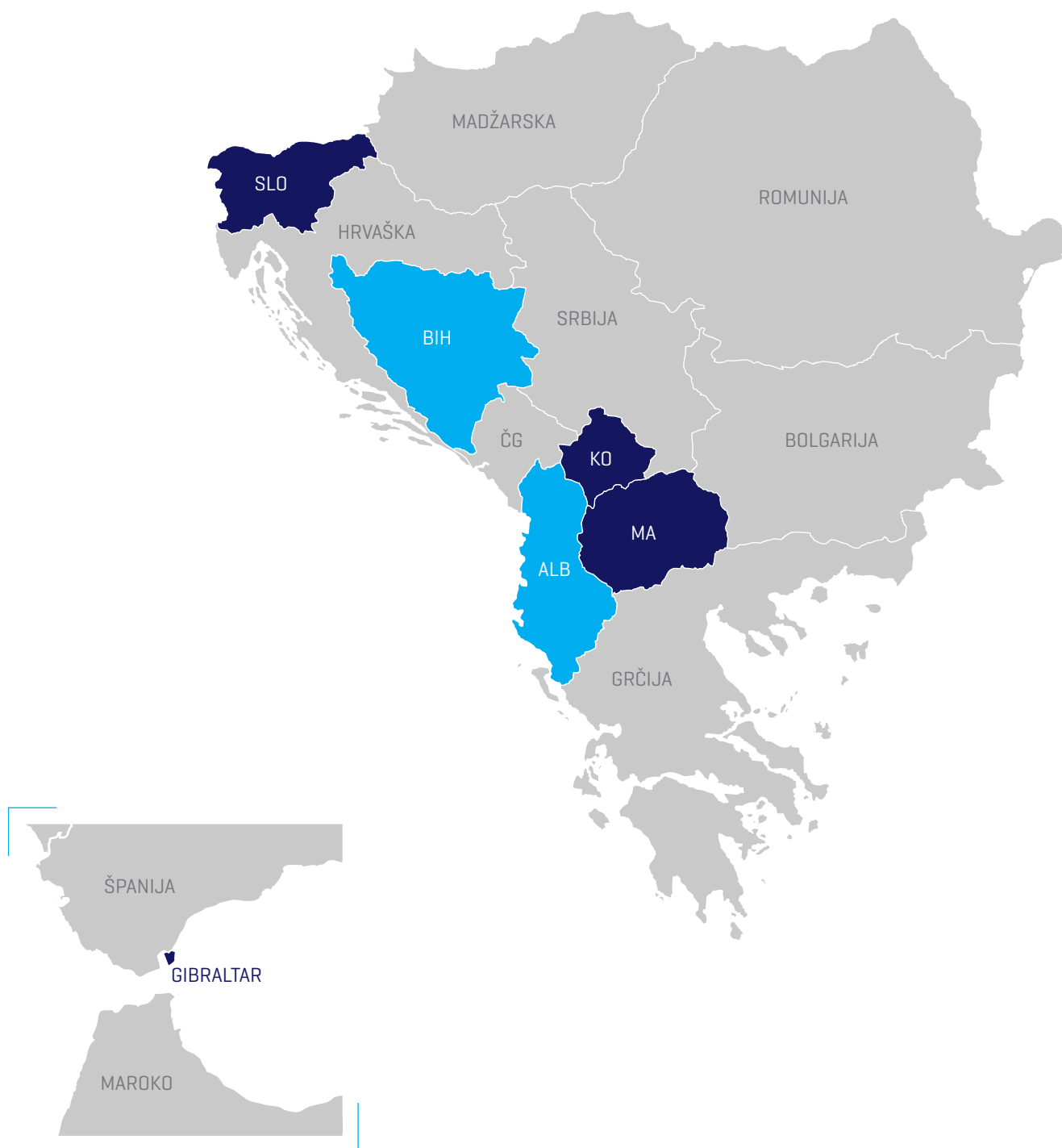
Na ravni hčerinskih družb stremimo k poenotenju pojavnosti krovne korporativne podobe tako doma kot v tujini. V tej smeri je zastavljena tudi korporativna znamka družbe TSmedia, v katero se je lani preimenovala nekdanja družba Najdi. S prenovo korporativne podobe je novo podobo dobil tudi kompozitni logotip Skupine Telekom Slovenije.

SKUPINA TELEKOM SLOVENIJE

TelekomSlovenije **avtentasi** TSmedia GVO   Gibtelecom

1.2.3

Trgi Skupine Telekom Slovenije

Ponudnik fiksni in mobilni storitev ●

Ponudnik fiksni storitev ●

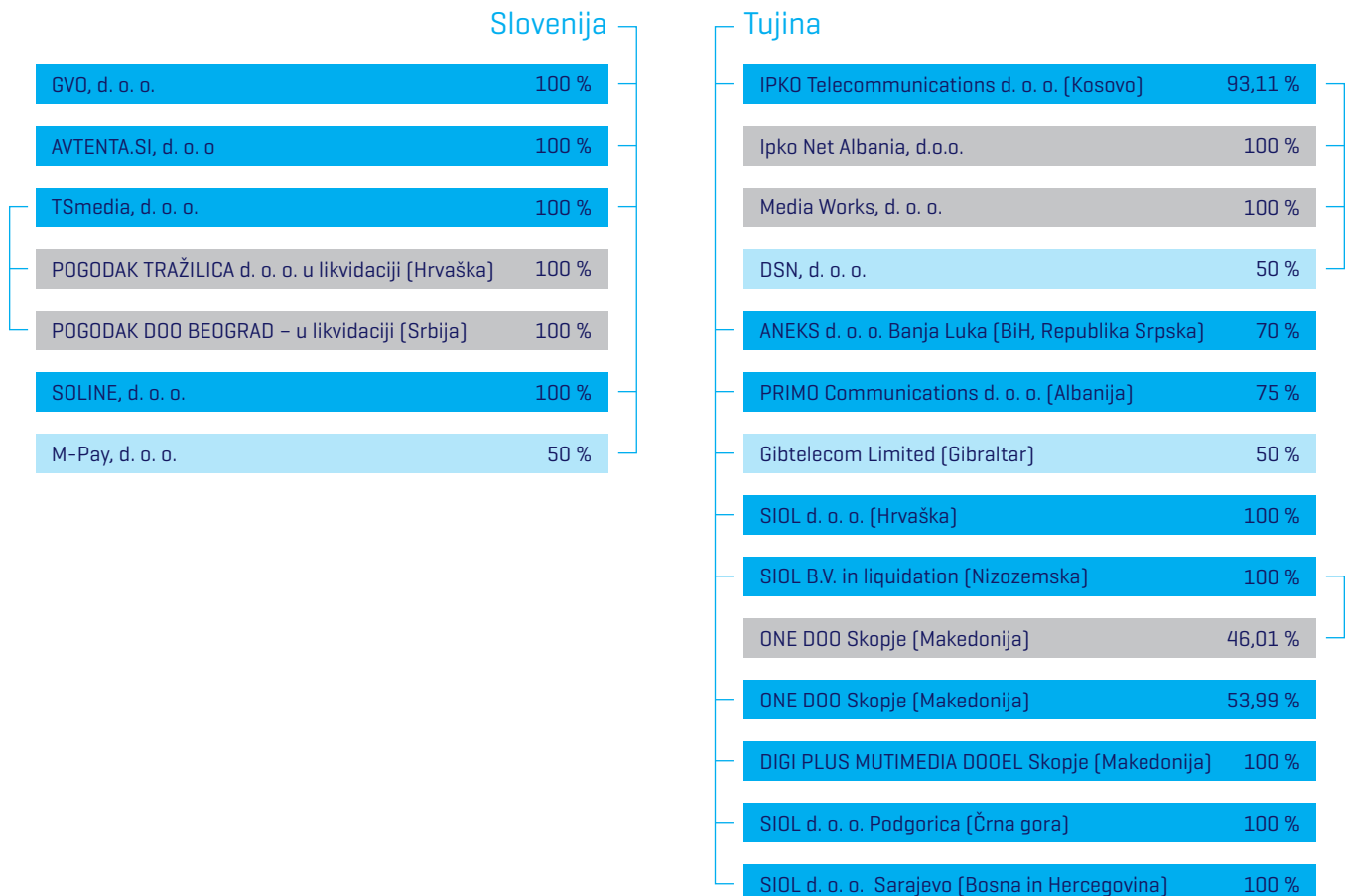
Mednarodna točka prisotnosti ●

1.2.4

Sestava in organiziranost na dan 31. 12. 2011

Skupino Telekom Slovenije so na 31. 12. 2011 sestavljale obvladujoča družba Telekom Slovenije, d. d., in v sliki spodaj navedene hčerinske družbe in skupni podvigi z deleži lastništva.

TelekomSlovenije

Spremembe v sestavi skupine v letu 2011

- Družba Pogodak DOO Beograd je 11. 1. 2011 začela s postopkom likvidacije. S tem se je njena firma spremenila v Pogodak DOO Beograd – u likvidaciji.
- Telekom Slovenije, d. d., je 12. 1. 2011 dokapitaliziral makedonsko družbo ONE DOO Skopje in s tem postal lastnik dodatnega 5,09-odstotnega deleža.
- Družba Planet 9, d. o. o., se je 1. 4. 2011 pripojila k družbi Najdi, informacijske storitve, d. o. o. (sedaj TSmedia, d. o. o.) in s tem dnem prenehala.
- Družba Najdi, informacijske storitve, d. o. o. (sedaj TSmedia, d. o. o.), je 22. 6. 2011 družbi SPLET OGLAŠEVALSKA AGENCIJA, d. o. o., Izlake prodala in nanjo prenesla svoj 50,1-odstotni delež v družbi MEGANET, d. o. o.
- Družba MOBITELE, d. d., se je 1. 7. 2011 pripojila k družbi Telekom Slovenije, d. d., s čimer je družba MOBITELE, d. d., prenehala, Telekom Slovenije, d. d., pa je postal njen univerzalni pravni naslednik.
- Telekom Slovenije, d. d., je 14. 7. 2011 ustanovil družbo SIOL d.o.o. Sarajevo. Družba je bila vpisana v sodni register v Bosni in Hercegovini z dnem 19. 8. 2011.
- Telekom Slovenije, d. d., je 18. 7. 2011 ustanovil družbo SIOL d.o.o. Podgorica. Družba je bila vpisana v sodni register v Črni gori z dnem 20. 7. 2011.
- Firma družbe Najdi, informacijske storitve, d. o. o., se je 20. 9. 2011 spremenila v TSmedia, medijske vsebine in storitve, d. o. o. (skrajšana firma TSmedia, d. o. o.).
- ON.NET DOO Skopje in ONE TO ONE AD Skopje sta se 30. 9. 2011 pripojili k družbi ONE DOO Skopje, s čimer sta prenehali, družba ONE DOO Skopje pa je njun univerzalni pravni naslednik. Telekom Slovenije, d. d., ima po pripojitvi 28,48-odstotni delež v družbi ONE DOO Skopje, družba SIOL B.V. in liquidation pa 71,52-odstotni delež.
- Telekom Slovenije, d. d., je dokapitaliziral družbo ONE DOO Skopje v višini 90 milijonov evrov in povišal svoj delež na 53,99 odstotka, delež družbe SIOL B.V. in liquidation, Nizozemska, pa zmanjšal na 46,01 odstotka.
- Telekom Slovenije, d. d., je z vložkom v višini 2 milijona evrov dokapitaliziral družbo DIGI PLUS MULTIMEDIA DOOEL Skopje in ostaja edini družbenik v tej družbi.
- Telekom Slovenije, d. d., je 28. 12. 2011 dokapitaliziral družbo SIOL d. o. o. Podgorica v višini 320 tisoč evrov.

1.2.5

Naše zaveze in članstvo v združenjih

Družbene, okoljske in gospodarske pobude, v katere so vključene družbe Telekom Slovenije in druge družbe skupine:

- Certifikat Družini prijazno podjetje,
- Podpisniki kodeksa Evropske iniciative za varnejšo rabo mobilnih telefonov za otroke in mladostnike,
- Slovensko društvo ZN za trajnostni razvoj,
- Podpora aktivnostim za varnejšo rabo interneta SAFE.SI [Telekom Slovenije in TSmedia],
- Kodeks za regulacijo sovražnega govora na spletnih portalih [portal siol.net],
- Mreža družbeno-poslovne koristnosti Sinergija.

Družba Telekom Slovenije je članica naslednjih strokovnih združenj in forumov:

- članstvo v Evropskem združenju telekomunikacijskih operaterjev ETNO,
- Forum EMS [www.forum-ems.si], ki v Sloveniji zagotavlja izobraževanje, povezovanje in objektivno informiranje na področju elektromagnetnega valovanja,
- SIST, Slovenski inštitut za standardizacijo,
- Inštitut za delovna razmerja in socialno varnost, Inštitut za delo pri Pravni fakulteti, Inštitut za gospodarsko pravo, Inštitut za javno upravo,
- INIS – Inštitut za neionizirana sevanja,
- FTTH Council,
- UMTS Forum,
- Home Gateway Initiative HGI,
- Broadband forum,
- ETSI – European Telecommunications Standards Institute,
- TeleManagement Forum [tmforum],
- ECO – Verband der deutschen Internetwirtschaft,
- ISACA – Mednarodno združenje za revizijo in kontrolo informacijskih sistemov,
- Slovenska oglaševalska zbornica, Društvo za marketing Slovenije,
- druga združenja s področja dela, varovanja, projektnega menedžmenta in upravljanja tveganj.

Družbe Skupine Telekom Slovenije so večinoma članice gospodarskih zbornic in združenj v posameznih državah, kjer imajo sedež. V Sloveniji smo člani Gospodarske zbornice Slovenije in njenega Združenja za informatiko in telekomunikacije.

1.2.6

Vključevanje deležnikov in načela poročanja

Vključevanje deležnikov

Ključne skupine deležnikov in strategije komuniciranja ter sodelovanja z njimi smo opredelil v politiki upravljanja. Mednje uvrščamo delničarje, uporabnike, Agencijo za pošto in elektronske komunikacije [APEK], državne organe, Urad za varstvo konkurence, dobavitelje in ostale poslovne partnerje, zaposlene, finančne javnosti, medije ter lokalno in širšo skupnost.

S posameznimi skupinami deležnikov sodelujemo in jih vključujemo v svoje aktivnosti na podlagi medsebojnega vpliva in vzajemnosti interesov. Pri tem skrbimo za trajnostno, uravnoteženo upoštevanje vseh treh gradnikov naše korporativne odgovornosti – ekonomskega vidika, odgovornega odnosa do soljudi [kupcev, uporabnikov, sodelavcev in drugih javnosti] in skrbi za naravno okolje.

Načela in značilnosti poročanja

Poročanje o poslovanju Skupine Telekom Slovenije temelji na veljavni nacionalni zakonodaji in Mednarodnih standardih računovodskega poročanja, poročanje o trajnostnem razvoju pa na mednarodnih smernicah trajnostnega poročanja GRI G3 [Global Reporting Initiative]. Skupina Telekom Slovenije in družba Telekom Slovenije poročata o trajnostnem razvoju in korporativni odgovornosti v okviru letnega poročila za obdobje predhodnega koledarskega leta.

Pri poročanju je naš cilj stalno izboljševati jasnost in preglednost vsebin, pri tem pa ohranjati korak z mednarodnimi trendi. Tako smo poročanje za leto 2011 nadgradili v smeri integriranega poročanja z namenom približati poročanje o nefinančnih kazalnikih poročanju o finančnih kazalnikih, da bi dosegli njuno enakovrednost. S tem se odzivamo na spremembe v poslovnem okolju in na naraščajoče povpraševanje trgov, regulatorjev in civilne družbe po celovitih informacijah o poslovanju na način, ki odraža gospodarski, družbeni in okoljski kontekst, v katerem podjetje deluje.

Priprava letnega poročila poteka prek zbiranja podatkov s pomočjo strukturiranega vprašalnika, vsebine pa pripravljajo strokovni sodelavci s posameznih področij.

O trajnostnem razvoju poročamo na ravni Skupine Telekom Slovenije, pri vsebinah, kjer enotna vodila poročanja še niso uveljavljena za celotno skupino, pa na ravni matične družbe. Nadaljevali smo z uvajanjem okoljskega knjigovodstva v družbah na območju jugovzhodne Evrope.

Kontakt za informacije o letnem poročilu in poročanju o trajnostnem razvoju je Telekom Slovenije, d. d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana, Služba za korporativno komuniciranje, pr@telekom.si.

1.3 Nagovor predsednika uprave

Cenjeni delničarji, vlagatelji, partnerji!

Skupina Telekom Slovenije je leto 2011 zaključila občutno spremenjena v primerjavi z začetkom leta. Med najvidnejšimi spremembami so pripojitev Mobitela k Telekomu Slovenije, konsolidacija odvisnih družb, nadaljevanje stroškovne optimizacije in krepitev enotnega tržnega nastopa ter razvoja storitev.

Z združevanjem in izboljševanjem se odzivamo na zahteve dinamične panoge in okolja, v katerem poslujemo. Sprejete odločitve in aktivnosti izhajajo iz ciljev in usmeritev strateškega načrta skupine, ki smo ga sprejeli v začetku leta 2011, z njim pa smo podprli tudi izvedbo pomembnih, že zastavljenih procesov.

Prve pozitivne učinke naštetih ukrepov smo ugotovili že v drugi polovici leta, še bolj pa ob pregledu doseženega ob njegovem zaključku. Najbolj očitno so se ti učinki pokazali v rasti večine ključnih kazalnikov poslovanja, kot je na primer ustvarjenih 34 milijonov evrov čistega poslovnega izida in 63,3 milijona evrov dobička iz poslovanja [EBIT]. Odrzili so se tudi v številnih ugodnih premikih v poslovnih procesih, prestrukturiranju poslovanja na Kosovu in v Makedoniji, zaščiti terjatev s področja reguliranih storitev. Uveljavili smo spremembe v načinu upravljanja hčerinskih družb, vpeljali novosti pri trženju in prodaji ter druge ukrepe za dolgoročno uspešno in odgovorno poslovanje.

Izboljšani rezultati poslovanja

Ob 2 odstotka nižjih poslovnih prihodkih, ki so znašali 824,5 milijona evrov, smo pomembno izboljšali dobičkonosnost poslovanja. Po znatnem padcu v letu 2010 je pretežni del kazalnikov poslovanja ponovno dosegel ravni izpred dveh let.

Vrednost EBITDA se je dvignila za tri odstotke, na 255,6 milijona evrov, za 6 odstotkov je zrasel delež EBITDA v poslovnih prihodkih. Kar 25 odstotkov manjši so bili poslovni odhodki, vendar je treba upoštevati, da gre v večji meri za učinek znižanja drugih odhodkov poslovanja. V teh so bile v letu 2010 zajete slabitve sredstev in naložb. Kljub temu se v znižanju odhodkov kažejo prvi rezultati ukrepov za optimizacijo poslovanja. Cilj strateškega zmanjševanja stroškov nabave in naložb smo uspešno uresničevali z optimizacijo nabavnih procesov, ki poleg stroškovnih sinergijskih učinkov zajemajo tudi krepitev dolgoročnega partnerskega odnosa z dobavitelji.

Pomembno izhodišče za dolgoročno stabilnost poslovanja je tudi zmanjšanje zadolženosti. Neto finančni dolg smo znižali za kar 22,8 odstotka v primerjavi z letom 2010. Izboljšala se je tudi kapitalska sestava. Razmerje med kapitalom in celotnimi finančnimi obveznostmi se je dvignilo na 1,07:1 v korist kapitala, konec leta 2010 pa je znašalo 0,95. Za 16,6 odstotka se je znižal tudi obseg celotnih finančnih obveznosti, saj se v letu 2011 skorajda nismo dodatno zadolževali.

Rezultati leta 2011 kažejo, da smo negativne učinke slabitev finančnih naložb v jugovzhodni Evropi in slabitev zaradi neplačevanja alternativnih operaterjev v Sloveniji v veliki meri premostili. Še več, prestrukturiranje poslovanja in sprememba v vodstvu kosovske družbe Ipko sta se že izkazala kot ustrezno zastavljena. Družba je ustvarila 70,4 milijona poslovnih prihodkov oziroma 7 odstotkov več kot leta 2010 in ob 23 odstotkov nižjih poslovnih odhodkih dosegla skoraj 10 milijonov evrov dobička iz poslovanja. Drugače je v makedonskih družbah. Tu so prihodki v primerjavi z letom 2010 sicer za 4 odstotke nižji, vendar zaradi izvedenih ukrepov prestrukturiranja in kadrovskih ukrepov v vodstvu družbe poslovanje vzbuja optimizem. Zaradi upada vrednosti naložbe pa je bila potrebna slabitev sredstev (na ravni skupine je bila že večina upoštevana v letu 2010), zato je bil posledično čisti poslovni izid močno negativen.

V ospredju zadovoljni uporabniki

Usmerjenost k uporabniku in stalna skrb za izboljšanje uporabniških izkušenj sta v središču našega delovanja. Eden ključnih predvidenih učinkov povezovanja mobilnih, fiksni in širokopasovnih storitev pod eno streho je vrhunska uporabniška izkušnja. Skupaj s povezovanjem vsebin v okviru družbe TSmedia ter celovitih IKT rešitev Avtente.si nam odpirajo dodaten prostor za inovativnost in izboljšave.

Tržne novosti in tehnološke izboljšave so si v naših dejavnostih sledile v pospešenem tempu. Ob združitvi smo vsem uporabnikom omogočili brezplačno povečanje hitrosti internetnih povezav po vsej Sloveniji. Jeseni smo na trg poslali Družinski paket, prvi pravi paket konvergenčnih storitev za rezidenčne uporabnike, in s paketom fiksni ter mobilni storitvi in interneta okrepili ponudbo za poslovne uporabnike. Prenovili smo portal Planet SiOL.net, ki skupaj z iskalnikom najdi.si ostaja eno najbolj obiskanih slovenskih spletnih mest, za odstotek pa je tudi povečal prihodke od oglaševanja. Pomembna strateška razvojna cilja sta tudi razvoj oglaševanja in monetizacije digitalnih vsebin ter IKT storitev. V tem okviru je TSmedia napredovala pri trženju lastnih aplikacij. Svoje aplikacije za digitalno televizijo je že prodala največjemu avstralskemu in luksemburškemu operaterju. V korak s trendi stopamo tudi na področju mobilnih tehnologij in pri tem ostajamo še naprej v vrhu tako v Sloveniji kot v mednarodnem prostoru. Pripravljeni smo na gradnjo najsodobnejšega mobilnega omrežja LTE in že smo implementirali najnovejši internetni protokol IPv6. Skrb za okolje smo nadgradili s prvo samooskrbno bazno postajo v Sloveniji, tri pa postavili na Kosovu, kjer upravljamo eno izmed najkakovostnejših omrežij v regiji.

Naša konkurenčna prednost v Sloveniji so močne blagovne znamke na korporativni in storitveni ravni. Mobitel, SiOL in Telekom Slovenije imajo po podatkih raziskave BrandTrack še naprej visok ugled in prepoznavnost. Prav tako se na kosovskem in makedonskem trgu krepi prepoznavnost novjših blagovnih znamk Ipko in One.

Za naložbe v posodabljanje omrežja in opremo smo zaradi zahtevnega gospodarskega položaja namenili skoraj petino manj sredstev kot v letu 2010. Hkrati pa smo za potrebe gradnje regionalne optike na področju balkanskih držav ustanovili podjetja v Črni gori in Bosni in Hercegovini. Z uresničitvijo tega perspektivnega projekta pričakujemo rast širokopasovnih storitev tudi na območju jugovzhodne Evrope.

Optimizacija poslovnih funkcij in procesov v teku

S strateškim načrtom Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2011–2015 in nato z združitvijo Telekoma Slovenije in Mobitela smo postavili izhodišča za povečevanje naše konkurenčnosti. V združenem podjetju smo pridobili kar nekaj prednosti. Omogočili smo enoten tržni nastop in celovitejšo ponudbo storitev, hkrati pa tudi stroškovno optimizacijo in optimizacijo poslovnih procesov, sistemov ter tehnologij. Prav tako bo možna večja primerljivost ključnih poslovnih kazalcev s kazalci drugih mednarodnih operaterjev. Za doseganje teh ciljev, ki so v bistvenih točkah sestavni del naših strateških usmeritev in ciljev, smo načrtali 12 strateških projektov.

Med ključnimi strateškimi projekti je prenova poslovnih procesov. Za njeno izvedbo je temeljnega pomena sodelovanje vseh zaposlenih, ki so v vseh dosedanjih aktivnostih pokazali veliko mero motiviranosti, odprtosti in razumevanja za izvajanje potrebnih sprememb.

Razvijamo celovito korporativno odgovornost

Odgovornost za dolgoročno vzdržen, trajnostni razvoj podjetij Skupine Telekom Slovenije je eden izmed temeljnih dejavnikov našega strateškega razvoja. Spremembe, ki smo jih izpeljali ali začeli v letu 2011, smo zastavili na način, da bodo od naše poslovne uspešnosti imeli dolgoročno korist vsi ključni deležniki, od delničarjev, uporabnikov in zaposlenih do širše družbene skupnosti.

Zaposlenim kot nosilcem uresničevanja poslovnega razvoja omogočamo stalen poklicni in osebnostni razvoj. Zavedamo se, da je poslovna uspešnost tesno povezana z znanjem in zadovoljstvom zaposlenih. Zato je bilo več internih izobraževanj, ki so bila stroškovno in časovno učinkovitejša. Za sponzorstva in donatorstva smo namenili 0,7 odstotka vseh prihodkov. Poleg finančne podpore smo še naprej vključevali naše storitve v posamezne projekte, s katerimi se prav tako odzivamo na potrebe v družbenem okolju in tako dodatno prispevamo h kakovosti uporabniške izkušnje. Večino okoljskih ciljev smo izpolnili tudi s stroškovnega vidika. V Telekomu Slovenije smo znižali stroške električne energije, goriva za ogrevanje, stroške čiščenja in ravnanja z odpadki ter stroške komunalnih storitev.

K izboljšavam stremimo tudi na področju poročanja o našem poslovanju. V veliko zadovoljstvo nam je, da je bilo letno poročilo za leto 2010 na tekmovanju časnika Finance razglašeno za najboljšo letno poročilo med velikimi podjetji, nagrado za najboljšo poročanje o trajnostnem razvoju pa smo prejeli že drugo leto zapored. S pričujočim letnim poročilom za leto 2011 uvajamo integrirano poročanje, ki predstavlja nov korak naprej v smeri svetovnih trendov. Na ta način postavljamo na enako raven poročanje o finančnih in nefinančnih vidikih poslovanja.

Prihodnost je izziv

Dosledno izpolnjevanje strateških ciljev in usmeritev do leta 2015 bo Skupini Telekom Slovenije omogočilo ohranitev položaja vodilnega slovenskega telekomunikacijskega operaterja. Kot ponudnik inovativnih storitev s še vedno visokim tržnim deležem bomo svoje konkurenčne prednosti gradili v odnosu do uporabnikov, kakovosti in tehnološke inovativnosti. Rast vrednosti skupine bo stopala v korak z vrednostjo za naše uporabnike, partnerje in lastnike, ob spoštovanju načel trajnostnega razvoja. Nabor ukrepov, dejavnosti in orodij, s pomočjo katerih bomo dosegli zastavljene cilje, je obsežen in natančno opredeljen. Ključni strateški projekti so že v teku. Za napredek, ki ga dosegamo, je ključen prispevek naših zaposlenih, zato se vsem in vsakomur zahvaljujem. Moja zahvala za tvorno sodelovanje gre prav tako kolegom v upravi Telekoma Slovenije in vodstvom odvisnih družb.

Zaposleni v Skupini Telekom Slovenije bomo svoje delovanje še naprej usmerjali v ustvarjanje dolgoročne vrednosti za lastnike in pri tem delovali v dobro uporabnikov, zaposlenih in vseh drugih deležnikov.

Ljubljana, april 2012

Ivica Kranjčević,
predsednik uprave
Telekoma Slovenije d.d.

1.4

Izjava o odgovornosti uprave

Člani uprave Telekoma Slovenije, d. d., odgovorni za sestavo letnega poročila družbe Telekom Slovenije, d. d., in Skupine Telekom Slovenije za leto 2011 zagotavljamo, da je po našem najboljšem vedenju pričujoče letno poročilo z vsemi sestavnimi deli, vključno z izjavo o upravljanju družbe, sestavljeno in objavljeno skladno z Mednarodnimi računovodskimi standardi in Zakonom o gospodarskih družbah.

Letno poročilo družbe Telekom Slovenije, d. d., in Skupine Telekom Slovenije z računovodskimi izkazi in pojasnili daje resnično in pošteno sliko sredstev in obveznosti, finančnega položaja in poslovnega izida družbe Telekom Slovenije, d. d., in Skupine Telekom Slovenije ter vključuje pošten prikaz informacij o pomembnih poslih s povezanimi osebami skladno s predpisi.

Uprava prav tako izjavlja, da so računovodski izkazi skupine in družbe pripravljeni ob predpostavki nadaljevanja poslovanja v prihodnosti, da se izbrane računovodske usmeritve dosledno uporabljajo in da so razkrite morebitne spremembe le-teh.

Uprava je odgovorna za ukrepe za preprečevanje in odkrivanje prevar ter nepravilnosti, prav tako za ohranjanje vrednosti premoženja družbe Telekom Slovenije, d. d., in Skupine Telekom Slovenije.

Uprava družbe Telekom Slovenije, d. d.

Ivica Kranjčević,
predsednik
uprave

mag. Zoran Vehovar,
podpredsednik
uprave

Zoran Janko,
član
uprave

Marko Boštjančič,
član
uprave

Darja Senica,
članica uprave
in delavska direktorica

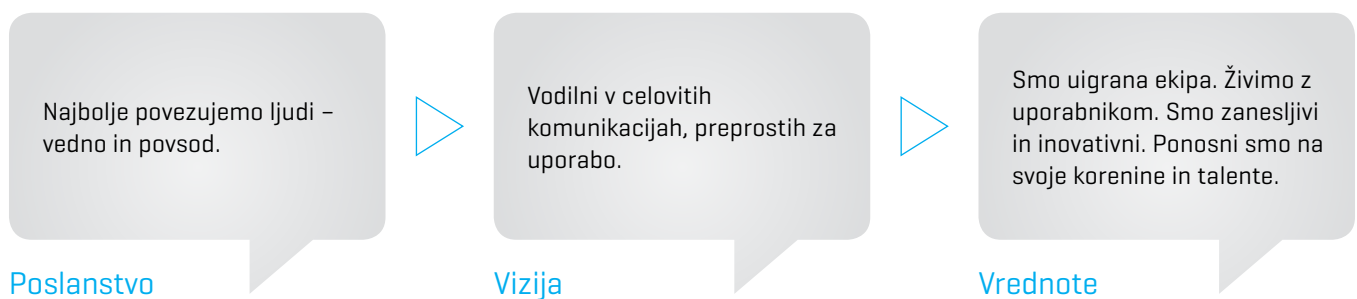
1.5

Razvojna strategija in načrti

V Skupini Telekom Slovenije smo v letu 2011 sprejeli Strateški poslovni načrt Skupine Telekom Slovenije do leta 2015 in v njem opredelili usmeritve, cilje in načine za doseganje dolgoročne, trajnostne poslovne uspešnosti. Kot je bilo načrtovano smo izpeljali konsolidacijo družb v Sloveniji in jugovzhodni Evropi ter nadaljevali s poenotenjem in z optimizacijo poslovnih procesov. Vidnejše učinke teh korakov pri izpolnjevanju dolgoročnih tržnih ciljev in pri izkoristku sinergij na področju telekomunikacij, informatike in medijev pričakujemo v naslednjih letih, opazni pa so bili že v letu 2011.

1.5.1

Poslanstvo, vrednote in vizija

Poslanstvo

Najbolje povežemo ljudi – vedno in povsod.

Skupina Telekom Slovenije svojim uporabnikom omogoča, da so vedno in povsod najbolje povezani s svojimi bližnjimi, s sodelavci in z vsebinami.

Posameznikom in družinam omogočamo, da so najbolje povezani med seboj. Omogočamo jim, da so vedno in povsod povezani s storitvami, ki jim olajšajo življenje, z relevantnimi informacijami in z vrhunskimi vsebinami za delo, zabavo in prosti čas. Podjetjem in ustanovam omogočamo kakovostno, celovito in zanesljivo povezanost zaposlenih, sistemov in naprav.

Vizija

Vodilni v celovitih komunikacijah, preprostih za uporabo.

Skupina Telekom Slovenije bo s povezovanjem vseh mobilnih in fiksni informacijsko-komunikacijskih tehnologij, storitev, multimedijских vsebin in naprav zasebnim in poslovnim uporabnikom omogočala preprosto in varno uporabniško izkušnjo vrhunske kakovosti. Tako bo v Sloveniji ostala vodilna v panogi telekomunikacij ter postala tudi vodilna v panogah informatike in medijev, na trgih zunaj Slovenije pa stroškovno učinkovit in dobičkonosen IKT operater.

Vrednote

Smo uigrana ekipa.

Zaposleni v Skupini Telekom Slovenije sodelujemo v kreativnem okolju in v stalnem stiku z najsodobnejšimi tehnologijami. Cenimo predanost, samoiniciativnost in podjetniško razmišljanje.

Živimo z uporabnikom.

Naše glavno vodilo je zadovoljen uporabnik. Prijazno uporabniško izkušnjo zagotavljamo s privlačno ponudbo, premišljenimi storitvami in vsebinami ter z odlično podporo.

Smo zanesljivi in inovativni.

Imamo najbolj zanesljiva in najbolj razširjena omrežja, ki bodo tudi v prihodnje zagotavljala kakovostne storitve. Smo pionirji pri uvajanju novih generacij mobilnih in fiksnih telekomunikacij ter multimedijskih vsebin, predvsem pa zagotavljamo njihovo medsebojno povezovanje.

Ponosni smo na svoje korenine in talente.

Odgovorno vlagamo v slovensko družbo in okolje ter spodbujamo razvoj domačega znanja in izmenjavo izkušenj in inovativnih rešitev med trgi, na katerih nastopamo. Z vso odgovornostjo se zavedamo našega pomena za vse partnerje in lastnike.

1.5.2

Strateške smernice in cilji Skupine Telekom Slovenije

V Skupini Telekom Sloveniji smo z nadaljevanjem prenove poslovanja in optimizacije procesov odgovorili na dinamične spremembe trendov na trgu elektronskih komunikacij, v panogi in v ekonomskem okolju nasploh. Eno ključnih dejanj je bila združitev dejavnosti fiksnih, mobilnih in širokopasovnih storitev v Sloveniji, proces konsolidacije podjetij pa smo nadaljevali tudi na ravni odvisnih družb.

Uprava Telekoma Slovenije je v začetku leta 2011 pripravila Strateški načrt Skupine Telekom Slovenije za obdobje 2011 – 2015, ki ga je aprila potrdil nadzorni svet Telekoma Slovenije.

Skupni cilj vseh podjetij v skupini je povečanje vrednosti skupine z ustvarjanjem vrednosti za nas, naše uporabnike in partnerje. Pri tem delujemo v smislu celovite korporativne odgovornosti in trajnostnega razvoja. V tej smeri smo si postavili strateške cilje in usmeritve, ki se nanašajo na poslovanje skupine kot celote, na poslovna področja in na posamezne poslovne funkcije. Za njihovo uresničitev smo začeli s strateškimi projekti, prek katerih bomo izpeljali optimizacijo poslovnih procesov in prenovili poslovanje na vseh ključnih področjih.

Strateški cilji, smernice in projekti Skupine Telekom Slovenije

Vizija:

Vodilni v celovitih
komunikacijah, preprostih za uporabo.

Strateški cilji:

100 milijonov čistega dobička STS v 2015.
Stabilizacija in rast prihodkov od leta 2012 ter obramba
tržnih deležev od telekomunikacijskih storitev v Sloveniji.
V Sloveniji postati vodilni v panogah informatike in medijev.
Pozitiven dobiček iz poslovanja v JV Evropi od leta 2012 dalje.
Zniževanje vseh vrst stroškov v STS.

Strateške
smernice
poslovnih
področij:

Rast
prihodkov
in obramba
tržnih
deležev v
Sloveniji

Razvoj IKT
storitev

Razvoj
oglaševanja
ter
monetizacije
digitalnih
medijev in
aplikacij v
Sloveniji

Razvoj
mednarodne
veleprodaje

Dobičkonosna
rast v izbranih
državah
jugovzhodne
Evrope

Sistematično
zmanjševanje
stroškov
nabave in
investicij

Funkcionalne
strategije:

Razvoj kadrov, povečanje produktivnosti dela
in prestrukturiranje iz tehnološkega
v prodajno in storitveno orientirano podjetje

Ustrezna organizacija

Trajnostni razvoj

Kakovost in
poslovna odličnost

Strateški
projekti:

Program 33, Razvoj IT storitev v Skupini Telekom Slovenije, Razvoj digitalnih medijev v Sloveniji, Prestrukturiranje poslovanja v Makedoniji in na Kosovem, Zmanjšanje stroškov nabave, Prenova poslovnih procesov, Optimiranje obratnega kapitala, Prenova poslovanja družb Skupine Telekom Slovenije - projekt Orion, Vzpostavitev obvladovanja Skupine Telekom Slovenije [Corporate governance], Optimizacija in trženje nepremičnin, Vzpostavitev celovitega obvladovanja tveganj Skupine Telekom Slovenije

Uresničitev strateških ciljev in načrtov v letu 2011

V Skupini Telekom Slovenije smo v letu 2011 izpeljali načrtovano kompleksno združitev družb Telekom Slovenije in Mobitel v enotno matično družbo ter nadaljevali s poenotenjem in z optimizacijo procesov. Opravili smo tudi konsolidacijo družb Planet 9 in Najdi [zdaj TSmedia] ter makedonskih družb.

Skupina Telekom Slovenije je izpolnila finančni strateški cilj dobičkonosne rasti in dosegla 34 milijonov evrov čistega poslovnega izida [ciljni dobiček za leto 2011 je znašal 28 milijonov evrov]. Ustvarjeni prihodki so bili dva odstotka manjši v primerjavi z letom 2010 tako na ravni matične družbe kot na ravni Skupine Telekom Slovenije, kar je nekoliko manj od predvidene ohranitve poslovnih prihodkov na enaki ravni. Dosežen je bil tudi cilj zmanjševanja stroškov, saj so se poslovni odhodki skupine znižali za 25 odstotkov [ob upoštevanju dejstva, da so na to vplivali tudi učinki slabitev v letu 2010]. Ta rezultat odraža tudi prve učinke optimizacije notranjih procesov, ki potekajo v vseh družbah skupine.

Z vidika poslovanja s strankami smo pri meritvah zadovoljstva uporabnikov zaznali trend naraščanja zadovoljstva tako v fiksnem kot mobilnem segmentu na skorajda vseh ključnih trgih. V smislu poenotenja organizacijske kulture smo organizirali šolo vodenja, s poudarkom na vodenju v času sprememb. Spodbujamo inovativnost zaposlenih, zato je število koristnih predlogov in inovacij v porastu.

Izpeljali smo tudi vse ključne ukrepe za izboljšanje poslovanja, ki jih je uprava sprejela za leto 2011:

- zniževanje vseh vrst stroškov,
- prestrukturiranje poslovanja v Makedoniji in na Kosovu [konsolidacija družb v Makedoniji, rast poslovnih prihodkov in upad poslovnih odhodkov na Kosovu],
- spremembe na področju prodaje in trženja [izvedba sistematičnih tržnih aktivnosti, opisanih v poglavju Trženje in prodaja],
- prenovo poslovnih procesov, zmanjševanje stroškov nabave [nižji poslovni odhodki],
- zaščito terjatev reguliranih storitev [zmanjšanje terjatev do drugih operaterjev],
- optimiranje in trženje nepremičnin [odprodaja nekaterih počitniških zmogljivosti in drugih nepremičnin].

Načrti za leto 2012

Na osnovi zastavljenih strateških ciljev in usmeritev do leta 2015 bomo v Skupini Telekom Slovenije v letu 2012 izpolnili naslednje načrte:

- Ob ostri konkurenci, regulaciji in zaostreni makroekonomski situaciji se bomo osredotočili na iskanje novih virov prihodkov, kratkoročno pa predvsem na zmanjšanje stroškov.
- Izpeljali bomo prehod iz ponudnika pretežno infrastrukturnih storitev v ponudnika zahtevnejših IT in multimedijskih storitev.
- Na trgih jugovzhodne Evrope bomo z rastjo prihodkov in usklajenim delovanjem znotraj skupine dosegali dobičkonosno rast.
- Preoblikovali se bomo v sodobnega telekomunikacijskega operaterja na nacionalni in regionalni ravni, ki bo sposoben zagotavljati celovit nabor sodobnih kompleksnih in večdimenzionalnih informacijsko-telekomunikacijskih storitev.
- Podjetje bomo preoblikovali iz nacionalnega telekomunikacijskega operaterja v regionalnega operaterja s pomembnimi prvinami regionalne korporacije in vzpostavili korporacijsko upravljanje, ki bo to podpiralo.
- Izvedli bomo finančno konsolidacijo Skupine Telekom Slovenije in v tem okviru optimizacijo ključnih finančnih kazalnikov, ki bodo postali primerljivi z boljšimi sorodnimi podjetji, ki delujejo v regiji in EU. S tem bodo izpolnjene tudi zahteve večinskega lastnika.
- Skladno s strateškim ciljem dobičkonosne rasti bo v letu 2012 znašal pričakovani čisti dobiček Skupine Telekom Slovenije 55 milijonov evrov.

1.6

Pomembnejši dosežki v Skupini Telekom Slovenije

Januar

- Mobitel je prejel Diamantno priznanje Cankarjevega doma v Ljubljani za več kot 15-letno zvestobo pri pokroviteljstvu kulturnih prireditev.
- Avtenta.si je prejela priznanje za izkazano visoko raven zavarovanja osebnih podatkov s strani informacijskega pooblaščenca Republike Slovenije.

Februar

- Mobitel je v sodelovanju z Microsoftom organiziral in izpeljal natečaj M:Windows Phone 7, namenjen izboru najboljših slovenskih aplikacij za mobilne telefone z operacijskim sistemom Windows Phone 7.
- Telekom Slovenije je digitaliziral storitev kabelske televizije skladno s sodobnimi trendi na optičnih omrežjih in v kabelskih sistemih.
- Avtenta.si je pridobila certifikat po standardu za varovanje informacij ISO/IEC 27000.
- Družba GVO je na razpisu uspešno pridobila naročilo za gradnjo širokopasovnega omrežja v sedmih občinah na Dolenjskem in Štajerskem v skupni vrednosti 28,7 milijona evrov.

Marec

- Na Slovenskem oglaševalskem festivalu je Mobitel prejel prestižno nagrado Oglaševalec leta 2010, SiOL-ova akcija »Vsi mislimo na najboljše« je bila izbrana za najboljšo oglaševalsko akcijo leta 2010 po izboru revije Marketing magazin.

April

- Mobitel je kot eden prvih mobilnih operaterjev na svetu uspešno zaključil projekt implementacije internetnega protokola IPv6 v svoje omrežje in komercialno ponudbo. Prehod na IPv6 je eden izmed strateško najpomembnejših tehnoloških premikov v zadnjih letih in omogoča, da s pomočjo najboljšega in najbolj varnega omrežja še naprej zagotavljamo najmodernejše storitve.

Maj

- Najbolj priljubljenemu SiOL-ovemu paketu v zadnjem času Trio 10M z visokimi hitrostmi dostopa do interneta se je pridružil paket Trio 4M, ki ponuja hitrost do 4 megabitov na sekundo, številne televizijske programe in bogato videoteko ter brezplačne klice med uporabniki SiOL-ove telefonije.
- Mobitel je ob 20-letnici obstoja vklopil tisočo bazno postajo GSM.

Junij

- Telekom Slovenije je skupaj s partnerskim podjetjem Ixia Technologies sprejel nagrado Innovation Award 2011 organizacije Global Telecoms Business za najbolj inovativno rešitev s področja sodelovanja ponudnika internetnih storitev in proizvajalca merilne opreme.
- Mobitel je začel z gradnjo najsodobnejšega mobilnega omrežja LTE, ki omogoča zelo velike hitrosti dostopa do interneta in prenosa podatkov.

Julij

- 1. julija se je družba Mobitel pripojila k Telekomu Slovenije, matični družbi Skupine Telekom Slovenije. Združitev omogoča nadaljnjo optimizacijo poslovnih procesov, boljši izkoristek poslovnih sinergij in večanje stroškovne učinkovitosti s tesnejšim povezovanjem ponudbe vseh naših telekomunikacijskih storitev.
- Združeni Telekom Slovenije je trgu ponudil prvi konvergenčni poslovni paket, ki združuje fiksno in mobilno telefonijo ter internet.
- Družba ONE je že drugo leto zapored prejela najvišja priznanja za družbeno odgovornost podjetij v Makedoniji, ki jih podeljuje CIRa [Center of Institutional Development] v sodelovanju z Evropsko unijo.

Avgust

- Z našimi blagovnimi znamkami Mobitel, SiOL in najdi.si smo postali pokrovitelji nagradnega OpenLabovega natečaja za najboljšo idejo za aplikacijo na mobilnih platformah NetBox, Android in iPhone oziroma iPad, ki spodbuja mlade, da svoje ideje o možnostih uporabe sodobnih komunikacijskih tehnologij predstavijo javnosti.
- Arhiv Republike Slovenije je akreditiral rešitve GovernmentConnect, BusinessConnect in JusticeConnect, ki jih trži in implementira Avtenta.si, omogočajo pa elektronsko upravljanje dokumentarnega gradiva.

September

- Družba Najdi, informacijske storitve, d. o. o., se je preimenovala v TSmedia, medijske vsebine in storitve, d. o. o., kot nov digitalni medij pa je zaživel prenovljeni in vsebinsko obogaten spletni portal Planet siol.net.
- Telekom Slovenije je pod blagovno znamko Mobitel je kot prvi v Sloveniji svojim uporabnikom ponudil storitev HD Voice, s katero je zelo izboljšana kakovost pogovorov z naravnejšim in s čistejšim zvokom.
- Telekom Slovenije je s tremi družinskimi kompleti nadaljeval z uvajanjem konvergenčnih storitev, ki združujejo Mobitelove in SiOLove storitve, se pravi internet, televizijo ter mobilno in fiksno telefonijo.

- Telekom Slovenije in njegov dobavitelj Netgem sta na dogodku IBC v Amsterdamu prejela prestižno nagrado revije CSI za inovativne aplikacijske rešitve SiOL BOX-a v kategoriji za najboljšo IPTV storitev.
- Družba Aneks je kot prvi telekomunikacijski operater v Bosni in Hercegovini izvedla prenos fiksne številke v svoje omrežje in s tem začela s prenosom števil, najnovejšo telekomunikacijsko storitvijo v tem prostoru.

Oktober

- Avtenta.si je pridobila projekt postavitve nove arhitekture omrežja za Razvojni center IKT v tehnološkem parku v Kranju.
- Slovenske družbe Skupine Telekom Slovenije so aktivno sodelovale v vseslovenskem prostovoljskem projektu Simbioz@e-pisma Slovenija, ki temelji na medgeneracijskem sodelovanju.
- V Telekomu Slovenije smo v oktobru gostili zasedanje generalne skupščine ETNO, združenja evropskih telekomunikacijskih operaterjev, ki se je prvič odvijalo v Sloveniji.
- Telekom Slovenije je prejel nagrado za odličnost v komuniciranju Prizma za interno komuniciranje, ki jo podeljuje Slovensko društvo za odnose z javnostmi.
- Poslovni imenik Bizi.si podjetja TSmedia je bil na dogodku Arena poslovnih rešitev izbran za najboljšo poslovno rešitev leta 2011.
- Družba One je za projekt recikliranja mobilnih telefonov prejela nagrado na področju družbene odgovornosti, ki jo podeljuje Ministrstvo za gospodarstvo Republike Makedonije.

November

- Telekom Slovenije je pod blagovno znamko Mobitel le nekaj dni po svetovni predstavitvi (kot prvi na slovenskem trgu) uporabnikom ponudil zmogljiv pametni mobilnik Samsung Galaxy Note, ki ga odlikujejo najsodobnejše tehnologije in izvrstna uporabniška izkušnja.
- Telekom Slovenije je prejel nagrado za najboljšo letno poročilo za leto 2010 časnika Finance.
- Portal Planet Siol.net podjetja TSmedia je prejel nagrado Netko v kategoriji Mediji in informacijski portali.

December

- Telekom Slovenije je z blagovno znamko Mobitel in v sodelovanju z zavodom Hekovnik pripravil nagradni izbor M:AppFest 2012 za razvoj in izbor najboljših slovenskih aplikacij Android, pri čemer bo poudarek tudi na njihovem tržnem potencialu.
- Telekom Slovenije je prejel priznanje »Ugledni delodajalec«, ki ga na podlagi raziskave javnega mnenja podeljuje zaposlitveni portal MojeDelo.com.

1.7 Pomembnejši poslovni dogodki po datumu bilance stanja

Januar

- Telekom Slovenije je na podlagi novega vplačila osnovnega vložka v decembru 2011, sprejetih skupščinskih sklepov in registracije v sodnem registru Bosne in Hercegovine postal lastnik novega poslovnega deleža v družbi SIOL Sarajevo v višini 2.933.745,00 BAM.
- Telekom Slovenije je na podlagi novega vplačila osnovnega vložka v decembru 2011, sprejetih skupščinskih sklepov in registracije v sodnem registru Črne gore postal lastnik novega poslovnega deleža v družbi SIOL Podgorica v višini 320 tisoč evrov.
- Telekom Slovenije je prejel sodbo Višjega sodišča, ki je zavrnilo pritožbo družbe Sinfonika, d.d. – v stečaju ter potrdilo sodbo sodišča prve stopnje, ki je v celoti zavrnilo zahtevek tožeče stranke Sinfonika, d. d. – v stečaju proti toženi stranki Telekom Slovenije za plačilo odškodnine zaradi zlorabe prevladujočega položaja z uvedbo storitve centreks in zaračunavanja DDI v višini 34.347.627,00 EUR z zakonskimi zamudnimi obrestmi. Sodba je pravnomočna.

Februar

- Telekom Slovenije je na skupščini hčerinske družbe Avtenta.si sprejel sklep o povečanju osnovnega kapitala z denarnim vložkom 3,2 milijona evrov. Osnovni kapital družbe Avtenta.si po povečanju in vpisu v sodni register znaša 4.869.170,00 evrov.
- Telekom Slovenije je na podlagi novih vplačil osnovnih vložkov, sprejetih skupščinskih sklepov in registracije v pristojnih sodnih registrih postal lastnik novih poslovnih deležev, in sicer novega deleža v makedonski hčerinski družbi DIGI PLUS MULTIMEDIA Skopje v višini 2,0 milijona evrov, novega deleža v črnogorski hčerinski družbi SIOL Podgorica v višini 320 tisoč evrov ter novega deleža v bosanski hčerinski družbi SIOL Sarajevo v višini 1,5 milijona evrov (2.933.745,00 BAM). Vplačila je Telekom Slovenije izvršil v novembru in decembru 2011, novi deleži pa so bili registrirani v decembru 2011 in januarju 2012. V vseh treh družbah Telekom Slovenije ostaja edini družbenik.

- Enajstič se pričenja Ekokviz, tekmovanje osnovnošolcev v poznavanju okoljskih tem. Letos so teme s treh različnih področij – odpadki, voda in prehrana. Ekokviz šolam vsako leto prinaša novo znanje, poleg tega pa najboljše tri šole prejmejo tudi sredstva, namenjena konkretnim okoljskim naložbam. Tekmovanje bo letos že četrtrič potekalo na spletu.
- Telekom Slovenije je prejel Odločbo Urada za varstvo konkurence, izdano v postopku št. 306-14/2009-239, kjer UVK ugotavlja, da je družba Telekom Slovenije d.d. [prej Mobitel d.d.] kršila 9. člen Zakona o preprečevanju omejevanja konkurence in 102. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije, s tem, da je od novembra 2008 do julija 2010 z namenom okrepitve ali ohranitve svoje tržne moči na pomembnem delu maloprodajnega trga mobilnih telekomunikacijskih storitev ponujala maloprodajni paket Itak Džabest po nepoštenih prodajnih cenah. Telekom Slovenije očitanih kršitev ni storil, kar bo dokazal v sodnem postopku zoper izdano odločbo.
- Telekom Slovenije je uvedel novo storitev TViN, ki omogoča naročnikom na SiOL TV ogled televizijskih programov tudi prek spleta. TViN v omejenem obsegu razširja ponudbo SiOL TV iz televizije na več platform: na osebni, prenosni in tablični računalnik ter na pametni telefon.

Marec

- 21. skupščina družbe se je dne 7. 3. 2012 seznanila s Poročilom o ugotovitvah posebne revizije družbe Telekom Slovenije, d.d. z dne 15. 1. 2012 revizijske družbe Deloitte revizija, d.o.o., Davčna ulica 1, Ljubljana in sprejela sklep, da se najkasneje v šestih mesecih od dneva skupščine na podlagi opravljene predhodne pravne ocene utemeljenosti vložitve tožb s strani posebnega zastopnika, vložiti tožbe za povrnitev škode v zvezi z vodenjem posameznih poslov družbe, ki je družbi nastala kot posledica kršitve dolžnosti članov organov vodenja in/ali nadzora v celotnem revidiranem obdobju. Na isti skupščini so bile sprejete tudi spremembe statuta družbe, ki se predvsem nanašajo na dopolnitev ciljev in dejavnosti družbe ter na opredelitev zadev, o katerih se uprava odloča samostojno oziroma s soglasjem nadzornega sveta.
- Raziskava Trusted Brand 2012 je zopet pokazala zaupanje uporabnikov v kar tri blagovne znamke Telekoma Slovenije – Telekom Slovenije v kategoriji ponudnik telekomunikacijskih storitev, SiOL kot ponudnik internetnih storitev in Mobitel najbolj priljubljena znamka med ponudniki mobilne telefonije.
- Avtenta.si, sistemska integracija in poslovne rešitve, d.o.o., se je z 8. marcem 2012 preimenovala v Avtenta, napredne poslovne rešitve, d.o.o. Sprememba napoveduje še bolj dinamične storitve in rešitve, ki presegajo delovanje na področju sistemske integracije in vstopajo tudi na trg manjših uporabnikov.

1.8

Poročilo nadzornega sveta družbe Telekom Slovenije, d. d., za poslovno leto 2011

Nadzorni svet je v poslovnem letu 2011 deloval v sestavi mag. Tomaž Berginc, dr. Tomaž Kalin, dr. Marko Hočevnar, dr. Jaroslav Berce, Milan Richter, Brane Sparavec in Martin Gorišek. Mag. Cirila Kafola in dr. Zvonka Kremljaka, ki sta podala odstopni izjavi, sta 1. 9. 2011 nadomestila mag. Nataša Štelcer in Franci Mugerle.

Nadzornemu svetu je predsedoval mag. Tomaž Berginc, namestnika predsednika sta bila dr. Tomaž Kalin in Milan Richter.

Delovanje nadzornega sveta

Nadzorni svet Telekoma Slovenije se je v letu 2011 sestel na petnajstih sejah in treh dopisnih sejah. V številu sej se odraža izredno zapletena problematika poslovanja, ki se je pričela leta 2010, in se nadaljevala tudi v letu 2011. Seje so potekale na sedežu družbe. Nadzorni svet je skrbno in odgovorno spremljal ter nadziral poslovanje Telekoma Slovenije. Osredotočal se je predvsem na poslovanje Skupine Telekom Slovenije kot celote, poleg tega je natančno spremljal tudi poslovanje posameznih podjetij v skupini.

Člani nadzornega sveta ocenjujemo, da je uprava Telekoma Slovenije posredovala dovolj podatkov, poročil in informacij. Gradiva smo prejeli pravočasno, da smo se lahko pripravili in razpravljali po posameznih točkah dnevnega reda. Na seje nadzornega sveta, kot tudi revizijske komisije nadzornega sveta, je bil ob posameznih točkah dnevnega reda vabljen zunanji revizor.

Člani nadzornega sveta delujejo neodvisno. Nadzorni svet ima v svoji sestavi kompetentne ljudi, ki so priznani strokovnjaki na svojem področju. Prav tako predstavniki delavcev s svojim izkušnjami in poznavanjem družbe doprinejajo drugačen pogled na vzroke in ravnanja v družbi.

Večina članov nadzornega sveta se je udeležila vseh sej. Na desetih sejah so bili prisotni vsi člani, na petih je bil odsoten en član. Večina sklepov je bila sprejeta soglasno, kar kaže na poenoten pogled na probleme in na njihovo reševanje.

Nadzorni svet je določil potrebne kompetence, ki naj bi jih izpolnjeval vsak član uprave. Nadzorni svet je 30. 6. 2011 sporazumno predčasno prekinil mandat članu uprave dr. Jožku Peterlinu in namesto njega s 27. 10. 2011 imenoval Zorana Janka za novega člana uprave.

Nadzorni svet je redno spremljal poslovne rezultate Skupine Telekom Slovenije.

Nadzorni svet je aktivno spremljal pripojitev družbe Mobitel k Telekomu Slovenije, ki je bila izvedena 1. 7. 2011, in sprejel vse potrebne sklepe za samo pripojitev. V ta namen je že leta 2010 ustanovil komisijo za spremljanje priprave strateškega načrta Skupine Telekom Slovenije in projekta Orion, ki je natančno spremljala ves potek pripojitve. Prek te iste komisije je nadzorni svet spremljal tudi vse strateške projekte, ki so bili načrtani v strategiji in so nastali z združitvijo družbe Telekom Slovenije in družbe Mobitel. Ob pravno-formalni združitvi družb je bil s strani nadzornega sveta potrjen tudi projekt prenove poslovnih procesov, ki naj bi optimiziral poslovanje Telekom Slovenije, predvsem z vidika stroškov.

Hkrati s potekom pripojitve Mobitela k Telekomu Slovenije je nadzorni svet sooblikoval strateški načrt Skupine Telekom Slovenije, ki je bil sprejet 21. 4. 2011. Družba je dobila dokument, ki je načrtoval strategijo razvoja Skupine Telekom Slovenije v prihodnje in zagotavlja njeno rast ter dobičkonosnost, ki bo v ponos vsem deležnikom. Uresničevanje in morebitne prilagoditve strategije spremlja nadzorni svet prek poslovnega načrta, ki je nastajal za leto 2012, in prek dela svojih komisij.

Nadzorni svet bo še naprej redno spremljal in vplival na izvajanje poslovnih načrtov ter nove strategije družbe. S tem bo prispeval k doseganju pričakovanih rezultatov družbe v prihodnjih letih in omogočal, da bo njeno poslovanje primerljivo z najboljšimi v panogi.

18. skupščina Telekom Slovenije je 24. 3. 2011 sprejela sklep o imenovanju posebnega revizorja, ki naj preveri vodenje posameznih poslov. Ne glede na ugotovitve revizije pa je bila, še pred sprejemom tega sklepa, proti odgovornima osebam vložena tožba zaradi oškodovanja pri nakupu družbe On.net na podlagi ugotovitev forenzičnega pregleda poslov družbe Telekom Slovenije, katerega izvedbo je naročil nadzorni svet.

Nadzorni svet je redno spremljal rezultate tako na stroškovni kot prihodkovni strani družb v Sloveniji in posebej tudi v tujini ter podal soglasje h kadrovskim spremembam, ki jih je predlagala uprava. Poslovanje v hčerinski družbi Ipko se je v letu 2011 znatno izboljšalo po imenovanju novega izvršnega direktorja Roberta Erzina, ki je nastopil funkcijo 1. 2. 2011. Nadzorni svet je podal soglasje k imenovanju Cirila Kafola za glavnega izvršnega direktorja družbe One, ki je nastopil svojo funkcijo 1. 9. 2011, k imenovanju direktorja Vedrana Krevatina v Avtenti.si s 1. 3. 2011 in mag. Rudija Skobeta, ki je postal direktor družbe Najdi (sedaj TSmedia) 1. 4. 2011 ob pripojitvi Planet 9 k Najdi.

V letu 2011 je nadzorni svet potrdil dokapitalizacijo družbe One v Makedoniji in Avtente.si ter soglašal z ustanovitvijo družb SIOL Sarajevo in SIOL Podgorica, ki sta bili ustanovljeni za namen izvedbe projekta gradnje regionalnega optičnega omrežja v Bosni in Hercegovini ter Črni gori.

Delo komisij nadzornega sveta

Število komisij nadzornega sveta je bilo enako kot v letu 2010. Obravnavale so pomembne teme s področja delovanja nadzornega sveta in mu svetovale glede pomembnih vprašanj. S tem so znatno pripomogle k boljšemu delu in večji učinkovitosti nadzornega sveta. Delo komisij je podrobneje opisano v poglavju Upravljanje Skupine Telekom Slovenije v poslovnem delu letnega poročila.

Ocena dela uprave in nadzornega sveta

Delo nadzornega sveta in njegovih komisij je v letu 2011 potekalo skladno z zakonskimi določbami, s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb in z drugimi priporočili Ljubljanske borze in Agencije za upravljanje kapitalskih naložb RS. Nadzorni svet je vse leto natančno in celovito preverjal ter nadzoroval vodenje družbe. Na njegovih sejah je sodelovala uprava družbe oziroma njeni pooblaščenici. Tekoče je ocenjeval delo uprave, še posebej takrat, ko je obravnaval obdobjne rezultate poslovanja. Uprava in nadzorni svet sta na sejah dobro sodelovala, v obdobju med sejami pa je potekala tudi redna komunikacija med predsednikom nadzornega sveta in predsednikom uprave. Člani nadzornega sveta vseskozi izkazujejo pripravljenost na izobraževanje in profesionalni razvoj. Skupno so se udeležili več izobraževanj, nekatera pa so bila organizirana samo zanje. Za nadzorni svet je bilo

izdelanih nekaj zunanjih strokovnih mnenj, predvsem o možnih tožbah zaradi slabih poslovnih odločitev v preteklosti in možnih odškodninskih tožbah. Nadzorni svet je spremljal možnost konflikta interesov svojih članov.

Nadzorni svet je opravil tudi samooceno svojega dela, v začetku leta 2012 pa sprejel tudi akcijski načrt za doseg še višjega nivoja kakovosti delovanja v prihodnosti

Potrditev letnega poročila

Nadzorni svet je Letno poročilo družbe Telekom Slovenije, d. d., in Skupine Telekom Slovenije za leto 2011 temeljito preveril v zakonitem roku. Za poslovno leto 2011 lahko ugotovi, da je Skupina Telekom Slovenije poslovala skladno s poslovnim načrtom in ga presegla. V letu 2011 je ustvarila 824,5 milijona evrov poslovnih prihodkov. EBITDA je v letu 2011 dosegla 255,6 milijona evrov, kar je 3 odstotke več od doseženega v letu 2010. Dobiček iz poslovanja (EBIT) znaša 63,3 milijona evrov. Po obračunu davka iz dobička v višini 14,8 milijona evrov je Skupina Telekom Slovenije leto 2011 zaključila s pozitivnim poslovnim izidom v višini 34 milijonov evrov.

Nadzorni svet se je seznanil in obravnaval tudi revizijsko poročilo, v katerem pooblaščen revizijska družba Ernst & Young ugotavlja, da računovodski izkazi, ki so del letnega poročila, resnično in pošteno predstavljajo finančno stanje družbe in skupine, njun poslovni in finančni izid ter gibanje kapitala. Nadzorni svet na revizorjevo poročilo ni imel pripomb. Prav tako ni imel pripomb oziroma zadržkov, ki bi onemogočili sprejem odločitve o potrditvi letnega poročila in konsolidiranega letnega poročila.

Nadzorni svet ugotavlja, da je letno poročilo verodostojen odraz dogajanj in celovita informacija o poslovanju v letu 2011. Letno poročilo družbe Telekom Slovenije, d. d., in konsolidirano letno poročilo Skupine Telekom Slovenije s pripadajočim revizijskim poročilom za leto 2011 so člani nadzornega sveta potrdili soglasno na seji 20. 4. 2012. Ugotavljamo, da je s tem letno poročilo, skladno z določili 282. člena ZGD-1 in s Statutom družbe Telekom Slovenije, d. d., tudi formalno sprejeto.

mag. Tomaž Berginc,
predsednik nadzornega sveta Telekoma Slovenije, d. d.

1.9 Upravljanje Skupine Telekom Slovenije

Uprava in nadzorni svet družbe Telekom Slovenije sta v letu 2011 sprejela Politiko upravljanja družbe Telekom Slovenije, d. d., in v njej opredelila pglavitne usmeritve upravljanja družbe ter celotne skupine. Dolgoročni cilj upravljanja je opravljanje pridobitne dejavnosti za maksimiranje dobička družbe in ustvarjanje dolgoročne vrednosti za delničarje ob upoštevanju načel celovite odgovornosti in trajnostnega razvoja. Pri tem družba deluje v dobro zaposlenih, širše skupnosti in ostalih deležnikov.

Skupina Telekom Slovenije uveljavlja pri vodenju in upravljanju odvisnih družb visoke enotne standarde korporativnega upravljanja kot veljajo za obvladujočo družbo.

Sistem upravljanja

Upravljanje obvladujoče družbe Telekom Slovenije poteka po dvotirnem sistemu, po katerem družbo vodi uprava, njeno vodenje poslov družbe pa nadzoruje nadzorni svet. Področja odgovornosti in pooblastila članov organov vodenja in nadzora ter načini njunega sodelovanja so določeni v statutu družbe ter v poslovnih uprave in nadzornega sveta. Našteti dokumenti so dostopni na spletnem mestu www.telekom.si, na podstrani Središče za vlagatelje.

Poglavitna vodila korporativnega upravljanja so določena v sprejeti Politiki upravljanja družbe Telekom Slovenije, d. d. [dostopna na www.telekom.si na podstrani Središče za vlagatelje – rubrika Javne objave]. Politika upravljanja vključuje smernice in načela vodenja ter upravljanja družbe, opredeljuje ključne skupine deležnikov ter strategije sodelovanja in komuniciranja z njimi, politiko povezovanja obvladujoče družbe in odvisnih družb ter zaveze, področja delovanja, odgovornosti in pooblastila organov upravljanja.

Skupščina delničarjev

Delovanje skupščine delničarjev

Delničarji Telekom Slovenije so se v letu 2011 sestali na treh skupščinah:

1. Na 18. skupščini, ki je potekala 24. 3. 2011, so delničarji sprejeli sklep, s katerim so imenovali posebnega revizorja zaradi preveritve vodenja posameznih poslov družbe, sklepa, s katerim bi pooblastili upravo za nakup lastnih delnic, pa niso sprejeli. Izpodbojnih tožb niso napovedali.

Do vključno sprejema sklepa pod točko 2. dnevnega reda je bilo zastopanih 5.352.736 oziroma 82,2804 odstotka vseh delnic z glasovalno pravico, pri preostalih točkah dnevnega reda pa je bilo zastopanih delnic 5.352.755 oziroma 82,2807 odstotka vseh delnic z glasovalno pravico.

2. Na 19. skupščini, ki je potekala 15. 6. 2011, so delničarji sprejeli sklep o soglasju s pripojitvijo družbe Mobitel, telekomunikacijske storitve, d. d., k družbi Telekom Slovenije, d. d., skladno s pogodbo o pripojitvi, opr. št. SV 360/11. Izpodbojnih tožb ni bilo.

Skupno število na skupščini zastopanih delnic je bilo 5.213.013 oziroma 80,13 odstotka vseh delnic z glasovalno pravico.

3. Na 20. skupščini, ki je potekala 31. 8. 2011, so delničarji:

- sprejeli sklep o spremembah in dopolnitvah Statuta družbe Telekom Slovenije, d. d., ki se nanašajo predvsem na dopolnitev dejavnosti družbe, ter določb, vezanih na pogoje, ki jih morajo izpolnjevati člani uprave, ter pravice in obveznosti članov uprav in nadzornega sveta,
- potrdili predlog uporabe bilančnega dobička za poslovno leto 2010,
- za revidiranje računovodskih izkazov Telekom Slovenije za poslovno leto 2011 imenovali revizijsko družbo Ernst & Young,
- določili plačila članom nadzornega sveta,
- se seznanili z odstopom članov nadzornega sveta in izvolili nova člana nadzornega sveta.

Delničarji so se seznanili tudi s poročilom nadzornega sveta o potrditvi letnega poročila za leto 2010. Skupno število na skupščini zastopanih delnic je bilo 5.333.917 delnic oziroma glasov in predstavljajo 81,99 odstotka od 6.505.478 delnic družbe z glasovalno pravico.

Uresničevanje pravic delničarjev

Uresničevanje pravic delničarjev poteka prek skupščine delničarjev in skladno z določili Zakona o gospodarskih družbah [ZGD-1]. Sklicevanje skupščine in druge zadeve, ki so pomembne za njeno izvedbo, so opredeljene v Statutu družbe Telekom Slovenije, d. d.

Sistem upravljanja družbe Telekom Slovenije omogoča enakopravno obravnavo delničarjev in dosledno uresničevanje njihovih zakonsko določenih pravic. Družba je zagotovila pravilen postopek sklica vseh treh skupščin in na ta način zagotovila delničarjem možnost aktivnega uresničevanja teh pravic. Vsa gradiva za skupščine delničarjev so bila predhodno objavljena na spletni strani družbe. Skupščine delničarjev so bile predvajane v živo prek spleta in tako dostopne vsem zainteresiranim javnostim.

Mali delničarji imajo možnost naslavljanja svoje predloge in pobude nadzornemu svetu prek elektronskega naslova za stike z vlagatelji ir@telekom.si. V letu 2011 takšnih pobud nismo prejeli. Člani nadzornega sveta obvladujoče družbe, predstavniki zaposlenih, ki jih izvoli svet delavcev, so sodelavce seznanjali s svojim delovanjem prek internih komunikacijskih kanalov in sej sveta delavcev. Zaposleni lahko z njimi kadarkoli stopijo v stik s predlogi in pobudami neposredno prek e-pošte, telefona ali osebno. Na enak način so za sodelavce dostopni tudi člani sveta delavcev.

Nadzorni svet

Delovanje nadzornega sveta

Nadzorni svet se je v letu 2011 sestel na 15 rednih in 3 dopisnih sejah. Pomembnejše obravnavane vsebine so bile:

- pripojitev družbe Mobitel k Telekomu Slovenije,
- strategija Skupine Telekom Slovenije za obdobje od 2011 do 2015,
- revizijski pregledi naložb v družbe v preteklih letih,

- poslovanje družb v tujini,
- konsolidacija oziroma prenova poslovanja Skupine Telekom Slovenije,
- potrjevanje planov za naslednje obdobje,
- obvladovanje stroškov,
- izgradnja regionalnega optičnega omrežja od Ljubljane do Skopja (Balkanska optika),
- imenovanje člana uprave,
- združitev družb Planet 9 in Najdi ter
- sprejetje Politike upravljanja družbe Telekom Slovenije, d. d.

Skladno s politiko upravljanja družbe so člani nadzornega sveta zavezani k poročanju o kakršnemkoli obstoju nasprotja interesov, ki je nastopilo ali bi lahko nastopilo pri izvrševanju ali v zvezi z izvrševanjem svoje funkcije. S tem v zvezi v letu 2011 ni bilo zabeleženih aktivnosti.

Delovanje nadzornega sveta je obširneje prikazano v Poročilu nadzornega sveta.

Sestava nadzornega sveta

Nadzorni svet družbe sestavlja devet članov, od tega šest članov predstavnikov kapitala in trije člani predstavnikov delavcev. V letu 2011 je prišlo do spremembe v sestavi nadzornega sveta. Na podlagi odstopnih izjav sta bila 31. 8. 2011 razrešena člana nadzornega sveta mag. Ciril Kafol in dr. Zvonko Kremljak, s 1. 9. 2011 pa sta bila za člana nadzornega sveta imenovana mag. Nataša Štelcer in Franci Mugerle. Njun mandat bo trajal do 26. 4. 2013, enako kot štiriletni mandat drugih predstavnikov kapitala. Mandat predstavnikov zaposlenih traja do 13. 11. 2013.

Nova nadzornika sta, tako kot preostali člani, podala izjavo o izpolnjevanju kriterijev neodvisnosti skladno s Kodeksom upravljanja javnih delniških družb.

Nadzorni svet so na dan 31. 12. 2011 sestavljali:

Predstavniki kapitala:

1. mag. Tomaž Berginc, predsednik nadzornega sveta

- magister ekonomskih znanosti,
- predsednik uprave družbe ETI Elektroelement, Izlake,
- predsednik nadzornega sveta Razvojnega centra Celje IRC.

2. dr. Tomaž Kalin, podpredsednik

- doktor tehniških znanosti,
- neodvisni konzultant.

3. dr. Jaroslav Berce, član

- doktor znanosti, družboslovna informatika,
- zaposlen na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani,
- predsednik NS ELES, od oktobra 2011.

4. dr. Marko Hočevar, član

- zaposlen na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani kot redni profesor za računovodstvo in revizijo,
- član nadzornega sveta družbe Elan, do julija 2011,
- član NS Slovenske tiskovne agencije, od decembra 2011.

5. mag. Nataša Štelcer, članica

- univerzitetna diplomirana pravnica, magister pravnih znanosti,
- odvetnica.

6. Franci Mugerle, član

- univerzitetni diplomirani ekonomist,
- prokurist v podjetju MAOP Računalniški inženiring.

Predstavniki zaposlenih:

1. Milan Richter, podpredsednik

- elektrotehnik – elektronika,
- zaposlen v Sektorju za fiksno dostopovno omrežje,
- predsednik sindikata SELEKS,
- predsednik Konference sindikatov Telekom Slovenije,
- član sveta delavcev.

2. Martin Gorišek, član

- inženir elektronike,
- vodja Centra za kabelska omrežja in zagotavljanje storitev Celje,
- predsednik sveta delavcev.

3. Branko Sparavec, član

- diplomirani organizator menedžer,
- zaposlen v Sektorju skrb za uporabnike.

Sestava in delovanje komisij nadzornega sveta

V okviru nadzornega sveta so delovale štiri komisije, ki so obravnavale vsebine s posameznih strokovnih področij, skladno s svojimi nalogami, opredeljenimi v politiki upravljanja družbe.

Revizijska komisija je obravnavala predvsem poročila Službe notranje revizije in letni načrt njenega dela ter opravila preveritev letnega poročila Skupine Telekom Slovenije. Člani komisije so se sestali na osmih sejah.

Člani komisije so:

- dr. Marko Hočevár,
- dr. Jaroslav Berce,
- dr. Zvonko Kremljak (do 31. 8. 2011),
- mag. Nataša Štelcer (od 21. 9. 2011),
- Branko Sparavec in
- dr. Sergeja Slapničar, zunanja članica.

Dveh sej se je udeležil tudi revizor pooblaščen revizijske hiše Ernst & Young, na dveh pa je bil prisoten tudi odvetnik (ko je revizijska komisija pregledovala rezervacije in tveganja zaradi tožb). Na njene seje so bili redno vabljeni predstavniki Službe notranjega revidiranja Telekoma Slovenije. Revizijska komisija je najprej sodelovala z zunanjo revizijsko hišo PWC pri pregledu nakupa strateških naložb Telekoma Slovenije in morebitnega oškodovanja družbe pri nakupih. Seznanila se je z metodo ocenitve škode pri morebitnem oškodovanju družbe pri nakupu družb On.net in Interseek oziroma Najdi z revizijsko hišo BDO, ki je cenila škodo. Spremljala je cenitve za potrebe slabitve naložb v tujini, ki jih je opravila družba P&S Capital. Posebno pozornost je namenjala obvladovanju tveganj. Preverjala je tveganja na področju tožb in v zvezi s tem oblikovanje rezervacij.

Tehnična komisija je na svojih sedmih sejah obravnavala investicije na tehničnem in informacijskem področju, med njimi gradnjo regionalnega optičnega omrežja.

Komisija je delovala v sestavi:

- mag. Ciril Kafol (do 31. 8. 2011),
- dr. Tomaž Kalin,
- Martin Gorišek in
- Franci Mugerle (od 21. 9. 2011).

Komisija je pregledala zasnovo informacijskih sistemov in potek projektov sistemov na informacijskem področju ter na področju razvoja omrežja in storitev Telekoma Slovenije. Seznanila se je s potekom gradnje optičnega omrežja in z njegovo zasedenostjo ter spremljala načrtovanje gradnje regionalne balkanske optike. Pregledala je tudi posamezne nabave tehnične opreme. Seznanila se je s konceptom korporativnega upravljanja za področje tehnike v Skupini Telekom Slovenije.

Kadrovska komisija se je sestala na sedmih sejah, na katerih je pripravila predlog kompetenc za člane uprave, obravnavala kandidate za člana uprave družbe in kandidate za poslovodne funkcije pomembnejših odvisnih družb v skupini ter sistem plačil uprave družbe.

Njeni člani so:

- mag. Tomaž Berginc,
- dr. Tomaž Kalin in
- Milan Richter.

Komisija za spremljanje strategije Telekoma Slovenije in projekta Orion je obravnavala potek in vsebino postopkov konsolidacije družb v Skupini Telekom Slovenije in pripravo strategije družbe. Sestala se je na petnajstih sejah.

Delovala je v sestavi:

- dr. Jaroslav Berce,
- dr. Zvonko Kremljak (do 31. 8. 2011),
- Milan Richter in
- dr. Bogomir Kovač, zunanji član.

Komisija je v začetni fazi posvetila pozornost metodologiji poslovnega načrta in se kasneje vključila tudi v celoten nastanek dokumenta. Strateški poslovni načrt je bil aprila 2011 tudi sprejet. Seznanjena je bila z vsemi zagonskimi elaborati za izvedbo projektov, ki izhajajo iz strategije. Sledila je tudi poteku priprave in izvajanja projekta Orion oziroma združitvi Telekoma Slovenije in Mobitela.

Nagrajevanje članov nadzornega sveta

Delničarji so na 20. skupščini družbe dne 31. 8. 2011 sprejeli sklep o plačilih članom nadzornega sveta, ki podrobneje določa naslednja plačila članom nadzornega sveta:

- sejnino,
- osnovno plačilo za opravljanje funkcije,
- doplačila za sodelovanje v komisijah nadzornega sveta.

S sklepom so bili natančno določeni najvišji letni zneski in kriteriji upravičenosti do povračila stroškov prevoza, dnevnic in stroškov prenočevanja.

Delničarji so odločili tudi, da stroške izobraževanja in izpopolnjevanja članov nadzornega sveta na področjih, ki so pomembna za kakovostno in učinkovito izvrševanje nalog, nosi Telekom Slovenije, kar se podrobneje uredi v Poslovniku o delu nadzornega sveta.

Do 31. 8. 2011 je skladno s stališčem Vlade RS o izplačevanju sejin in nagrad članom nadzornih svetov v gospodarskih družbah veljal sklep o sejinah v višini 275,00 evrov na sejo za člane nadzornega sveta, za predsednika pa 357,50 evrov na sejo. Člani nadzornega sveta so bili pod določenimi pogoji upravičeni tudi do povračila stroškov, ki jih imajo v zvezi z opravljanjem dela v nadzornem svetu.

Podatki o nagrajevanju članov nadzornega sveta so podrobneje prikazani v Računovodskem poročilu.

Uprava

Delovanje uprave

Uprava Telekoma Slovenije v sedANJI sestavi se je poleg poslovnih odločitev o rednem poslovanju matične družbe in celotne Skupine Telekom Slovenije osredotočala predvsem na pripravo in izpeljavo združitve družb Telekom Slovenije in Mobitel ter se posvečala prenovi poslovanja družb skupine v okviru projekta Orion. Sestala se je in sprejemala odločitve na 54. rednih sejah ter 9 korespondenčnih sejah.

Pripravila je tudi Strateški razvojni načrt za obdobje 2011 – 2015, v katerem je opredelila temeljne razvojne usmeritve za prihodnje delovanje združene obvladujoče družbe in Skupine Telekom Slovenije. Skladno s priporočili Kodeksa upravljanja javnih delniških družb je sprejela Politiko upravljanja, kot zavezo za stalno izboljševanje učinkovitosti korporativnega upravljanja družb skupine.

Sestava uprave

Petčlanska uprava družbe Telekom Slovenije ima štiriletni mandat in je na dan 31. 12. 2011 delovala v naslednji sestavi:

1. Ivica Kranjčević, predsednik uprave

- univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike;
- v vsej svoji poslovni karieri deluje v telekomunikacijski panogi; vodil je področja, povezana s tehniko, tehnologijo in z informatiko, v pomembnem delu tudi v okviru nekdanjega sistema PTT, nato pa Telekoma Slovenije in Mobitela;
- začetek mandata 13. 3. 2010.

2. mag. Zoran Vehovar, podpredsednik uprave

- magister elektrotehnike, univerzitetni diplomirani inženir elektrotehnike;
- v Mobitelu je 14 let vodil različne organizacijske enote s področja mobilnih komunikacij;
- kot strokovnjak predava na domačih in tujih strokovnih srečanjih ter konferencah;
- začetek mandata 1. 5. 2010.

3. Marko Boštjančič, član uprave

- univerzitetni diplomirani pravnik;
- v vsej svoji poslovni karieri deluje v telekomunikacijah;
- začetek mandata 1. 5. 2010.

4. Zoran Janko, član uprave

- ekonomist;
- Mobitelu se je pridružil leta 1996 in je ves čas vodil Področje za finance, računovodstvo in kontroling;
- marca 2010 je kot glavni izvršni direktor prevzel vodenje družbe Mobitel, od združitve Telekoma Slovenije in Mobitela pa je vodil sektor za nabavo in logistiko;
- začetek mandata 27. 10. 2011.

5. Darja Senica, članica uprave in delavska direktorica

- diplomirana ekonomistka;
- v PTT Celje in v Telekomovi poslovni enoti v Celju je delovala na področju financ in trženja, v Telekomu Slovenije pa sodelovala v projektih prestrukturiranja in reorganizacije ter plačnega sistema in kolektivne pogodbe;
- bila je predsednica sveta delavcev in članica nadzornega sveta Telekoma Slovenije;
- začetek mandata 8. 4. 2010.

Nadzorni svet je 6. 6. 2011 sporazumno predčasno razrešil člana uprave Telekoma Slovenije dr. Jožka Peterlina, odgovornega za področje kontrolinga, financ in računovodstva. Za ta področja in za področji nabave in logistike je z dnem 27. 10. 2011 imenoval novega člana uprave Zorana Janka.

Predstavitev uprave z opisom področij odgovornosti posameznih članov uprave je dostopna tudi na www.telekom.si na podstrani Organiziranost.

Nagrajevanje uprave

Prejemki uprave so določeni s pogodbami o zaposlitvi članov uprave in so skladni z Zakonom o prejemkih poslovnih oseb v gospodarskih družbah v večinski lasti Republike Slovenije in samoupravnih lokalnih skupnosti [ZPPORG]. Pogoje za udeležbo uprave pri dobičku ureja Statut družbe. O prejemkih uprave v letu 2011 poročamo v Računovodskem poročilu.

Vodenje in upravljanje odvisnih družb

Politika povezav med družbo Telekom Slovenije in njenimi odvisnimi družbami je opredeljena v sprejeti politiki upravljanja in določa, da odvisne družbe na vseh poslovnih področjih delujejo skladno z lokalno zakonodajo, s pogodbami o poslovnem sodelovanju s Telekomom Slovenije in z internimi pravilniki ter navodili, ki jih sprejema uprava matične družbe.

Skladno z naštetimi vodili in s strateškimi usmeritvami skupine je uprava Telekoma Slovenije nadzirala in aktivno spremljala poslovanje odvisnih družb prek članstva v njihovih upravnih odborih. V ta namen je kot enega od nosilcev upravljanja in nadzora znotraj Skupine Telekom Slovenije v letu 2011 oblikovala strateški kolegij posamezne odvisne družbe. Sestavljajo ga člani uprave Telekoma Slovenije in direktor oziroma izvršni direktor posamezne odvisne družbe. Predsednik kolegija je predsednik uprave. Strateški kolegij posamezne odvisne družbe se sestaja praviloma enkrat mesečno, njegov cilj pa je zagotavljanje redne in pravočasne informiranosti med upravo Telekoma Slovenije ter upravo odvisne družbe in zagotavljanje ustreznega upravljanja odvisnih družb na najvišjem upravljalnem nivoju Skupine Telekom Slovenije.

Sestava organov vodenja in nadzora v odvisnih družbah Skupine Telekom Slovenije na dan 31. 12. 2011

Slovenija
GVO, d. o. o.
Direktor: Edo Škufca
AVTENTA, SI, d. o. o.
Direktor: Vedran Krevatin
Do 28. 2. 2011 je družbo vodil Iztok Klančnik, ki mu je tega dne potekel mandat.
TSmedia, d. o. o.
Direktor: mag. Rudolf Skobe
Do 1. 4. 2011, ko se je k družbi pripojila družba Planet 9, je družbo vodila Bojana Sonnenwald Turk. Do 20. 9. 2011 je bila firma družbe Najdi, informacijske storitve, d.o.o.
SOLINE d. o. o.
Direktor: Alojz Jurjec
M-Pay d. o. o.
Direktor: Dean Korošec
Druge države
IPKO Telecommunications d. o. o.
Člani upravnega odbora: Ivica Kranjčević, predsednik, Bujar Musa, podpredsednik, Akan Ismaili, Klavdij Godnič, mag. Robert Erzin Glavni izvršni direktor: mag. Robert Erzin
S 1. 2. 2011 je bil z mesta člana upravnega odbora in glavnega izvršnega direktorja razrešen Branko Babič, na njegovo mesto pa z istim dnem imenovan mag. Robert Erzin. Z 31. 3. 2011 je potekel mandat Bujarju Musi in Akanu Ismailiju; skupščina ju še ni razrešila. Klavdij Godnič je s 1. 3. 2012 podal odstopno izjavo z mesta člana upravnega odbora, skupščina družbe pa bo na njegovo mesto s 1. 3. 2012 imenovala mag. Cirila Kafola.
ONE DOO Skopje
Direktor: mag. Ciril Kafol
Do 17. 1. 2011 je bil direktor Dejan Kalinikov, ki je tega dne podal odstopno izjavo in ga je skupščina razrešila. Do 1. 9. 2011 je bil direktor Klavdij Godnič, ki ga je skupščina na podlagi odstopne izjave razrešila z mesta direktorja, na to mesto pa s 1. 9. 2011 imenovala mag. Cirila Kafola.
DIGI PLUS MULTIMEDIA DOOEL, Skopje
Direktor: Janez Marovt
ANEKS d. o. o. Banja Luka
Direktor: mag. Igor Bohorč
PRIMO Communications d. o. o.
Direktorji: Meta Zakrajšek [generalna direktorica], Marko Jagodič, Barbara Kozarič
Do 31. 1. 2011 je bil generalni direktor mag. Robert Erzin, do 31. 3. 2011 je bil glavni izvršni direktor Visar Dobroshi. Od 1. 4. 2011 je generalna direktorica Meta Zakrajšek, Marko Jagodič je od tega dne direktor.
SIOL d. o. o.
Direktor: Janez Marovt

Druge države
SIOL B.V. in liquidation
Likvidacijska upraviteljica: Barbara Kozarić
Od 26. 5. 2010 je družba v likvidaciji.
SIOL d. o. o. Podgorica
Direktor: mag. Igor Bohorč
SIOL d.o.o. Sarajevo
Direktor: mag. Igor Bohorč
Gibtelecom Limited
Člani upravnega odbora: Hon Dr Joseph Garcia, predsednik, Tim Bristow, Dilip D. Tirathdas, Marko Boštjančič, mag. Zoran Vehovar, mag. Brigita Boh
Glavni izvršni direktor: Tim Bristow
Do 1. 7. 2011 je bil član upravnega odbora dr. Jožko Peterlin, ki ga je s 1. 7. 2011 zamenjal Marko Boštjančič. Do 13. 12. 2011 je bil član in predsednik upravnega odbora Joe Holliday, ki ga je s 13. 12. 2011 zamenjal Hon Dr Joseph Garcia.

Komuniciranje z deležniki

Strategije komuniciranja z različnimi skupinami ključnih deležnikov so sestavni del naše politike upravljanja. Le-ta opredeljuje ključne usmeritve pri komuniciranju s posameznimi skupinami deležnikov, kot so delničarji, uporabniki, regulatorji in državni organi, dobavitelji in drugi poslovni partnerji, zaposleni, analitiki, mediji in lokalna ter širša skupnost. Skupni imenovalec komuniciranja z deležniki je redno, dvosmerno in celovito komuniciranje.

O komuniciranju s finančnimi javnostmi, z uporabniki, dobavitelji, zaposlenimi in z lokalno ter s širšo skupnostjo pišemo v posameznih poglavjih, ki se nanašajo na odgovornost do teh skupin deležnikov.

Komuniciranje z mediji

Z novinarji, uredniki in drugimi predstavniki medijev gojimo odprte in dvosmerne odnose. V Telekomu Slovenije imamo redne trimesečne konference, na katerih predstavljamo poslovne rezultate družbe in skupine. Medije redno obveščamo o naših storitvenih in produktnih novostih s pomočjo različnih komunikacijskih orodij. Strokovnjaki v družbah skupine, vključno z upravami teh družb, so novinarjem na voljo za izjave, intervjuje in druge oblike komunikacije.

Dobra polovica objav, v katerih je bil omenjen Telekom Slovenije, je bila pozitivno naravnanih, 37 odstotkov pa nevtralnih. Največ objav je bilo v spletnih medijih. Večina objav v zvezi z blagovno znamko Mobitel je bilo pozitivno naravnanih (90 odstotkov celotne publicitete).

Medijsko so bile najbolj izpostavljene naslednje teme:

- pripojitve Mobitela k Telekomu Slovenije,
- sodelovanje družbe v upniškem odboru v poravnavi za T-2,
- zniževanje plač v Skupini Telekom Slovenije,
- domnevno sporno sodelovanje s podjetjem Ultra,
- tožba proti Telekomu Slovenije oziroma Mobitelu zaradi paketa Itak Džabest,
- ponudba mobilnih telefonov, trg mobilne telefonije v Sloveniji ter različna sponzorstva.

Komuniciranje z regulatorji in državnimi organi

Med pomembne vplivne javnosti sodijo tudi Agencija za pošto in elektronske komunikacije (APEK), sorodni organi v državah, kjer delujejo odvisne družbe skupine, in državni organi. V družbah skupine smo skrbeli za dosledno upoštevanje veljavnih predpisov, priporočil in odločitev regulatorjev ter se po potrebi odzivali s strokovno utemeljenimi argumenti. Sodelovanje in komunikacija z državnimi organi sta skladno z našimi načeli temeljila na gradnji dobrih poslovnih odnosov ter medsebojnega razumevanja.

Notranje kontrole v povezavi s postopkom računovodskega poročanja

Notranje računovodske kontrole sledijo cilju zagotavljanja točnosti, zanesljivosti in popolnosti računovodskih evidenc in s tem zagotavljanju resnične in poštene predstavitve podatkov v računovodskih izkazih, pripravljenih skladno z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja.

S kontrolnimi postopki zagotavljamo, da se:

- poslovne spremembe izvajajo skladno s standardi, zakoni, pravilniki in navodili,
- stanje v poslovnih knjigah ujema z dejanskim stanjem,
- poslovne spremembe evidentirajo točno in pravilno z namenom realnega izkazovanja sredstev in obveznosti do njihovih virov.

Pomemben del kontrolnih postopkov v zvezi z računovodskim poročanjem je že vgrajenih v informacijski sistem SAP. Tveganja na tem segmentu uspešno znižujemo tudi z ustreznim strokovnim izobraževanjem zaposlenih, tako z vidika računovodenja kot tudi poznavanja informacijskega sistema.

Notranje revidiranje

Služba notranjega revidiranja pri svojem delu upošteva Standarde strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju, Kodeks poklicne etike, zakonodajo in druge predpise. Neposredno je odgovorna upravi matične družbe, naloge notranjega revidiranja pa opravlja za celotno Skupino Telekom Slovenije. Obseg in področja rednih revizijskih pregledov so opredeljeni v letnem načrtu dela, ki je oblikovan na podlagi ocene tveganj. Vsako leto ga sprejme uprava in potrdi revizijska komisija nadzornega sveta.

Služba notranjega revidiranja je v letu 2011 izvedla vse načrtovane preglede. Opravila je preglede inventur v vseh družbah skupine. Po sklepu uprave ali revizijske komisije so bile opravljene še revizije pomembnih poslov v družbah Ipko in Aneks. Pri revizijah so bila zaznana finančna, operativna in poslovna tveganja. V poročilih je služba opozorila na ta tveganja in predlagala priporočila za izboljšanje njihovega obvladovanja. Skupno je izdala 99 priporočil v 23 poročilih. Vsa poročila je obravnavala uprava Telekom Slovenije, pomembnejša pa tudi revizijska komisija nadzornega sveta.

Potekalo je tudi preverjanje izvedbe priporočil, ki so bila posredovana v Pismu poslovodstvu, in priporočil, ki so bila izdana v notranjih revizijskih pregledih. Notranjih revizijskih priporočil, ki jim je rok izvedbe zapadel v letu 2011, je bilo 110, v Pismu poslovodstvu pa 15. O izvedbi priporočil sta bila redno seznanjena uprava in revizijska komisija nadzornega sveta. Izvedenih je bilo 107 priporočil po notranjih revizijskih pregledih in 12 priporočil iz Pisma poslovodstva. Ob koncu leta še ni bilo izvedenih 6 priporočil, ki se nanašajo na IT podporo, procese in splošne IT kontrole.

V preglede, pri katerih so bila potrebna specifična znanja, predvsem s tehničnega področja, so bili vključeni strokovnjaki iz Telekom Slovenije.

Služba je sodelovala pri izvedbi posebnih revizij zunanjih izvajalcev. Vključena je bila tudi pri notranji presoji za ISO 14001. Opravila je svetovanja s področja tveganj, notranjih kontrol v procesih in internih aktov.

V letu 2011 je bila poleg vsakoletne notranje presoje kakovosti notranje revizijske dejavnosti opravljena tudi zunanja presoja, ki se izvaja vsaj vsakih pet let. Služba je pri tem pridobila mnenje, da deluje skladno z Mednarodnimi standardi strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju.

Zunanje revidiranje

Za revidiranje računovodskih izkazov za poslovno leto 2011 je bila na 20. redni seji skupščine delničarjev Telekom Slovenije imenovana revizijska družba Ernst & Young, d. o. o. Ljubljana. Stroški revizorjev so prikazani v Računovodskem poročilu Telekom Slovenije, d. d.

Izjava o spoštovanju določb Kodeksa upravljanja javnih delniških družb

Uprava in nadzorni svet družbe izjavljata, da Telekom Slovenije, d. d., pri svojem delu in poslovanju spoštuje zakonska določila, dobro poslovno prakso in Kodeks upravljanja javnih delniških družb, ki je bil sprejet 8. 12. 2009 in se je pričel uporabljati 1. 1. 2010 [v nadaljevanju: Kodeks]. Kodeks je javno dostopen v slovenskem in angleškem jeziku na spletnih straneh Ljubljanske borze, d. d., na naslovu: <http://www.ljse.si>.

Družba je v decembru 2011 sprejela lasten kodeks upravljanja, to je Politiko upravljanja družbe Telekom Slovenije, d. d., ki predstavlja zavezo za prihodnje delovanje na tem področju. Dokument je dostopen na spletnih straneh družbe.

Izjava se v skladu s Priporočilom javnim družbam za obveščanje z dne 22.11.2010, izdanim s strani Ljubljanske borze, d.d., nanaša na obdobje preteklega poslovnega leta, torej od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2011. Od zaključka obračunskega obdobja do objave te izjave je družba realizirala Priporočilo 1. Skupščina delničarjev družbe je dne 7. 3. 2012 sprejela spremembe statuta družbe, ki so vključevale tudi cilja: dolgoročno ustvarjanje vrednosti za delničarje in upoštevanje socialnih ter okoljskih vidikov poslovanja z namenom zagotavljanja trajnostnega razvoja družbe. Družba je navedena cilja zasledovala že pred tem.

Uprava in nadzorni svet družbe ocenjujeta, da družba ni uveljavila nekaterih priporočil Kodeksa, kar tudi pojasnjujeta, kot sledi:

V poglavju: Transparentnost poslovanja

- *Priporočilo 20:* Družba si bo prizadevala sprejeti strategijo komuniciranja družbe v letu 2012. Ne glede na to je že opredelila strategijo komuniciranja v drugih aktih družbe.
- *Priporočilo 20.2.:* Družba v celoti spoštuje pravila komuniciranja, ki zavezujejo javne delniške družbe. V ta namen je sprejela tudi ustrezne dokumente, s katerimi so seznanjeni vsi deležniki. Družba je v letu 2011 pristopila k pripravi enotnega krovnega strateškega dokumenta komuniciranja, ki ga namerava sprejeti v letu 2012.

Nekatera priporočila Kodeksa za družbo v obravnavanem obdobju niso bila relevantna, zato jih družba ni mogla kršiti in jih posebej ne izpostavljamo. Obveznosti, naložene družbi oziroma njenim organom za določene primere, bo družba izpolnila, ko bo nastal tak primer. Ob morebitnem odstopanju od podane izjave o spoštovanju Kodeksa bo družba poskrbela za ustrezno pravočasno objavo.

Družba Telekom Slovenije, d. d., bo priporočilom Kodeksa sledila tudi v prihodnje in skladno s tem izpopolnjevala svoj sistem upravljanja.

Vsebina izjave o spoštovanju Kodeksa upravljanja javnih delniških družb je tudi del Letnega poročila za leto 2011.

Izjava o spoštovanju določb Kodeksa upravljanja javnih delniških družb je dostopna na spletnih straneh družbe www.telekom.si.

Ivica Kranjčević,
predsednik uprave

mag. Tomaž Berginc,
predsednik nadzornega sveta

Izjava o upravljanju družbe

V skladu s 73. točko Kodeksa upravljanja družb s kapitalskimi naložbami države uprava in nadzorni svet družbe izjavljata, da Telekom Slovenije, d. d., pri svojem delu in poslovanju spoštuje Kodeks upravljanja družb s kapitalskimi naložbami države, ki ga je Agencija za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije (v nadaljevanju: AUKN) sprejela dne 18. 1. 2011 (v nadaljevanju: Kodeks), in na njegovi podlagi izdala Priporočila in pričakovanja Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije do družb z lastništvom države z dne 17. 11. 2011, kakor tudi nadaljnja posamična priporočila, objavljena v tem letu. Kodeks je javno dostopen v slovenskem in angleškem jeziku, priporočila pa v slovenskem jeziku na spletnih straneh Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije na naslovu: <http://www.auknrs.si/>.

Izjava se nanaša na obdobje preteklega poslovnega leta, to je od 1. 1. 2011 do 31. 12. 2011. Od zaključka obračunskega obdobja do objave te izjave je družba realizirala Priporočilo št. 11, saj je 26. 3. 2012 sprejela nov etični kodeks.

Uprava in nadzorni svet družbe pojasnjujeta, katerih priporočil Kodeksa družba ni uveljavila, kot sledi:

V poglavju: Izbira kandidatov za člane organov nadzora in oblikovanje predlogov za skupščino

- *Priporočilo št. 77:* Nadzorni svet ima kadrovsko komisijo, v kateri ni zunanjega strokovnjaka, ki bi ga nadzorni svet izbral na predlog AUKN in ki prevzame vlogo predsednika te komisije (oz. nominacijskega odbora). Nadzorni svet se še ni opredelil do tega priporočila, ker meni, da ima AUKN kot večinski lastnik družbe dovolj pravnih možnosti izven nadzornega sveta, da vpliva na kadrovsko politiko pri izboru članov nadzornega sveta. Izbor članov uprave pa je v pristojnosti nadzornega sveta.

Uprava in nadzorni svet družbe v nadaljevanju tudi pojasnjujeta, katerih **posamičnih priporočil AUKN** in iz katerih razlogov družba ni uveljavila, kot sledi:

- *Priporočilo št. 3 Upravljanje tveganj, notranje kontrole ter notranja revizija:* Družba v pretežni meri upošteva priporočilo, v celoti pa ga bo po zaključku projekta ERM, predvidoma v letošnjem letu, ko bo lahko enoznačno opredelila lastnike tveganj, ki jih je pri določenem tveganju sedaj lahko tudi več, potem pa tudi odgovorno osebo za ukrep.
- *Priporočilo št. 4 Kvartalno poročanje o poslovanju družbe/skupine:* Družba sledi Priporočilom javnim družbam za obveščanje in določilom ZTFI glede objavljanja letnih, polletnih in kvartalnih rezultatov družbe in Skupine Telekom Slovenije, s katerimi pa to priporočilo ni skladno. Družba objavlja rezultate v predpisanem roku t. j. pri kvartalnem (3,6 in 9 mesečnem) poročanju v dveh mesecih po koncu obdobja, letno poročilo pa v 4 mesecih po koncu obdobja. Tudi v prihodnje bo družba objavljala rezultate v teh rokih na svojih spletnih straneh in na sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze, kjer med drugim objavlja finančni koledar s predvidenimi datumi javnih objav in dogodkov, ki se nanašajo na letno, polletno in četrtna poročila. Z operativnimi navodili AUKN se od družb pričakuje zelo detajlno prikazovanje podatkov. Skladno z operativnimi navodili bomo posredovali podatke za matično družbo, za ostale družbe in skupino pa enake objave kot za javno objavo na sistemu elektronskega obveščanja Ljubljanske borze skladno s pravili borze. Pri poročanju o poslovanju družbe/skupine upoštevamo svoje obveznosti, predpise in interne akte, ki se nanašajo na zaupne ali poslovno občutljive podatke, ki so opredeljene kot poslovne skrivnosti. S temi podatki in informacijami se seznanjata le uprava in nadzorni svet in jih zaradi njihove narave tudi v prihodnje ne bomo razkrivali.
- *Priporočilo št. 5 Triletno poslovno načrtovanje družbe/skupine:* Družba s petletnim planom izpolnjuje obveznost triletnega poslovnega načrtovanja. Pri razkrivanju poslovnih načrtov bo družba upoštevala svoje obveznosti, predpise in interne akte, ki se nanašajo na zaupne ali poslovno občutljive podatke in informacije, ki imajo značaj poslovne skrivnosti in so vključene v te načrte, saj bi njihovo razkritje negativno vplivalo na konkurenčni položaj matične družbe, družb v skupini in celotno skupino. S temi podatki in informacijami se seznanjata le uprava in nadzorni svet. Iz navedenega razloga družba ne bo zadostila vsem zahtevam o posredovanju poslovnih načrtov po tem priporočilu.
- *Priporočilo št. 6 Transparentnost postopkov sklepanja poslov, ki zadevajo izdatke družbe/naročila blaga in storitev, donatorstvo in sponzorstvo:* Nadzorni svet in uprava družbe sta natančno preučila vse dejanske in pravne okoliščine v zvezi z realizacijo tega priporočila. Nadzorni svet ocenjuje, da so postopki izbora in sklepanja poslov, kot jih predvideva priporočilo, že določeni z internimi akti družbe in se jih tudi izvaja. Skozi medletna in letna poročila o poslovanju se ugotavlja poraba sredstev za namene sponzorstva, donatorstva ter naročanja blaga in storitev. Nadzorni svet je vzpostavil sistem kontrol, ki ga bo izvajal na podlagi obveznega poročanja uprave o predmetnih pogodbenih odnosih s pogodbenimi partnerji, pri katerih bo v primeru sponzorstev in donatorstev vrednost pogodbenega odnosa presegla 10.000 evrov na letni ravni, pri naročanju blaga nad 1 mio EUR in storitev pa bo presegla 100.000 evrov na letni ravni. V skladu s poslovnimi interesi družbe in zaradi

varovanja poslovnih skrivnosti iz pogodbenih razmerij in podatkov, katerih razkritje bi lahko škodilo konkurenčnemu položaju družbe ali družbi povzročilo škodo, nadzorni svet priporoča, da se družba ne ravna po Priporočilu št. 6 AUKN glede objav na spletni strani družbe z navedbo upravičenega prejemnika [donatorstvo, sponzorstvo] oz. izbranega ponudnika [naročilo blaga in storitev], vrsto posla in vrednostjo sklenjenega posla, razen v primerih pomembnejših sponzorstev in donacij, ko se prejemniki teh sredstev tudi predhodno strinjajo z objavo podatkov o prejemniku. Tudi v tem primeru se podatka o vrednosti posla ne objavi.

- *Priporočilo št. 7 Optimizacija stroškov dela v letu 2011 in 2012:* V letu 2011 je masa za plače ostala na ravni mase za plače za leto 2010, trinajsta plača je določena z dogovorom med družbo in sindikati v skladu s podjetniško kolektivno pogodbo. Skupaj s plačo za mesec april 2011 je bil zaposlenim izplačan regres za letni dopust v skladu s Kolektivno pogodbo Telekoma Slovenije, d.d., v višini 1.045,48 EUR bruto na zaposlenega, kar predstavlja 70 % povprečne mesečne bruto plače v RS (ob izplačilu je bil znan podatek za mesec februar). Z izplačilom v navedeni višini ni bil prekoračen dogovor med socialnimi partnerji v kolektivni pogodbi. Glede na to, da sindikati kot pogodbeni partnerji niso podali soglasja, da se objavljajo:
 - v celotnem besedilu za družbo/skupino zavezujoče kolektivne pogodbe oz. dogovore s predstavniki delavcev, ki se nanašajo na plačilo za delo
 - podatki za leto 2010
 - družba teh podatkov ne bo javno objavljala.

Nadzorni svet je sprejel metodologijo poročanja in metodologijo obvladovanja tveganj ter preko svoje revizijske komisije spremlja poslovanje družbe, uprava pa skozi koncept Celovitega upravljanja s stroški uvaja sistematičen pristop izboljševanja stroškovne učinkovitosti družbe na vseh področjih.

Obveznosti, naložene družbi oziroma njenim organom za določene primere, bo družba izpolnila, ko bo nastal tak primer. Ob morebitnem odstopanju od podane izjave o spoštovanju Kodeksa in samostojnih priporočil Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije bo družba poskrbela za ustrezno pravočasno objavo.

Družba Telekom Slovenije, d.d., bo priporočilom Kodeksa in samostojnim priporočilom Agencije za upravljanje kapitalskih naložb Republike Slovenije sledila tudi v prihodnje in skladno s tem izpopolnjevala svoj sistem upravljanja.

Vsebina izjave o upravljanju družbe je tudi *del Letnega poročila za leto 2011*.

Izjava o upravljanju družbe je dostopna na spletnih straneh družbe www.telekom.si.

Ivica Kranjčević,
predsednik uprave

mag. Tomaž Berginc,
predsednik nadzornega sveta

1.10

Lastniška struktura in trgovanje z delnico

Osnovni podatki o delnici družbe Telekom Slovenije na 31. 12. 2011

Oznaka	TLSG
Kotacija	Prva kotacija Ljubljanske borze
Osnovni kapital [v EUR]	272.720.664,33
Število navadnih imenskih kosovnih delnic	6.535.478
Število lastnih delnic	30.000
Število delničarjev	11.710

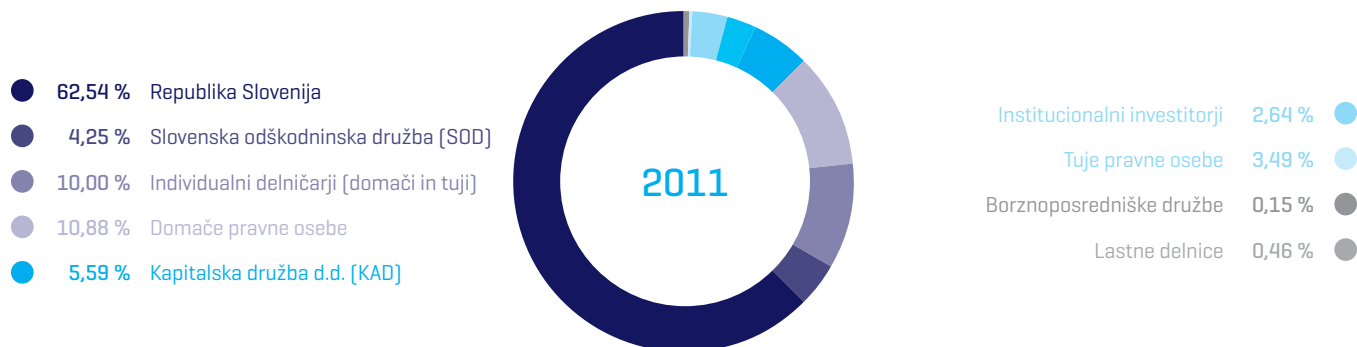
Lastniška struktura in največji delničarji

V lastniški strukturi Telekoma Slovenije so nastale večje spremembe predvsem pri državnih deležih v družbi. Slovenska odškodninska družba je v začetku avgusta izvedla neodplačen prenos 10 odstotkov oziroma 653.548 delnic TLSG na Republiko Slovenijo. Oktobra je bila z izčlenitvijo iz Kapitalske družbe ustanovljena Modra zavarovalnica, ki je med drugim v upravljanje prevzela tudi Prvi pokojninski sklad RS [PPS]. Deloma je ta sprememba vplivala tudi na spremembo lastništva v kategoriji domačih pravnih oseb, ki so svoj lastniški delež glede na konec leta 2010 povečale za 4,24 odstotne točke.

V primerjavi s koncem leta 2010 je bila opaznejša sprememba na prodajni strani zabeležena tudi v kategoriji institucionalnih investitorjev, v strukturi predvsem pri investicijskih družbah, v družbah za upravljanje in v bankah. Svojo udeležbo v lastništvu so skupno zmanjšale za 3,33 odstotne točke na 2,64 odstotka.

Na zadnji dan decembra 2011 je bilo v delniški knjigi vpisanih 11.710 lastnikov delnic, kar pomeni zmanjšanje za 966 delničarjev glede na stanje ob koncu leta 2010. Največji upad je bil na strani individualnih delničarjev.

Lastniška struktura na 31. 12. 2011

Spremembe lastniške strukture po kategorijah delničarjev

Naziv delničarja	% lastništva 31. 12. 2011	% lastništva 31. 12. 2010	Letna sprememba v odstotnih točkah
Republika Slovenija	62,54	52,54	10,00
Slovenska odškodninska družba, d. d. (SOD)	4,25	14,25	-10,00
Individualni delničarji	10,00	10,25	-0,25
Domače pravne osebe	10,88	6,64	4,24
Kapitalska družba, d. d.	5,59	5,59	0,00
Investicijske družbe in DZU	0,17	2,76	-2,59
Tuje pravne osebe	3,49	2,37	1,12
Banke	1,12	1,81	-0,69
Kapitalska družba, d. d. - PPS	0,00	1,77	-1,77
Vzajemni in ostali skladi	1,18	1,23	-0,05
Telekom Slovenije, d. d. - lastne delnice	0,46	0,46	0,00
Zavarovalnice	0,17	0,17	0,00
Borzno-posredniške hiše	0,15	0,16	-0,01
Skupaj	100,00	100,00	0,00

10 največjih delničarjev

Spremembe pri deležih v državni lasti in prodaje ter nakupi deležev investicijskih skladov in bank so vplivali tudi sestavo seznama največjih delničarjev družbe. Dne 31. 12. 2011 je imelo 10 največjih delničarjev v lasti 79,28 odstotka osnovnega kapitala družbe, kar je za 0,71 odstotne točke manj kot leto prej.

Delničar na dan 31. 12. 2011	%
Republika Slovenija	62,54
Kapitalska družba, d. d.	5,59
Slovenska odškodninska družba	4,25
Modra zavarovalnica, d. d. - PPS	1,60
Intersvet, d.o.o.	1,31
NFD 1, delniški podsklad	1,24
Triglav vzajemni skladi – delniški Triglav	0,85
Perspektiva FT, d.o.o.	0,75
KD Galileo, fleksibilna struktura naložb	0,60
NLB, d. d.	0,55
Skupaj	79,28

Delničar na dan 31. 12. 2010	%
Republika Slovenija	52,54
Slovenska odškodninska družba, d. d.	14,25
Kapitalska družba, d. d.	5,59
NFD 1 delniški investicijski sklad, d. d.	2,36
Kapitalska družba, d. d. - PPS	1,77
Triglav vzajemni skladi – delniški Triglav	0,85
Perspektiva FT, d. d.	0,75
Intersvet, d. o. o.	0,66
Hypo Bank, d. d.	0,64
Poteza naložbe, d. o. o. – v stečaju	0,58
Skupaj	79,99

Delnice v lasti uprave in nadzornega sveta Telekoma Slovenije

Trgovanje z delnicami družbe s strani predstavnikov družbe in obveščanje o tovrstnih transakcijah je v družbi Telekom Slovenije urejeno s Pravilnikom o omejitvi trgovanja z delnicami družbe na podlagi notranjih informacij.

Člani uprave in nadzornega sveta, ki so bili na 31. 12. 2011 imetniki delnic TLKG, so navedeni v tabeli.

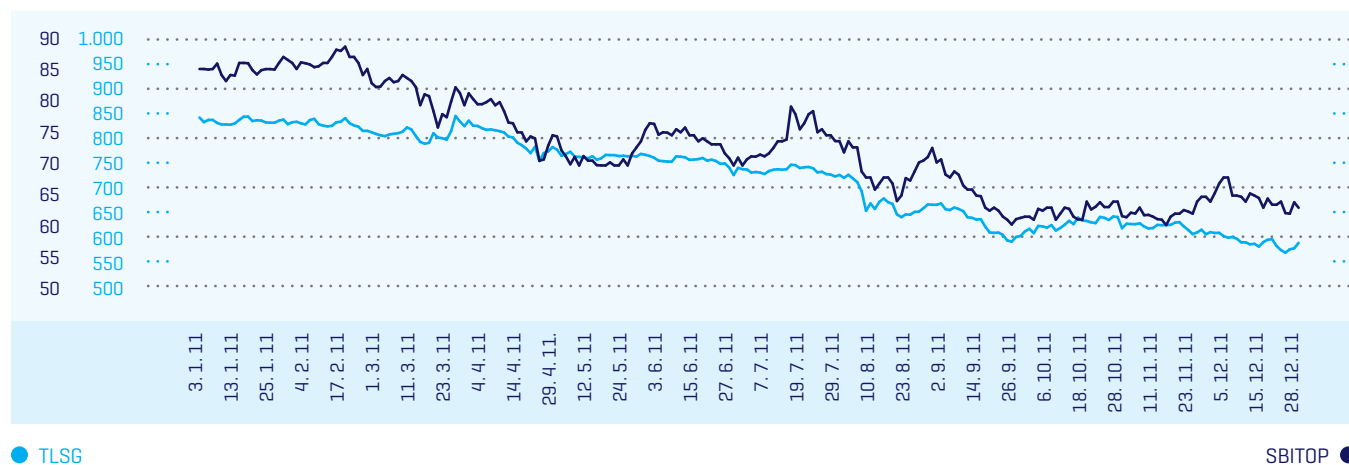
Ime in priimek	Funkcija	Število delnic	Delež v kapitalu v %
Uprava			
Zoran Janko	član uprave	31	0,0005
Darja Senica	članica uprave in delavska direktorica	338	0,0052
Nadzorni svet			
dr. Tomaž Kalin	podpredsednik nadzornega sveta	100	0,0015
Martin Gorišek	član nadzornega sveta	125	0,0019
Milan Richter	podpredsednik nadzornega sveta	1	0,0000
Skupaj uprava in NS		595	0,0091

Trgovanje z delnico in pomembnejši finančni podatki o delnici**Gibanje vrednosti delnice TLKG**

Makroekonomske in politične razmere v Sloveniji so v letu 2011 zaznamovale tudi trgovanje in gibanje tečajev delnic na Ljubljanski borzi. Vodilni in »benchmark« indeks SBI TOP, ki povzema gibanje cen največjih in najlikvidnejših delnic na Ljubljanski borzi, je izgubil kar 31,7 odstotka svoje vrednosti. Tudi delnice TLKG so v pretežni meri sledile njegovemu gibanju in zabeležile 26,8-odstotni padec vrednosti glede na tečaj na začetku obravnavanega obdobja. Vrednost delnice je bila na zadnji trgovačni dan v decembru 62,98 evra. Tržna kapitalizacija je tako ob koncu leta znašala 411,6 milijona evrov.

Delnice TLKG so bile v letu 2011 z 20,2 milijona evrov prometa četrte najprometnejše med vsemi delnicami na Ljubljanski borzi.

Primerjava gibanja tečaja TLSG z gibanjem indeksa SBITOP v letu 2011

Statistika trgovanja s TLSG na Ljubljanski borzi v letu 2011

Zaključni tečaj v EUR	2011	2010
Najvišji dnevni	89,70	137,03
Najnižji dnevni	60,11	83,60
Povprečni	72,90	104,39
Promet v tisoč EUR	2011	2010
Skupni promet v letu	20.222,94	20.824,94
Največji dnevni	3.788,33	1.031,68
Najnižji dnevni	0,07	0,79
Povprečni	80,89	82,97

Pomembnejši finančni podatki o delnici

	31. 12. 2011	31. 12. 2010 prilagojeno
Zaključni tečaj na zadnji trgovalni dan v obdobju v EUR	62,98	86,00
Knjigovodska vrednost delnice v EUR ¹	127,23	127,61
Čisti dobiček na delnico [EPS] ² v EUR	3,28	-36,44
Razmerje tržna/knjigovodska vrednost [P/BV]	0,49	0,67
Kapitalska donosnost delnice v letu v % ³	-26,77 %	-36,76 %

¹ Knjigovodska vrednost delnice je izračunana kot razmerje med knjigovodsko vrednostjo kapitala družbe Telekom Slovenije na zadnji dan obdobja, in tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v opazovanem obdobju brez lastnih delnic.

² Čisti dobiček na delnico je izračunan kot razmerje med čistim poslovnim izidom družbe Telekom Slovenije v obravnavanem obdobju in tehtanim povprečnim številom navadnih delnic v opazovanem obdobju brez lastnih delnic.

³ Kapitalska donosnost delnice je izračunana kot: [tečaj na zadnji trgovalni dan v obdobju – tečaj na prvi trgovalni dan v obdobju] / tečaj na prvi trgovalni dan v obdobju.

Odnosi z investitorji

V Telekomu Slovenije si prizadevamo za redno, dosledno in kakovostno obveščanje investorjev ter ostalih zainteresiranih javnosti. Transparentnost poslovanja Skupine Telekom Slovenije zagotavljamo po kriterijih, določenih za izdajatelje prve kotacije Ljubljanske borze, in skladno s politiko razkrivanja informacij.

Ob koncu leta smo začeli pripravljati nove strateške smernice za okrepitev in nadgraditev korporativne komunikacije z analitiki in vlagatelji. Naša prenovljena strategija bo temeljila na bolj odprti in proaktivni komunikaciji ter na graditvi dolgoročnih odnosov. Naše glavno vodilo pri tem je poglobiti medsebojno sodelovanje in utrditi zaupanje v družbo.

Družba Telekom Slovenije je v letu 2011 izvajala naslednje aktivnosti na področju odnosov z vlagatelji:

- udeležili smo se predstavitev slovenskim vlagateljem in analitikom na dnevu Slovenskega trga kapitala in na »roadshowu« v Ljubljani (obe v organizaciji Ljubljanske borze),
- mednarodni javnosti smo se predstavili na »roadshowu« v New Yorku, prav tako v organizaciji Ljubljanske borze in v sodelovanju z Alto Invest in AuerbachGrayson,
- z zainteresiranimi domačimi in tujimi vlagatelji in analitiki smo komunicirali tudi na individualnih sestankih in prek konferenčnih klicev,
- četrtno smo izdajali TLSG novice in redno poročali o poslovnih dogodkih na SEOnetu,
- organizirali smo tri skupščine delničarjev in jih edini v Sloveniji neposredno prenašali na spletu.

Družba redno objavlja pomembne informacije v slovenskem in angleškem jeziku na svoji spletni strani, v Središču za vlagatelje in na spletnem portalu Ljubljanske borze SEOnet. Vlagateljem, delničarjem in ostalim zainteresiranim javnostim smo za dodatne informacije na voljo tudi na elektronskem naslovu ir@telekom.si.

Dividendna politika

Dividendna politika družbe Telekom Slovenije je opredeljena v Statutu družbe in je razvojno naravnana ter usmerjena v krepitev konkurenčnega tržnega položaja. O deležu bilančnega dobička, namenjenem za dividende, odloča skupščina. Pri tem ima prednost zagotavljanje sredstev za investicije in s tem večanje vrednosti delnice. Politika dividend temelji na odstotku od neto dobička, ki ga dovoljuje optimalni predračun investicij skladno z razvojnim načrtom. Uprava je pooblaščenca, da izplačuje dividende tudi med letom glede na predviden dobiček tekočega leta.

Delničarji so na 20. skupščini delničarjev sprejeli sklep o izplačilu dividend za leto 2010 v višini 3,4 evra bruto na delnico.

Lastne delnice

Dne 31. 12. 2011 je družba imela 30.000 lastnih delnic, kar predstavlja 0,46 odstotka kapitala. Število lastnih delnic je nespremenjeno od pridobitve v letu 2003.

Podatki in pojasnila v zvezi z zakonom o prevzemih

Stanje v zvezi z vsebinami, povezanimi s prevzemno zakonodajo, je bilo na 31. 12. 2011 takšno:

- Sprememb v strukturi osnovnega kapitala Telekoma Slovenije ni bilo.
- Vse delnice TLSG so bile neomejeno prenosljive.
- Telekom Slovenije ni imel vrednostnih papirjev, ki bi zagotavljali posebne kontrolne pravice, prav tako ni imel omejitev glasovalnih pravic.
- Družbi niso bili znani nikakršni dogovori med delničarji, ki bi lahko povzročili omejitev prenosa vrednostnih papirjev ali glasovalnih pravic.
- Poslovodstvo ni imelo pooblastil za izdajo ali nakup lastnih delnic.
- Pravila družbe o imenovanju in zamenjavi članov organov vodenja, o spremembah statuta in pooblastila poslovodstva so bila določena v Statutu družbe.

Družba je imela v zadnjem dnevu leta 2011 dva delničarja, ki sta bila pomembna neposredna imetnika njenih vrednostnih papirjev (v smislu doseganja kvalificiranega deleža 5 ali več odstotkov glasovalnih pravic). To sta bili Republika Slovenija s 4.087.569 delnicami, ki predstavljajo 62,54-odstotni delež v osnovnem kapitalu družbe in Kapitalska družba s 365.175 delnicami ali 5,59-odstotnim deležem.

Finančni koledar za leto 2012 je objavljen v sistemu SEOnet in je stalno dostopen na spletni strani www.telekom.si, na podstrani Središče za vlagatelje, kjer so objavljene tudi spremembe finančnega koledarja v letu 2012.

1.11

Upravljanje tveganj

V letu 2011 smo v Skupini Telekom Slovenije začeli s strateškim projektom vzpostavitve celovitega sistema obvladovanja tveganj skupine in v tem okviru sprejeli politiko upravljanja tveganj. Prenovili smo katalog tveganj, jih razdelili v posamezne skupine in pripravili enotne opise. Nadaljnje aktivnosti bodo usmerjene k uvedbi in spremljanju ključnih indikatorjev tveganj. Sistematično bomo spremljali tudi priložnosti in zagotovili, da bo upravljanje tveganj vgrajeno v vsakodnevne poslovne procese.

1.11.1

Sistem upravljanja tveganj

Sprejeta politika upravljanja tveganj opredeljuje osnovne smernice pri obvladovanju tveganj, vključno s pristojnostmi in z odgovornostmi ter je zavezujoč dokument za vse družbe v skupini. Tveganje za nas pomeni negotovost neželenega dogodka, ki lahko pozitivno ali negativno vpliva na doseganje ciljev in je po svoji naravi vgrajeno v vse poslovne procese in odločitve.

Sistem upravljanja tveganj v skupini koordinira Služba za upravljanje s tveganji, ki deluje v okviru Sektorja za finance Telekoma Slovenije. Služba poroča o pomembnih tveganjih, skrbi za razvoj metodologije in orodij, opozarja na potencialna tveganja na posameznih področjih in v poslovnih funkcijah ter sodeluje in nudi strokovno pomoč pri izvajanju procesov upravljanja tveganj. Tesno sodeluje s Službo notranjega revidiranja, ki načrtuje letne revizijske preglede tudi na podlagi ocene in popisa tveganj.

1.11.2

Proces obvladovanja tveganj

Prepoznavanje in nadaljnje obvladovanje tveganj sta sestavni del priprave poslovnega načrta in vseh večjih poslovnih odločitev ter projektov. Proces obvladovanja tveganj vključuje sistematično izvajanje komuniciranja, posvetovanja in opredeljevanja, prepoznavanja, analiziranja, vrednotenja, spreminjanja, kontroliranja, spremljanja in pregledovanja tveganj. Ocenjevanje tveganj poteka po sprejeti metodologiji. Pri njihovem obvladovanju se odločamo med strategijami sprejetja tveganja, izogibanja tveganju, prenosom tveganja na tretjo osebo in zmanjšanjem tveganja. Za zmanjševanje tveganj uporabljamo različne ukrepe, kot so vzpostavitev notranjih kontrol, izpeljava scenarijev za znižanje tveganj na sprejemljivo raven, transakcije na denarnem trgu in uporaba izvedenih finančnih instrumentov, med katerimi so najpogostejši obrestna zamenjava [IRS – interest rate swaps] in obrestna kapica.

Za začetno prepoznavanje in spremljanje tveganj ter uresničevanje ukrepov so odgovorni posamezni lastniki tveganj: člani uprave, direktorji družb v skupini, direktorji sektorjev, služb in drugih organizacijskih enot, vodje projektov ter strokovno osebje s pooblastili. Seznam prepoznanih sedanjih in možnih tveganj redno posodabljam. O tveganjih poročamo ob koncu vsakega trimesečja, spremljanje izvajanja ukrepov pa poteka mesečno. Priloga o zaznanih tveganjih je od leta 2011 sestavni del gradiv, ki se predložijo upravi v postopkih odločanja.

1.11.3

Ključna tveganja v Skupini Telekom Slovenije in dejavnosti v letu 2011

Med najpomembnejšimi tveganji, ki izhajajo iz zunanjega okolja, še naprej ostajajo tržna in regulatorna tveganja, med notranjimi tveganji pa tveganje neustreznega planiranja in izvedbe projektov, tveganje neustrezne konsolidacije procesov, tveganje slabega vodenja strateških naložb v tujini in tveganja, ki so povezana z zaposlenimi.

Popis in ocenjevanje tveganj smo razširili na celotno skupino in ju izvedli skladno z našo metodo ocenjevanja. Vzporedno s konsolidacijo družb v skupini je potekalo predvsem vzpostavljanje formalnega okvirja upravljanja tveganj. Okrepili smo tudi prizadevanja za razvoj kulture zavedanja odgovornega prevzemanja tveganj, ki pa je dolgotrajen, tudi več let trajajoč proces.

Začeli smo s pripravo delavnic, na katerih bomo v letu 2012 skupaj z lastniki tveganj določili ključne indikatorje tveganj in tako nadgradili analizo tveganj.

Tržna tveganja, vpliv gospodarske krize in konkurenčnega okolja

Pri uporabnikih zaradi težavnih gospodarskih razmer še naprej zaznavamo veliko cenovno občutljivost, kar vpliva tudi na nižjo dobičkonosnost storitev. Močno nižanje cen storitev v preteklosti se pri mnogih operaterjih odraža v finančni izčrpanosti in izgubah, s čimer se tudi za nas povečuje tveganje neizpolnitve obveznosti s strani drugih operaterjev.

Konkurenca na trgih elektronskih komunikacij ostaja izjemno ostra, uporabniki pa imajo možnost velike izbire med ponudbami številnih operaterjev. Zato je tveganje, da bi se v Skupini Telekom Slovenije prepočasi prilagajali novim poslovnim modelom pri uvajanju novih storitev in produktov še vedno visoko. Da bi to tveganje zmanjšali, uvajamo nove ukrepe, kot so agresivnejši nastop na trgu in nove ponudbe konvergenčnih storitev. Zaradi zmanjševanja proračunskih sredstev, ki vpliva na izvajanje javnih naročil, smo zaznali novo prihodkovno tveganje, ki ga obvladujemo s partnerskim povezovanjem in sodelovanjem z obstoječimi ponudniki storitev na segmentu javne uprave.

Še naprej ostaja visoko tudi tveganje izgube lastništva nad uporabnikom in s tem povezana izguba dela prihodkov. Za uporabnika je vse pomembnejše, da kakovost storitve ustreza njegovim pričakovanjem, veliko manj pa, kdo storitev zagotavlja. To tveganje obvladujemo s komuniciranjem podobe verodostojnega, zaupanja vrednega partnerja, ki prinaša uporabnikom dovolj dodane vrednosti ter z novimi ponudbami celovitih rešitev in storitev (mobilne, fiksne, IT).

Regulatorna tveganja

Tveganje stopnjevanja regulacije v Sloveniji je ves čas prisotno, kljub aktivnim prizadevanjem za njegovo zmanjšanje. Večino ukrepov je regulator uvedel predvsem z namenom povečanja konkurenčnosti in uveljavitve alternativnih operaterjev, kar je vplivalo na zmanjšanje tržnega deleža Skupine Telekom Slovenije. Dodatna regulacija bi povečala tveganje nadaljnjega zmanjševanja tržnega deleža v prihodnosti.

Za zmanjšanje regulatornih tveganj v Sloveniji ne bomo zgolj sledili zahtevam regulatorja, ampak bomo tudi aktivno sodelovali v postopkih analize trgov pred naložitvijo ukrepov pri UVK in APEK z namenom soustvarjanja regulatorskih sprememb. V primeru uvedbe neustreznih in nesorazmernih ukrepov bomo uporabili vsa razpoložljiva pravna sredstva.

Ravno nasprotno so trgi na Kosovem in v Makedoniji podvrženi premajhni regulaciji ali pa se ukrepi regulatorjev ne izvajajo. Pomanjkanje regulacije lahko privede do zlorabe prevladujočega položaja dominantnih operaterjev na teh trgih. V Makedoniji je poleg neugodnih regulatornih razmer prisotno še tveganje izrazito neugodnih političnih razmer za tuje naložbe.

Tveganje načrtovanja in izvedbe projektov ter konsolidacije procesov

V družbah Skupine Telekom Slovenije poteka prenova poslovnih procesov. Njen namen je uspešnejše soočanje naših družb z izzivi panoge in zaostrenimi konkurenčnimi razmerami, zagotavljanje še bolj kakovostnih in celovitih storitev za uporabnike ter uresničevanje naših strateških usmeritev do leta 2015. Prenova prinaša obsežne spremembe v procesih in organiziranosti, kar vključuje tudi tveganje za upočasnjeno delovanje ali zastoje v poslovnih procesih. Obstaja tudi nevarnost, da bi posvečali premalo pozornosti tekočim prodajnim aktivnostim in zanemarjali skrb za uporabnika. Za zmanjševanje tovrstnih tveganj opravljamo popise procesov, določamo skrbnike in izvajamo aktivnosti za optimizacijo.

Optimizacija procesov in obvladovanje stroškov sta ključnega pomena, obenem pa je takšna strategija na določenih segmentih lahko v nasprotju z našimi prizadevanji za povečanje števila uporabnikov ali vsaj njegovi ohranitvi. Zniževanje stroškov zato ne sme vplivati na zadovoljstvo uporabnikov.

Tveganje slabega vodenja strateških naložb v tujini

Tveganje, ki izhaja iz neučinkovitega poslovanja podjetij v tujini, zmanjšujemo z vpeljavo prenovljenega sistema korporativnega upravljanja. S tem bomo v veliki meri izkoristili sinergije, saj sega sistem korporativnega upravljanja na vsa področja delovanja matične in odvisnih družb.

Tveganja, povezana z zaposlenimi

Tveganje v zvezi z zaposlenimi se nanaša predvsem na doseganje plana notranjega prestrukturiranja in premajhen potencial zaposlenih, zato bomo poskrbeli za stalno izobraževanje, razvoj ključnih in perspektivnih kadrov ter vključevanje potencialov v projekte zaradi širitve znanj in pridobivanja izkušenj.

Tveganje v zvezi z izvajanjem menedžmenta sprememb in tveganje kot posledica nižje pripadnosti in zavzetosti zaposlenih, tudi zaradi združevanja različnih kultur, obvladujemo z aktivnim in s transparentnim komuniciranjem uprave in vodij, še posebej obsežno v zvezi z vsemi spremembami in ukrepi.

1.11.4

Ključna tveganja po posameznih trgih in družbah

V nadaljevanju so izpostavljena ključna tveganja v posameznih družbah in na trgih ter tveganja, za katera ocenjujemo, da jim bo skupina izpostavljena tudi v naslednjem obdobju.

Tveganja za Telekom Slovenije

Poslovna tveganja

Poslovna tveganja so povezana z uspešnim uresničevanjem strategije Skupine Telekom Slovenije, s sposobnostjo kratkoročnega in dolgoročnega ustvarjanja poslovnih prihodkov ter z ohranjanjem vrednosti premoženja in ugleda.

Zaznana poslovna tveganja

Tveganje	Način obvladovanja
Tveganje sprememb makroekonomskih pogojev poslovanja na ključnih trgih	- Proaktivnost pri prodaji, oblikovanje raznovrstnih poslovnih modelov (najemni modeli opreme, sofinanciranje opreme, celovita ponudba na ključ pod okriljem Telekoma Slovenije, dodatna ponudba storitev s poslovnimi partnerji v okviru skupine in z zunanjimi partnerji). - Spremljanje ekonomskih gibanj in aktivno prilagajanje ponudbe novim razmeram.
Tveganje pritiska regulatorja na trgih fiksni in mobilni telekomunikacij	- Aktivno sodelovanje v postopkih analize trga pred naložitvijo ukrepov in opozarjanje na morebitne nepravilnosti, sledenje ukrepom regulatorja. - Spremljanje razvoja trga in razmer na drugih trgih EU. - Aktivno seznanjanje ustreznih institucij v EU in vlaganje vseh razpoložljivih pravnih sredstev zoper sporne odločbe regulatorja. - Zagotavljanje skladnosti internih aktov z zakonodajo v vseh procesih.
Tveganje prehajanja uporabnikov k drugim ponudnikom storitev	- Aktivna prisotnost na trgu, stalni razvoj novih izdelkov, storitev in vsebin, prehod na konvergenčne storitve. - Iskanje novih trgov in novih trženjskih pristopov, stalna skrb za kakovost storitev in uporabnike ter ponudba dodatnih ugodnosti. - Priprava in proučevanje tržnih raziskav, podrobnejša segmentacija trga in prilagajanje prodajnih aktivnosti posameznemu segmentu. - Proaktiven pristop k naročnikom pri obveščanju o spremembah ponudbe in cen in na drugi strani o ugodnostih/ prednostih, ki so jih deležni. Agresivno izpostavljanje konkurenčnih prednosti, programa zvestobe in drugih ugodnosti.

Tveganje	Način obvladovanja
Agresivna konkurenca na področju razvoja in ponudbe paketnih oziroma konvergenčnih storitev	- Proaktivnost pri prodaji, oblikovanje raznovrstnih poslovnih modelov, kreativnost in inovativnost pri uvajanju novih storitev. - Spremljanje in analiza delovanja konkurence ter aktivno prilagajanje spremenjenim razmeram na trgu. - Vodila pri oblikovanju ponudbe konvergenčnih storitev bodo enostavnost ponudbe, izraba tehnološke konvergenca in poudarjanje ključnih prednosti z vidika uporabnika.
Tveganje zniževanja splošnega nivoja maloprodajnih in veleprodajnih cen pri fiksni in mobilni telefoniji	- Prestrukturiranje ponudbe in določitev cenovne strategije ter izkoriščanje celovitosti ponudbe za širitev poslovanja. - Usmerjen in voden prehod uporabnikov iz klasičnih v IP storitve.
Tveganje pri uvajanju novih storitev in produktov	- Pri uvajanju novih storitev slediti jasnim ciljem, to je enostavnosti in jasnosti ponudbe ter usmerjenosti na določen segment uporabnikov z vsemi podpornimi aktivnostmi. - Testiranje novih produktov in opreme v laboratoriju; testiranje na terenu pri testnih uporabnikih in opazovanje vpliva na ostale segmente; boljše vodenje projekta in ustrežnejši izračuni ekonomičnosti; postopen zagon novih storitev; spremljanje vpliva novih storitev na obstoječe storitve še več mesecev po zagonu. - Spremljanje ključnih tržnih trendov, motivacija zaposlenih za inovacije in izboljšave, pravočasen odziv na potrebe kupcev, skrajševanje časa od ideje do realizacije. - Definiranje in obvladovanje poslovnih procesov ter njihova podpora z IT sistemi za podporo novim produktom. - Intenzivno spremljanje kakovosti storitev takoj po uvedbi in hitro ukrepanje ob ugotovljenih pomanjkljivostih. - Aktivno iskanje zanesljivih potencialnih naročnikov in pridobivanje pogodb prek pilotnih postavitev. - Naročanje opreme glede na aktualno stanje potreb na trgu in težnja k celovitosti rešitve.
Tveganje zaradi neizpolnjenih pričakovanj in zahtev strank po isti uporabniški izkušnji ne glede na platformo	- Ponudba verificiranih in testiranih storitev, kakovostna podpora. - Natančno definiran izbor in zagotavljanje ustrezne terminalne opreme. - Odzivnost pri prijavi napak, povratna informacija, takojšnje obveščanje zaradi nepričakovanih prekinitev naročniških razmerij.
Tveganje omejevanja zagotavljanja veleprodajnih storitev zaradi plačilne nediscipline	Navodilo za izvajanje postopkov v primeru neplačevanja operaterjev.

Zemljevid poslovnih tveganj

Stopnja pomembnosti*	Vpliv	Verjetnost	Stopnja tveganja
Tveganje sprememb makroekonomskih pogojev poslovanja na ključnih trgih	3	3	9
Tveganje pritiska regulatorja na trgih fiksnih in mobilnih telekomunikacij	3	3	9
Tveganje stopnjevanja regulacije konvergenčnih storitev (mobilni internet)	2	2	4
Tveganje povečanja postopkov nadzora zaradi konvergence	3	3	9
Tveganje prehajanja uporabnikov k drugim ponudnikom storitev	3	3	9
Tveganje agresivne konkurence na področju konvergenčnih storitev	2	2	4
Tveganje zniževanja splošnega nivoja cen pri fiksni in mobilni telefoniji	3	3	9
Tveganje pri uvajanju novih storitev in produktov	2	2	4
Tveganje zaradi neizpolnjenih pričakovanj strank	2	2	4
Tveganje omejevanja zagotavljanja veleprodajnih storitev	4	1	4

Vpliv: 1 – majhen, 2 – zmeren, 3 – velik, 4 – zelo velik

Verjetnost: 1 – malo verjetno, 2 – možno, 3 – zelo verjetno, 4 – skoraj gotovo

Stopnja tveganja: ● nizka 1-3, ● srednja 4-6, ● visoka 8-9, ● zelo visoka 10-16 stopnja pomembnosti tveganja.

Finančna tveganja

Finančna tveganja so opredeljena v okviru politike upravljanja finančnih tveganj. O finančnih tveganjih podrobneje poročamo v Računovodskem poročilu.

Zaznana finančna tveganja

Tveganje	Način obvladovanja
Tveganje plačilne sposobnosti	- Načrtovanje in uravnavanje denarnih tokov, odobrene kratkoročne kreditne linije v domačih bankah, nalaganje presežkov denarnih sredstev v bankah v obliki depozitov, vpeljana merila spremljanja in načrtovanja denarnih tokov tudi v ostalih družbah v skupini, kratkoročno financiranje znotraj skupine in uporaba metode združevanja denarnih sredstev [»cashpooling«], zagotavljanje ustrezne višine obratnega kapitala in kapitalske ustreznosti. - V postopku pridobivanja je dolgoročna rezervna kreditna linija.
Tveganje neustrezne kapitalske strukture	Redno spremljanje in zagotavljanje kapitalske ustreznosti.
Tveganje neizpolnitve obveznosti naročnikov	- Uvedba avtomatiziranega procesa v CRM¹ za ukrepe na področju prodaje v povezavi s kreditnim tveganjem. Redno izvajanje izterjave po terminskem planu. - Uvedba spremljanja dnevnih odmikov naročnikovega prometa glede na povprečno porabo, obveščanje naročnikov o povečani porabi in izvajanje določenih ukrepov. Zavarovanje potencialnih terjatev pri sklepanju pogodb z dobavitelji – ščitenje interesov Telekoma Slovenije v smislu zavarovanja naročenega in za delno poplačilo poslovne škode, ki lahko nastane zaradi malomarnosti dobavitelja. - Ureditev šifranta kupcev. - V procesu izterjave dolga uvajamo spremembe tako, da bo le-ta prilagojena boniteti naročnika. To pomeni hitrejšo izterjavo dolžnikov, ki imajo slabšo bonitetno oceno in povečano število izvajanja opominjanja v enem mesecu.
Tveganje neizpolnitve obveznosti operaterjev	Redno spremljanje terjatev in obveznosti, izterjava po obstoječih predpisih, zavarovanje pri prodaji novih storitev.

¹ CRM – Customer relationship management.

Tveganje	Način obvladovanja
Obrestno tveganje	• Tekoče spremljanje finančnih trgov, uporaba instrumentov za zavarovanje obrestne mere pred tveganjem za 29,5 odstotka posojil.
Valutno tveganje	• Ker je tveganje ocenjeno kot nizko, ni sprejetih ukrepov za obvladovanje tveganja.
Tveganja v zvezi s pošteno vrednostjo naložb Telekoma Slovenije v odvisne in povezane družbe	• Letno spremljanje znamenj, ki kažejo na morebitno potrebno slabitev naložb (na podlagi sprejetega plana za naslednjih 5 let).

Zemljevid finančnih tveganj

Stopnja pomembnosti*	Vpliv	Verjetnost	Stopnja tveganja
Tveganje plačilne sposobnosti	3	1	3
Tveganje neustrezne kapitalske strukture	3	1	3
Tveganje neizpolnitve obveznosti naročnikov	3	3	9
Tveganje neizpolnitve obveznosti operaterjev	4	3	12
Obrestno tveganje	1	3	3
Valutno tveganje	1	1	1
Tveganja v zvezi s pošteno vrednostjo naložb Telekoma Slovenije v odvisne/ povezane družbe	4	2	8

Vpliv: 1 – majhen, 2 – zmeren, 3 – velik, 4 – zelo velik

Verjetnost: 1 – malo verjetno, 2 – možno, 3 – zelo verjetno, 4 – skoraj gotovo

Stopnja tveganja: ● nizka 1-3, ● srednja 4-6, ● visoka 8-9, ● zelo visoka 10-16 stopnja pomembnosti tveganja.

Tveganja delovanja – operativna tveganja

Operativna tveganja so povezana z delovanjem, varnostjo in zlorabami obstoječih ter z načrtovanjem in uvajanjem novih IKT omrežij, storitev in naprav ter z učinkovitostjo procesov.

Zaznana operativna tveganja

Tveganje	Način obvladovanja
Tveganja v zvezi z optimizacijo kadrovskih virov	• Odhodi delavcev iz poslovnih razlogov; razporejanje zaposlenih na področja, kjer je identificiran kadrovski deficit; delno nadomeščanje študentov z novimi zaposlenimi.
Tveganje zaradi premajhnega potenciala zaposlenih	• Aktivna skrb za načrtno izobraževanje in usposabljanje zaposlenih za vsako organizacijsko enoto oziroma delavca. • Razvijanje ključnih in perspektivnih kadrov (program); vključevanje potencialov v projekte zaradi širitve znanj in pridobivanja izkušenj.
Tveganje v zvezi z izvajanjem »change managementa«	• Sistematično spremljanje uresničevanja ukrepov. • Aktivna in transparentna komunikacija uprave in vodij v zvezi s spremembami in ukrepi; zagotavljanje komuniciranja sprememb na vseh nivojih (delavnice, informativni sestanki); jasno postavljanje ciljev, rokov in nosilcev ter dosledno spremljanje doseganja ciljev in sprejem ukrepov, če cilji niso doseženi.

Tveganje	Način obvladovanja
Tveganje kot posledica nižje pripadnosti in zavzetosti zaposlenih	• Tekoča komunikacija.
Tveganje kot posledica združitve dveh podjetij – kultur	• Program internega komuniciranja Službe za korporativno komuniciranje. • Aktivna in transparentna komunikacija uprave in vseh pristojnih, ustrezen program komuniciranja in vključevanja vseh v enotno kulturo. Program izobraževanja za direktorje in vodje.
Tveganje komunikacijskega šuma oziroma napačne interpretacije v odnosih z mediji, interno in s širšo javnostjo, finančno javnostjo ter z drugimi institucijami	• Pravočasna, nedvoumna in jasna sporočila uprave, nadzornega sveta in pristojnih strokovnih služb. • Zaježitev nenadzorovanih odlivov informacij iz podjetja, ki škodujejo ugledu družbe.
Pravna tveganja, povezana s tožbami in z zakonodajo	• Aktivna obramba pred sodišči in oporekanje tožbam, posvetovanje z notranjimi in zunanjimi pravnimi strokovnjaki pri sprejemanju poslovnih odločitev.
Tveganja postopkov pred uradom za varstvo konkurence	• Aktivna obramba v postopkih, posvetovanje z zunanjimi in notranjimi pravniki pri sprejemanju poslovnih odločitev.
Tveganje delovanja in varnosti IKT omrežij in storitev	• Načrt za zagotavljanje neprekinjenega poslovanja se posodablja, izvajanje preventivnih ukrepov z namenom detekcije morebitnih težav in kritičnih točk; testiranje in usposabljanje osebja za pravilno ukrepanje. • Dopolnitev in dograditev IKT omrežja in elementov za povečano odpornost pred morebitnimi izpadi v delovanju omrežja, podvajanje ključnih elementov omrežja. • Posodobljeni postopki upravljanja naprav in izvajanja nadgradenj. • Ustrezno informiranje javnosti. • Pomembnost navezave načrta upravljanja v kriznih situacijah z načrti okrevanja posameznih sistemov za podporo poslovanju in izvajanju storitev [»disaster recovery plans«]. • Uvedba rednega letnega testiranja načrta za zagotavljanje neprekinjenega poslovanja po posameznih procesih in nosilcih. • Ureditev statusa kolokacije na Dunaju.
Tveganje načrtovanja in razvoja IKT tehnologij	• Stalno spremljanje trendov. • Testiranje in validacija rešitev; stalno pridobivanje ekspertnih znanj z vseh področij.
Tveganje zagotavljanja podpore IT produktom	• Interne prerazporeditve kadrov in ustrezno šolanje.
Tveganje odvisnosti od zunanjih izvajalcev	• Uvajanje dodatnih izvajalcev in s tem ustvarjanje konkurence med izvajalci. • Optimizacija posredniške mreže in prenova sistema nagrajevanja posrednikov. • Moneta: popis poslovnih procesov vseh udeležencev, poprodajne aktivnosti in skrb za ključne ponudnike, pridobivanje ostalih velikih ponudnikov.
Tveganje staranja omrežij in tehnologij	• Preventivno vzdrževanje, zamenjava kritičnih elementov, pridobitev dodatne rezervne opreme iz odstranjene opreme. • Uvajanje novih tehnoloških rešitev in prenova omrežja ob upoštevanju realnih razpoložljivih sredstev.
Tveganje v zvezi s procesom izvajanja investicij	• Pravilnik o naročanju blaga, gradenj in storitev, časovni standardi izvedbenih rokov za posamezne faze nabavnega procesa.

Tveganje	Način obvladovanja
Tveganje zlorab	• Uporaba in nadgradnja sistemov za preprečevanje zlorab. • Uporaba obstoječih sistemov varovanja objektov družbe, dvigovanje varnostne kulture zaposlenih, vpeljava novih tehnologij za povišanje varnosti storitev. • Poenotenje in nadgrajevanje sistemov tehničnega varovanja na objektih, kjer so zaznana povišana varnostna tveganja, in redno vzdrževanje sistemov tehničnega varovanja. • Zagotovitev večje koordiniranosti delovanja na tem področju med posameznimi nosilci delovnih procesov. Redno izobraževanje zaposlenih s področja varnosti. • Vpeljava enotnega sistema za preprečevanje zlorab [»FMS – Fraud Management System«] za skupino.
Tveganje izgube prihodkov v procesih »Switch to Bill«	• Vpeljava dodatnih notranjih kontrol, uvedba IT podpore pri ugotavljanju nezaračunanih storitev, upravljanje prevar in kreditnih tveganj, celovito obvladovanje in upravljanje podatkov. • Vpeljava enotnega sistema za preprečevanje odtekanja prihodkov [»RAS – Revenue Assurance System«] za skupino. • Pregled in prenova procesov in podpornih sistemov. • Prevzem odgovornosti za ključne kazalnike poslovanja [»KPI – Key Performance Indicators«].
Tveganje izvedbe in kakovosti projektov	• Prioritetizacija projektov. • Upravljanje portfelja projektov. • Kakovostna priprava projektov. • Nadzor izvajanja, porabe resursov in kakovosti rezultatov projekta na več nivojih in z več metodami. • Pravočasno zaznavanje projektov v težavah in priprava ustreznih ukrepov za njihovo odpravo.
Tveganje učinkovitosti procesov	• Merjenje učinkovitosti nekaterih procesov; nenehno prilagajanje nekaterih procesov na podlagi merjenja učinkovitosti. • Vzpostavitev sistema kazalnikov za merjenje uspešnosti in učinkovitosti procesov, določitev mape ključnih procesov, snemanje in optimizacija ključnih procesov.
Tveganja s področja kakovosti in pri ravnanju z okoljem	• Načrti za vzdrževanje in dograjevanje formaliziranih sistemov kakovostnega vodenja, zagon aktivnosti za projekt učinkovite rabe energije, spremljanje indikatorjev. • Pregled in nadgradnja sistemov kakovostnega vodenja. • Opredelitev pristojnosti in odgovornosti na področju ravnanja z odpadki.
Tveganje poškodovanja/ uničenja premoženja – neposredne škode (naravne nesreče, požar, potres)	• Tveganje je preneseno na zavarovalnico z zavarovalnim jamstvom na novo vrednost.

Zemljevid operativnih tveganj

Stopnja pomembnosti*	Vpliv	Verjetnost	Stopnja tveganja
Tveganja v zvezi z optimizacijo kadrovskih virov	2	4	8
Tveganje zaradi premajhnega potenciala zaposlenih	2	2	4
Tveganje v zvezi z izvajanjem change managementa	2	3	6
Tveganje kot posledica nižje pripadnosti in zavzetosti zaposlenih	2	1	2
Tveganje, kot posledica združitve dveh podjetij - kultur	2	1	2
Tveganje komunikacijskega šuma	2	1	2
Pravna tveganja, povezana s tožbami in zakonodajo	3	2	6
Tveganja postopkov pred UVK	2	2	4
Tveganje delovanja in varnosti IKT omrežij in storitev	3	2	6
Tveganje načrtovanja in razvoja IKT tehnologij	3	1	3
Tveganje zagotavljanja podpore IT produktom	2	4	8
Tveganje odvisnosti od zunanjih izvajalcev	2	2	4
Tveganje staranja omrežij in tehnologij	2	1	2
Tveganje v zvezi s procesom investiranja	2	2	4
Tveganje zlorab	2	2	4
Tveganje izgube prihodkov v procesih »Switch to Bill«	1	1	1
Tveganje izvedbe in kakovosti projektov	2	3	6
Tveganje učinkovitosti procesov	3	2	6
Tveganja s področja kakovosti in pri ravnanju z okoljem	1	4	4
Tveganje poškodovanja/uničenja premoženja – neposredne škode	3	1	3

Vpliv: 1 – majhen, 2 – zmeren, 3 – velik, 4 – zelo velik

Verjetnost: 1 – malo verjetno, 2 – možno, 3 – zelo verjetno, 4 – skoraj gotovo

Stopnja tveganja: ● nizka 1-3, ● srednja 4-6, ● visoka 8-9, ● zelo visoka 10-16 stopnja pomembnosti tveganja.

Ključna tveganja na področju razvoja digitalnih vsebin in medijev [TSmedia]

- Tveganje zmanjšanja oglasnega prostora, ker zaradi slabih makroekonomskih pogojev družbe namenjajo manj sredstev za oglaševanje.

Ključna tveganja na makedonskem trgu

- Tveganje prehajanja uporabnikov k drugim ponudnikom zaradi močnega delovanja konkurence.
- Tveganje manjših prihodkov zaradi splošne gospodarske krize in slabega stanja domačega gospodarstva – zmanjšanja kupne moči, kontinuiranega zniževanja cen na telekomunikacijskih trgih ter obsega prodaje storitve Boom TV, ki je manjši od načrtovanega.
- Tveganje neizpolnitve obveznosti naročnikov, ki ga obvladujemo z boljšo izterjavo, za katero so odgovorni tudi skrbniki ključnih uporabnikov.
- Tveganje neučinkovitih sistemov in procesov.
- Tveganje pritiska regulatorja – spreminjanje in sprejemanje pravil, ki so lahko v nasprotju z interesi družbe.

Ključna tveganja na Kosovu

- Odvisnost od operaterjev s pomembno tržno močjo, ki imajo v lasti infrastrukturo, zlasti optiko.
- Tveganje manjših prihodkov zaradi poslabšanja gospodarskega stanja in zmanjšanja proračunskih sredstev, kar povečuje plačilno nedisciplino. Kupna moč prebivalstva se je zmanjšala, manj je nakazil iz tujine.
- Kreditno tveganje pri operaterjih.
- Tveganje zlorab [zaključevanje mednarodnega prometa prek SIM Box-ov in druge vrste zlorab]. Ipko ima trenutno vzpostavljeno lokalno rešitev sistema za preprečevanje zlorab, kar pa bomo do leta 2013 nadomestili s skupnim FMS in s tem močno vplivali na zmanjšanje tveganj.

Ključna tveganja v Albaniji

- Odvisnost od operaterjev s pomembno tržno močjo, ki imajo v lasti infrastrukturo. Albtelecom lahko onemogoči najem zakupljenih vodov, kjer Primo nima neposrednega dostopa do naročnikov ali pa močno zviša cene za zakup, kar bi oslabilo konkurenčnost Prima.
- Visoko je tveganje manjših prihodkov zaradi možnega nižanja cen storitev, ki izhaja na eni strani iz zniževanja splošne kupne moči prebivalstva in na drugi strani iz potrebe po sledenju konkurenci. Tveganje obvladujemo z optimizacijo zmogljivosti.

2.1

Finančni rezultati Skupine Telekom Slovenije

2.1.1

Ključni finančni kazalniki

Analiza izkaza poslovnega izida

Poslovni prihodki Skupine Telekom Slovenije so dosegli 824,5 milijona evrov in s tem za 2 odstotka zaostali za doseženimi v letu 2010. Čisti prihodki od prodaje so znašali 815,0 milijona evrov, kar je 3 odstotke manj kot leta 2010.

Poslovni odhodki skupine so znašali 766,2 milijona evrov in so v primerjavi z letom 2010 nižji za 25 odstotkov. Najbolj so se znižali drugi odhodki poslovanja, med katerimi so bili v letu 2010 učinki slabitev sredstev in naložb. Na drugih področjih pa ukrepi z optimizacijo poslovanja v vseh družbah v skupini že kažejo svoje prve rezultate.

EBITDA, je dosegel 255,6 milijonov evrov, kar je 3 odstotke več od ustvarjenega v letu 2010. Za 1,8 odstotne točke je boljši tudi delež EBITDA v poslovnih prihodkih, ki je dosegel 31 odstotkov.

Dobiček iz poslovanja (EBIT) se je iz negativnega iz leta 2010 dvignil na 63,3 milijona evrov.

Ključni finančni kazalniki

v tisoč EUR	2011	2010	Indeks 11/10
Poslovni prihodki	824.507	845.548	98
EBITDA*	255.616	247.156	103
Delež EBITDA v poslovnih prihodkih v %	31,0 %	29,2 %	106
EBIT - Dobiček iz poslovanja	63.250	-178.482	-
Donosnost prodaje [RoS (EBIT / čisti prihodki od prodaje)] v %	7,8 %	neg.	-
Čisti poslovni izid	34.011	-210.317	-
Sredstva	1.575.314	1.658.228	95
Kapital	815.275	807.812	101
Razmerje med kapitalom in sredstvi [Equity Ratio v %]	51,8 %	48,7 %	106
Neto finančni dolg	388.591	503.360	77
NFD / EBITDA	1,5	2,0	75
Investicije v osnovna sredstva [CAPEX]	91.966	113.575	81
EBITDA - CAPEX	163.650	133.581	123
Delež EBITDA - CAPEX v EBITDA v % [Cash Margin]	64,0 %	54,0 %	118

* V letu 2010 EBITDA: dobiček iz poslovanja pred odpisi (amortizacija in slabitve).

Finančni prihodki Skupine Telekom Slovenije so se v primerjavi z letom 2010 povečali s 4,3 milijona evrov na 10,1 milijona evrov. Razlogi so predvsem večji obseg prostih denarnih sredstev in iz tega naslova višji prihodki iz obresti, prihodki iz podaljšanja obdobja oblikovanja rezervacij za stroške odstranitve baznih postaj za dodatnih 5 let do leta 2021 in višje prejete zamudne obresti. Finančni odhodki so bili nižji za 3,7 milijona evrov, predvsem zaradi negativnih tečajnih razlik in sprememb v poštenu vrednosti izvedenih finančnih instrumentov. Neto finančni izid je bil tako za 9,5 milijona evrov boljši od doseženega v letu 2010.

Po obračunu davka iz dobička v višini 14,8 milijona evrov je Skupina Telekom Slovenije leto 2011 zaključila s **čistim poslovnim izidom v višini 34,0 milijona evrov**.

Analiza izkaza balance stanja

Bilančna vsota je na 31. 12. 2011 znašala 1.575,3 milijona evrov, kar je 5 odstotkov manj od bilančne vsote konec leta 2010 oziroma za 82,9 milijona evrov manj. To je predvsem posledica zmanjšanja neopredmetenih osnovnih sredstev za 5,0 milijona evrov in opredmetenih osnovnih sredstev za 114,0 milijona evrov.

Dolgoročna sredstva znašajo 1.260,3 milijona evrov in so se zmanjšala za 8,3 odstotkov. Njihov delež v premoženju družbe se je znižal za 2,9 odstotne točke in znaša 80 odstotkov.

Kratkoročna sredstva so na 31. 12. 2011 znašala 315,0 milijona evrov, kar pomeni za 2,9 odstotne točke višji delež. Vzrok za povečanje so za 8,2 milijona evrov višje kratkoročne finančne naložbe in za 14,5 milijona evrov višje stanje denarja in denarnih ustreznikov.

Vrednost kapitala in rezerv na dan 31. 12. 2011 v višini 815,3 milijona evrov v strukturi bilančne vsote predstavlja 51,8-odstotni delež in se je v primerjavi s koncem leta 2010 zvišala za odstotek.

Dolgoročne obveznosti v višini 500,6 milijona evrov predstavljajo 31,8 odstotka v strukturi bilančne vsote in so na enaki ravni kot konec leta 2010.

Kratkoročne obveznosti v višini 259,4 milijona evrov predstavljajo 16,5 odstotka v strukturi bilančne vsote in so predvsem zaradi manjših prejetih kratkoročnih posojil in kreditov ter poslovnih in drugih obveznosti, manjše za 90,6 milijona evrov oziroma za 26 odstotkov glede na konec leta 2010.

Poročanje po segmentih

Segmenti poslovanja o katerih poročamo so Slovenija, Makedonija, Kosovo in druge države, kjer je kot merilo segmenta poročanja uporabljen sedež opravljanja dejavnosti posamezne družbe.

Predstavitev poslovanja po segmentih temelji na osnovnih računovodskih izkazih družb Skupine Telekom Slovenije, prodaja med segmenti pa se opravlja po tržni vrednosti. Podrobnejše informacije so podane v poglavju 3.2.2 Pojasnila postavk skupinskih računovodskih izkazov in povzetek pomembnih računovodskih usmeritev Skupine Telekom Slovenije točka ae. Poročanje po segmentih.

2.2

Finančno upravljanje in poslovanje

Temelj finančne funkcije predstavlja zagotavljanje tekoče in dolgoročne plačilne sposobnosti v Skupini Telekom Slovenije. Izvajanje finančne politike in določanje ključnih usmeritev s področja finančnega upravljanja za vse družbe v skupini je v pristojnosti matične družbe.

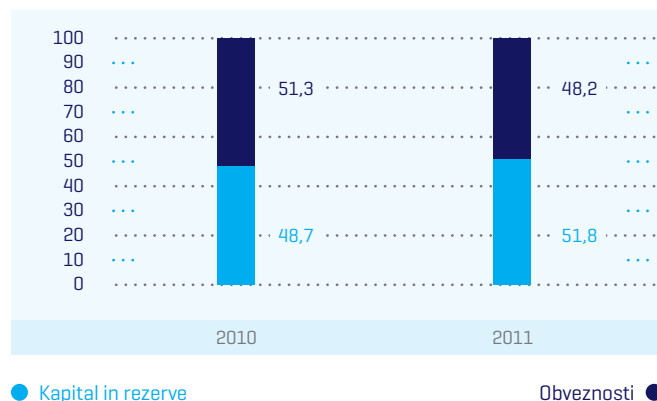
Plačilna sposobnost družb v skupini se zagotavlja na podlagi uravnavanja obsega zadolževanja vseh družb v skupini, učinkovitega upravljanja denarnih sredstev, rednega načrtovanja in spremljanja denarnih tokov, kratkoročnega financiranja znotraj skupine ter nadzora in obvladovanja ključnih finančnih tveganj. Kratkoročne odprte kreditne linije pri domačih bankah hkrati omogočajo visoko stopnjo finančne prožnosti za premostitev nepredvidenih primanjkljajev denarnih sredstev.

Sestava financiranja in neto dolg

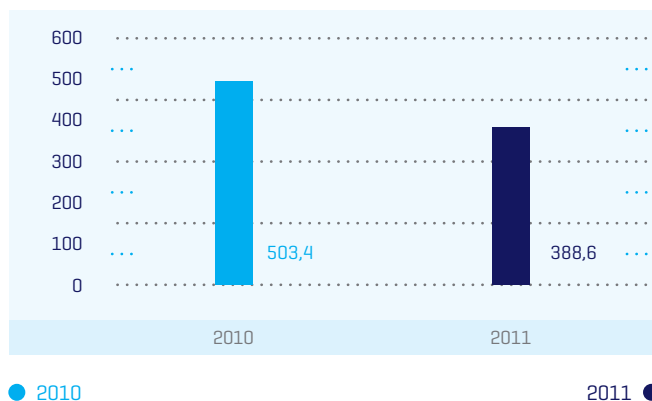
Skupina Telekom Slovenije je ob koncu leta 2011 dosegla sestavo financiranja z razmerjem 1,07:1 v korist kapitala v primerjavi s celotnimi obveznostmi [ob koncu leta 2010 0,95]. Celotne finančne obveznosti so ob koncu leta znašale 488,5 milijona evrov in so bile nižje v primerjavi z letom 2010 za 16,6 odstotka. Razmerje med dolgoročnimi in kratkoročnimi finančnimi obveznostmi je znašalo 8,4.

Neto finančni dolg skupine je na zadnji dan leta znašal 388,6 milijona evrov in se je v primerjavi z letom 2010 znižal za 114,8 milijona evrov oziroma za 22,8 odstotkov. Stanje prejetih posojil v skupini se je pri tem zmanjšalo za 93,2 milijona evrov oziroma za 36,3 odstotka, stanje denarja in denarnih ustreznikov pa je bilo višje za 14,5 milijona evrov oziroma za 31,1 odstotka.

Struktura financiranja

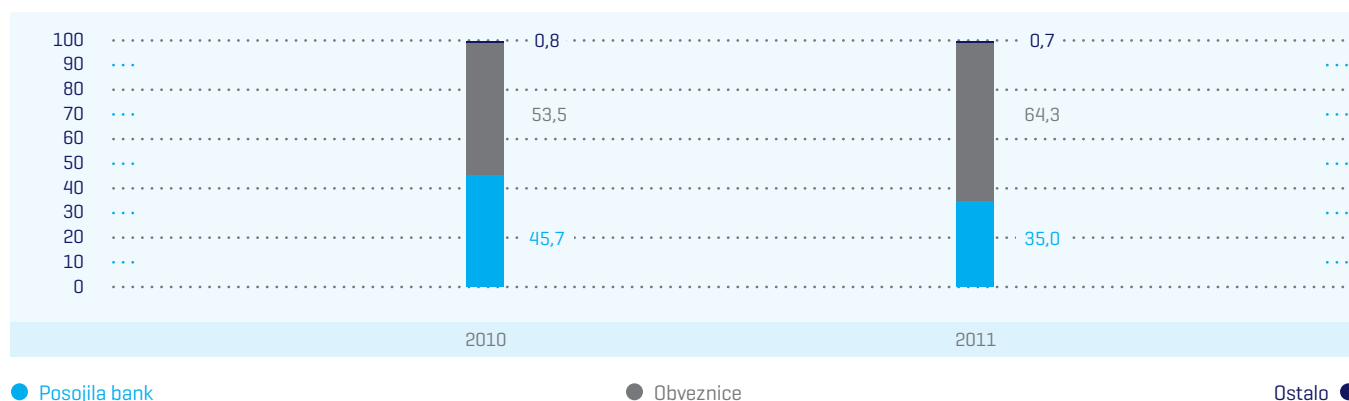
Neto finančni dolg

Viri financiranja v skupini in stroški

Zagotavljanje finančnih virov družb v Skupini Telekom Slovenije pri bankah in znotraj skupine je uravnavano na ravni matične družbe, ki je v zadnjih letih okrepila svojo vlogo pri financiranju družb v skupini. Odvisne družbe se večinoma ne zadolžujejo navzven pri bankah, temveč uporabljajo odprte kreditne linije v obliki revolving posojil pri matični družbi. S tem vse družbe v skupini dosegajo ugodne pogoje financiranja, ki veljajo za Skupino Telekom Slovenije. Z uporabo prostih virov znotraj skupine sta poleg zmanjšanja posojilne izpostavljenosti navzven zagotovljeni tudi večja fleksibilnost pri uravnavanju likvidnosti skupine in optimizacija iz naslova obresti. V letu 2011 tako v skupini, z izjemo dveh manjših kratkoročnih posojil, ni bilo dodatnega zunanjega zadolževanja.

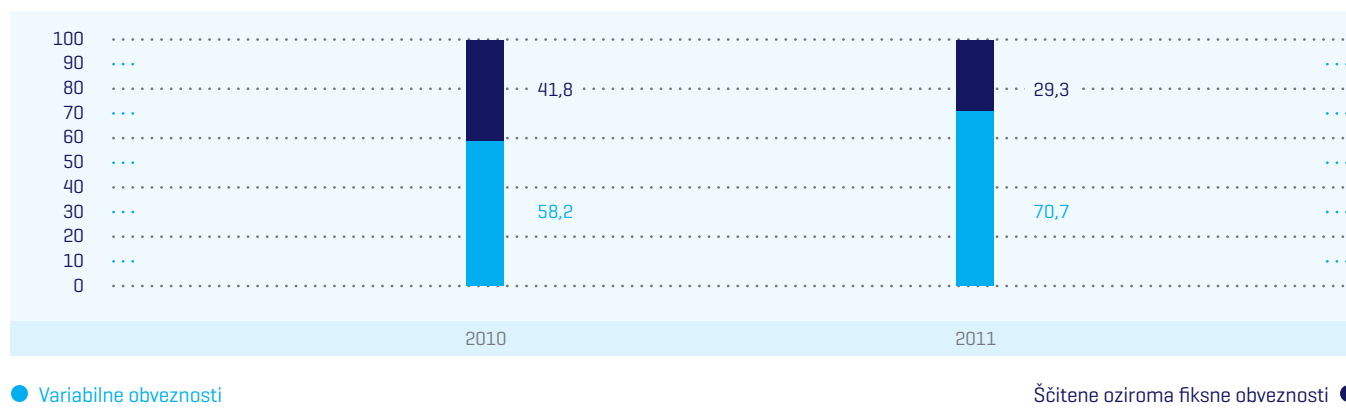
Struktura zunanjih virov financiranja

Ponderirani pribitek na spremenljivi del obrestne mere vseh posojil v skupini je konec leta znašal 46 bazičnih točk. Obrestna mera izdanih obveznic je fiksna in znaša 4,875 odstotka.

Z izvedenimi finančnimi instrumenti je bila v skupini ščitena obrestna izpostavljenost pri 29,3 odstotka vseh posojil.

Razmerje med variabilnimi in fiksnimi oziroma ščitenimi obveznostmi iz naslova posojil

Revizija bonitetne ocene

Mednarodna bonitetna agencija Moody's Investors Service je v decembru 2011 objavila znižanje bonitetne ocene za Telekom Slovenije z »Baa1« na »Baa2«. Ocena prihodnjih izgledov o gibanju bonitetne ocene pa je postala stabilna.

Moody's je spremembo ocene utemeljil predvsem z znižano bonitetno oceno Republike Slovenije in posledično z oceno nižje pričakovane stopnje podpore za Telekom Slovenije kot družbo v večinski lasti države. Hkrati sta bili pozitivno ocenjeni okrepljena sposobnost družbe za ustvarjanje prostega denarnega toka in politika razdolževanja ter posledično večja stopnja finančne prožnosti.

Upravljanje tveganj

Pri upravljanju finančnih tveganj smo največ pozornosti namenjali tveganju likvidnosti in solventnosti ter obrestnemu in kreditnemu tveganju. Podrobnejši opis procesov upravljanja finančnih tveganj je podan v poglavju Upravljanje tveganj.

2.3

Naložbe

Naložbe v osnovna sredstva

V Skupini Telekom Slovenije smo obseg naložb za gradnjo, posodobitev in razvoj omrežij ter storitev zmanjšali skoraj za petino in zanje namenili 91,966 milijona evrov. Od tega smo tri četrtine zneska namenili za naložbe v Sloveniji, preostanek pa za naložbe v jugovzhodni Evropi.

Struktura naložb po družbah

v tisoč EUR	2011	2010	Indeks 11/10
Telekom Slovenije	60.559	66.163	92
Druge družbe v Sloveniji	8.607	14.560	59
Ipko – Kosovo	11.826	9.093	130
Družbe v Makedoniji	5.834	17.199	34
Ostalo	5.140	6.560	78
Skupaj	91.966	113.575	81

Finančne naložbe

V letu 2011 je družba Telekom Slovenije realizirala naslednje transakcije s področja finančnih naložb v odvisne družbe v skupni višini 94,12 milijona evrov:

- dokapitalizacija družbe Aneks v višini 0,28 milijona evrov
- dokapitalizacija družbe One v višini 90 milijona evrov
- dokapitalizacija družbe Digi Plus Multimedia v višini milijona evrov
- ustanovitev in dokapitalizacija družbe SiOL Podgorica v višini 0,33 milijona evrov
- ustanovitev in dokapitalizacija družbe SiOL Sarajevo v višini 1,51 milijona evrov

2.4 Poslovno okolje in trendi v panogi

2.4.1 Makroekonomsko okolje

Slovenija

Razmere v letu 2011 je zaznamovala nizka gospodarska aktivnost, ki se je konec leta še upočasnila. Realni izvoz in uvoz blaga sta nekoliko porasla, vendar se je rast blagovne menjave konec leta upočasnila. Realni obseg proizvodnje predelovalnih dejavnosti se je sredi leta začel zmanjševati, upadla je aktivnost v gradbeništvu, realni prihodek v trgovini na drobno pa se je od začetka druge polovice leta povečevati zgolj zaradi rasti v trgovini z motornimi gorivi. Poslabšale so se tudi razmere na trgu dela, rast povprečne bruto plače je bila še naprej minimalna. Trošenje gospodinjstev je ostalo skromno do konca leta, januarja 2012 pa je upadlo. Inflacija je znašala 2 odstotka, kar je na podobni ravni kot v preteklih treh letih.

Kazalnik gospodarske klime kaže, da se bo nizka gospodarska aktivnost nadaljevala tudi v prihodnje. Že decembra se je nadaljevalo zniževanje napovedi gospodarske rasti za leto 2012 v naših glavnih trgovinskih partnericah. Evropska centralna banka je decembra znižala napoved gospodarske rasti v evrskem območju za leto 2012 na razpon med -0,4 in 1,0 odstotka, konec januarja 2012 je napovedi znižal tudi Mednarodni denarni sklad (IMF), ki evrskemu območju napoveduje 0,5-odstotno krčenje gospodarske rasti.

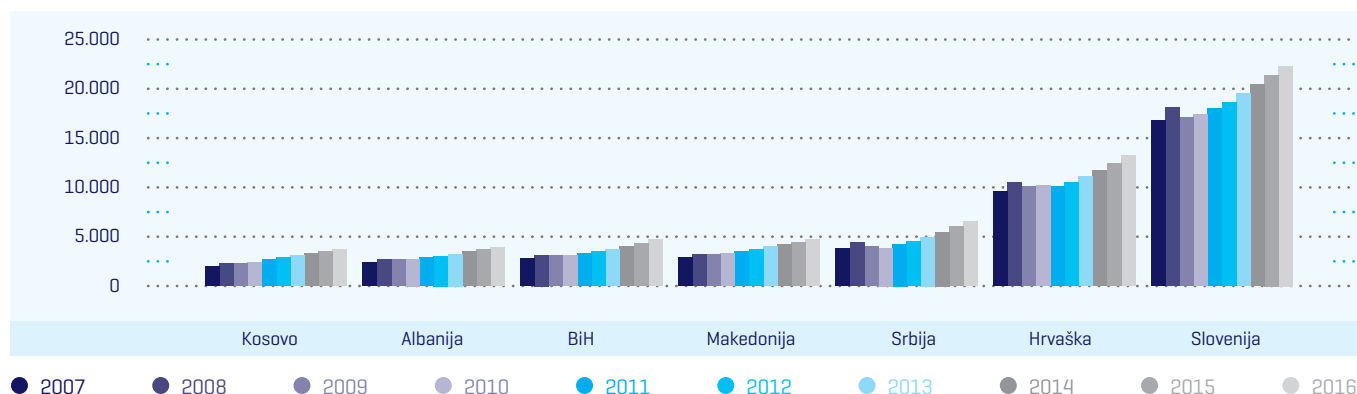
Jugovzhodna Evropa

Trgi držav jugovzhodne Evrope so, razen Hrvaške, sorazmerno gospodarsko nerazviti, vendar predstavljajo potencialne gospodarske rasti v prihodnosti. Bruto domači proizvod je na ravni držav v razvoju in v nekaterih državah tudi šestkrat manjši kot v Sloveniji. Gospodarska kriza je različno vplivala na padec rasti BDP-ja, okrevanje pa bo trajalo vsaj 3 do 4 leta.

Makedonsko gospodarstvo je bilo po mnenju EBRD zmerno prizadeto s krizo. Za leto 2011 je napovedano povečanje domačega povpraševanja, ki naj bi ga vzpodbudile nižje obrestne mere. Splošna inflacija se je z 1,6 odstotka dvignila na 4,1 odstotka v juniju 2011. Brezposelnost ostaja še vedno visoka in je znašala 30 odstotkov v začetku 2011. Po napovedi EBRD se bo povprečna rast BDP-ja s 3 odstotkov v letu 2011 znižala na 2,4 odstotka v letu 2012.

Kosovo se še vedno zanaša na pomoč iz tujine, ki je tretji glavni vir prihodka (za zaposlitvijo in državnimi transferji). Zaznan je bil upad povpraševanja po osnovnih življenjskih potrebščinah, kar povečuje negotovost tudi pri prodaji storitev. Največji zaposlovalec so državne in lokalne institucije ter državna podjetja. Med večjimi zasebnimi podjetji pa najdemo predvsem banke in zavarovalnice.

BDP na prebivalca [tekoče cene] v državah jugovzhodne Evrope v EUR

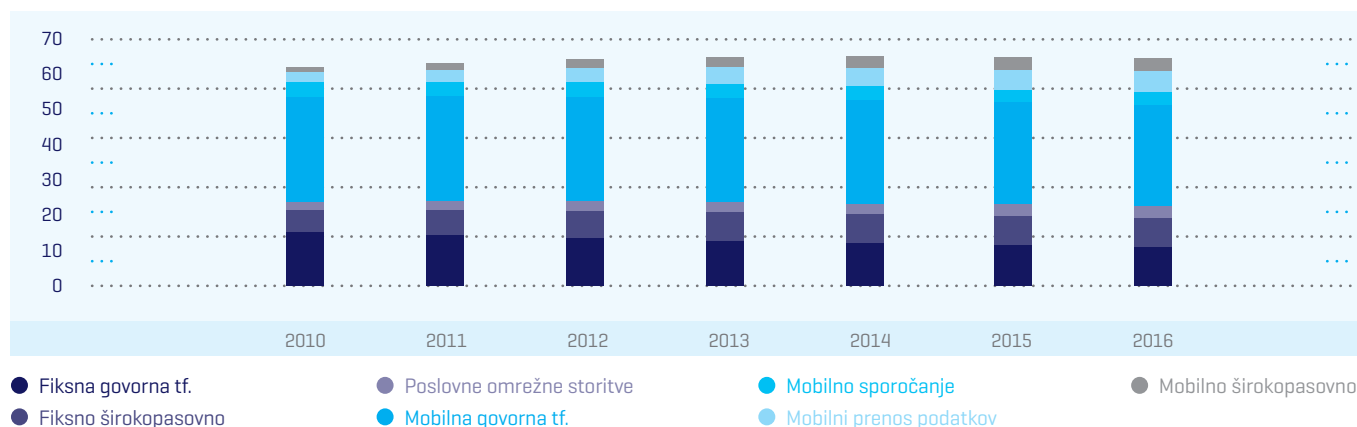
Vir: Mednarodni denarni sklad (IMF) - International Monetary Fund, World Economic Outlook Database, September 2011, Eurostat podatkovne baze. Podatki so izvirno v USD ter nato preračunani v EUR.

2.4.2

Trendi v IKT panogi

Trend negativne rasti prihodkov iz fiksne in mobilne govorne telefonije se po podatkih EITO¹ v državah EU - po 6,7 odstotnem upadu fiksne in 4,2 mobilne telefonije - v letu 2010 nadaljuje. Prav tako v analitski in svetovalni hiši Analysys Mason za zahodno Evropo napovedujejo nadaljnje zmanjševanje prihodkov iz telekomunikacijskih storitev v obdobju 2011 - 2014. Nasprotno v osrednji in vzhodni Evropi pričakujejo rast do leta 2014, nato pa upad. Med posameznimi storitvami bo v Evropi na splošno največjo rast dosegal mobilni prenos podatkov.

Prihodki iz telekomunikacijskih storitev v osrednji in vzhodni Evropi

Vir: The Central and Eastern European telecoms market: trends and forecasts 2011-2016; Analysys Mason, avgust 2011.

¹ Vir: EITO [Evropska IT opazovalnica - European Information Technology Observatory].

Evropska komisija je v letu 2011 napovedala velike investicije, s katerimi želi pospešiti gradnjo širokopasovnega internetnega omrežja na celini in s tem dolgoročno izboljšati konkurenčnost gospodarstva. Do konca leta 2020 naj bi po načrtih vsa gospodinjstva v EU imela vsaj 30-megabitni dostop do interneta, polovica prebivalstva pa naj bi uporabljala že 100-megabitnega. Izboljšanje internetnih povezav v Evropi naj bi prispevalo k višji gospodarski rasti, saj naj bi bila 10-odstotna rast penetracije širokopasovnih povezav korelirana z 0,9- do 1,5-odstotno rastjo evropskega BDP².

Vpliv hitrosti širokopasovnih povezav na gospodarstvo potrjujejo tudi rezultati raziskave, ki so jo izvedli podjetje Ericsson, Arthur D. Little in tehnološka Univerza Calmers. Raziskava je potekala v 33 državah članicah Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj [OECD] in je pokazala, da se pri dvakrat višji hitrosti širokopasovnih povezav bruto domači proizvod (BDP) zviša za 0,3 odstotka³.

Na globalni ravni se v panogi IKT nadaljujejo ključni trendi:

- povečanje prenosnih hitrosti do naročnika,
- zagotovitev širokopasovnega dostopa vsem gospodinjstvom,
- poslovno preobrazbo telekomunikacijskih ponudnikov v odnosu do »Over the top« (OTT) ponudnikov in
- selitev prehoda v »All IP« s fiksne tudi na mobilno omrežje in nove trende IPTV.

2.4.3

Razvitost IKT trga v Sloveniji in jugovzhodni Evropi

Slovenski IKT trg

Slovenski IKT trg ostaja primerljiv s trgi razvitih evropskih držav tako po tehnološki razvitosti in ponudbi telekomunikacijskih storitev kot na področju sektorske in konkurenčne regulative. Za slovenski komunikacijski trg je še naprej značilna visoka stopnja konkurenčnosti. Vse ostrejša konkurenca in kriza ustvarjata cenovno vse bolj občutljive uporabnike.

Širokopasovne storitve

Slovenija je po zadnjih podatkih Evropske komisije⁴ po penetraciji širokopasovnega dostopa glede na gospodinjstvo tik nad povprečjem EU-27. Konec leta 2011 je bila po podatkih APEK 65-odstotna⁵. Rast števila širokopasovnih priključkov se v Sloveniji tako kot v EU umirja, Slovenija pa je po rasti penetracije fiksne širokopasovnega dostopa pod povprečjem EU.

Rast mobilnega širokopasovnega dostopa

Ključni dejavnik za povečano uporabo mobilnega širokopasovnega dostopa je pojav novih platform [kot posledica povečane konkurence] in cenovna politika ponudnikov, ki je ponekod že bolj atraktivna kot pri fiksni širokopasovni ponudbi. Uporaba mobilnega širokopasovnega dostopa do interneta prek USB modemov in kartic se zaradi doseganja primerljivih hitrosti s fiksno širokopasovnim dostopom in mobilnosti vse bolj uveljavlja kot zelo uporaben dodaten dostop. Zaradi geografske in tehnološke pogojenosti pa ga ne moremo povsem enačiti, zato ne predstavlja povsem enakovredne zamenjave. V Analysys Mason za evropski trg napovedujejo nadaljnje zniževanje ARPU na rezidenčnem in poslovnem področju.

Slovenija je z 2,6-odstotno penetracijo mobilnega širokopasovnega dostopa prek USB modemov in kartic med državami z najnižjo penetracijo [povprečje v EU-27 je 7,5 odstotkov]. Vodilna država na tem področju pa je Finska s 34-odstotno penetracijo⁶.

Razvoj optičnih povezav

Optično omrežje omogoča večje prenosne hitrosti in boljše uporabniško izkušnjo, še posebej pri multimedijских storitvah, ki zahtevajo višje pasovne širine. Slovenija ostaja glede penetracije optičnega dostopa [FTTx] na gospodinjstva na devetem mestu v svetovnem merilu, v evropskem pa na četrtem. Širokopasovni priključki FTTH v Sloveniji naraščajo in so konec leta 2011 predstavljali 15,9 odstotka vseh širokopasovnih priključkov, medtem ko v EU-27 v večini držav predstavljajo do 5-odstotni delež.

² Vir: http://www.mojmikro.si/news/eu_bo_investirala_9_2_milijarde_v_sirokopasovni_internet.

³ Vir: http://www.mojmikro.si/news/vpliv_na_bruto_domaci_proizvod, oktober 2011.

⁴ Vir: Evropska komisija, electronic communications market indicators, digital agenda scoreboard, julij 2011.

⁵ Navajamo penetracijo širokopasovnega dostopa po APEKU-u, kjer upoštevajo novo metodologijo štetja gospodinjstev – EU-SILC. Izračunana je kot število rezidenčnih in poslovnih priključkov na število gospodinjstev v Republiki Sloveniji.

⁶ Vir: Evropska komisija, digital agenda scoreboard, februar 2011 [za leto 2011].

Rast plačljive TV in IPTV

IPTV in storitve multimedijskih vsebin, kot so video na zahtevo, HD vsebine, interaktivnosti TV vsebin in internetna televizija, postajajo vse pomembnejše. V Skupini Telekom Slovenije z 58,4-odstotnim tržnim deležem narekujemo tempo rasti slovenskega trga IPTV priključkov. Posledično se povečuje tudi penetracija IPTV priključkov na gospodinjstva v Sloveniji, ki s tem ostaja med vodilnimi v Evropi (na drugem mestu). Konec leta 2011 je penetracija v Sloveniji dosegla 33 odstotkov⁷, kar je dve odstotni točki več kot konec leta 2010.

V Telekomu Slovenije s SiOL BOX-om sledimo trendom na tem področju, ki vodijo k izboljšavam uporabniške izkušnje z integracijo interneta in televizijskih sprejemnikov.

Fiksna in mobilna telefonija

Evropski trendi na področju telefonije kažejo, da klasično telefonijo zamenjuje VoIP telefonija, uporabniki pa vse več kličejo iz mobilnega omrežja. Po podatkih Analysys Mason fiksna telefonija ne bo izginila, naraščala pa bodo "mobile only" gospodinjstva, za katera napovedujejo, da jih bo do leta 2016 v zahodni Evropi okoli 30 odstotkov, v osrednji in vzhodni Evropi pa zaradi večje cenovne konkurenčnosti mobilne telefonije celo okoli 50 odstotkov⁸.

V Evropi dosega mobilna telefonija 115-odstotno penetracijo, fiksna telefonija pa je prisotna v treh četrtinah gospodinjstev. Slovenija je s 85-odstotno penetracijo fiksne telefonije v gospodinjstvih v primerjavi z Evropo nadpovprečna, pri mobilni telefoniji pa je s 105,5-odstotno penetracijo konec leta 2011 pod povprečjem.

Klasične mobilnike zamenjujejo pametni telefoni. V letu 2011 je bilo po podatkih IDC prvič prodanih več pametnih telefonov [21,8 milijonov oz. 52 odstotkov] kot klasičnih. 48,5 odstotkov teh prodanih telefonov je imelo operacijski sistem Android, kar ga postavlja na vodilno mesto med operacijskimi sistemi za pametne telefone.

Naraščanje paketne ponudbe storitev

Slovenija je med državami z najvišjim deležem paketov, ki so konec leta 2011 predstavljali že več kot 80 odstotkov vseh širokopasovnih priključkov. Po raziskavi Eurobarometra, ki jo izvaja Evropska komisija, 41 odstotkov evropskih gospodinjstev meni, da je glavna prednost teh paketov to, da imajo enega samega ponudnika storitev in za to plačajo en sam račun.

Visok delež paketov med gospodinjstvi v Sloveniji se odraža tudi v rasti povpraševanja po VoIP telefoniji in upadu klasične fiksne telefonije, še posebej v trojčkih, ki vključujejo storitve interneta, IPTV in VoIP.

V prihodnje se bo nadaljevala integracija trgov in operaterjev, med katerimi jih bo vse več ponujalo tudi storitve na vseh štirih področjih: fiksna telefonija, fiksni prenos podatkov, IPTV in mobilna telefonija ter mobilni prenos podatkov. V Telekomu Slovenije smo v letu 2011 začeli tržiti nove tovrstne pakete.

Trendi na področju oglaševanja

V svetovnem oglaševanju je po napovedih na osnovi raziskav podjetja Magna Global največjo rast pričakovati v digitalnem oglaševanju s poudarkom na televiziji, internetu in radiu (pri slednjem zaradi novih digitalnih oblik, kot je internetni radio).

V Sloveniji je v letu 2011 v bruto oglaševalskem kolaču še naprej prevladovala televizija. Internet je imel le 4 odstotke od celotnega kolača [po podatkih iz avgusta 2011⁹], medtem ko je v svetovnem merilu že v letu 2010 dosegal 15 odstotkov. Glede na bruto deleže internetnega oglaševanja, ki ga že danes beležijo številne države v Evropski uniji lahko tudi v Sloveniji pričakujemo rast v obdobju naslednjih 3 do 5 let.

IKT trgi v jugovzhodni Evropi

Družbe Skupine Telekom Slovenije z zagotavljanjem visokokakovostnega omrežja in s prilagojenimi storitvami za uporabnike pomembno prispevajo k razvoju telekomunikacijskega trga v jugovzhodni Evropi in dostopu do IT tehnologij. Penetracija širokopasovnega dostopa in mobilnih storitev iz leta v leto raste, vendar še ostaja pod evropskim povprečjem.

⁷ Vir: Analysys Mason, april 2011, za slovenski trg ocena na podlagi podatkov SURS in APEK-a [4Q2011].

⁸ Vir: Analysys Mason, 2011, Almost half of households in Central and Eastern Europe will have given up fixed voice by 2015, oktober 2011.

⁹ Vir: Mediana IBO.

Celoten trg širokopasovnega dostopa je konec tretjega trimesečja 2011 po podatkih ART¹⁰ na Kosovu znašal 137 tisoč širokopasovnih priključkov, kar pomeni 46-odstotno penetracijo gospodinjstev oziroma 7,9-odstotno penetracijo prebivalstva. Trg mobilne telefonije je dosegel 87,7-odstotno penetracijo prebivalstva, to je 1.520 tisoč mobilnih priključkov ob koncu tretjega trimesečja 2011.

V Makedoniji znaša celoten trg širokopasovnega dostopa na koncu tretjega trimesečja 2011 po podatkih AEK¹¹ 272 tisoč širokopasovnih priključkov, kar pomeni 13-odstotno penetracijo prebivalstva. Trg fiksne telefonije je bil v zadnjem obdobju dokaj stabilen. Konec tretjega trimesečja 2011 je obsegal 413 tisoč priključkov, penetracija prebivalstva pa je bila 20-odstotna. Trg mobilne telefonije raste in je konec tretjega trimesečja dosegel 2.257 tisoč mobilnih priključkov, kar pomeni 110-odstotno penetracijo prebivalstva.

2.4.4

Regulativa elektronskih komunikacij in varstvo konkurence

Regulativa trga elektronskih komunikacij

Slovenija

Med pomembnejšimi novostmi v letu 2011 je regulacija optičnih omrežij, s katero je Agencija za pošto in elektronske komunikacije (APEK) v letu 2011 začela kot eden prvih evropskih regulatorjev.

Telekom Slovenije je 13. 5. 2011 na osnovi odločbe APEK najprej objavil ponudbo za razvezavo optične zanke, 20. 6. 2011 pa še ponudbo bitnega toka na optičnih omrežjih. Njun vpliv bi se lahko odrazil na zmanjšanju naših prihodkov.

APEK je z objavo Priporočila o načinu in pogojih izvajanja ukrepov pri odpovedi pogodb o operatorskem dostopu 16. 12. 2011 prvič dal jasen javen signal, da je lahko posledica neplačevanja obveznosti povod za izklop operaterja.

V Skupini Telekom Slovenije smo s svojimi mnenji in stališči aktivno sodelovali pri pripravi novega področnega zakona o elektronskih komunikacijah in strategije razvoja elektronskih komunikacij, ki ju je oblikoval Direktorat za informacijsko družbo.

V Skupini Telekom Slovenije si prizadevamo predvideti regulatorne spremembe in se nanje aktivno odzivati. Pomembnejši dogodki na področju regulative so bili:

- APEK je 28. 3. 2011 izdal odločbo na trgu 4 [Dostop do [fizične] omrežne infrastrukture (vključno s sodostopom ali z razvezanim dostopom na fiksni lokaciji)], s katero je določil Telekom Slovenije za operaterja s pomembno tržno močjo [OPTM]. Zoper odločbo smo vložili tožbo na Upravno sodišče. Postopek še ni končan.
- APEK je na podlagi predloga T-2 opravil inšpekcijski nadzor nad zagotavljanjem enakopravne obravnave v okviru storitve dostopa do optične krajevne zanke. Na osnovi naših pojasnil je postopek kasneje ustavil.
- APEK je 19. 4. 2011 izdal odločbo na trgu 5 [Širokopasovni dostop] [prejeta 6.5.2011], s katero je določil Telekom Slovenije za operaterja s pomembno tržno močjo. Zoper odločbo smo vložili tožbo na Upravno sodišče. Postopek še ni končan.
- APEK je 20. 12. 2011 objavila novo analizo trga 6 [Dostopovni deli zakupljenih vodov], iz katere izhaja, da je Telekom Slovenije na predmetnem trgu še vedno OPTM. Na analizo smo v roku posredovali pripombe, odločba na trgu še ni bila izdana.
- Na trgu 7 [Zaključevanje govornih klicev v posamičnih mobilnih telefonskih omrežjih] so s 1. 1. 2011 in ponovno s 1. 7. 2011 skladno z odločbo APEK stopile v veljavo nove, nižje cene zaključevanja klicev. V zvezi z zaračunavanjem in ceno storitev medomrežnega povezovanja so se pojavila nesoglasja z nekaterimi operaterji, kar rešujemo z ustreznimi pravnimi postopki.
- Na trgu 15 [Dostop do javnih mobilnih telefonskih omrežij in posredovanje klicev iz teh omrežij] novosti v tem letu ni bilo. APEK je ustavil postopek nadzora nad izvrševanjem cenovnih obveznosti na podlagi odločbe o določitvi Mobitela za OPTM na trgu dostopa do mobilnih omrežij in inšpekcijski nadzor nad izvajanjem storitve nacionalnega gostovanja v mobilnem omrežju.
- Mednarodno gostovanje v lanskem letu ne beleži pomembnejših novosti. V veljavi je načrtovana regulacija cen za končne uporabnike na osnovi Uredbe evropskega parlamenta z dne 22. 4. 2009. Z regulacijo so se cene ponovno znižale 1. 7. 2011.

¹⁰ Vir: kosovski regulator ART, poročilo 263Q 2011.

¹¹ Vir: makedonski regulator AEK, poročilo 3Q 2011.

V letu 2012 lahko pričakujemo novi odločbi na trgu 6 [Dostopovni deli zakupljenih vodov], na trgu 1 [Dostop do javnega telefonskega omrežja na fiksni lokaciji za rezidenčne in poslovne uporabnike] in trgu 15, kjer pričakujemo, da bo APEK spoznal ta trg za konkurenčnega in ukinil obveznosti Telekoma Slovenije, ki je eden redkih reguliranih operaterjev na tem trgu v EU. APEK letnega načrta dela sicer še ni objavil. Prav tako pričakujemo sprejetje novega zakona o elektronskih komunikacijah in strategije razvoja elektronskih komunikacij v Republiki Sloveniji.

Jugovzhodna Evropa

V **Makedoniji** so regulirani trgi opredeljeni skladno z evropsko direktivo o relevantnih trgih. Agencija za elektronske komunikacije [AEK], neodvisni nadzorni organ, trenutno opravlja tržne analize na večini relevantnih trgov. Operater One je definiran kot operater s pomembno tržno močjo na treh trgih: zaključevanje klicev v javnem telefonskem omrežju na fiksni lokaciji, zaključevanje govornih klicev v posamičnih javnih mobilnih telefonskih omrežjih in zaključevanje SMS-ov v javno dosegljivem mobilnem omrežju.

Pristojnosti za priprave zakonov in nacionalne strategije za razvoj so bile 31. 12. 2011 prenesene z Ministrstva za transport in komunikacije na Ministrstvo za informacijsko družbo.

Na **Kosovu** je 20. 12. 2010 regulator ART sprejel Regulacijo analize trga in definicijo ponudnikov s pomembno tržno močjo. Od februarja 2011 je potekala analiza trgov fiksne telefonije, novembra pa je ART objavil osnutek analiz trgov. Definirano in analizirano je bilo 7 trgov. Ipko je bil definiran kot operater s pomembno tržno močjo na trgu zaključevanja telefonskih klicev na fiksni lokaciji. Osnutek je bil dan v javno razpravo do 21. 1. 2012.

10. 1. 2011 je bila sprejeta Regulacija o zagotavljanju dostopa. Pred tem je bila mesec dni v javni razpravi. Ta regulacija postavlja pogoje za pripravo referenčnih ponudb za različne dostope, ki bodo definirani s posebnimi regulacijami [RIO, RUO, itd.].

18. 4. 2011 je bila sprejeta Regulacija o razvezavi lokalne zanke, 3. 6. 2011 pa Regulacija o medomrežnem povezovanju.

1. 12. 2011 je regulator ART sprejel odločbo o začetku analize trga mobilne telefonije na trgu zaključevanje govornih klicev v posamičnih javnih mobilnih telefonskih omrežjih, ki se je začel 1. 2. 2012 in se bo zaključil 31. 5. 2012.

Aktivnost »Dreambox« [digitalni sprejemnik, temelječ na odprti kodi, za katerega se ilegalno lahko dobi dešifrirne skripte za dešifriranje digitalnega TV signala] je še vedno prisotna na Kosovu, vendar v manjšem obsegu, kar je posledica Ipkove prijave kriminalne dejavnosti in aretacij oseb, ki so se ukvarjale s preprodajo dostopovnih kod. Zaplenjeni so bili tudi strežniki, ki so omogočali distribucijo dešifrirnih kod, kar je vodilo v znižanje uporabnikov »Dreambox«-a. O aretacijah so poročali lokalni mediji, kar je pripomoglo, da so se ljudje začeli zavedati nelegalnosti te aktivnosti. To ima pozitiven vpliv na Ipkov TV segment.

Pomembnejši postopki s področja varstva konkurence

Na področju varstva konkurence so družbe Skupine Telekom Slovenije zaradi svojega močnega tržnega položaja in velikega števila operaterjev v panogi zelo izpostavljene. Pri svojem poslovanju upoštevamo dobre običaje in smo zavezani spoštovanju lojalne konkurence. V letu 2011 je imela družba Telekom Slovenije odprtih 12 postopkov, One jih je imel pet, Ipko enega, Aneks tri, Primo enega in Digi Plus Multimedia dva postopka.

Postopki, ki tečejo zoper družbe v skupini Telekom Slovenije, so bili sproženi v različnih časovnih obdobjih.

V letu 2011 so bili zaključeni naslednji postopki:

One:

- Makedonska Komisija za varstvo konkurence [KVK] je izdala dve odločbi o tem, da ni razlogov za sprožitev postopkov v dveh zadevah, v katerih je družba One zahtevala sprožitev postopka zaradi kršitve makedonskega zakona za varstvo konkurence in zlorabe prevladujočega položaja v zvezi z javno nabavo proti Makedonskemu Telekomu.

Aneks:

- Z zavrnitvijo Aneksove tožbe je bil pred upravnim sodiščem pravnomočno zaključen postopek, v katerem je bilo družbi Aneks med presojo koncentracije na podlagi pogodbe o nakupu osnovnih sredstev [mreže] na območju Gradiške v BiH, naloženo plačilo globe v višini 15.000 evrov zaradi posredovanja podatkov o številu naročnikov v letu 2007, ki so se razlikovali od podatkov agencije za telekomunikacije [RAK]. Podatki so se razlikovali zaradi različnih kriterijev štetja »dial-up« uporabnikov.
- V decembru 2011 je bil zaključen postopek priglasitve namere koncentracije z nakupom osnovnih sredstev [mreže] na območju Foče in Čelince v Bosni in Hercegovini zaradi nezavezanosti k priglasitvi koncentracije.

2.5

Trženje in prodaja

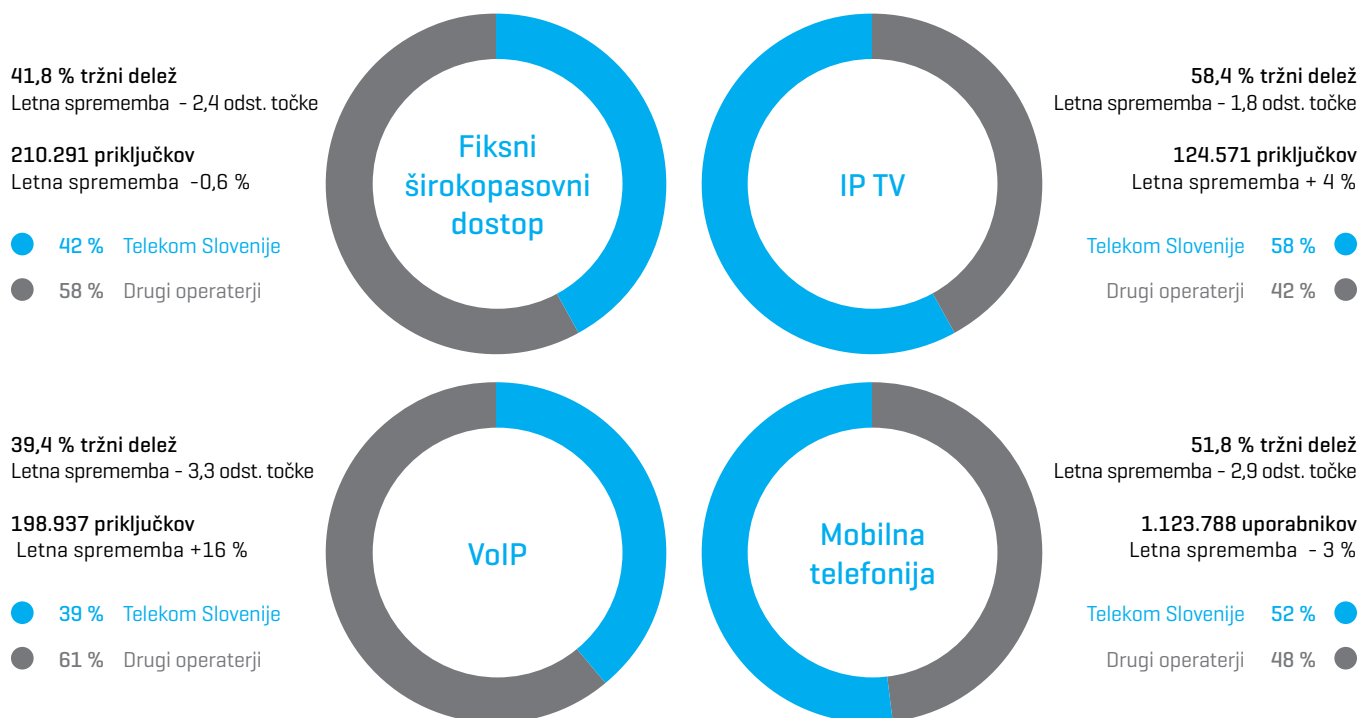
2.5.1

Položaj na trgu

Slovenski trg

Telekom Slovenije je ohranil najvišji tržni delež na vseh ključnih segmentih poslovanja, ob tem pa se nadaljuje trend nižanja tržnih deležev. Pomemben dejavnik so cenovni pritiski alternativnih operaterjev, čemur v Telekomu Slovenije zaradi regulatornih omejitev in načel dobrega gospodarjenja ne moremo in nečemo slediti. Vendar se je ponovno pokazalo, da tudi drugi operaterji na daljši rok težko vzdržijo takšno cenovno politiko, saj so ponovno dražili svoje storitve. Na področju fiksne širokopolasovne dostopa je Telekom Slovenije januarja 2011 izenačil tržni delež s povprečjem drugih prvotnih operaterjev v EU-27, na področju mobilne telefonije pa ostaja tržni delež nadpovprečen¹².

Tržni deleži storitev Telekoma Slovenije na 31. 12. 2011

Graf VoIP vključuje število VoIP storitev in število IP Centres priključkov. Vir: Poročilo za 4. četrtletje 2011, APEK, Telekom Slovenije, lastni izračun.

¹² Vir: Evropska komisija, electronic communications market indicators, digital agenda scoreboard, julij 2011.

Trg fiksne telefonije

Tržni delež Telekoma Slovenije na področju fiksne telefonije dosega 72 odstotkov, kar pomeni, da s klasično in z VoIP telefonijo pokrivamo skoraj tri četrtine fiksnih telefonskih priključkov v Sloveniji.

Fiksni širokopasovni dostop

Po podatkih APEK-a je bilo konec leta v Sloveniji 503.513 širokopasovnih priključkov, kar pomeni povečanje za nekaj več kot 10.000 priključkov v letu 2011 (za nekaj več kot 28.000 priključkov v letu 2010). Telekom Slovenije je z 42-odstotnim tržnim deležem vodilni operater, najmočnejšo konkurenco pa predstavljajo kabelski operaterji, ki so v letu 2011 tudi največ pridobili.

Delež xDSL dostopa do interneta je upadel z 59 odstotkov konec leta 2010 na 55 odstotkov konec leta 2011 zaradi prehajanja uporabnikov na optične povezave in kabelski dostop. Delež zadnjega je ponovno zrasel, saj je prek njega dostopalo 27 odstotkov uporabnikov (v letu 2010 25,5 odstotkov).

V drugi četrtini leta je nastala opazna sprememba pri povečevanju hitrosti internetne povezave, predvsem pri uporabnikih Telekoma Slovenije zaradi akcije Pospešujemo Slovenijo. K višjim hitrostim je prispevalo tudi naraščanje deleža FTTH tehnologije. Telekom Slovenije je imel konec leta nekaj več kot 32.000 uporabnikov optičnih priključkov, kar je 7 odstotkov več kot leto prej.

Trg IP televizije

IPTV je najhitreje rastoči trg med širokopasovnimi storitvami, ki pa se že nekoliko umirja, saj je bila v letu 2011 rast 7-odstotna (v letu 2009 je bila 31-odstotna, v letu 2010 pa 12-odstotna). V 2011 je trg zrasel za 14.700 priključkov (v 2010 za 20.000 priključkov). IPTV je prisotna v nekaj več kot 213.000 slovenskih gospodinjstvih, od tega jih ima Telekom Slovenije 58,4 odstotka, na drugem mestu je T-2 s skoraj polovico nižjim tržnim deležem¹³.

Mobilna telefonija

Celotno število uporabnikov mobilne telefonije se je povišalo za 47.500 (v letu 2010 pa za 21.500). Konec leta 2011 jih je bilo 2.170.000. Ker je penetracija mobilne telefonije že več kot 100-odstotna, je rast predvsem na račun dvojnih SIM kartic pri posameznem uporabniku zaradi rasti podatkovnih storitev, delno tudi za pogovore. Mobitelove storitve predstavljajo več kot polovico vseh storitev mobilne telefonije na trgu. Drugemu največjemu ponudniku mobilne telefonije v Sloveniji se je konec prvega polletja večanje tržnega deleža po nekajletni rasti prvič zaustavilo. Konec tretjega četrtletja mu je tržni delež celo upadel za 0,4 odstotne točke, a se je ob koncu leta zopet dvignil.

Vsebine

Po zadnjem objavljenem merjenju MOSS (junij 2011) sta spletni portal siol.net in iskalnik najdi.si še naprej drugo in tretje najbolj obiskano spletno mesto med slovenskimi spletnimi stranmi. Storitve 1188 zaenkrat še nima prave konkurence, vendar jo glede na mednarodne trende pričakujemo v prihodnosti. TSmedia je kot založnik in izdajatelj Telefonskega imenika Slovenije na področju »belih strani« edini ponudnik. Po zadnjih meritvah MOSS (junij 2011) je spletni Telefonski imenik Slovenije (www.itis.si) 7. najbolj obiskana spletna stran, kar je dobra osnova za prodajo oglasnega prostora.

Na trgu poslovnih imenikov je konkurenca velika. Bizi.si, ki na letvici MOSS (junij 2011) zaseda 13. mesto, ima na trgu vodilni položaj, saj je eden redkih spletnih produktov, ki združuje specializirane poslovne informacije in ciljno usmerjen oglasni prostor.

Spletni servis ADpartner.si je še vedno oglasno omrežje z največjim dosegom v Sloveniji, zato je pričakovati, da bo še pridobil na tržnem deležu. Na trgu internetnega oglaševanja je portal Planet Siol.net povečal tržni delež z 11 na 12 odstotkov v letu 2011, delež najdi.si pa je upadel s 25 na 15 odstotkov¹⁴, kar je posledica manjše prihodkovne realizacije medija. Sicer prodaja »branding« oglasov (displaya) raste, ne dosega pa tako velikih števil kot oglaševanje na ključne besede, zato tudi tržni delež in prihodek padata.

Sistemska integracija

Gospodarska kriza je zelo vplivala na poslovanje IT podjetij, zato se je trg IT storitev v Sloveniji v obdobju 2009 – 2011 zmanjšal za več kot petino¹⁵. Avtenta.si je, upoštevajoč prihodke v letu 2010, ohranila tretje mesto med na trgu sistemske integracije.

V naslednjih dveh letih bodo investicije usmerjene predvsem v rešitve, ki bodo prinesle hitro povračilo investicije ali zmanjšale stroške poslovanja (optimizacija poslovnih procesov, konsolidacije IT opreme in virtualizacija). To so področja, ki jih podjetje Avtenta.si dobro pokriva, zato pričakujemo, da bodo njene rešitve še bolj dostopne in zaželenje s strani uporabnikov.

¹³ Vir: poročilo za 4. četrtletje 2011, APEK.

¹⁴ Vir: Mediana IBO (*bruto vrednosti [brez popustov]).

¹⁵ Vir: IDC, Poročilo za leto 2010.

Trgi jugovzhodne Evrope

Makedonija

Na makedonskem trgu fiksne telefonije je tržni delež družbe One ob koncu tretjega trimesečja po podatkih AEK dosegel 14,6 odstotka, kar je za 0,3 odstotne točke več kot v enakem obdobju 2010. Na trgu širokopasovnega dostopa je bil tržni delež družbe One ocenjen na 13,6 odstotkov in je bil za 1,1 odstotne točke manjši. Na trgu mobilne telefonije je imel One po podatkih AEK 22,4-odstotni tržni delež, kar pomeni zmanjšanje za 1,6 odstotne točke.

Kosovo

Ipko ostaja vodilni pri ponujanju širokopasovnih povezav na kosovskem trgu. Konec tretjega trimesečja 2011 je po podatkih ART njegov tržni delež znašal 51,2 odstotka in je za 1,5 odstotne točke manjši kot ocenjen v enakem obdobju lani. Na trgu fiksne telefonije se je Ipkov tržni delež zmanjšal za 0,9 odstotne točke na 5,5 odstotkov. Na trgu mobilne telefonije je ob koncu tretjega trimesečja imel 25-odstotni tržni delež, ki se je zmanjšal za 4 odstotne točke glede na primerljivo obdobje 2010.

2.5.2

Upravljanje portfelja blagovnih znamk

S pripojitvijo družbe Mobitel je Telekom Slovenije postal največji in najbolj celovit ponudnik komunikacijskih storitev v Sloveniji. S svojo dejavnostjo povezuje in zbližuje mobilne in fiksne komunikacijske storitve, s tem pa tudi uporabnike. To povezanost in prepletenost je odrazila tudi korporativna komunikacijska akcija »Lepo je biti skupaj«, s katero je bil hkrati uveden nov pozicijski slogan združenega podjetja »Zbližujemo«.

Nov položaj združenega podjetja je zahteval uvajanje nove podobe, tudi opredelitev vloge in pomena posameznih blagovnih znamk in podznamk ter njihovih medsebojnih odnosov. Ta proces je dolgotrajnejši in še vedno aktivno poteka tako navznoter kot navzven do vseh ciljnih javnosti in deležnikov doma in v tujini.

Iz nove podobe krovne korporativne znamke, ki se predstavlja kot logotip »Telekom Slovenije« v točno določeni tipografiji in v tradicionalni temno modri ter mladostnejši in sveži svetlo modri barvi, prehajamo na poenotenje pojavnosti tudi na ravni hčerinskih družb. V letu 2011 je krovno korporativno identiteto spremenila družba TSmedia, v letu 2012 pa je poenotenje pojavnosti predvideno za družbo Avtenta.si.

Na ravni storitvenih/izdelčnih blagovnih znamk ohranjamo tri močne znamke, Mobitel, SiOL in prenovljeni znak Telekom Slovenije, ki še naprej pokrivajo vsaka svoj sklop storitev. Med novostmi leta 2011 je tudi znamka spletnega portala Planet Siol.net.

K poenotenju stremimo tudi na ravni korporativnih blagovnih znamk odvisnih družb v jugovzhodni Evropi. Znamke družb so hkrati korporativne in storitvene/izdelčne znamke, s katerimi lahko jasneje komuniciramo in pospešujemo njihovo prepoznavnost.

Meritve ugleda in prepoznavnosti blagovnih znamk Telekom Slovenije v okviru raziskave BrandTrack kažejo njihov visok ugled in prepoznavnost. Pokritost in stabilnost omrežja ter najboljše delovanje so poglaviti elementi podobe Mobitela, ki je hkrati prepoznan kot ugledna in vodilna znamka na področju mobilnih storitev. SiOL prav tako ostaja vodilna in močna znamka na trgu, pri čemer zanesljivost in stabilnost omrežja povečujeta zaupanje. Moč znamke in pozitivna podoba SiOL-a se kaže v trendu rasti izbire med uporabniki.

Portfelj blagovnih znamk Skupine Telekom Slovenije v Sloveniji

Blagovna znamka/produkt	Opis	Opis storitve/opomba	Trg	Trg
TelekomSlovenije	Korporativna blagovna znamka, ki se uporablja v komunikaciji z vsemi skupinami deležnikov	Kot korporativna znamka pokriva celoten portfelj storitev družbe, se pa prvenstveno uporablja za komunikacijo z vlagatelji, zaposlenimi in mediji.	zasebni	poslovni
	Posodobljeni »ptiček« prvenstveno predstavlja novo konvergenčno blagovno znamko, pokriva pa tudi storitve, ki smo jih prej tržili pod blagovno znamko Telekom Slovenije	Naročniške storitve	zasebni	poslovni
	Storitvena znamka, ki pokriva sklop širokopasovnih storitev SiOL	Naročniške storitve	zasebni	poslovni
	Storitvena znamka, ki pokriva sklop mobilnih storitev Mobitel	Naročniške storitve	zasebni	poslovni
	Storitvena podznamka, ki pokriva sklop Mobiuporabnikov	Predplačniška storitev	zasebni	
	Storitvena podznamka, ki pokriva segment Itak uporabnikov	Naročniške storitve	zasebni	
	Storitvena znamka v solastništvu, ki pokriva storitve brez gotovinskega plačevanja z mobilnikom	Storitve z dodano vrednostjo		B2B poslovna prodaja
	M:Vrata: WEB/SMS/MMS poštar, glasovanje [televoting], gostovanje mobilnih portalov, klicni center, klicni portal	Storitve z dodano vrednostjo		B2B poslovna prodaja
	Modra številka / Klik za klic / 090	Storitve z dodano vrednostjo		poslovni
	Storitvena podznamka za potisno e-pošto	Plačniška storitev	zasebni	poslovni
M:Medij	M:Medij: celovita rešitev za mobilno oglaševanje	Plačniška storitev		B2B poslovna prodaja
 Mobilna TV	Mobilne dopolnilne storitve	Plačniška storitev	zasebni	poslovni
M:Certifikat M:Vstopnica M:Navigacija M:Rokovnik M:Namiznik M:Komunikator				

Blagovna znamka/produkt	Opis	Opis storitve/opomba	Trg	Trg
	Neo WLAN	Podatkovne storitve	zasebni	poslovni
	Instant Internet	Podatkovne storitve	zasebni	poslovni
	Podznamka turističnih kapacitet Telekoma Slovenije	Hotel	zasebni	
TSmedia	Korporativna blagovna znamka	Korporativna blagovna znamka	zasebni	poslovni
	Planet Siol.net	Konvergenčni medij na 5 zaslonih	zasebni	poslovni
najdi.si	Najdi.si	Spletni servis (osrednja info točka)	zasebni	poslovni
	1188	Storitev klicnega centra z dodano vrednostjo	zasebni	poslovni
	Telefonski imenik Slovenije	Univerzalni telefonski imenik	zasebni	poslovni
bizi.si	bizi.si	Spletni poslovni imenik		poslovni
	ADpartner	Trženje oglasnega prostora (kontekstno oglaševalsko omrežje)		poslovni
DKINO	Dkino	VOD znamka, preimenovanje Videoteke v Dkino 31.1.2012	zasebni	
dajmedol	Dajmedol	VOD znamka (ni registrirana, generira pa nekaj prihodkov)	zasebni	
avtenta.si	Krovna blagovna znamka za sistemsko integracijo in poslovne rešitve	Kot korporativna znamka deluje na področju informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) v Sloveniji.	zasebni	poslovni
GVO	Celovite storitve s področij projektiranja, gradnje in vzdrževanja telekomunikacijskih in elektro omrežij	Krovna blagovna znamka		poslovni
	SOLINE Pridelava soli	Krovna blagovna znamka	zasebni	poslovni
	Solnce	Prehrambena linija	zasebni	poslovni
	Lepa Vida	Kozmetična linija	zasebni	poslovni
	KPSS [Krajski park Sečoveljske soline]	Logo naziva parka in ekoturizem, spominki iz parka	zasebni	poslovni

Portfelj blagovnih znamk Skupine Telekom Slovenije v jugovzhodni Evropi

Blagovna znamka - družba - država		Storitve	
Primo - Albanija		· internet · fiksna telefonija · zakup pasovne širine · medomrežno povezovanje	· spletno gostovanje · spletno oblikovanje · rešitve elektronske pošte · registracija domen
Aneks - Bosna in Hercegovina		· internet · fiksna telefonija – VoIP · izbira/predizbira operaterja · zakup pasovne širine · medomrežno povezovanje · kabelska televizija	· konvergenčne storitve – paketi storitev · spletno gostovanje · rešitve elektronske pošte · registracija domen · integrirane rešitve
One - Makedonija		· mobilna telefonija – GSM, UMTS · SMS, MMS, WAP, VMS · mobilni prenos podatkov – GPRS/EDGE/UMTS/HSDPA · internet · fiksna telefonija – PSTN, ISDN, VoIP	· zakup pasovne širine · medomrežno povezovanje · konvergenčne storitve – paketi storitev · rešitve elektronske pošte · spletno gostovanje · registracija domen
		· mobilni portal [wap] · live TV – mobilna TV · novice in zabava	· fundial – uverture · On.net spletni portal – novice in zabava · digitalna prizemna televizija [DVB-T]
Ipko - Kosovo		· mobilna telefonija – GSM · SMS, MMS, WAP, VMS · mobilni prenos podatkov – GPRS/EDGE · internet · fiksna telefonija – VoIP · zakup pasovne širine	· medomrežno povezovanje · digitalna kabelska televizija · konvergenčne storitve – paketi storitev · spletni portal – novice in zabava · rešitve elektronske pošte

2.5.3

Tržne in prodajne aktivnosti

Širokopasovni priključki na maloprodajnih trgih

Skupno število širokopasovnih priključkov se je v primerjavi z letom 2010 povečalo za 2 odstotka, v največji meri na Kosovu in v BiH. V Sloveniji je gibanje števila priključkov sledilo trendu na razvitejših telekomunikacijskih trgih, kjer se kaže umirjanje rasti.

Število širokopasovnih priključkov po trgih

Stanje širokopasovnih maloprodajnih priključkov na dan	31. 12. 2011	31. 12. 2010	Indeks 11/10
Slovenija	210.291	211.665	99
Bosna in Hercegovina	17.747	15.958	111
Makedonija	36.031	35.987	100
Kosovo	72.312	64.861	111
Albanija	4.702	4.743	99
Skupaj jugovzhodna Evropa	130.792	121.549	108
Skupaj Skupina Telekom Slovenije	341.083	333.214	102

Število priključkov je v skladu z enotno metodologijo štetja priključkov na ravni Skupine Telekom Slovenije.

Priključki fiksne in mobilne telefonije

Na ravni skupine se je skupno število priključkov zmanjšalo za 5 odstotkov oziroma 123.829 priključkov [v letu 2010 za 166.374 priključkov]. Največ je k temu prispevalo zmanjšanje števila priključkov fiksne govorne telefonije v Sloveniji, medtem ko število teh priključkov na trgih v jugovzhodni Evropi še naprej raste.

Stanje maloprodajnih priključkov na dan	31. 12. 2011	31. 12. 2010	Indeks 11/10
Slovenija, mobilna telefonija	1.123.788	1.161.236	97
Slovenija, fiksna govorna telefonija	477.730	522.393	91
jugovzhodna Evropa, mobilna telefonija, od tega	813.474	858.266	95
- Makedonija - One	439.847	461.038	95
- Kosovo - Ipko	373.627	397.228	94
jugovzhodna Evropa, fiksna govorna telefonija	65.307	62.233	105
Skupaj Skupina Telekom Slovenije	2.480.299	2.604.128	95

Število priključkov je v skladu z enotno metodologijo štetja priključkov na ravni Skupine Telekom Slovenije.

Tržne in prodajne aktivnosti na slovenskem trgu

Storitve fiksne govorne telefonije

Zaradi prehoda naročnikov na mobilne in širokopasovne priključke [VoIP] se je konec leta število fiksnih priključkov glasovne telefonije zmanjšalo za 9 odstotkov v primerjavi s stanjem konec leta 2010. Trend nadomeščanja klasične telefonije z VoIP telefonskimi priključki se nezadržno nadaljuje. Na 31. 12. 2011 je bilo med vsemi telefonskimi priključki 23 odstotkov VoIP telefonskih priključkov [21 odstotkov konec leta 2010] in 68 odstotkov priključkov klasične govorne telefonije [74 odstotkov konec leta 2010], ostalo so IP Centreks priključki, ki povečujejo svoj delež. Za poslovne uporabnike je še vedno zanimiv klasični Centreks, kjer je bilo prodanih 12 odstotkov več priključkov kot v letu 2010.

Na gibanje povprečnega prihodka na linijo in uporabnika v fiksnetnem omrežju (ARPU) je poleg nižjega prometa vplivalo tudi znižanje naročnine s 1. 2. 2011. Na segmentu poslovnih uporabnikov je bil ARPU 5 odstotkov, na segmentu zasebnih uporabnikov pa 6 odstotkov nižji kot konec leta 2010. Ta trend upočasnjujemo z vpeljavo novih klicnih opcij za zasebne uporabnike klasične govorne telefonije.

Mobilne storitve

Število uporabnikov mobilnega omrežja se je skrčilo za 3 odstotke. Delež naročnikov se je v primerjavi s koncem leta 2010 nekoliko povečal, in sicer s 64 na 64,4 odstotka. Prav tako se je povečal delež MVNO uporabnikov, ki se je z 10,7 dvignil na 11,2 odstotka.

Pri prodaji mobilnih naprav se je močno povečalo število uporabnikov pametnih mobilnikov in tabličnih računalnikov. Posledično je narasel prenos podatkov, uporaba mobilnega dostopa do spleta, elektronske pošte in socialnih omrežij. Kot prvi telekomunikacijski operater Sloveniji smo prilagodili in predstavili svojo spletno stran www.mobitel.si v mobilni različici.

Za našo storitev Moneta, ki je priročna in varna rešitev plačevanja z mobilnikom, smo pridobili nove ponudnike (plačilna mesta, kjer ponudnik končnim uporabnikom ponuja storitve in izdelke), raste pa tudi število uporabnikov, ki redno uporabljajo mobilnik kot plačilno sredstvo.

Ponudbo naročniških paketov smo obogatili z novimi, cenovno ugodnimi paketi (Paketi A, B in C in Paket 2012) ter uporabnikom ponudili številne druge novosti. Naj omenimo prenovljeno e-trgovino, prenovljen uporabniški portal Moj Telekom, nove pakete pogovorov in sporočil za tujino in v druga omrežja ter novosti pri storitvi Komunikator.

Ob združitvi Mobitela in Telekoma Slovenije smo pripravili reorganizacijo M:vrata (dostop in poslovni model za ponudnike premijskih storitev), postavili novo strategijo dela in identificirali nove poslovne modele (npr. na področju zaračunavanja vsebin iz mobilnih aplikacij).

Poleg trženjskih in prodajnih aktivnosti smo se ukvarjali predvsem z združevanjem klicnih rešitev Mobitela in Telekoma Slovenije v skupno enotno komercialno ponudbo. Začeli smo s prodajo skupnih konvergenčnih produktov, ki združujejo mobilne in fiksne telekomunikacije ter jih povezujejo v enotno uporabniško izkušnjo. Te produkte smo ponudili tako zasebnim kot tudi poslovnim uporabnikom na način, da si vsak lahko rešitve prilagodi svojim potrebam.

Mobitelove centre smo preimenovali v Telekomove centre in jih skladno z novo podobo tudi ustrezno označili in opremili. V naših prodajnih centrih smo uvedli možnost plačevanja vseh telekomunikacijskih storitev, ki jih ponuja Telekom Slovenije.

Širokopasovne storitve

Slovenski trg širokopasovnih storitev je tako na področju fiksnih širokopasovnih storitev kot mobilnega dostopa do interneta še naprej izredno konkurenčen in vse bolj zasičen. Število fiksnih širokopasovnih priključkov Telekoma Slovenije je v teh razmerah ostalo na skorajda enaki ravni kot konec leta 2010 (1.374 oziroma 0,6 odstotka priključkov manj).

Pri prodaji širokopasovnih priključkov smo z akcijskimi ponodbami spodbujali nove naročnike k odločitvi za širokopasovni dostop. V ponudbo smo vključili številne novosti, usmerjene v izboljšanje storitev, obogatitev portfelja širokopasovne ponudbe, ohranjanje obstoječih naročnikov in pridobivanje novih.

V juniju smo ob dvajsetletnici interneta v Sloveniji s ponudbo »Pospešujemo Slovenijo« naročnikom v okviru naših tehničnih zmognosti brezplačno povečali hitrosti in s tem po vsej Sloveniji pospešili hitrosti dostopa do interneta vse do 15 Mbit/s.

Pomembnejše novosti na področju fiksnih širokopasovnih storitev SiOL so bile:

- paket SiOL Začetek, namenjen uporabnikom, ki se prvič srečujejo z internetom, predstavili pa smo ga v okviru velikega vseslovenskega projekta Simbioz@, namenjenega računalniškemu opismenjevanju starejših;
- paketi Družinski kompleti, v katerih smo skupaj ponudili fiksne in mobilne storitve;
- nova paketa Top Trio in Top Trio na optiki, ki poleg visokih hitrosti interneta vključujeta SiOL TV z naprednimi možnostmi uporabe;
- uvedba ponudbe SiOL storitev tudi na osnovi tehnologije MiniMSAN/SHDSL in uvedba novega načina izvedbe priključitve širokopasovnega priključka;
- vpeljava novosti za izboljšanje kakovosti IP televizije (SiOL TV), kot so tehnološko naprednejši komunikatorji, digitalizacija kabelske televizije, obogatitve in novosti v programski shemi, ter
- različne akcijske ponudbe za nove naročnike SiOL in ugodnosti ob vezavi naročniškega razmerja ter pri pridobivanju novih naročnikov.

Številne tržne novosti smo ponudili tudi na področju storitev Mobitel, med drugim:

- pakete za dostop do interneta in prenos podatkov,
- posebne akcijske ponudbe (npr. Opcija NAJNAJ Internet 19),
- ugodnosti ob vezavi naročniškega razmerja,
- permanentni vklop mobilnega interneta prek portala moj.mobitel.si,
- mobilno TV v kakovosti HD in
- za uporabnike storitev Mobitel in socialnega omrežja Facebook aplikacijo M:sporočanje.

Za naše poslovne uporabnike smo dopolnili že tako pestro ponudbo informacijsko-komunikacijskih rešitev:

- storitvam navideznega zasebnega omrežja (VPN) smo dodali dodatne varnostne elemente, še večjo prožnost in enostavnost oblikovanja ter upravljanja;
- uvedli smo celovito poslovno storitev upravljanega lokalnega omrežja (ULO), v sklopu katere na naročnikovi lokaciji poskrbimo za namestitve, upravljanje in vzdrževanje aktivne LAN opreme;
- ponudbo smo dopolnili s posodobljenimi poslovnimi paketi in konvergenčnimi storitvami telefonije in interneta, z multimedijско poslovno telefonijo z IP Centrex klicnim centrom in s storitvijo upravljanje IP telefonske centrale.

Naše aktivnosti se s področja telekomunikacij vse bolj usmerjajo tudi na specialna področja tako imenovanih celostnih rešitev, kjer smo prisotni s celo paleto sodobnih rešitev, ki se vse bolj uveljavljajo:

- Infranet, ki je namenjen večjim poslovnim strankam, ki želijo povečati stopnjo tehničnega varovanja svoje lastnine;
- paleta storitev Intelligentna stavba – Varen in Varčen dom in podjetje, ki ima osnovno nalogo zaznavanja in hkrati prenosa alarmnih sporočil ter obveščanja uporabnikov o želenih in neželenih dogodkih v njihovem domu, v podjetju, na nepremičnini;
- Teleoskrba in Telemedicina, storitvi pomoči na daljavo, izmed katerih je bila kot prva predstavljena storitev SOS gumb, pripravljena v sodelovanju z uglednimi partnerji s področja zdravstva in socialnovarstvenih storitev ter z Ministrstvom za delo, družino in socialne zadeve.

Veleprodaja (medoperatersko poslovanje)

Na medoperaterskem trgu smo zabeležili 2,4-odstotno rast prihodkov v primerjavi s koncem leta 2010, predvsem zaradi rasti fiksnega segmenta. Zlasti so se povečali prihodki iz razvezanega dostopa, medomrežnega povezovanja, mednarodnih operaterskih storitev in zakupa pasovne širine za operaterje. Po drugi strani pa je opazen upad prihodkov od širokopasovnega dostopa xDSL, sodostopov in kolokacijskih storitev.

Na mobilnem segmentu smo v primerjavi z letom 2010 zabeležili visoko rast prihodkov od mednarodnih operaterskih storitev (»visitorji« – to so tujci, ki gostujejo v mobilnem omrežju Telekoma Slovenije, tranzit). Nekoliko so upadli prihodki iz medomrežnega povezovanja, prihodki od ponudnikov mobilnih storitev in iz nacionalnega gostovanja. Razlog za zadnje je v največji meri v zmanjševanju opravljenega prometa Tušmobilovih uporabnikov v nacionalnem gostovanju v našem mobilnem omrežju zaradi širitve svojega mobilnega omrežja. Manjšanje prihodkov iz medomrežnega povezovanja je posledica reguliranih cen zaključevanja klicev v mobilno omrežje Telekoma Slovenije.

Prihodki iz **medomrežnega povezovanja** so bili v primerjavi z letom 2010 nižji za 5,4 odstotka, kar je posledica upada v mobilnem segmentu zaradi zniževanja cen zaključevanja klicev v mobilnem omrežju do leta 2013, saj je bilo prometa 4 odstotke več.

Pri **mednarodnih operaterskih storitvah** smo zabeležili 8,7-odstotno zvišanje prihodkov glede na leto 2010. S temi storitvami je bila ustvarjena polovica vseh prihodkov od medoperaterskega poslovanja.

Prihodki od trženja **širokopasovnih dostopov** na operaterskem trgu so bili na ravni leta 2010. Za petino so upadli prihodki iz sodostopa kot posledica prehajanja na polno razvezan dostop. V ospredje prihaja prodaja priključkov brez klasične govorne telefonije, zato se spreminja prodajna struktura v korist PRD in samostojnega WS xDSL. Zaradi odprtja optičnega omrežja Telekoma Slovenije drugim operaterjem so se pričele tudi vključitve na modelih FTTH BRO in FTTH RUO.

Mobitelovi uporabniki so lahko gostovali v omrežjih drugih ponudnikov:

- GSM: 391 operaterjev v 194 državah,
- GPRS: 243 operaterjev v 117 državah,
- UMTS: 131 operaterjev v 72 državah.

Sistemska integracija

Prodajne aktivnosti so bile skladno s strategijo še naprej usmerjene v povečevanje deleža opravljenih storitev za naročnike zunaj Skupine Telekom Slovenija. Avtenta.si, ki deluje na tem področju, je pridobila nove posle pri uvedbi sistema SAP, pri prenovi

infrastrukture SAP in na področju storitev v oblaku [Si.Hramba]. Prodaja blaga [strojne opreme] se je v primerjavi z letom 2010 povečala za 35 odstotkov, prodaja storitev pa je bila deset odstotkov nižja.

Vsebine

Družba TSmedia je v letu 2011 pričela z razvojem digitalnih medijev v sklopu strateškega projekta Digimedija. Projekt je izrazito tržno naravnan in podjetju omogoča nove oziroma dodatne prihodkovne vire na področju oglaševanja in na področju prodaje digitalnih vsebin ter storitev. V tem okviru je bil prenovljen portal siol.net in vpeljana nova blagovna znamka Planet Siol.net z namenom povečati obiskanost portala in s tem ekonomske učinke. Zaključena je bila tudi konsolidacija imenikov, vključno z nadgrajenim zalednim sistemom.

Gradnja in vzdrževanje omrežja

Družba GVO je ustvarila 8 odstotkov manj prihodkov od prodaje kot v primerljivem obdobju 2010. Glavni razlog je predvsem v nižjih prihodkih na projektih gradnje odprtih širokopasovnih omrežij, ki so se zaradi dolgotrajnih postopkov na Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo pred sklepanjem pogodb o sofinanciranju teh projektov začeli izvajati z večmesečnim zamikom. GVO je sredi leta ta projekt vendarle uspel pridobiti in je že začel z deli. Večji izpad je bil tudi pri investicijskih gradnjah za Telekom Slovenije, projektu balkanske optike in projektih FTTC.

Skladno s strategijo je GVO z zunanjimi naročniki neposredno na trgu sklenil skoraj enkrat več poslov kot znotraj Skupine Telekom Slovenije. Delež pridobljenih poslov znotraj skupine se je bistveno znižal in je znašal le 33,9 odstotka [49 odstotkov v letu 2009].

Tržne in prodajne aktivnosti na trgih jugovzhodne Evrope

V **Makedoniji** je družba One obogatila mobilno ponudbo s predplačniškim paketom DUO SIM, s katerim uporabnik za ceno ene SIM kartice dobi dve, hkrati pa ima zagotovljen brezplačen promet med dvema mobilnikoma. Predplačnikom mobilne telefonije so ponudili tedenski paket z vključenimi brezplačnimi pogovori in z določenimi količinami brezplačnega prometa spodbujali uporabo mobilnega interneta.

V naročniškem segmentu so uvedli pakete TOTAL z vključenimi različnimi količinami minut pogovorov v lastno mobilno in fiksno omrežje in ostala nacionalna omrežja. Predstavili so tudi nove tarifne modele za duo in trio pakete. Na BoomTV so uvedli storitev snemalnika, hkrati z novo verzijo programske opreme. Vpeljali so tudi programsko shemo Paket plus s 6 programi.

Na **Kosovu** so v družbi Ipko na predplačniškem segmentu mobilne telefonije uvedli paket Rrafsh [Flat], kjer lahko uporabniki po enotni ceni kličejo v vsa mobilna omrežja v državi. Po dogovoru z bankami so uvedli storitev poenostavljenega polnjenja računov prek SMS sporočil. Z akcijo Pripelji prijatelja so vzpodbujali uporabnike, da v Ipko omrežje pripeljejo znance, in ponudbo razširili s paketi, ki vsebujejo pametne telefone.

Poslovnim uporabnikom so ponudili pakete Profit, vključno s telefonskimi aparati. Pri ponudbi širokopasovnih priključkov so povečali hitrosti obstoječih paketov z 1 in 2 Mb/s na 5 in 10 Mb/s ter pri paketu z vključenim prometom dvignili mejo s 4 GB na 10 GB. Uveden je bil tudi nov paket s 30 Mb/s in 120 GB vključenega prometa. Ponudbo TV paketov so nadgradili z možnostjo enomesečne naročnine na paket Premium, ki vsebuje več kot 98 programov. Ponudbo mobilne in fiksne telefonije, interneta in TV storitev pa so združili v paketu QUATRO, ki zadovoljuje vse potrebe družine po zabavi in komuniciranju.

2.5.4

Odgovornost do uporabnikov

Zagotavljanje novih uporabniških izkušenj

Skladno z našo vizijo zagotavljanja prijazne in kakovostne uporabniške izkušnje smo največ energije vlagali v povečevanje zadovoljstva uporabnikov in v našo ponudbo storitev vpeljali več novosti. Med najpomembnejšimi so:

- ponudba številnih novih naprednih mobilnikov – pametnih telefonov – in številne ugodnosti za Mobitelove naročnike,
- spremljanje programov Mobilne TV prek mobilnega portala Planet v kakovosti HD, ki omogočajo vrhunsko usklajenost zvoka in slike,
- prenovljen portal Moj Mobitel in nova, uporabnikom prijazna Mobitelova mobilna spletna stran,
- vpeljava internetnega protokola IPv6 v Mobitelovo omrežje in v komercialno ponudbo,
- uvedba naprednejšega in zmogljivejšega komunikatorja SiOL BOX S za uporabnike SiOL TV,

- prenovljen Najdi.si zemljevid,
- One galerija izdelkov, nova interaktivna spletna stran, v kateri so na sodoben način predstavljeni vsi izdelki družbe One,
- možnost plačila in vklopa internetnih storitev družbe Ipko prek kateregakoli mobilnika,
- izboljšani paket Trio v družbi Aneks, novi paketi mobilnih storitev družbe Ipko,
- zagotavljanje novih storitev računalništva v oblaku, kot so najem in upravljanje strežnikov, rešitve CRM, hramba dokumentov,
- in še vrsta drugih storitev.

Posebnim skupinam uporabnikom je Telekom Slovenije omogočal ugodnosti pri paketih širokopasovnih storitev in pri uporabi storitev fiksne in mobilne telefonije. Do teh so upravičeni uporabniki s posebnimi potrebami, študentje in upokojniki. Gluhim in naglušnim je namenjen paket z nizko ceno SMS-ov in brezplačnimi videoklici, prostovoljnimi društvom s področja zaščite in reševanja pa paket mobilnih storitev brez naročnine. S paketom SiOL Začetek smo se dodatno približali predvsem starejšim, ki se šele seznanjajo z internetom, na področju teleoskrbe pa vzpostavili storitev SOS gumb in storitev SOS doma, s katero smo dobili naziv Starejšim prijazno podjetje.

Naše družbe v jugovzhodni Evropi so prav tako prispevale k preseganju digitalnega razslojevanja v svojem okolju. One je sodeloval pri vladnem Wi-Fi projektu zagotavljanja Wi-Fi kioskov v kombinaciji z našimi internetnimi storitvami. Posebej za invalide osebe je razvil tarifni model Mobile Care, tako imajo člani invalidskih združenj posebne ugodnosti z vključenim prometom in znižano naročnino. Pri fiksni storitvi je ponujal posebne pakete za starejše in druge uporabnike z nižjimi prihodki z nižjo mesečno naročnino.

Poslovni segment uporabnikov

V Telekomu Slovenije je bila posebna pozornost namenjena konvergenčnim storitvam za srednja in manjša podjetja. Zanje je bil oblikovan Poslovni paket, ki zagotavlja vse telekomunikacijske storitve na enem mestu (mobilna in fiksna telefonija ter internet). Poslovni uporabniki so se udeleževali tudi izobraževalnih seminarjev, na katerih so jim naši strokovnjaki predstavili novosti na področju telekomunikacij.

Prodajne aktivnosti so bile usmerjene tudi v ponudbo posebnih paketov za poslovne uporabnike, ki svoje poslovne aktivnosti usmerjajo v tujino. Ob tem so bili ti uporabniki deležni tudi svetovanja glede stroškovno racionalne uporabe storitev v tujini, kar je pripomoglo k njihovu zadovoljstvu.

Zadovoljstvo uporabnikov

S številnimi storitvami smo nudili podporo uporabnikom, se odzivali na njihova vprašanja in skrbeli za njihovo zadovoljstvo. Z njimi smo imeli kakovostne stike, večinoma prek telefonskih klicev, e-pošte, družabnih omrežij, chata in prek interaktivne spletne svetovalke Tie. Za zagotavljanje celovite podpore uporabnikom smo:

- ažurno izvajali postopke za vklop in vzpostavitev storitev, ki so jih stranke kupile ali želele spremeniti,
- sproti reševali tehnična vprašanja in uporabnikom omogočali preprostejšo uporabo storitev,
- odgovarjali na vprašanja uporabnikov o naši ponudbi in jim svetovali zanje najbolj praktične telekomunikacijske rešitve,
- odgovarjali na veliko količino klicev ob uspešnih prodajnih akcijah,
- skrbeli za prodajo storitev in paketov fiksni in mobilni storitvi s celovitim svetovanjem.

V družbah skupine izvajamo meritve zadovoljstva uporabnikov večkrat letno. V Telekomu Slovenije poteka mesečno spremljanje zadovoljstva z mobilno telefonijo, pri fiksni storitvi pa se izvajajo meritve dvakrat letno. V družbi One potekajo mesečne in letne meritve zadovoljstva uporabnikov, v Ipku pa izvajajo kvalitativne meritve zadovoljstva četrtletno, kvantitativne pa enkrat letno. Meritve zadovoljstva običajno opravljamo v sodelovanju z zunanjimi tržnimi raziskovalnimi agencijami. Gre za kontinuirano raziskavo, ki se izvaja z osebnimi intervjuji in fokusnimi skupinami ter prek telefona in spleta.

Zadovoljstvo uporabnikov fiksni storitvi

V Telekomu Slovenije merimo zadovoljstvo naročnikov SiOL storitev dvakrat letno. Po podatkih iz junjske meritve se kaže trend povišanja zadovoljstva pri SiOL internetu (s 75 na 79 odstotkov) in SiOL TV. Med razlogi je akcija Pospešujemo Slovenijo, v kateri smo vsem uporabnikom pospešili hitrosti dostopa do interneta po nespremenjenih cenah.

Pri SiOL TV so višje ocene zadovoljstva uporabnikov SiOL BOX-a, kar kaže na možnost povečevanja zadovoljstva naročnikov SiOL TV s povečevanjem deleža SiOL BOX-a. Upabniki so najbolj zadovoljni s storitvijo klasične telefonije (86 odstotkov), sledita pa SiOL internet (79 odstotkov) in SiOL telefonija (72 odstotkov).

Zadovoljstvo uporabnikov interneta makedonske družbe One se je v primerjavi z letom 2010 povečalo z 69 na 74 odstotkov,

zadovoljstvo uporabnikov fiksni storitev pa je nekoliko upadlo [s 64 na 62 odstotka]. Zadovoljstvo uporabnikov s fiksnimi storitvami Ipka rahlo odstopa navzgor v primerjavi z drugimi konkurenčnimi ponudniki.

Zadovoljstvo uporabnikov mobilne telefonije

Zadovoljstvo uporabnikov mobilne telefonije je relativno stabilno. Tako kot v letu 2010 je zadovoljnih okoli 80 odstotkov, zaznati pa je rahel trend naraščanja zadovoljstva. Le-to izvira iz najboljše pokritosti in stabilnosti omrežja ter najboljšega delovanja, ki sta zaznana kot poglobljena elementa znamke.

Zadovoljstvo uporabnikov mobilnih storitev Ipka je na lestvici od 1 do 5 doseglo oceno 4,3, med uporabniki storitev One pa jih je zadovoljnih 74 odstotkov oziroma 4,5 odstotka več kot v letu 2010.

Skrb za varnost otrok na internetu

V Skupini Telekom Slovenije smo nadgrajevali aktivnosti ozaveščanja o varnosti otrok na internetu, ki so pomemben del naše družbene odgovornosti. V Telekomu Slovenije so potekale preventivne aktivnosti za varnost otrok na internetu v sodelovanju s predstavniki civilnih iniciativ »Spletno oko« in »Varna raba interneta« ter države. V družbi Ipko so v ta namen pripravili letak z nasveti staršem o zaščiti otrok na internetu, ki je dostopen tudi na njihovi spletni strani.

Komuniciranje z uporabniki

Proces združevanja družb, ki je zaznamoval leto 2011, je prinesel tudi izzive na področju komuniciranja z uporabniki. Komunikacijske aktivnosti Mobitela in Telekoma Slovenije so se po združitvi uspešno zlele v enoten komunikacijsko prepoznaven nastop na trgu.

V Sloveniji so bile v ospredju novosti na področju širokopasovnih storitev, osvežena podoba storitve Itak, prenovljena podoba ponudbe Mobi in komuniciranje mobilnih premijskih in drugih storitev [Integral, Komunikator, Moneta in druge].

Pomembna prelomnica na področju komunikacije blagovnih znamk pa je bila pripojitve Mobitela k Telekomu Slovenije. Družba je novo podobo, vizijo in vrednote javnosti predstavila s korporativno komunikacijsko akcijo »Lepo je biti skupaj«. V začetku jeseni je v okviru akcije »Družinski kompleti – združite vse v eno« predstavila prvo resnično konvergenčno ponudbo, ki vključuje širokopasovne in mobilne storitve. Odmevne komunikacijske aktivnosti se potekale tudi ob dvajsetletnici začetka mobilne telefonije v Sloveniji in blagovne znamke Mobitel z oglaševalsko akcijo »Najboljše družabno omrežje«. S promocijami in z oglaševanjem je Telekom Slovenije sodeloval na številnih prireditvah.

Posebno pozornost smo namenjali spletnemu komuniciranju v povezavi s celovitimi marketinškimi aktivnostmi. Še bolj intenzivno smo se usmerjali v zaznane potrebe obiskovalcev in prek celostnih oglaševalskih akcij prilagajali vsebine na posameznih spletnih straneh. Spletno komunikacijo smo razširili z različnimi grafičnimi animacijami in dodatno prisotnostjo na družabnih omrežjih. Ob združitvi smo prenovili tudi spletno mesto telekom.si, ki je doseglo 7,4 milijone ogledov posameznih strani. V času posameznih oglaševalskih kampanj je bil obisk povečan, kar kaže na celovito usklajeno delovanje. Na družabnih omrežjih smo nadaljevali in nadgrajevali prisotnost z blagovnimi znamkami. Naše strani na Facebooku so konec leta imele skupaj 155.000 oboževalcev.

Nadgrajevali smo tudi celostno komuniciranje storitev in blagovnih znamk Ipko in One ter drugih znamk skupine na trgih jugovzhodne Evrope. Tako v Makedoniji kot na Kosovu naše družbe izvajajo tržno-komunikacijske akcije predvsem ob uvedbi novih paketov, npr. v Makedoniji kableskega interneta in na Kosovu ob povečanju hitrosti interneta.

Reševanje reklamacij

Pri reklamacijah se prilagajamo uporabnikom z iskanjem rešitev v obojestransko korist. Hitro in prijazno smo reševali ugovore strank in jih spreminjali v priložnost za izboljšanje naših storitev. Delež reklamacij glede na poslane račune je za mobilni del znašal 0,47 odstotka. Večinoma so se nanašale na storitve zunanjih ponudnikov (na primer SMS klubov), sledijo reklamacije zaradi nerazumevanja računov in visokih stroškov prenosa podatkov. Delež reklamacij na fiksnem delu je znašal 0,45 odstotka [posledica nedelovanja storitev zaradi neviht in zaradi slabše kakovosti slike na SiOL TV].

Služba za tehnično pomoč uporabnikom Telekoma Slovenije je v letu 2011 zabeležila skoraj 960 tisoč različnih stikov z uporabniki zaradi težav z delovanjem fiksni storitev in jih uspešno reševala. 73 odstotkov težav je bilo rešenih neposredno v kontaktnem centru za tehnično pomoč uporabnikom, 27 odstotkov težav pa so reševale tehnične službe. Največ jih je bilo rešenih z urejanjem nastavitev (na modemih in/ali set-top-box-ih). Terenske težave so bile posledica tehničnih okvar zaradi dotrajanosti opreme ali poškodb opreme zaradi neviht in udarov strel [slednjih je bilo v 2011 bistveno več kot prejšnjega leta].

2.5.5

Odgovornost do dobaviteljev in nabavna funkcija

S pripojitvijo Mobitela k Telekomu Slovenije se je združila tudi nabavna funkcija. Nova organiziranost bo prinesla optimizacijo nabavnih procesov, s čimer bodo zmanjšane aktivnosti, ki ne prinašajo dodane vrednosti, odpravljena bodo ozka grla, podvajanje korakov in odvečna dokumentacija. Dobavitelje štejemo za partnerje in od njih pričakujemo, da bodo upoštevali zakonske zahteve ter dobro prakso ravnanja z okoljem.

V združenem podjetju se je nabavna funkcija centralizirala, s čimer smo zagotovili racionalizacijo nabavnih poti in učinkovito izvajanje nabave. Podjetje bo pridobilo s sinergijskimi učinki večjih odjemov pri dobaviteljih in pri celovitem nadzoru nabavne funkcije ter njenem vplivu in prispevku k poslovanju podjetja.

Izdelan je bil Program racionalizacije stroškov (RAST), ki vsebuje načrt aktivnosti za znižanje ali odpravo identificiranih previsokih, vsebinsko neprimernih ali poslovno nepotrebnih stroškov. Naravnan je na poslovno okolje krovne družbe Telekom Slovenije, na posamezne odvisne družbe in celotno skupino.

V letu 2011 smo v Telekomu Slovenije okrepili sodelovanje z odvisnimi družbami tudi na nabavnem področju. Z združevanjem potreb, s poenotenjem nabavnih pogojev in skupnim nastopom pri dobaviteljih dosegamo vse večji nadzor nad delovanjem nabavne funkcije na ravni skupine in ugodnejše pogoje.

Pri izvajanju nabavne funkcije stremimo k vzpostavitvi partnerskega odnosa z dobavitelji, kar poleg ugodnejših nabavnih pogojev prinaša:

- večjo zanesljivost dobavitelja na daljši rok,
- boljše dobaviteljevo poznavanje naših potreb,
- manjšo porabo internih virov ob usklajevanju nabav,
- višjo stopnjo dobaviteljeve odgovornosti za kakovost dobavljenega blaga in storitev in
- možnost vzajemnih poslov z dobavitelji, saj le-ti lahko hkrati nastopajo tudi kot kupci.

Okoljska odgovornost za našo družbo pomeni pomembno zavezo, zato jo pričakujemo tudi od naših dobaviteljev. Pri sklenitvi posla z našo družbo se dobavitelj zaveže, da bo upošteval zakonske zahteve in dobro prakso na področju ravnanja z okoljem, in sicer:

- pri izvajanju pogodbenih del bo ravnal skladno z veljavno zakonodajo s področja varstva okolja in drugih področij, ki so v neposredni povezavi z okoljem,
- upošteval bo okoljsko politiko naše družbe,
- vzpostavil in vzdrževal bo komunikacijo z našim skrbnikom ravnanja z okoljem.

2.6

Omrežje, tehnologije in IT

2.6.1

Raziskave in razvoj storitev

V Telekomu Slovenije uspešno izvajamo program Mladi raziskovalci iz gospodarstva, ki je sofinanciran iz Evropskega socialnega sklada. Osem mladih raziskovalcev, med katerimi je prvi uspešno zagovarjal doktorsko disertacijo v letu 2011, izvaja poglobljene študije z različnih področij telekomunikacij, kot so:

- mobilna širokopasovna omrežja četrte generacije (LTE),
- Internet stvari,
- komunikacije med napravami,
- brezžična senzorska omrežja,
- računalništvo v oblaku,
- rudarjenje podatkov,

- pametni domovi,
- kontekst mobilnih uporabnikov,
- učinkovito premoščanje širokopasovne vrzeli in
- različne optimizacijske metode s področja telekomunikacij.

Sodelovanje z javnimi raziskovalnimi organizacijami se je v letu 2011 okrepilo. Trenutno imamo podpisane krovne pogodbe o sodelovanju, ki so večinoma podprte tudi s konkretnimi raziskovalno-razvojnimi projekti, z Institutom Jožef Stefan in Fakulteto za elektrotehniko Univerze v Ljubljani.

Prijavili smo se na več nacionalnih in mednarodnih razvojno-raziskovalnih razpisov in uspešno koordinirali prijavo projekta iz programa Interreg IVC, ki je bil konec leta odobren. Rezultati ostalih pomembnejših prijav bodo znani večinoma do poletja 2012, ko bomo v razvojno-raziskovalne projekte lahko vključili večino naših raziskovalcev in nekatere strokovnjake iz drugih organizacijskih enot Telekom Slovenije. Izpostavimo lahko prijavo večjega projekta v okviru programa LIFE+ s področja uporabe senzorskih omrežij za turistično dejavnost in trajnostni razvoj ter sodelovanje z več partnerji pri prijavi nacionalnih raziskovalnih programov 2012 na ARRS¹⁶. Prav tako smo prvič kot vodilni partnerji mednarodne skupine prijaviteljev pristopili k prijavi razvojno-raziskovalnega projekta v okviru 7. Okvirnega programa EU (FP7). V letu 2012 nas tako čaka mnogo več vsebinskega dela na račun zmanjšane obsega časa, potrebnega za prijave na razpise.

Uvajamo nov koncept razvoja prototipov, ki bodo podjetju omogočali hitrejši razvoj naprednih rešitev in predstavljali laboratorijsko okolje za izpeljavo novih, sofinanciranih razvojno-raziskovalnih projektov v prihodnosti. Cilj raziskovalne skupine Telekom Slovenije je več kot 50-odstotno sofinanciranje lastnih človeških virov do leta 2014 in vzpostavitev inovativnega okolja v podjetju.

2.6.2

Razvoj in upravljanje omrežja

2.6.2.1

Konvergentno jedrno omrežje

Po združitvi Telekom Slovenije in Mobitela v konvergentnem jedrnem omrežju združujemo fiksno-mobilne jedrne tehnologije na področju fiksne telefonije, mobilne telefonije, mobilnega interneta in širokopasovnega dostopa, fiksnega širokopasovnega dostopa, omrežnih storitev in obvladovanja signalizacij. Prek teh tehnologij se stekajo vsi signalizacijski in prometni storitveni tokovi omrežij Telekom Slovenije. Prav tako združujemo neprekinjen nadzor [24/7/365] nad omrežji in storitvami, razvoj nadzornih in podpornih sistemov ter kontrolo kakovosti. Pomemben del leta 2011 je bil posvečen pripravi strategij razvoja za prihodnost in pripravi načrta naložb za leto 2012. Na nivoju skupine, v sklopu »Group Governance«, so bile opravljene tudi aktivnosti za optimizacijo in poenotenje konvergentnega jedrnega omrežja, kar bo v prihodnosti moralo prinesiti pozitivne učinke za razvoj, za nabavno moč Skupine Telekom Slovenije in tudi znižanje stroškov poslovanja.

Hrbtenično omrežje

V hrbtnem delu konvergentnega jedrnega omrežja smo veliko pozornosti posvetili uvajanju storitev v omrežje, tako da je sedaj v Ljubljani postavljen SDP [Service Delivery PoP], prek katerega se v IP/MPLS omrežje dovajajo vse storitve TS [VoIP, omrežne storitve, IPTV, VoD], geografska redundanca pa je zagotovljena v Mariboru. Na področju storitev, ki potekajo prek hrbtnega omrežja, so bili poudarki na storitvah videokonferenčnega sistema, FMC rešitvi podpore 3Gfaks napravam, CDN, Sipax izključitvi, L2 VPN in L2VPN SLA, Infranet, LI in drugih. Začeli smo projekt uvedbe protokola IPv6 v omrežje in storitve skupine.

Pripravljamo tudi vse potrebno za razširitev hrbtnega omrežja, temelječega na DWDM in IP/MPLS tehnologijah, znotraj skupine v JV regiji in do vozlišča POP Dunaj, kar bo omogočilo sinergijsko ponujanje storitev v skupini in centralizacijo zalednih OSS in BSS sistemov.

¹⁶ ARRS – Agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije.

Storitveno omrežje

Na področju sistemov storitvenega omrežja so bile izvedene dodatne krepitve zanesljivosti okolja SMS centrov s postavitvijo ločene opreme za sprejem in z oddajo sporočil aplikacij. Aktivnosti so potekale tudi pri pripravi rešitev za videokonference in uvedbi izboljšav na področju kableske televizije [CATV]. Začela se je priprava prenove storitve SMS zgrešeni klic, tudi s ciljem podpore določenim klicnim scenarijem v fiksni omrežju. Na vseh segmentih poteka iskanje možnosti za izrabo prednosti fiksno-mobilne konvergenca in s tem za širjenje kroga uporabnikov celotne ponudbe Skupine Telekom Slovenije.

Fiksno jedro omrežja

Na področju sistemov fiksne telefonije je bila realizirana selitev rešitev in prometnih tokov za 090 na enotno omrežno storitveno platformo na skupni IN/IMS sistem. Začele so se aktivnosti za nadaljnji razvoj in konsolidacijo ostalih premijskih rešitev na skupni konsolidirani IN/IMS platformi. Izvedene so bile aktivnosti za postavitev novega Telekomovega klicnega centra s stališča povezljivosti v telefonsko omrežje in izpeljani številni operativni posegi za izboljšanje kakovosti delovanja omrežja.

Nadzor omrežja in storitev

Na področju nadzora delovanja omrežja in storitev je glavnina aktivnosti potekala na področju operative, preventivnega in kurativnega vzdrževanja, testiranja in verifikacije novih sistemov ter upravljanja nadzorno-podpornih sistemov. Ključne srednjeročne aktivnosti zajemajo poenotenje rednih/izrednih postopkov pri nadzoru fiksne in mobilne omrežja, centralizacijo nadzora za celotno skupino, razširitev SLAM za omogočanje nadaljnje diferenciacije naše ponudbe in realizacijo krovne nadzorne sistema.

Verifikacija in validacija tehnologij

V letu 2011 je bilo izdanih 112 dovoljenj za vključevanje elektronske komunikacijske opreme v omrežje Telekoma Slovenije. V BrihtaLab-u je bilo organiziranih 37 dogodkov, predvsem predstavitev zunanjih proizvajalcev in interne predstavitve sodelavcem Telekoma Slovenije ter zunanjim poslovnim partnerjem. Največji poudarek je bil na spremljanju delovanja sistema IPTV in CATV, uvajanju izboljšav in na izboljšanju kakovosti delovanja.

2.6.2.2

Fiksno dostopno omrežje

Z uporabo variabilnih profilov in junijskim vsesplošnim dvigom hitrosti internetnih storitev smo v letu 2011 izboljšali uporabniško izkušnjo. Z uvedbo nove zasnove VDSL2 tehnologije na zmogljivejšem chip-setu lahko našim strankam nudimo boljše, zanesljivejše in stabilnejše širokopasovne povezave na bakrenem omrežju. Za dvig zmogljivosti in posledično večjo prodajo naših storitev ter zmanjšanje vplivov med vgrajenimi xDSL priključki so bile preučene možnosti izboljšave obstoječih tehnologij z metodami »bonding« in »vectoring« ter uvedbe dinamičnega upravljanja spektra v bakrenem dostopnem omrežju [DSM].

Na področju CPE naprav stalno izvajamo aktivnosti za zagotovitev dodatnih možnosti izbire kvalitetnejših in cenovno ugodnejših CPE naprav, skladno z zasnovano strategijo pa na vsakem segmentu [ADSL, VDSL, optika] ponujamo dva dobavitelja opreme.

Gradnja odprtih širokopasovnih omrežij [GOŠO] na področjih, kjer ni komercialnega interesa posameznih ponudnikov storitev, se nadaljuje. Skrbimo pa tudi za usklajevanje različnih tehničnih rešitev v primeru, ko se graditelj posameznega območja GOŠO odloči, da bo uporabil omrežje TS kot svoje hrbtenično ali dostopno omrežje za povezavo uporabnika s svetom.

Prehod na novo organiziranost v združenem podjetju je pomenil tudi začetek izvajanja večjih prenov postopkov vzdrževanja in upravljanja na kablenskem področju, s poudarkom na konsolidaciji operativnih izvajalskih kapacitet. Pri tem je bil bistven poudarek na večji lokalni prisotnosti, ki zagotavlja boljši operativni nadzor nad izvajanjem del zunanjih izvajalcev, hitrejšo in kakovostnejšo odpravo okvar ter posledično nižje stroške vzdrževanja. Konvergenca fiksne in mobilne omrežja bomo nadaljevali s povezavo baznih postaj z optičnimi kablji in s souporabo fiksne in mobilne funkcije lokacij.

Začeli smo projekt WFM [Work Force Management], katerega cilj je optimizacija dela terenskih tehnikov, tj. optimizacija razdeljevanja opravil in logističnih procesov, uvedba elektronskega podpisovanja dokumentov v procesu zagotavljanja storitev ter integracija z zalednimi sistemi s sistemom SAP, kar bo imelo za posledico tudi samodejno knjiženje porabljene opreme. Projekt bo trajal leto in pol, tako da lahko pričakujemo produkcijo v letu 2013.

Aktivno nadaljujemo razvoj in implementacijo orodij za zajem podatkov o kabelskih trasah in za vodenje evidence podatkov o kabelskem omrežju ter izdelavi tehnične dokumentacije. V tem sklopu je implementacija M-GIS v povezavi z vnosom v informacijski sistem NE. Uporaba teh orodij omogoča znižanje stroškov izdelave tehnične dokumentacije kabelskih omrežij in zagotavlja visoko kakovost njenih podatkov. Končni cilj je popolno brezpapirna tehnična dokumentacija, katere uporaba bo uvedena v vse procese, vezane na njeno uporabo.

Sistemi prenosa

Na področju sistemov prenosa izvajamo stalne nadgradnje obstoječih ali gradnjo novih sistemov s ciljem zagotavljanja zadostnih kapacitet. Postopno zamenjujemo zastarele sisteme s sodobnejšimi, predvsem tam, kjer so potrebne dodatne zmogljivosti za zagotavljanje najsodobnejših storitev, ali tam, kjer obstoječi sistemi delujejo s določenim tveganjem.

Na nivoju skupine, v sklopu projekta »Group Governance«, smo izvedli številne aktivnosti v delovnih skupinah za transportno omrežje. Zelo pomemben projekt v letu 2011 je bil začetek gradnje lastnega transportnega DWDM omrežja do hčerinskih družb na Balkanu, ki bo v prihodnosti prineslo pozitivne sinergijske učinke in znižanje stroškov vzdrževanja med podjetji Skupine Telekom Slovenije.

Elektro naprave, strojne naprave ter tehnološke nepremičnine

Nadaljevali smo enega izmed najzahtevnejših projektov v Telekomu Slovenije – Izgradnja in rekonstrukcija elektroenergetskega in klimatskega sistema v kareju Cigaletova v Ljubljani. Projekt je obsegal zamenjavo dveh transformatorjev z nizkonapetostnim in srednjenapetostnim delom na Cigaletovi 10 ter prav tako podvojeno iz drugega napajalnega vira na Cigaletovi 15. Po zaključeni hladilni sezoni ugotavljamo, da je hlajenje omenjenih tehnoloških prostorov potekalo brez težav. Na področju klimatizacije so bile zgrajene ali zamenjane klimatske naprave na lokacijah po vsej Sloveniji, tako za potrebe Telekoma Slovenije, kot tudi za potrebe kolokatorjev. Na številnih objektih po Sloveniji smo izvedli ponastavitev delovne temperature prostorov. Z zvišanjem le-te smo občutno zmanjšali potrebo po hlajenju prostorov ter posledično znižali porabo električne energije. Prav tako smo v omrežje vključili prvo lokacijo, ki se v celoti sama oskrbuje z električno energijo prek sončnih celic in je neodvisna od energetskega omrežja.

Ob združitvi smo poenotili upravljanje tehnoloških objektov za obe podjetji, tako da zdaj uspešno rešujemo tudi izzive, ki se pojavljajo pri upravljanju obstoječih ali pri gradnji novih nepremičnin za potrebe mobilnega dostopa.

2.6.2.3

Mobilno dostopovno omrežje

Nadaljevali smo tudi z izgradnjo mobilnega radijskega dostopovnega omrežja. GSM omrežje na frekvencah 900 MHz in 1800 MHz je z 39 novimi baznimi postajami doseglo pokrivanje 99,7 odstotka prebivalstva in 85,3 odstotka ozemlja. UMTS/HSPA omrežje na 2.1 GHz je z 80 novimi lokacijami, predvsem soležno na obstoječih GSM lokacijah, dostopno 88,1 odstotku prebivalstva in pokriva 48,7 odstotka ozemlja. Posebna pozornost je bila namenjena pokrivanju v zgradbah, kjer je bilo pokrivanje izboljšano s stotimi repetitorji.

Pri nadgradnji UMTS na HSPA+ je največja ovira zmogljivost povezave baznih postaj z jedrnim omrežjem.

Zato smo zamenjali stare prenosne sisteme z ATM/IMA tehnologijo z Ethernet povezavami prek optike do baznih postaj (FTTW, Fiber To The Wireless) in s posodobljenimi mikrovalovnimi povezavami. Prav tako smo skrb posvetili mikrovalovnim povezavam za fiksno dostopovno omrežje.

Z nadaljnjo nadgradnjo povezav z baznimi postajami je velika večina uporabnikov dobila možnost uporabe HSPA+ storitev do 21.1 Mbit/sec. Hkrati je potekala tudi zamenjava stare opreme RBS2000 in RBS3000 s sodobnimi baznimi postajami RBS6000, ki so manjše, porabijo manj energije in so istočasno zmogljivejše.

Redna nadgradnja programske opreme na GSM in UMTS radijskih dostopovnih omrežjih je poleg vrste drobnih izboljšav omogočila vpeljavo novih tehnologij in storitev. Ena izmed teh je HD-govor (WB-AMR), ki omogoča veliko boljšo kakovost govora kot predhodni kodirniki. HD-govor je uveden v UMTS in GSM omrežjih. Telekom Slovenije je tako eden izmed redkih operaterjev, ki HD-govor ponuja tudi na GSM.

Tehnologija dvojnih radijskih nosilcev (Dual Carrier), ki omogoča vršno kapaciteto UMTS celice do 42.2 Mbit/s, je bila uvedena v omrežje povsod tam, kjer je bilo s tem omogočeno zadovoljivo delovanje HSPA+ več uporabnikom hkrati.

Kot priprava na prihajajoče tehnologije je bila preizkušena LTE radijska oprema proizvajalcev Ericsson, Huawei in ZTE na frekvenčnih pasovih 1800 MHz in 800 MHz. Preizkusi so bili uspešni in so prinesli dragocene izkušnje za načrtovanje prihodnjega LTE omrežja ter izbiro dobavitelja.

2.6.3

Razvoj informacijskih tehnologij

Na področju informacijskih tehnologij so v Skupini Telekom Slovenije potekale številne aktivnosti, ki so prispevale k optimizaciji poslovnih procesov, zagotovile informacijsko podporo marketinškim akcijam in omogočile izboljšave ter nadgradnjo storitev.

Med rešitvami, namenjenimi izboljšavam procesov, velja izpostaviti:

- vpeljavo novega sistema za obračun storitev Think!Bil, ki olajšuje vrednotenje, obračun in fakturiranje telekomunikacijskih storitev,
- postavitev novega konvergenčnega obračunskega sistema in s tem poenotenje BSS sistemov za mobilne in fiksne storitve za družbo One,
- uvedbo e-peresa za elektronsko podpisovanje v prodajnih centrih,
- informacijsko podporo pri konsolidaciji Telekoma Slovenije in Mobitela [podpora za skupni račun, skupnega poslovnega partnerja, osrednji portal za stranke, skupni intranet portal, elektronske obrazce, nov skupen storitveni center in številne druge rešitve].

Pomemben del razvoja in uvedbe informacijskih tehnologij predstavlja tudi informacijska podpora storitvam, ki jim zagotavlja novo dodano vrednost. V ta okvir sodijo:

- nadgradnja transkodiranja na Mobilni TV in zagotovitev »streaming« videa v HD ločljivosti,
- izboljšanje metode izbora »streamov« in razvoj odjemalcev za telefone na Qt platformi,
- namestitev aplikacije M:sporočanje, ki omogoča pošiljanje SMS-ov/MMS-ov, razglednic iz socialnega omrežja Facebook in preverjanja osebne porabe neposredno prek FB profila uporabnika,
- razvoj odjemalca za storitev WAP Mobipodpis, ki omogoča ogled in elektronsko podpisovanje dokumentov na mobilnem terminalu,
- nadgradnja storitve Glasovni kontakt na M:Vratih s funkcionalnostjo »call transfer«,
- postavitev mobilnega portala m.mobitel.si v dveh verzijah, ki podpirata pametne in druge telefone.

Informacijsko podporo smo zagotovili za nove marketinške akcije [Pripelji prijatelja na SIOL BOX, športna TV, spomladanska ponudba za pridobivanje naročnikov, program zvestobe in druge] in za projekte, kot so odprto širokopasovno omrežje [OŠO], omrežna priključna točka [OPT], FTTH razvezava, podpora IPv6 protokolu na mail.siol.net strežnikih in druge. Tehnično smo omogočili tudi prehod e-računov na Bankart in s tem pridobili novih 9 bank v e-poslovanje.

2.7

Finančni rezultati družb Skupine Telekom Slovenije

2.7.1

Telekom Slovenije¹⁷

Poslovni prihodki v Telekomu Slovenije so v letu 2011 znašali 698,7 milijona evrov, kar je 2,5 odstotka manj kot v letu 2010. Poslovni odhodki so dosegli 630,3 milijona evrov in so nižji za 5,5 odstotka.

Dobiček iz poslovanja, povečan za amortizacijo [EBITDA], ki je znašal 221,0 milijona evrov, se je povečal za 6,1 odstotka glede na leto 2010. Prav tako je zrasel delež EBITDA v poslovnih prihodkih in sicer z 29,1 na 31,6 odstotka.

¹⁷ Računovodski izkazi družbe Telekom Slovenije vključujejo poslovne dogodke, sredstva in obveznosti pripojene družbe Mobitel od 1. 1. 2011 dalje, torej v celotnem poročanem obdobju. Primerjalni računovodski izkazi prevzemne družbe, Telekoma Slovenije, so prilagojeni, kot da sta družbi poslovali skupaj že v primerljivem obdobju. Za podrobno obrazložitev glej Računovodsko poročilo.

Dobiček iz poslovanja (EBIT) je znašal 68,4 milijona evrov in je za 37,5 odstotkov presegel raven v letu 2010. Delež EBIT v poslovnih prihodkih je 9,8 odstotka in se je glede na leto 2010 zvišal za 2,8 odstotne točke. Glavni razlog za opazno izboljšanje EBIT-a so ukrepi stroškovne optimizacije na vseh področjih.

Davek iz dobička skupaj z odloženimi davki je znašal 14,3 milijona evrov.

Čisti poslovni izid Telekoma Slovenije je dosegel 21,3 milijona evrov, kar je bistveno boljše kot v 2010, ko je bila zaradi velikih slabitev naložb zabeležena visoka izguba.

Ključni finančni kazalniki

v tisoč EUR	2010	2011	Indeks 11/10
Poslovni prihodki	716.850	698.671	98
Čisti prihodki od prodaje	711.999	694.705	98
Drugi poslovni prihodki	4.851	3.966	140
Poslovni odhodki	667.128	630.309	95
OPEX - Poslovni odhodki pred amortizacijo	508.478	477.672	94
EBITDA	208.372	220.999	106
Amortizacija	158.650	152.637	96
EBIT - Dobiček iz poslovanja	49.722	68.362	137
Neto finančni izid (finančni prihodki - finančni odhodki)	-277.470	-32.747	12
Davek iz dobička z odloženimi davki	9.313	14.282	153
Čisti poslovni izid	-237.061	21.333	-
Delež EBITDA v poslovnih prihodkih	29,1 %	31,6 %	109
Dobičkonosnost poslovnih prihodkov	-33,1 %	3,1 %	-
Vrednost naložb v sredstva (razen finančnih naložb)	66.164	60.559	92
Število zaposlenih konec obdobja	2.772	2.773	100
Dodana vrednost	192.906	211.964	110
Dodana vrednost na zaposlenega	70	76	110

2.7.2

Druge družbe v Sloveniji

Skupina TSmedia

Poslovni prihodki in odhodki Skupine TSmedia zaradi prenosa programskih pravic na matično družbo in zaradi združitve z družbo Planet 9 niso neposredno primerljivi s poslovnimi prihodki in odhodki v letu 2010, kljub temu, da je primerljivo obdobje preračunano tako, da zajema rezultate obeh družb.

Največji prihodkovni segment Skupine TSmedia, ki pomeni dobro tretjino vseh poslovnih prihodkov, predstavlja upravljanje medijev, kjer pa je bila zaradi splošne gospodarske situacije v Sloveniji prodaja oglasnega prostora slabša. V septembru je TSmedia pričela z aktivnim trženjem oglaševanja na zunanjih zaslonih (DOOH). Ob koncu leta se je po prenovi portala povečala prodaja oglasnega prostora na spletni strani Planet Siol.net. Tretjino prihodkov skupina ustvari z video vsebinami, petino z informacijo ter drugo s spletnimi, z mobilnimi in multimedijskimi vsebinami. Rast prodaje oglasnega prostora na lastnih medijih je bila višja od rasti deleža internetnega oglaševanja v slovenskem oglaševalskem kolaču. EBITDA je dosegel 5,6 milijona evrov.

Avtenta.si

Družba je v primerjavi z letom 2010 ustvarila 13 odstotkov več čistih prihodkov od prodaje. Na rast sta najbolj vplivali večja prodaja trgovskega blaga, pa tudi večja prodaja znotraj Skupine Telekom Slovenije. Zaradi slabših gospodarskih razmer so se znižali prihodki od storitev izobraževalnega centra. Poslovni odhodki družbe so naraščali za 5 odstotnih točk počasneje kot poslovni prihodki. EBIT je bil za razliko od leta 2010 pozitiven.

GVO – gradnja in vzdrževanje omrežja

Zaradi slabše splošne gospodarske situacije in manjšega obsega investicijskih poslov je družba dosegla 18 odstotkov manj čistih prihodkov od prodaje kot v letu 2010. Največji delež prodaje na trgu (zunaj Skupine Telekom Slovenije) predstavljajo projekti gradnje odprtih širokopasovnih omrežij. Julija je družba začela z izvajanjem projektov javno-zasebnega partnerstva za izgradnjo odprtih širokopasovnih omrežij na Dolenjskem in v Slovenskih Konjicah, v istem času pa tudi z vključevanjem naročnikov v odprta širokopasovna omrežja v Mislinjski in Dravski dolini ter v občinah Ormož, Sveti Tomaž in Središče ob Dravi. Do konca leta 2011 je bilo v ta omrežja vključenih skupaj 2.411 končnih uporabnikov.

Poslovni odhodki so bili 5 odstotkov nižji kot v letu 2010, kar je posledica nižjega obsega dejavnosti. Največji delež stroškov poslovanja predstavljajo stroški dela, stroški storitev so se zaradi manj dela zunanjih izvajalcev pri izgradnji odprtih širokopasovnih omrežij znižali za 27 odstotkov. Dobiček iz poslovanja pred amortizacijo (EBITDA) je bil za več kot polovico nižji kot v letu 2010. Dobiček iz poslovanja (EBIT) je bil ob padcu poslovnih odhodkov za 5 odstotkov skoraj petino nižji in je dosegel le tretjino dobička iz poslovanja v letu 2010.

Soline

Turistični obisk Krajinskega parka Sečoveljske soline, ki ga upravlja družba Soline, se je glede na leto 2010 povečal za 10 odstotkov. Letina morske soli je bila nadpovprečna, saj so poželi 3.785 ton soli.

Vlada RS je družbi za sanacijo posledic poplave odobrila sredstva v višini 2 milijona evrov, vendar je odločitev kasneje preklicala. Družba je nato podpisala pogodbo z Ministrstvom za okolje in prostor za sofinanciranje EU projekta LIFE + Mansalt v vrednosti 3,1 milijona evrov do leta 2015, od katerih je bilo v letu 2011 dodeljenih 600 tisoč evrov. Oktobra je potekala prva revizija projekta, pri kateri ni bilo ugotovljenih nepravilnosti, izpostavljeno pa je bilo, da je projekt voden zgledno.

Poslovni prihodki v višini 4,8 milijona evrov so bili skoraj za polovico višji od doseženih v letu 2010. Drugi poslovni prihodki, med njimi tudi dotacije in subvencije prej omenjenega projekta, so se povečali z 0,8 na 2,7 milijona evrov. Čisti dobiček je znašal 227 tisoč evrov, kar je 14 odstotkov nad ravnijo leta 2010.

2.7.3

Druge družbe v jugovzhodni Evropi

Kosovo

Družba Ipko je ustvarila 70,4 milijona evrov poslovnih prihodkov, kar je 7 odstotkov več kot v letu 2010. Višji so bili prihodki iz mobilnih storitev in kableske televizije. Pozitivno je, da je višje tudi število mobilnih naročnikov in to na trgu, kjer je večina uporabnikov predplačnikov.

Poslovni odhodki so bili nižji kar za 23 odstotkov, tako da je dobiček iz poslovanja dosegel skoraj 10 milijonov evrov. EBITDA je znašala 27,4 milijona evrov.

Makedonija

V mobilnem segmentu se je zaradi močne konkurence in močne cenovne občutljivosti ter prehajanja uporabnikov zmanjšalo število priključkov in prihodkov. Zaradi znižanja cen, različnih spodbud za zvestobo v obliki zastonj naročnine, zastonj pogovorov in paketnih storitev se je znižal tudi ARPU, kar pa ni nadomestil niti povečan promet. Zaradi povečane cene klica iz tujine v fiksno omrežje so bili višji prihodki od operaterjev.

Konsolidirani poslovni prihodki vseh družb v Makedoniji so skupno ostali na ravni, doseženi v letu 2010, to je 67,3 milijona evrov. EBITDA je bil zaradi slabitev sredstev negativen v višini skoraj 57 milijonov evrov. Negativen je bil tudi dobiček iz poslovanja, in sicer v višini 80,4 milijona evrov.

2.8

Odgovornost do zaposlenih

Varovanje interesov zaposlenih je sestavni del politike upravljanja družbe Telekom Slovenije in celotne skupine. Skrb zanje smo postavili na pomembno mesto tudi pri prenovi poslovnih procesov, s katero smo začeli v letu 2011. Krepili smo motiviranost in zadovoljstvo zaposlenih, ki ju uvrščamo med ključne dejavnike uspešnega poslovanja. Z izobraževanjem, spodbujanjem inovativnosti, s tvornim sodelovanjem z delavskimi predstavniki in z različnimi ugodnostmi zaposlenim še naprej omogočamo razvoj ter napredovanje na poslovnem in osebnem področju.

2.8.1

Zaveza k nediskriminatornosti

V Skupini Telekom Slovenije spoštujemo zakonske norme in prepovedujemo kakršnokoli posredno ali neposredno diskriminacijo ter zapostavljenost pri zaposlovanju, vsakdanjem delu, izobraževanju in razvoju zaposlenih. Zagotavljamo, da v družbah skupine ni otroškega ali prisilnega dela.

Zagotavljanje enakih možnosti za zaposlene ne glede na osebne okoliščine je tudi eno od načel politike upravljanja Telekoma Slovenije. Mehanizmi za ugotavljanje morebitne diskriminacije so določeni s Kodeksom poslovne etike in podjetniške kulture Telekoma Slovenije, tovrstni mehanizmi pa prav tako obstajajo v odvisnih družbah. Z namenom preprečevanja diskriminacije so v družbi One dosledno določeni delovni postopki. V družbi Ipko so ti mehanizmi določeni v kodeksu ravnanja. Primerov diskriminacije nismo zabeležili, le v družbi Ipko so prejeli pritožbo zaradi domnevno neupravičene odpovedi delovnega razmerja.

2.8.2

Struktura zaposlenih

V družbah Skupine Telekom Slovenije je bilo konec leta 4.760 zaposlenih, od tega v družbah v Sloveniji 3.597, v družbah v tujini pa 1.163. Primerjalno z letom 2010 se je število zaposlenih zmanjšalo za 81, kar pomeni 1,7 odstotka.

V Sloveniji se je število zaposlenih zmanjšalo zlasti zaradi sporazumnih odhodov in upokojitev, nekaj premikov se je zgodilo tudi zaradi združevanja družb. Tako je bilo v Telekomu Slovenije 51 novih zaposlitev in 50 prekinitev delovnih razmerij, predvsem iz zgoraj navedenih razlogov. V družbi One je zmanjšanje v večji meri posledica izvedene konsolidacije makedonskih družb, medtem ko je kosovski Ipko število zaposlenih celo povečal. Zaposlovali smo predvsem strokovnjake s posameznih področij.

Večina zaposlenih (98 odstotkov) ima sklenjene pogodbe o zaposlitvi na podlagi kolektivne pogodbe oziroma pogodbe o zaposlitvi, ki ne določa posebnih zahtev (tako imenovane tipske pogodbe). Preostali zaposleni, predvsem vodstveni delavci, imajo sklenjene pogodbe zunaj sistema kolektivne pogodbe. Število teh se je v primerjavi z letom prej znižalo s 95 na 91.

V Skupini Telekom Slovenije zagotavljamo zaposlenim, ki se upokojijo, odpravnine skladno z veljavno pozitivno zakonodajo in z določili kolektivne pogodbe, kjer je ta v veljavi. V Telekomu Slovenije posebnih programov izobraževanja za zaposlene pred upokojitvijo ne izvajamo, v večini drugih družb pa je povprečna starost zaposlenih tako nizka, da tovrstni programi niso potrebni.

Število zaposlenih po družbah v Skupini Telekom Slovenije

Po stanju na zadnji dan obdobja	31. 12. 2009	31. 12. 2010	31. 12. 2011	Sprememba v letu 2011
SLOVENIJA	3.773	3.620	3.597	-23
Telekom Slovenije*	2.931	2.772	2.773	1
Druge družbe v Sloveniji	842	848	824	-24
TSmedia**	232	244	226	-18
Avtenta.si	144	135	118	-17
GVO	409	389	388	-1
Soline	57	80	92	12
JUGOVZHODNA EVROPA	1.372	1.221	1.163	-58
Ipko [Kosovo]	539	471	482	11
One [Makedonija]	635	556	493	-63
Druge družbe JVE	198	194	188	-6
SKUPINA TELEKOM SLOVENIJE	5.145	4.841	4.760	-81

* Stanji za leto 2009 in 2010 vključujeta tudi tedanjo družbo Mobitel.

** Stanji za leto 2009 in 2010 se nanašata na družbi Najdi in Planet 9 kot predhodnici družbe TSmedia.

Zaposleni glede na vrsto zaposlitve in spol

Večina zaposlenih v Skupini Telekom Slovenije je zaposlenih za nedoločen čas [84,05 odstotka], manjši del pa za določen čas [15,95 odstotka]. V družbah v Sloveniji so za določen čas zaposleni predvsem delavci, ki jih družba zaposli zaradi nadomeščanja odsotnosti ali začasno povečanega obsega dela. V družbah v tujini je delavcev, zaposlenih za določen čas, več kot v Sloveniji, kar je odraz zakonodaje posamezne države in politike zaposlovanja družbe.

V celotni skupini je zaposlenih 65,7 odstotka moških in 34,3 odstotka žensk. Odstotek zaposlenih glede na spol je po družbah različen, glede na vrsto del, ki jih opravljajo v posamezni družbi. V družbah v Sloveniji prevladuje moška populacija, v družbah v tujini pa je razmerje skoraj izenačeno.

Večina sodelavcev v skupini je zaposlenih za poln delovni čas [97,3 odstotka], manjši delež pa za skrajšan delovni čas [2,7 odstotka]. V minulih letih ni opaziti bistvenih razlik.

Število zaposlenih glede na kazalnik FTE

V skupini spremljamo tudi kazalnik FTE (full time employee), ki predstavlja preračun na polni delovni čas. Na ta način spremljamo FTE zaposlenih, študentov in najetih delavcev [zaposlitvene agencije]. Podatki kažejo, da se znižuje število polno zaposlenih delavcev iz rednega dela, število polno zaposlenih delavcev iz nadur, pa tudi število polno zaposlenih delavcev iz nerealiziranih ur [letni dopust, praznik, izobraževanja, izredno plačan dopust, bolniška v breme podjetja]. Podatki izkazujejo aktivnosti v družbah z namenom racionalizacije delovnih procesov in polne izkoriščenosti človeških virov.

Število zaposlenih glede na kazalnik FTE

Povprečno v obdobju	2010	2011	Sprememba v letu
1. Število polno zaposlenih delavcev (FTE) iz rednega dela	4.059,55	3.867,99	-191,56
2. Število polno zaposlenih delavcev (FTE) iz nadur	58,68	39,55	-19,13
3. Število polno zaposlenih delavcev iz nerealiziranih ur (FTE) - (letni dopust, praznik, vse vrste izobraževanj, izredno plačan dopust, bolniška v breme podjetja)	701,83	658,81	-43,03
I. Skupaj (1+2+3)	4.820,06	4.566,34	-253,72
II. Preračun realiziranih ur študentov v FTE	351,68	278,63	-73,05
III. Preračun realiziranih ur zaposlenih prek zaposlitvenih agencij v FTE	173,84	167,06	-6,78
Skupaj (I + II + III)	5.345,58	5.012,03	-333,55

Izobrazbena struktura zaposlenih

V Skupini Telekom Slovenije se zmanjšuje število zaposlenih s I. - IV. stopnjo zahtevane izobrazbe, povečuje pa delež zaposlenih s VII. stopnjo zahtevane izobrazbe. To je odraz kadrovske politike s poudarkom na zaposlovanju visoko strokovnega kadra, poleg tega pa tudi obstoječi zaposleni z izobraževanjem pridobivajo višje stopnje izobrazbe. V družbah v Sloveniji se je delež zaposlenih s VII. stopnjo izobrazbe v primerjavi z letom prej ponovno povečal, in sicer za 5 odstotkov.

Fluktuacija

Fluktuacija v družbah v Sloveniji je v letu 2011 znašala 2,8 odstotka. Podatke o fluktuaciji za družbe v tujini bomo po enotni metodologiji pričeli voditi v letu 2012, prav tako tudi v hčerinski družbi Soline.

2.8.3

Izobraževanje in razvoj kadrov

Poslovna uspešnost Skupine Telekom Slovenije je tesno povezana z znanjem. Z razvito izobraževalno dejavnostjo vzpodbujamo permanentno učenje vseh zaposlenih. S tem zagotavljamo ustrezno usposobljenost za delo ter posledično večjo učinkovitost, uspešnost in zadovoljstvo pri delu. Dvig kakovosti kadrov podjetja prispeva k doseganju zastavljenih poslovnih ciljev ter h konkurenčnosti v poslovanju na globalnem trgu. Ključne podatke o izobraževanju redno spremljamo in analiziramo.

Z načrtnim izobraževanjem in usposabljanjem sledimo najnovejšim znanjem na trgu doma in v tujini in zagotavljamo nenehen razvoj zaposlenih. Zaposleni se izobražujejo skladno z individualno zastavljenimi cilji, ki jih vodja in zaposleni določita na letnem ocenjevalnem pogovoru.

Na ravni skupine smo v preteklem letu zmanjšali skupno število izobraževalnih ur, za 5 ur pa tudi število ur na zaposlenega. To zmanjšanje je v precejšnji meri rezultat potekajoče optimizacije procesov in izboljševanja učinkovitosti, ki se skladno s strategijo skupine uresničuje na vseh ravneh poslovanja. Zaradi združitve dveh največjih družb v skupini smo na primer izvedli veliko internega usposabljanja z namenom izmenjave znanja med zaposlenimi, kar nam je prihranilo čas in finančna sredstva.

Zaradi njegove koristnosti sistem internega izobraževanja nenehno nadgrajujemo in pri tem stalno usposabljam interne predavatelje. Tak način izobraževanja je že zelo razvit v slovenskem delu skupine. Pri izobraževanju in usposabljanju uporabljamo najsodobnejše metode poučevanja, kot so e-tečaji, telekonference in video konference ter usposabljanje in izmenjava znanj na delovnem mestu. Naši strokovnjaki kot predavatelji in moderatorji še naprej zelo aktivno sodelujejo na strokovnih srečanjih in konferencah v Sloveniji in tujini.

Vključenost zaposlenih v izobraževanje se je znižala. Razmerje med izobraževanjem v domači državi in v tujini se je v primerjavi s prejšnjim letom povečalo v korist izobraževanja doma.

Pri izobraževanju ni razlik v udeležbi glede na spol, saj je vzrok za izobraževanje vselej potreba po usposabljanju glede na delovno mesto, postavljene cilje in strokovni razvoj posameznika.

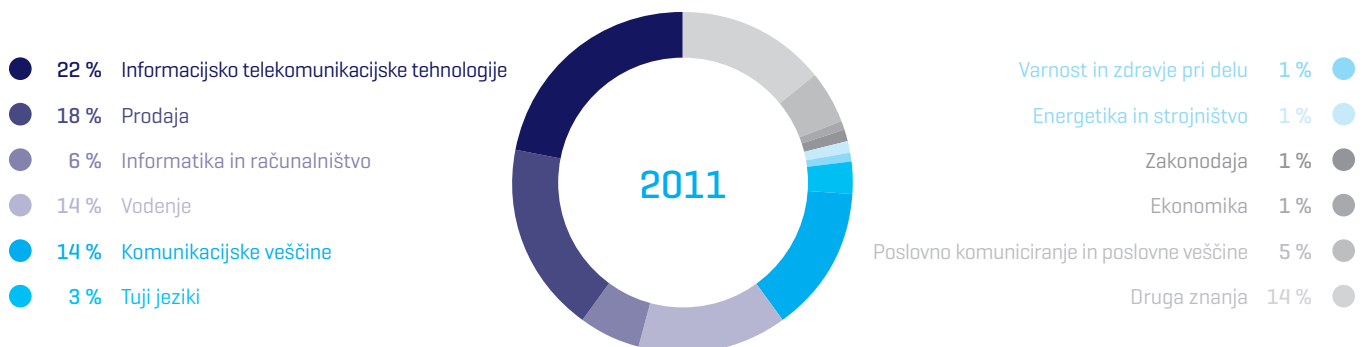
Ključni podatki o izobraževanju zaposlenih v Skupini Telekom Slovenije

Podatek	2009	2010	2011
Število udeležencev izobraževanj	3.889	4.317	3.493
Število ur izobraževanja	145.236	130.778	104.669
Neposredni stroški izobraževanja (v tisoč EUR)	4.151	3.144	2.161
Delež zaposlenih, vključenih v izobraževanje	75,6 %	89,2 %	73,4 %
Število ur izobraževanja na zaposlenega	28,2	27,0	22,0

Struktura izobraževalnih področij

Struktura izobraževalnih področij se je na ravni skupine nekoliko spremenila. Zaradi združitve družb je bil največji poudarek na interni izmenjavi znanj na vseh področjih dela, največ v prodaji in na omrežju. Povečal se je delež izobraževanja na področju informacijsko-telekomunikacijske tehnologije, vodenja in komunikacijskih veščin, zmanjšal pa na področju prodaje, informatike in računalništva ter tujih jezikov.

Struktura izobraževanja po vrstah v letu 2011

Ključni in perspektivni kadri

Sistem identifikacije in upravljanja perspektivnih in ključnih kadrov je že več let vzpostavljen v družbi Telekom Slovenije, kjer je vanj vključenih okoli 6 odstotkov zaposlenih. Izgradnja tega sistema zdaj poteka tudi v odvisnih družbah One in Ipko. Zaradi združitve družb smo v Telekomu Slovenije posvetili izobraževanju in drugim razvojnim aktivnostim nekoliko manj pozornosti, saj so bili ti kadri aktivno vključeni v projekt združevanja družb in v prenos internih znanj znotraj obeh družb. V podobnem položaju so bile tudi odvisne družbe v Sloveniji, ki so se tudi združevale in reorganizirale. V Telekomu Slovenije sta bili izvedeni dve delavnici s perspektivnimi in ključnimi kadri, nekateri posamezniki pa so se udeležili tudi seminarjev skladno s svojimi individualnimi načrti.

Vseživljenjsko izobraževanje, štipendije in pridobivanje novih kadrov

Zaposlene podpiramo pri izobraževanju na različnih šolah in fakultetah, posamezne družbe spodbujajo zaposlene k nadaljnjemu izobraževanju tudi prek internih razpisov. V letu 2011 je imelo sklenjeno pogodbo za študij ob delu 158 zaposlenih, kar je 19 več kot lani.

Družbe Skupine Telekom Slovenije so skupno imele 16 štipendistov, od tega večino Telekom Slovenije in GVO. Obvezno delovno prakso je opravljalo več dijakov in študentov. Pri uvajanju pripravnikov in drugih novo zaposlenih v delo in organizacijsko kulturo družb so sodelovali mentorji.

Motivacija zaposlenih

Nagrajevanje in motiviranje zaposlenih poteka prek materialnih in nematerialnih oblik motivacije. Družbe skupine izvajajo materialno nagrajevanje skladno s podjetniško kolektivno pogodbo in z internimi akti. Nagrajevanje je odvisno od doseženih poslovnih rezultatov. Skupinsko nagrajevanje je odvisno od poslovne uspešnosti (trinajsta plača in božičnica), individualno nagrajevanje pa od doseganja osebnih ciljev (stimulacija, delovna uspešnost, nagrade, napredovanje na delovnem mestu, nezgodno in življenjsko zavarovanje). Družbe Telekom Slovenije, GVO in TSmedia plačujejo vsem zaposlenim dodatno pokojninsko zavarovanje, vendar šele leto po vstopu v družbo (znesek vplačila znaša 5,844 odstotka od določene osnove). Avtenta.si plačuje 25 evrov vsem zaposlenim za nedoločen čas, medtem kot družbe v tujini nimajo tovrstnih programov.

Zadovoljstvo in motivacijo zaposlenih v vseh družbah skupine spodbujamo tudi z različnimi ugodnostmi v nadenarni oziroma nematerialni obliki. Gre za izobraževanja, dodatne dneve plačanega dopusta, preventivno zdravljenje, izbor zaposlenega meseca, ugodnosti pri nakupu storitev in prodajnih artiklov družbe, športna in družabna srečanja zaposlenih, vstopnice za kulturne in športne dogodke, obdarovanje otrok, obiske sejmov in sodelovanje v strokovnih združenjih. Posamezne družbe v skupini omogočajo zaposlenim tudi izredno neplačano odsotnost, skladno z zakonskimi določili in internimi akti, če zahteve delovnega procesa to dopuščajo.

Strokovna knjižnica

Najobsežnejšo strokovno knjižnico ima matična družba, svojo knjižnico ima tudi družba One, v družbi Ipko pa potekajo priprave na njeno odprtje. Skupno je v naših knjižnicah prek devet tisoč enot knjižnega gradiva s področja telekomunikacij, informatike, ekonomije, prava, menedžmenta in drugih ved ter prek 150 naslovov domačih in tujih revij. V letu 2011 se je knjižni fond Telekoma Slovenije povečal za 114 knjig, 449 serijskih publikacij in standardov ter 55 enot e-gradiv. Prek intranetne knjižnice je mogoč stalen dostop do internih izobraževalnih poročil.

Sodelovanje z raziskovalnimi institucijami

Z različnimi raziskovalnimi in izobraževalnimi institucijami sodelujemo z namenom dosegati kar najboljše rezultate pri razvoju novih storitev, vsebin in poslovnih praks. Telekom Slovenije je v letu 2011 nadaljeval svoje sodelovanje s Fakulteto za elektrotehniko Univerze v Ljubljani in Mednarodno podiplomsko šolo Inštituta Jožef Stefan na področju doktorskega študija. Družba je tudi vključena v projekt Mladi raziskovalci iz gospodarstva, v okviru katerega so zaposleni štirje mladi raziskovalci, ki opravljajo doktorski študij na različnih fakultetah.

Z raziskovalnimi ustanovami, inštituti in univerzami v svojih okoljih sodelujejo tudi naše družbe v jugovzhodni Evropi. O sodelovanju z raziskovalnimi inštitucijami pišemo tudi v podpoglavju Raziskave in razvoj storitev.

2.8.4

Zaposlovanje invalidov

Konec leta je bilo v skupini zaposlenih 126 invalidov različnih kategorij, 7 odstotkov manj kot leto prej. Med invalidi je 55,6 odstotka tistih, ki delajo poln delovni čas, 44,4 odstotka pa jih dela skrajšan delovni čas. Večina naših družb v Sloveniji redno presega zakonsko določeno kvoto zaposlovanja invalidov, kar je rezultat naše dejavne skrbi za omogočanje nadaljnje zaposlitve invalidnim sodelavcem. Družbe Telekom Slovenije, GVO in TSmedia so ponovno presegle kvoto, ki za informacijsko in komunikacijsko dejavnost znaša 2 odstotka, za gradbeništvo pa 3 odstotke. Zato so bile upravičene do nagrade, ki znaša 25 odstotkov minimalne plače na mesec za vsakega zaposlenega invalida nad predpisano kvoto. Družbe v tujini nimajo sistema nagrad za preseganje kvote invalidov.

2.8.5

Organizacijska klima, zadovoljstvo in kultura zaposlenih

Že tretje leto zapored smo izvedli meritve organizacijske klime za celotno Skupino Telekom Slovenije. Primerjava rezultatov glede na leto 2010 kaže manjši padec povprečne ocene organizacijske klime za 0,08 točke, in sicer s 3,48 v letu 2010 na 3,40.

Med družbami v skupini obstajajo razlike: klima se je izboljšala v Avtenti, TSmediji in v Primu, padla pa je v Telekomu Slovenije, Aneksu in najbolj v One. Odzivnost je bila dobra, saj se je odzvalo 3095 zaposlenih, kar je blizu 65 odstotkov zaposlenih.

Spremembe organizacijske klime v obdobju 2010 - 2011

Družba	Klima 2010	Klima 2011	Sprememba 2010 - 2011
Telekom Slovenije	3,71	3,67	-0,04
GVO	3,29	3,30	0,01
Avtenta.si	3,38	3,46	0,08
TSmedia	3,36	3,42	0,06
Aneks	3,36	3,33	-0,03
Ipko	3,56	3,56	0
One	3,49	3,08	-0,41
Primo	3,17	3,36	0,19

Zadovoljstvo zaposlenih

Povprečna ocena zadovoljstva zaposlenih je v primerjavi z letom 2010 nekoliko upadla in sicer s povprečne ocene 3,60 na 3,49. Obveščanje o rezultatih je potekalo prek intraneta in na sestankih enot. Organizacijski vodje so obravnavali rezultate v svojih okoljih in sprejeli ustrezne ukrepe za izboljšanje.

Letni ocenjevalni razgovori

Skladno s sistemom ciljnega vodenja so v večini družb potekali letni ocenjevalni razgovori. Ti zajemajo oceno doseganja ciljev in delovne uspešnosti zaposlenih, postavitev ciljev za tekoče leto ter načrt izobraževanja in razvoja zaposlenih. V nekaterih družbah ocena delovne uspešnosti vpliva na variabilni del plače in napredovanje.

V družbah v Sloveniji so bili opravljeni letni ocenjevalni razgovori z vsemi delavci, razen s tistimi, ki so bili dalj časa odsotni zaradi bolezni ali v procesu odhoda. Glede na spol je bilo razmerje podobno kot pri številu zaposlenih. Odstopanja bi bila možna le zaradi odsotnosti žensk zaradi poroda in starševskega dopusta. V pripravi sta nova metodologija letnih ocenjevalnih razgovorov in nove kompetence vodij ter zaposlenih.

2.8.6

Upravljanje inovacij

Spodbujanje inovativnosti je v Telekomu Slovenije sestavni del ciljnega vodenja, v okviru katerega ocenjujemo tudi inovativnost in iniciativnost zaposlenih. Zaposleni v matični družbi lahko podajajo predloge za inovacije in izboljšave prek portala Brihta in nabiralnika idej, pozitivno ocenjeni predlogi pa so nagrajeni. Število koristnih predlogov in inovacij je v porastu. V družbi One lahko zaposleni prispevajo ideje za izboljšave prek internega spletnega portala, v Ipku pa na rednih tedenskih srečanjih timov.

2.8.7

Sodelovanje s predstavniki zaposlenih

V Skupini Telekom Slovenije zagotavljamo sodelovanje s predstavniki zaposlenih skladno z veljavno zakonodajo in politiko družb na tem področju.

V procesu pripojitve Mobitela k Telekomu Slovenije in Planeta 9 k Najdi.si so uprava matične družbe in vodstva odvisnih družb ter strokovne službe tesno sodelovali s predstavniki sveta delavcev in sindikati. Predstavniki zaposlenih in sindikatov so bili o poteku procesa konsolidacije družb sproti obveščeni, skladno z obstoječo zakonodajo. Aktivno so sodelovali pri dogovarjanju o pravicah iz delovnega razmerja, pri organiziranosti in spremembah aktov. Svet delavcev je marca 2011 podal soglasje o pripojitvi družbe Mobitel k Telekomu Slovenije. Aprila je bila sprejeta Kolektivna pogodba družbe Telekom Slovenije.

2.8.8

Skrb za zaposlene in z njimi povezane skupine zunaj delovnega okolja

V Skupini Telekom Slovenije smo na različne načine zagotavljali podporo zaposlenim tudi pri prostočasnih aktivnostih in zunaj delovnega okolja. Posebno skrb smo še naprej namenjali otrokom naših zaposlenih in upokojemcem. Aktivnosti smo izvajali različno po posameznih družbah, skladno s politiko družb:

- organizirali smo športna in družabna srečanja zaposlenih,
- ob koncu leta smo pripravili obdaritev otrok zaposlenih ter mladoletnih in šolajočih se otrok umrlih delavcev (nekateri družbe jih podpirajo tudi s štipendijami),
- v primerih posebnih socialnih in zdravstvenih okoliščin so bile izplačane solidarnostne pomoči,
- za rekreacijo zaposlenih smo zakupili različne športne objekte in podprli športne sekcije, ki delujejo v okviru naših družb,
- v matični družbi smo prek razpisa dodelili sponzorska in donatorska sredstva organizacijam in društvom, katerih člani so naši zaposleni,
- podprli smo klube upokojemcev Telekoma Slovenije,
- omogočili smo nakup vstopnic s popustom za nekatere športne in kulturne prireditve.

2.8.9

Varnost in zdravje pri delu

Med pomembnejšimi aktivnostmi na tem področju so bile meritve ekoloških razmer in osvetlitev v delovnem okolju za vse lokacije, kjer je bilo to potrebno. Izpeljali smo tudi teoretična in praktična usposabljanja iz varnosti pri delu, kjer smo posebej obravnavali ukrepe pri ponavljajočih se poškodbah pri delu. Posebno pozornost smo posvetili požarni varnosti, delu na višini in usposabljanju odgovornih oseb za izvajanje evakuacije. Opravljali smo redne preglede osebne varovalne opreme in nadzirali njeno uporabo, zlasti ob pregledih ekip delavcev na terenu. V družbi One so začeli pripravljati celovito oceno z delom povezanih tveganj in z obdobjimi zdravstvenimi pregledi za vse zaposlene.

Sredstva, ki smo jih v posameznih družbah prejeli zaradi preseganja kvote zaposlenih invalidov, smo izkoristili za izboljšanje delovnih pogojev invalidov, za njihovo izobraževanje, preventivna zdravljenja in za preprečevanje nastanka invalidnosti.

Zagotavljanje zdravja in varstva pri delu je v Telekomu Slovenije urejeno s kolektivno pogodbo, ki določa, da se akti s tega področja sprejemajo v soglasju s sindikatom. V družbah v tujini je to področje urejeno z zakonodajo posameznih držav oziroma s politiko poslovanja posameznih družb. Tudi tu so potekala vsa zakonsko zahtevana usposabljanja – od dela na višini, varnosti pri delu z električnim tokom in sevanji ter požarnega varstva. Sodelavcem je bila zagotovljena vsa potrebna varovalna oprema, posebej pri posegih na lokacijah in pri delih s povečanim tveganjem (npr. pri plezanju na drogove).

Zdravstveno varstvo

Preventivne preglede za zaposlene smo izvajali kot nam narekuje zakonodaja, poleg tega pa nadaljevali z akcijo cepljenja proti klopnemu meningoencefalitisu (KME) za delavce, ki se pri delu zadržujejo v gozdovih. Organizirali smo tudi preventivno cepljenje proti gripi. V nekaterih družbah smo določeno število zaposlenih napotili na aktiven zdravstveni oddih v zdravilišča. Informacije o zdravstvenih temah in preventivi smo zaposlenim posredovali tudi prek internih spletnih komunikacij.

Zdravstveno varstvo in poškodbe pri delu

	2009	2010	2011	Indeks 11/10
Število poškodb pri delu	70	62	48	77
Število izgubljenih delovnih dni	1.643	1.490	1.176	79
Število izgubljenih delovnih ur	12.692	11.806	8.183	69
Število zdravstvenih pregledov	1.601	1.255	1.597	127
- Predhodni pregledi	111	76	54	71
- Obdobni pregledi	1.490	1.179	2.114	179
Število cepljenih proti gripi	522	308	258	83
Število cepljenih proti KME	168	307	136	44

V Skupini Telekom Slovenije v zadnjih treh letih ugotavljamo upad števila poškodb pri delu, kar je odraz sistematičnega in strokovnega delovanja na področju varstva pri delu in zdravstvenega varstva. S tem je povezano tudi manjše število izgubljenih delovnih dni in delovnih ur. Število opravljenih zdravstvenih pregledov v zadnjem letu je precej višje in je povezano z zapadlostjo rokov iz zdravstvenih ocen. Beležimo upad zanimanja za cepljenje proti gripi, manj cepljenj proti klopnemu meningoencefalitisu pa pripisujemo že obstoječi precepljenosti zaposlenih, ki so pri svojem delu bolj izpostavljeni okužbi.

Razveseljujoč je podatek, da število poškodb pri delu upada na ravni celotne skupine. Razlike med družbami v Sloveniji in tujini se nekoliko večje v statistiki opravljenih zdravstvenih pregledov, saj je zaradi različnih zakonskih zahtev v tujini teh pregledov manj. V družbah v tujini zaenkrat še nimajo sistematično organiziranih cepljenj proti gripi in klopnemu meningoencefalitisu.

Požarna varnost

Požarni varnosti dajemo velik poudarek, zato je tovrstno usposabljanje sestavni del izobraževanj iz varnosti pri delu. V naših družbah lani ni bilo požarov, dejavno pa smo skrbeli za preventivo z izdelavami požarnih redov, s pregledi in servisiranji gasilnikov ter hidrantnih mrež in z ostalimi ukrepi varstva pred požarom.

2.8.10

Certifikat Družini prijazno podjetje

Certifikat Družini prijazno podjetje je uveljavljen v Sloveniji, Telekom Slovenije in Mobitel sta se certificiranju Družini prijazno podjetje pridružili v letu 2008 in ob združitvi, v juliju 2011, poenotili ukrepe, ki so bili izbrani za lažje usklajevanje poklicnega in družinskega življenja. Konec leta smo uspešno zaključili triletno obdobje trajanja osnovnega certifikata. Ukrepe v okviru osnovnega certifikata smo uspešno realizirali, potrditev tega pa bo prejem polnega certifikata Družini prijazno podjetje, katerega veljavnost je eno leto. Z izborom novih ukrepov bomo nadaljevali tudi v prihodnje, saj so podjetja s certifikatom Družini prijazno podjetje zgled dobre prakse ravnanja z zaposlenimi v smislu usklajevanja poklicnega in družinskega življenja zaposlenih.

Starševski dopust

V okviru certifikata spremljamo tudi koriščenje starševskega dopusta. Izkoristilo ga je 9 odstotkov več zaposlenih kot leta 2010, od tega je bilo več žensk kot moških. Zaposleni, ki so bili na starševskem dopustu so se vrnili na delovno mesto, razen sedmih delavcev, ki so zapustili družbo in se zaposlili drugje.

Koriščenje starševskega dopusta

	2010	2011	Indeks 11/10
Število zaposlenih, ki so koristili starševski dopust	202	221	109
od tega: ženske	108	124	115
moški	94	97	103
Število zaposlenih, ki so se po starševskem dopustu vrnili na delovno mesto	202	214	106
od tega: ženske	108	117	108
moški	94	97	103

2.8.11

Komuniciranje z zaposlenimi

Konsolidacija podjetij in proces prenove poslovanja sta zahtevala posebej skrbno in strokovno načrtovano ter dosledno izpeljano komunikacijo z zaposlenimi. Še posebej to velja za projekt združitve družb Telekom Slovenije in Mobitel ter interne komunikacije pred združitvijo, med njo in po njej, ki je bil eden najpomembnejših poslovnih in hkrati komunikacijskih projektov v skupini v zadnjih letih.

Komuniciranje je potekalo na osnovi podrobno pripravljenega komunikacijskega načrta. Z zaposlenimi smo aktivno dvosmerno komunicirali prek skupnega intraneta, ki smo ga ob združitvi prenovili in razširili. Posebej za ta projekt je bil vzpostavljen podportal Združujemo najboljše, kjer so zaposleni dobivali vse informacije in odgovore na svoja vprašanja. Ob združitvi je bilo posnetih tudi osem filmov z zaposlenimi, ki so bili nagrajeni z nagrado Prizma [za odličnost v komuniciranju jo podeljuje Slovensko društvo za odnose z javnostmi]. O novostih smo tedensko poročali v elektronskem časopisu eskupaj. Pred združitvami se je uprava Telekom Slovenije srečevala z zaposlenimi na posameznih lokacijah in jim osebno predstavila novo strategijo, poslanstvo in cilje.

Telekom Slovenije je nadaljeval tudi z rednim seznanjanjem zaposlenih z novostmi s kadrovskega področja na delovnih srečanjih in delavnicah. Za vodje so potekale delavnice vodenja sprememb, v prihodnje pa bodo izvedeni programi izobraževanja na temo sprememb in komuniciranja z vsemi zaposlenimi.

V vseh družbah skupine skrbimo za proaktivno interno komuniciranje. Poleg vse bolj razširjenih elektronskih komunikacijskih orodij dajemo pomen tudi osebni komunikaciji na delovnih sestankih in srečanjih.

2.9

Odgovornost do družbenega okolja

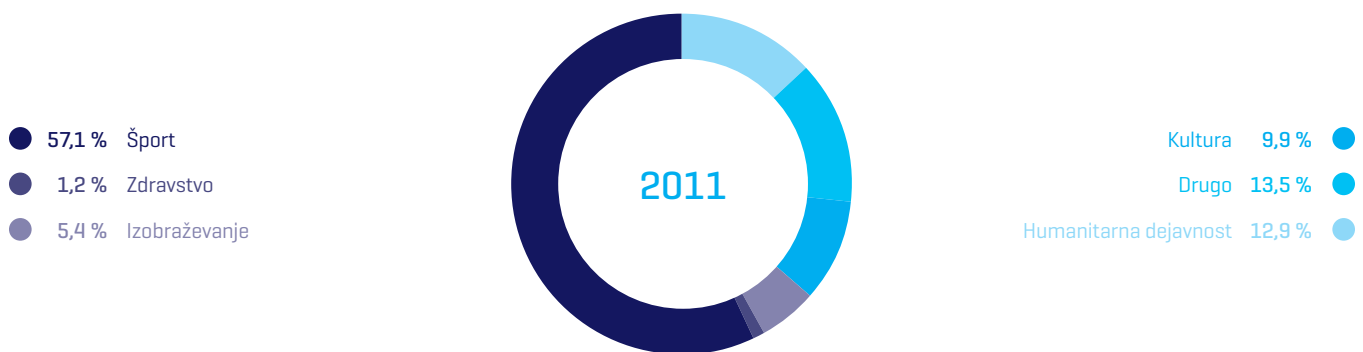
Odgovoren odnos do širšega družbenega okolja in lokalnih okolij, v katerih delujejo družbe Skupine Telekom Slovenije je pomembna stalnica v okviru naše strateške usmerjenosti v trajnostni razvoj. Tudi na tem področju smo optimizirali sodelovanje s posameznimi družbenimi skupinami in posamezniki s ciljem podpreti vsaj enako število projektov kot v letu 2010 in hkrati zagotoviti podporo nekaterim najbolj ranljivim družbenim skupinam.

Izbor področij delovanja, ciljnih skupin in obsega podpore družbeno odgovornim projektom je potekal na podlagi sponzorskih in donatorskih strategij posameznih družb v skupini. Pri tem smo upoštevali tudi prispevek posameznega projekta k ustvarjanju dodane vrednosti za naše uporabnike. Tudi v letu 2011 smo del sredstev namenili za dejavnosti, v katere so vključeni naši zaposleni. Kljub zmanjšanju obsega sredstev za sponzorstva in donacije, ki je v letu 2011 dosegel 0,7 odstotka poslovnih prihodkov Skupine Telekom Slovenije, smo podprli skorajda enako število projektov kot v letu 2010.

2.9.1

Pomembnejša sponzorstva in donacije

Pri podpori posameznim družbeno odgovornim projektom smo kot doslej dajali poudarek medsebojni poveztivosti storitev skupine, pri čemer posamezna družba ali poslovni segment prispeva storitve s svojega področja. Na ta način prejemnikom podpore ponudimo več kot zgolj finančno podporo in hkrati omogočimo izboljšanje uporabniške izkušnje pri spremljanju projekta, kar je skladno z našimi strateškimi usmeritvami. Iz grafa je razvidna porazdelitev po področjih.

Med številnimi projekti, ki smo jih podprli, spodaj navajamo nekaj največjih.

Področje: Sponzorstvo/Donacija

Šport

- Sponzorsko sodelovanje z Olimpijskim komitejem Slovenije, podpora biatlonski reprezentanci Slovenije, Atletski zvezi Slovenije, Smučarski zvezi Slovenije, Hokejskemu klubu Jesenice in številnim drugim športnim klubom;
- sponzorstvo košarkarskih klubov Olimpija, Slovan in Krka ter rokometnih klubov, kot so Pivovarna Laško, Krim, Gorenje Velenje, Cimos Koper, ter številnih drugih klubov;
- sponzorsko sodelovanje s športniki, kot so Peter Mankoč, Primož Kozmus, Sara Isakovič, Jakov Fak, Miran Vodovnik in drugi;
- sponzorstvo športnih dogodkov Zlata Lisica, Planica, maraton Franja in DM tek za ženske.

Kultura

- Podpora Festivalu Ljubljana, Festivalu Lent, Trnfest-u, festivalu LIFFe, Tednu slovenske drame v Kranju, prenosi iz metropolitanske opere New York in drugo;
- pokroviteljstvo Cankarjevega doma, SNG Maribor, Lutkovnega gledališča Ljubljana.

Znanost, izobraževanje, konference

- Nagrajevanje Zlatih maturantov in podpora Maturantski paradi;
- sodelovanje z društvom Bralna značka;
- sponzorstvo Hiše eksperimentov;
- sponzorstvo projekta Gazela 2011 in Strateškega foruma Bled;
- sponzorstvo Sporto konference in Cisco Expo konference;
- pokroviteljstvo razglasitve znanstvenice leta,
- sponzorstvo festivalov Golden Drum, Slovenske marketinške konference, Slovenskega oglaševalskega festivala in nagrade Effie.

Humanitarni projekti

- Podpora številnim humanitarnim organizacijam, kot so Zveza prijateljev mladine, Rdeči križ Slovenije, Rdeči noski in drugim manjšim humanitarnim ustanovam ter socialno ogroženim posameznikom;

- podpora Gasilski zvezi Slovenije;
- humanitarna akcija Telekoma Slovenije za Porodnišnico Ljubljana in donacija Univerzitetnemu kliničnemu centru Ljubljana [nakup ultrazvočnih aparatov];
- podpora brezplačni številki za pomoč v stiski otrok in mladostnikov Tom telefon in vseevropski številki za pomoč ljudem v stiski;
- podpora akcijam zbiranja sredstev za ljudi v socialni stiski prek klicnih centrov Telekoma Slovenije;
- zbiranje sredstev za različne humanitarne namene prek Mobitelovih SMS donacij;
- donacija družbe One za otroke brez staršev v rejniških družinah;
- donacija medicinske opreme za reševalna vozila v petih makedonskih občinah [One];
- podpora družbe One nacionalni ustanovi za presaditve organov.

Okoljski projekti

- Podpora projektu Ekošole prek spletnega Ekokviza s ciljem okoljskega izobraževanja najmlajših;
- dolgoletno sodelovanje z DOPPS;
- skrb za krajinski park Sečoveljske soline, kjer prek družbe Soline združujemo ohranjanje naravne in kulturne dediščine s podjetništvom.

2.10 Odgovornost do naravnega okolja

Pri procesih ravnanja z energijo, okoljem in odpadki smo, tako kot pri vseh drugih procesih, posvetili posebno pozornost prenovi in optimizaciji. Večino ključnih aktivnosti smo izvajali v združeni matični družbi, hkrati pa skrbeli za prenos najboljših okoljskih in energetskih praks ter tehnologij v druge družbe v skupini. Izvedene aktivnosti kažejo na dozorevanje okoljske zavesti, ki se, z odgovornim ravnanjem na drugih področjih delovanja, postopoma povezuje v celovito korporacijsko odgovornost družbe.

Odgovorno ravnanje z okoljem, kot sestavni del korporativne odgovornosti Skupine Telekom Slovenije temelji, na sprejeti okoljski politiki in smernicah trajnostnega razvoja. Pri tem so naše poglavitne usmeritve:

- načrtno delovanje v smislu preprečevanja in zmanjševanja vplivov naše dejavnosti na okolje in življenjski prostor,
- redno spremljanje rabe virov, zlasti porabe energije in stroškov,
- zastavljanje okolju prijaznih strateških in izvedbenih ciljev, ki so uravnoteženi s posebnostmi našega poslovanja in razvoja,
- nenehno izboljševanje zaščite okolja,
- prenos najboljših lastnih in drugih okoljskih dobrih praks na vse družbe skupine,
- upoštevanje svetovno priznanih smernic okoljskega razvoja pri razvoju svojih storitev,
- spremljanje in izpolnjevanje zahtev slovenskega in evropskega pravnega reda ter
- izpolnjevanje normativnih in etičnih okoljskih zavez, ki presegajo zakonodajne okvire.

2.10.1 Novosti in dosežki na okoljskem področju v letu 2011

Slovenija

Med poglavitnimi dosežki na okoljskem področju, izpeljanimi skladno z našo okoljsko politiko, velja za Telekom Slovenije omeniti predvsem:

- uspešno neodvisno zunanjo presojo sistema ravnanja z okoljem,
- začetek aktivnosti za nadgradnjo sistema ravnanja z okoljem s sistemom ravnanja z energijo SIST EN ISO 50001:2011,
- skupna usposabljanja z okoljskega področja za vse družbe v Sloveniji,
- sodelavci so uspešno opravili 42 izpitov za notranje presojevalce SIST ISO 9001 in/ ali SIST EN ISO 14001,
- obiski okoljskih inšpektorjev in njihovi temeljiti pregledi so potrdili ustreznost ravnanja z okoljem, pri čemer nismo prejeli nobene kazni,
- poleg nagrade časnika Finance za najboljše letno poročilo v celoti, že drugo leto zapored tudi nagrada za najboljše letno poročilo pri poročanju o trajnostnem razvoju,

- zagon prve energetske povsem neodvisne bazne postaje v mobilnem omrežju,
- začetek gradnje treh sončnih elektrarn na objektih Telekoma Slovenije (Ljubljana, Koper in Tropovci v Prekmurju),
- uvedba internega projekta učinkovite rabe energije s številnimi uspešnimi ukrepi.

Zelo pomemben napredek na okoljskem področju je bil dosežen z začetkom priprav na trženje našega integriranega znanja s področij IKT storitev, energetike in okolja. V tem smislu je bilo podpisano pismo o nameri z Elektro Ljubljana o sodelovanju na področju storitev učinkovite rabe energije in nudenja storitev uporabnikom obeh podjetij. Podjetji bosta skupaj razvijali povezane produkte in storitve IKT in energetskih storitev. Konec leta so bili v zaključni fazi tudi pogovori z enim izmed velikih ponudnikov energentov.

Ob razširitvi koncepta okoljskega upravljanja na konsolidirano družbo Telekom Slovenije smo na področju okoljskega knjigovodstva in računovodstva skrbeli za jedrnatost spremljanja ključnih okoljskih kazalcev.

Jugovzhodna Evropa

Med okoljskimi aktivnostmi v družbah jugovzhodne Evrope velja omeniti projekt zbiranja rabljenih mobilnikov na makedonskem trgu, v okviru katerega je bilo zbranih 35.957 rabljenih mobilnih telefonov. Zbiranje so spodbujali tako, da so uporabniki v trgovinah One za vsak prineseni rabljeni telefon dobili dobropis. Tega so lahko uporabili pri nakupu katerega koli produkta družbe One.

Mobilno omrežje družbe Ipko ostaja še naprej vodilno v skupini po številu samooskrbnih baznih postaj, ki so jih postavili kot prva družba v skupini. Aneks je izpolnil vse predpisane zahteve s področja ravnanja z okoljem in ob inšpekcijskih pregledih ni bil deležen nobenih kazni. Vzpostavljeno ima tudi trajno sodelovanje z Institutom za varstvo in ekologijo Banja Luka.

2.10.2

Pregled izvedbe okoljskih ciljev v letu 2011

V Skupini Telekom Slovenije stremimo k odgovornemu odnosu do okolja v vseh družbah skupine. V matični družbi smo ob združitvi začeli s poenotenjem procesov ravnanja z okoljem na obeh segmentih delovanja, fiksnem in mobilnem. Z vzpostavitvijo enotnih procesov bomo prilagodili tudi okoljske cilje, ki se za leto 2011 večinoma še vedno nanašajo na področje delovanja Telekoma Slovenije pred 1. 7. 2011. Naš cilj za prihodnost ostaja večje poenotenje procesov ravnanja z okoljem v vseh družbah skupine.

Izvedbeni cilj	Ocena	Učinek
ZAVEZA I: zmanjšujemo porabo energije in emisije v okolje		
Okvirni cilj A: Zmanjšanje porabe električne energije do 31. 12. 2013 za 5 % [v kWh; izhodiščno leto 2009]		
A1. Centralni nadzor porabe – vgradnja analizatorjev ob predelavi električnih priključkov: cilj 2011 – 10 lokacij.	●	Izveden je bil nadzor porabe in drugih parametrov z multifunkcijskimi merilniki, kot osnova za optimizacijo porabe. Številčni cilj vgrajenih priključkov je bil dosežen.
A2. Klima z enostavnim prezračevanjem na manj toplotno obremenjenih lokacijah: cilj 2011 – 8 lokacij.	●	Dosežena je bistveno znižana poraba, opravljenih pa manj posegov, kar pomeni manj poti na teren. Na treh lokacijah so bila dela zaključena, na treh lokacijah pa še potekajo. Na preostalih načrtovanih lokacijah so v uporabi kombinirani sistemi (pozimi ventilator, poleti kompresor).
A3. Zamenjava okvarjenih klim z energetske učinkovitimi.	●	Izvedeno skladno z napovedmi. Po izkušnjah drugih IKT družb je pričakovati 30 do 40 % nižjo porabo za enako hladilno moč, manj vzdrževanja, intervencij na terenu in emisij.
A4. Identifikacija in izločitev tehnološko nepotrebnih odjemnih mest in porabnikov (katodne zaščite, konverterji v stanje hladne rezerve itd.).	●	Izvedeno. Pričakovati je zmanjšanje porabe energije.

Izvedbeni cilj	Ocena	Učinek
A5. Dvig mejnih vrednosti temperature v ključnih tehnoloških prostorih (diferencirano po ravneh omrežja in oddaljenosti od centrov).	●	Izvedeno. Pripravljeni so bili interni pravilnik in podporni sezname po napravah na lokaciji. Z vsako stopinjo manj hlajenja se po izkušnjah drugih pričakuje 5 do 6 % manj porabe energije.
Okvirni cilj B: Izboljšanje učinkovite rabe goriva za vozni park za 10 % do 31. 12. 2012 (v l / 100 km, izhodiščno leto 2009)		
B1. Evidenca emisij vozil voznega parka Telekoma Slovenije.	●	Evidenca je vzpostavljena za vozni park Telekoma Slovenije (v obsegu do 1. 7. 2011) in predstavlja osnovno informacijo za nakupe in izboljševanje emisij voznega parka do 2015.
B2. Zmanjšanje števila kilometrov službenih prevozov za 2 % glede na leto 2010.	●	Zaradi spremembe strukture voznega parka se je poraba goriva na kilometer zmanjšala za skoraj 10 %. S tem je učinek manjše porabe goriva in manj emisij toplogrednih plinov dosežen, čeprav se število kilometrov ni zmanjšalo. Zato štejemo cilj kot izpolnjen.
B3. Zmanjšanje rednih* stroškov na vozilo za 2% glede na leto 2010.	●	Cilj je le bil deloma dosežen. Učinek je manj odpadkov in emisij ter večja gospodarnost.
B4. Nova vozila po rednem postopku nabave z manj kot 165 gCO ₂ eq /km.	●	Uvedeno za vozni park Telekoma Slovenije (v obsegu do 1. 7. 2011). Pričakovati je manj emisij in večjo gospodarnost pri porabi virov.
ZAVEZA II: zmanjšujemo količino neselektivno zbranih odpadkov in emisije		
Okvirni cilj C: Zmanjšanje količine mešanih komunalnih odpadkov za 10 % do 31. 12. 2012 (izhodiščno leto 2009)		
C1. Izločitev 40 lokacij, kjer ni komunalnih odpadkov, iz sistema zbiranja.	●	Izvedeno za približno 20 lokacij, kar pomeni nižje stroške ravnanja z okoljem v višini okoli 2500 evrov na leto.
C2. Izvedba zavarovanja treh ekoloških otokov v 2011.	●	Cilj je bil dosežen, izvedba se nadaljuje za nove lokacije. Namen je preprečiti nenadzorovano, nepravilno odlaganje odpadkov.
C3. Evidenca in odprodaja odpadnih bakrenih kablov [večletni cilj].	●	Večletni cilj ni bil dosežen, aktivnosti mirujejo. Namen je zasnova sistema masne bilance pri odpadkih z večjo tržno vrednostjo.
Okvirni cilj D: Doseči 100 % priključenost sanitarnih odpadnih voda na javne kanalizacijske sisteme do 31. 12. 2012 in obvladovanje stroškov ter porabe vode.		
D1. Povezava poslovne zgradbe Koper na javno kanalizacijo.	●	Fizična dela so bila zaključena v 2011. Pričakovani učinek je zmanjšanje stroškov in izpolnitev zakonodajnih zahtev.
D2. Posodobitev evidence lokacij, ki niso priključene na kanalizacijsko omrežje.	●	Nekaj aktivnosti je bilo izvedenih, vendar učinek še ni celovit. Ažurno evidenco je potrebno vzpostaviti zaradi uskladitve z zahtevami regulative.
D3. Tehnični pregled hidrantnega omrežja, vključno s kontrolo premera cevi.	●	Pregled zaključen. Preverjena je tehnična brezhibnost delovanja in vzpostavljen nadzor nad pravilnostjo zaračunavanja.
Okvirni cilj E: Zagotavljanje polne varnosti pri ravnanju z nevarnimi snovmi (zmanjšanje nevarnosti razlitij ipd.)		
E1. Dodatna oprema za ukrepanje v primeru razlitij nevarnih snovi.	●	Vsa evidentirana oprema je bila nabavljena. Pričakovani učinek je zmanjšanje možnosti vplivov okoljskih dogodkov.

Izvedbeni cilj	Ocena	Učinek
E2. Zamenjava baterij za rezervno napajanje z ventilsko reguliranimi sistemi – 2 lokaciji + redno vzdrževanje obstoječih.	●	Cilj je izpolnjen, predvidene so nadaljnje aktivnosti v naslednjih letih. Učinek je varnejše rokovanje in s tem tudi manj nevarnosti za okolje.
E3. Prenova dokumentacije cistern, oljnih lovilcev, hidrantov in kanalizacij.	●	Pri cisternah je izvedeno, pri oljnih lovilcih pa še ne v celoti zadovoljivo. Kljub temu je dosežena skladnost z zahtevami regulative.
E4. Zamenjava klimatov s freonom 22 z okoljsko prijaznejšim: cilj 2011 – 10 klimatov.	●	Cilj je presežen, zamenjanih je bilo 20 klimatov. Namen je večja okoljska učinkovitost in uskladitev z zahtevami regulative.
Okvirni cilj F: Zmanjšanje emisij hrupa in emisij v ozračje prek posodabljanja tehnoloških naprav		
F1. Posodabljanje agregatov (cilj 2011 so 3 agregati), zmanjševanje emisij in hrupa pod ravni, ki zahtevajo okoljevarstveno dovoljenje.	●	Cilj dosežen, zamenjave pa se nadaljujejo tudi v 2012. Pričakovati je manj emisij, manj hrupa, manjšo porabo in večjo možnost nadzora.
F2. Energetski pregled ene večje poslovne zgradbe letno. Dodatni cilj 2011: za 2 zgradbi izdelati posnetek stanja.	●	Cilj dosežen. Za dvig kakovosti so bili 3 sodelavci usposobljeni za energetske preglednike. Ocenjen prihranek energije do 30 %.
F3. Identifikacija in ureditev lokacij, kjer so mogoči prihranki pri ogrevanju (izklopi centralnega ogrevanja brez dodatnih investicij).	●	Cilj dosežen, aktivnosti pa se nadaljujejo. Pričakovati je manj emisij in manjšo porabo energetskih virov.
Drugi cilji sistema v letu 2011*		
G1. Prenova okoljskih členov v pogodbah o poslovni podpori z GVO, drugimi hčerinskimi družbami in najemniki.	●	Prenova je delno izvedena in se nadaljuje v letu 2012. Namen je še jasnejša razmejitev stroškov, pristojnosti in odgovornosti s pogodbeniki.
G2. Požarno varstvo: meritve in prenova dokumentacije strelvodov	●	Meritve še niso bile izvedene na vseh strelvodih in se bodo nadaljevale v letu 2012. Pričakovani učinek je izboljšana požarna varnost in uskladitev z zakonodajo.
G3. Pregled in po potrebi prenova pogodb na področju nabave	●	Sistematičen pristop k prenovi pogodb v SNL se nadaljuje v 2012. Pričakovani učinek je dodatno izboljšanje upoštevanja okoljskih vidikov pri nabavnem poslovanju.
G4. Prenova okoljskega komunikacijskega plana in navodila ter sodelovanje v vsaj 3 okoljskih akcijah z zunanjimi izvajalci.	●	Komunikacijski načrt in akcije za leto 2012 so bili pripravljeni v roku. Namen je ozaveščanje vseh deležnikov o okoljski problematiki.
G5. Izvedba okoljskih usposabljanj – v 2011 najmanj 2 seminarja v lastni režiji in 200 sodelavcev skupine na »okoljski osnovni šoli – OOS«, ki se je bodo v triletnem ciklu udeležili vsi sodelavci.	●	Namesto dveh seminarjev je bil izpeljan dvodnevni interni seminar. Okoljska osnovna šola je bila izpeljana v nekoliko zmanjšanem obsegu, intenzivno pa je potekala v prvem četrtletju 2012.
G6. Prenova evidenc lokalne zakonodaje.	●	V letu 2011 je potekalo iskanje sistemske rešitve vodenja teh evidenc, prenova pa je načrtovana za leto 2012. Njen namen je omogočiti ažurno izpolnjevanje zakonskih zahtev.
G7. Evidenca lokacij v SAP – dograditev tehnične dokumentacije, kolokacije, solastništva.	●	Deloma izvedeno in se v 2012 nadaljuje z dodatnimi lokacijami mobilnega segmenta. Namen je vzpostavitev celovite e-evidence lokacij, dobaviteljev, stroškov ipd.

Izvedbeni cilj	Ocena	Učinek
68. Eksplozijski prostori – ukrepi na osnovi elaborata	●	Izvedena je bila posodobitev elaborata, ukrepi pa so bili izvedeni. Poleg uskladitve z zakonodajo je pričakovati izboljšanje usposobljenosti in požarne varnosti.

* Cilji iz rednega dela, ki se pa vodijo z istim mehanizmom kot okoljski cilji.

Legenda: zelena barva – cilj dosežen, rumena barva – cilj delno dosežen, rdeča barva – cilj ni dosežen

2.10.3 Okoljski kazalniki

Konsolidacija družbe Telekom Slovenije (združitev fiksnih in mobilnih segmentov) je zahtevala tudi prilagoditev okoljskih kazalnikov, ki bodo v letu 2012 izpolnjeni, zlasti na energetskega segmentu. V letu 2011 smo tako spremljali porabo po fiksnem in mobilnem segmentu in skupno porabo.

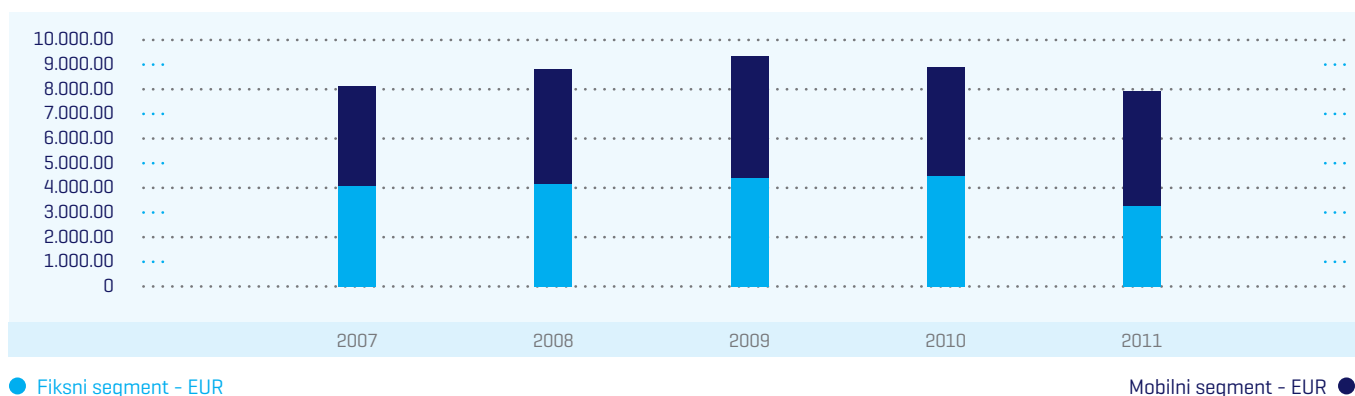
V okviru sistema ravnanja z okoljem spremljamo porabo električne energije, porabo goriva za vozni park in ogrevanje, stroške ravnanja z odpadki in čiščenja ter stroške komunalnih storitev. Mednarodne zgledevalne primerjave v okviru ETNO pa obsegajo tudi druge kazalce. Med pomembnejšimi je poraba papirja, kar je eden pomembnejših okoljskih projektov zadnjih let. Poleg zmanjševanja obsega interne papirne dokumentacije poteka tudi uvajanje e-računov (vhodnih in izhodnih). S ciljem povečanja števila uporabnikov e-računov smo začeli s sistematičnimi tržnimi aktivnostmi (nagradna igra). V obdobju od marca do decembra se je število e-računov prek banke povečalo za tretjino.

Električna energija

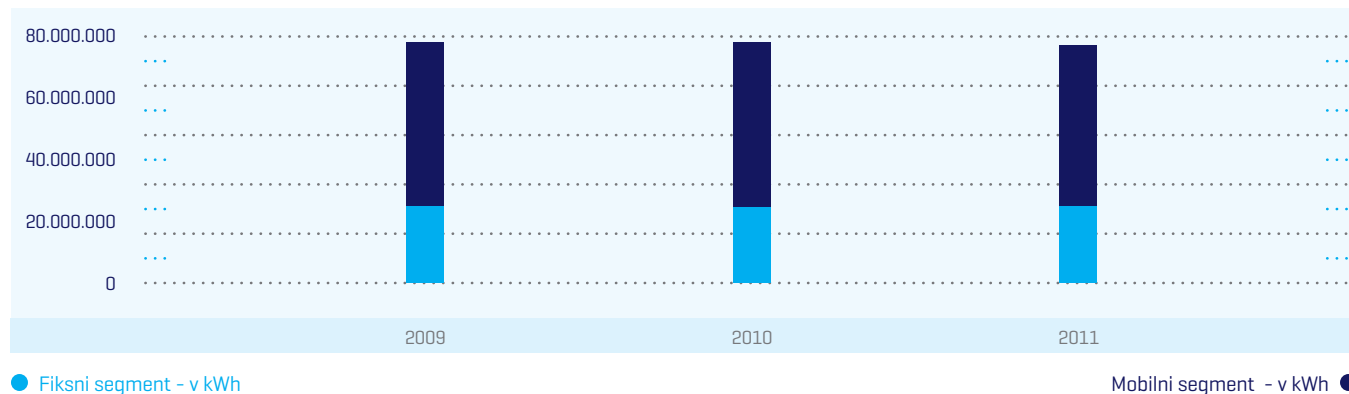
Okoljski cilj porabe električne energije je postavljen v kWh, spremljamo pa tudi stroškovni vidik. Poraba energije v kWh je bila v mobilnem segmentu za odstotek večja, v fiksnem segmentu pa 2,5 odstotka manjša, medtem ko so bili stroški porabe v mobilnem segmentu nižji zaradi izločitve neto učinka medsebojnih plačil in nižje cene kilovatne ure. Skupaj je bila poraba električne energije 1,4 odstotka nižja kot v letu 2010.

Ob upoštevanju dejstva, da je v Sloveniji 28 odstotkov električne energije pridobljene iz vodnih virov (ostali obnovljivi viri so še zanemarljivi) in po konverzijskem količniku za Telekom Slovenije pred 1. 7. 2011 (izračuna količnika za leto 2011 in za združeno podjetje še ni bilo) je groba ocena, da matična družba s porabo elektrike posredno proizvede približno 40 tisoč ton CO₂ ekvivalenta. Prihranek v primerjavi z letom 2010 po tej grobi oceni znaša dobrih 500 ton (fiksni del prihranek približno 700 ton, mobilni del prirast emisij 200 ton CO₂ ekvivalenta).

Poraba električne energije v Telekomu Slovenije v evrih

Poraba električne energije v Telekomu Slovenije v kWh

Gorivo za vozni park

Okoljski cilji v zvezi z gorivom za vozni park so bili večinoma izpolnjeni. Pri tem gorivu je treba upoštevati razlike med modeloma lastništva v dveh dosedanjih največjih družbah (lastniški in najemni model). Zaradi spremembe strukture avtoparka se je poraba goriva na kilometer zmanjšala za okoli 10 odstotkov. Naraščanje cen goriva pa je vseeno vplivalo na povišanje stroškov goriva za 5,9 odstotka. Pri voznem parku, ki je bil v lasti Telekoma Slovenije pred 1. 7. 2011, je bilo doseženega 77 ton prihranka CO₂ ekvivalenta [2.115 ton v 2011 v primerjavi z 2.192 tonami v 2010 in 2.305 tonami v 2009].

Pomemben prispevek k prihranku pomeni projekt Mobilnih pisarn. Naslednji korak bo projekt »Fleet management«, s katerim bo dosežena nadaljnja optimizacija uporabe voznega parka. Sektor za nabavo in logistiko si je za leto 2012 zastavil tudi nadaljnjo optimizacijo internih transportnih poti.

Poraba goriva za vozni park v Telekomu Slovenije v evrih

Leto	Poraba goriva v evrih
2007	1.391.415
2008	1.431.352
2009	1.256.781
2010	1.344.155
2011	1.423.166

Gorivo za ogrevanje

Na 3,7-odstotno znižanje stroškov porabe goriva je deloma vplivala sprememba načina ogrevanja nekaterih energetsko najbolj potratnih objektov (s kurilnega olja na zemeljski plin), deloma pa tudi ugodne vremenske razmere. V lastni režiji smo izvedli nekaj prvih energetskih pregledov in rezultati potrjujejo, da so tudi z relativno enostavnimi posegi mogoči znatni prihranki. V letu 2011 so trije sodelavci (od tega eden iz GVO) opravili zunanji verificiran tečaj za izvajalce teh pregledov.

Poraba goriva za ogrevanje v Telekomu Slovenije v evrih

Leto	Poraba goriva v evrih
2007	652.705
2008	759.407
2009	747.112
2010	843.393
2011	812.356

Ker za združeno družbo še nimamo natančnih podatkov o količinski porabi posameznih energentov (kurilno olje, daljinsko ogrevanje, zemeljski plin in ostalo), ocenjevanje proizvedenega CO₂ ekvivalenta ni smiselno, saj je ogljični odtis med energenti preveč različen. Naš cilj v prihodnje je vpeljava ustreznih meritev in metodologije izračuna.

Ravnanje z odpadki in čiščenje

Skupaj s podatki o ravnanju z odpadki zajemamo tudi podatke o čiščenju, dimnikarskih storitvah, deratizaciji, dezinfekciji, dezinsekciji in drugih manjših okoljskih storitvah.

Med odpadki je količinsko največ gradbenih odpadkov od del, ki jih v imenu krovne družbe upravlja GVO (preko 250 ton). Podrobni številčni podatki so razvidni iz letnih poročil, ki jih vse družbe v skupini dostavljamo Agenciji RS za okolje in drugim institucijam.

Količina odpadkov je bila v letu 2011 zaradi velikega obsega selitev in opustitve nekaterih lokacij, po nekaj letih upadanja, nekoliko večja kot v letu 2010, a je bilo tudi ločevanje za primerljivi segment, boljše. Cilji s področja ločenega zbiranja odpadkov so bili tako doseženi, pri stroških pa smo prihranili 15 odstotkov v primerjavi z letom 2010. Odločitev za celovit sistem ravnanja z odpadki z enim krovnim izvajalcem, se je pokazala kot pravilna. V sodelovanju z njim smo vzpostavili celovitejši nadzor nad ravnanjem z odpadki in med prvimi v Sloveniji vpeljali elektronski evidenčni list. Ločeno zbiramo tudi tonerje in od vsakega oddanega tonerja prispevamo evro za projekt Rdeči noski.

Dobro sodelujemo tudi z novim nosilcem skupnega načrta za področje odpadne električne in elektronske opreme (OEEO) ter odpadnih prenosnih baterij. Z njim smo v letu 2011 vzpostavili odlično sodelovanje. Na področju odpadkov so v pripravi nove področne uredbe, ki predvidevajo bistvene spremembe in nove, strožje zahteve, ki se jim bomo morali sproti prilagajati.

Vrednost stroškov odpadkov in čiščenja v Telekomu Slovenije v evrih

Leto	Stroški odpadkov in čiščenja
2007	2.017.982
2008	1.701.925
2009	1.772.075
2010	1.619.328
2011	1.377.914

Komunalne storitve

Zaradi obstoječe metodologije zajemanja podatkov v zvezi s komunalnimi storitvami, ki predvideva zgolj skupno vodenje podatkov o stroških komunalnih storitev, natančnega podatka o porabi vode ni. Zaradi majhnega deleža porabe vode v celotnih okoljskih stroških naloga sicer ni prednostna, vendar bomo ločene podatke o porabi vode v prihodnje vseeno vpeljali.

Stroški komunalnih storitev v Telekomu Slovenije v evrih

Leto	Stroški komunalnih storitev
2007	147.922
2008	187.556
2009	344.856
2010	320.696
2011	269.050

2.10.4

Okoljski kazalniki v družbah v jugovzhodni Evropi

Vzporedno s procesom približevanja Evropski uniji in drugim povezavam se na trgih jugovzhodne Evrope postopoma začenejajo zaostrovati tudi okoljski standardi. Tako kot drugod v Evropi smo priča dolgoročnemu trendu rasti cene energentov. Družbe Skupine Telekom Slovenije se zato usmerjajo k še bolj sistematičnemu delu na področju ravnanja z okoljem, kot ključnemu gradniku sistema celovite odgovornosti družbe [angl. Corporate Responsibility].

V letu 2011 smo v okviru okoljskega knjigovodstva prvič celovito zajeli podatke o porabi električne energije in goriv s stroškovnega vidika. Večji strošek goriv v družbah Ipko in Primo* je posledica nestabilne dobave električnega toka, zaradi česar nadpovprečen del električne energije zagotavljajo z agregati.

Stroški električne energije in goriv v družbah jugovzhodne Evrope v evrih

Leto	One	Ipko	Aneks	Primo
Elektrika [v evrih]	1.092.957	891.763	54.845	24.623
Goriva [v evrih]	221.872	675.258*	39.690	34.015*

2.10.5

Skrb za okolje v drugih družbah Skupine Telekom Slovenije

Znaten delež okoljskih storitev za druge družbe v skupini operativno izvaja matična družba. Odgovornost za odpadke, emisije in druge okoljske dejavnike pri tem ostaja skrb družb. Sodelavci iz teh družb so se tudi v letu 2011 udeleževali okoljskih usposabljanj na ravni skupine. V družbi TS media so tako dobili usposobljeno notranjo presojevalko sistemov ravnanja z okoljem. Sicer pa sta bili na okoljskem področju najbolj dejavni družbi GVO in Soline, tudi zaradi narave njune dejavnosti.

Okoljska odgovornost v družbi GVO

V družbi GVO smo v letu 2011 okrepili aktivnosti na okoljskem področju. Veliko je bilo storjenega pri usposabljanju zaposlenih za kakovostnejše ravnanje z okoljem, pri čemer smo prek usposabljanj notranjih presojevalcev sistema vodenja kakovosti in ravnanja z okoljem v skupini pridobili 7 dodatnih presojevalcev. Svojo dejavnost smo razširili na področje vzdrževanja in namestitve nepremične opreme za hlajenje in klimatizacijo ter toplotnih črpalk. V ta namen smo zaposlene strokovno usposobili v okviru zakonodajnih zahtev s področja varovanja okolja, nabavili ustrezno opremo in pri Agenciji RS za okolje dosegli vpis v evidenco pooblaščenih podjetij.

Izpeljali smo notranjo presojo po standardih 14001:2004, izveden pa je bil tudi redni vodstveni pregled. Na področju ravnanja z

okoljem, skladno z okoljskimi cilji, spremljamo mesečno porabo pogonskega goriva, od leta 2011 tudi za delovne stroje. Vzpostavili smo tudi pregled nad porabo električne energije funkcijskih lokacij odprtega širokopasovnega omrežja. Član vodstva podjetja je bil izbran kot predstavnik odvisnih družb v krovni vodstveni odbor za ravnanje z okoljem.

Ohranjanje naravnega okolja v Krajinskem parku Sečoveljske soline

Družba Soline po koncesijski pogodbi, sklenjeni z Republiko Slovenijo, upravlja Krajinski park Sečoveljske soline (KPSS), ki se razteza na 650 ha površine. Je edina družba v skupini, ki opravlja dejavnost zunaj IKT panoge. Njeno delovanje je neposredno povezano s skrbjo za naravno okolje, pri čemer uresničuje poslanstvo zaščite slanušnega habitata flore in favne svetovnega pomena.

Družba je v letu 2011 z različnimi aktivnostmi skrbela za izvajanje svoje dejavnosti ohranjanja naravnega okolja na okoljsko odgovoren način:

- za zmanjševanje porabe električne energije so z varčnimi svetili opremili tri prodajna mesta,
- pozornost so posvetili doslednemu izklapljanju luči v praznih prostorih,
- v še večji meri so omejili dostop motoriziranih vozil v park tudi za zaposlene in jim zagotovili organiziran skupinski prevoz do delovnega mesta znotraj parka,
- za prevoz zaposlenih in obiskovalcev načrtujejo nakup vozila na električni pogon in električnih koles,
- v delu parka, kjer je pot za obiskovalce daljša, bodo prav tako omogočili skupinski prevoz.

Pričakujejo, da se bo z uveljavitvijo naštetih ukrepov delež motornih vozil zmanjšal na 20 odstotkov nekdanjega obsega, delež izpustov pa za 29,9 ton/leto.

KPSS je uvrščen na seznam mednarodno pomembnih mokrišč pod okriljem ramsarske konvencije in je del ekološkega omrežja EU Natura 2000. Solinski ekosistem je specifično obalno mokrišče, proces pridelave soli pa sloni na tradicionalnih, stoletja starih postopkih. Pri tem ne nastajajo nobeni okolju škodljivi stranski produkti.

Invazivne tujerodne vrste v KPSS so bile pred kratkim raziskane. Rezultati kažejo, da teh vrst proces pridelave solin v prostor ne vnaša, njihov obseg in številčnost pa za enkrat nista tolikšna, da bi to imelo bistvene posledice za ekosisteme in združbe.

Število in številčnost vrst v KPSS se v zadnjih desetih letih nista zmanjšala, ravno nasprotno, indikatorske vrste kažejo stalno rast populacij. Na primer: število gnezdečih parov male čigre, močno ogrožene ptičje vrste, se je v zadnjih letih povečalo z 8 na okoli 60 parov. Simbol naše agilnosti ostaja najmanjši kopenski sesalec etruščanska rovka.

Ključni upravljavski cilji so ohranitev mokriščnega značaja solinskega ekosistema, njegove biodiverzitete in ekonomskih ter kulturnih vrednosti območja. To se dosega z:

- vzdrževanjem solinskega ekosistema in različnih habitatov, ki ustvarjajo razmere za pester rastlinski in živalski svet,
- ohranjanjem tradicionalnih postopkov pridelave soli in starih tehnoloških postopkov in
- izvajanjem solinarske dejavnosti, ki je hkrati tudi gonilo ekonomskega razvoja kraja že iz preteklih časov.

Upravljavski cilji so zapisani v Načrtu upravljanja za KPSS, ki ga je sprejela Vlada Republike Slovenije za obdobje 2011 – 2021. Načrt podaja prioritete in usmeritve za ohranjanje biodiverzitete in naravnih vrednot območja. Upravljavec parka je dolžan pripravljati letne načrte in poročila o upravljanju parka in jih posredovati Ministrstvu za okolje in prostor v potrditev.

Lokalna skupnost se vključuje v upravljanje parka prek sodelovanja v Odboru KPSS. To sodelovanje je zagotovljeno tudi pri organizaciji skupnih dogodkov in vseh ključnih dogodkih in predstavitev, ki jih pripravijo v kraju.

V KPSS sicer ni ogroženih vrst z globalnega IUCN seznama ogroženih vrst. Okoli 20 ptičjih vrst, 2 vrsti rib, 4 vrste dvoživk in 1 vrsta plazilca so vpisani v dodatkih Ptičje in Habitatne direktive EU. Vsaj 45 rastlin je uvrščenih na nacionalni seznam ogroženih rastlinskih vrst. Območje je eno izmed dveh, ki sta na državni ravni pomembni za selitev ptic po določilih EU Ptičje direktive. Še mnogo več vrst pa je na nacionalnih seznamih ogroženih skupin in vrst.

2.11

Odgovornost do sistemov kakovosti

S konsistentnostjo kakovosti storitev, omrežja in dela se ukvarjamo zaradi naših uporabnikov. Stabilna kakovost je eden ključnih dejavnikov zvestobe naših strank, še posebej poslovnih in tistih, katerih poslovanje je odvisno od stalne razpoložljivosti in kakovosti storitev.

2.11.1

Formalizirani sistemi kakovostnega vodenja

Nenehne izboljšave in neodvisna zunanja ter notranja preverjanja uspešnosti in učinkovitosti sistemov vodenja so ključni gradniki naših prizadevanj na področju vzdrževanja formaliziranih sistemov, skladnih s priporočili mednarodne organizacije za standardizacijo ISO.

Na tem področju smo v skupini dosegli naslednje:

- družbe Skupine Telekom Slovenije so bile uspešne na vseh zunanjih presojah formaliziranih sistemov kakovostnega vodenja,
- v družbi One v Makedoniji so na novo uvedli sistem vodenja po standardu EN ISO 9001,
- v matični družbi so bili narejeni prvi koraki za uvedbo sistemov ravnanja z informacijami [SIST IEC ISO 27001] in sistema učinkovitega ravnanja z energijo [SIST EN ISO 50001] kot nadgradnje obstoječega sistema ravnanja z okoljem [SIST EN ISO 14001],
- v družbi TSmedia so dobili prvo notranjo presojevalko,
- v Avtenti.si so na začetku leta vzpostavili sistem merjenja kazalnikov po vseh poslovnih področjih in jasno opredelili pristojnosti, komuniciranje ter odgovornosti zanje,
- v družbi GVO so prenovili nekatere kazalnike kakovosti in uvedli celovit pregled finančnih in operativnih kazalnikov ter kazalnikov upravljanja obratnih sredstev [SPUP] in se udeležili izobraževanja o uporabi sistema vodenja kakovosti za obvladovanje tveganj.

Pregled aktivnosti na področju sistemov kakovostnega vodenja v Skupini Telekom Slovenije

Družba	Sistem	Dejavnosti v letu 2011
Telekom Slovenije	• SIST EN ISO 14001 • SIST IEC ISO 27001 - in SIST EN ISO 50001	• Uspešna redna presoja. • Zagonske aktivnosti.
GVO	• SIST EN ISO 9001:2008 - in SIST EN ISO 14001:2004	• Uspešni obnovitveni presoji.
Avtenta.si	• SIST EN ISO 9001 - in SIST IEC ISO 27001 • Akreditacija Arhiva RS za lastno storitev siHramba.eu	• Uspešni na presoji. • Ohranitev pridobljene certifikacije in posredovanje pridobljenih znanj znotraj skupine.
One	• EN ISO 9001	• Uvedba sistema vodenja in opravljena certifikacijska presoja.
Gibtelecom	• EN ISO 9001 • Poslovna odličnost (model EFQM)	• Uspešno izvedena presoja. • Pridobitev priznanja EFQM RfE (Recognised for Excellence).

2.11.2.

Kakovost omrežja in storitev

Fiksno omrežje in storitve

Za izvajanje kakovostnih telekomunikacijskih in IKT storitev je ključnega pomena tehnološka kakovost omrežja in storitev, ki jo zagotavljamo s povečevanjem sistemske odpornosti omrežja oziroma s sistemskim zmanjševanjem vpliva sicer redkih okvar na storitve. Pred vsako uvedbo tehnologij ali storitev izvajamo proces verifikacije, s čimer zagotavljamo kakovostno delovanje storitev. Poudarek dajemo zagotavljanju kakovosti storitev v okolju IP, pri čemer je ogromno dela usmerjeno v izboljšanje uporabniške izkušnje storitve IPTV.

Kontinuirano spremljamo delovanje posameznih storitev ter odzive uporabnikov, obenem pa skrbimo, da se naše omrežje nadgrajuje z najsodobnejšimi dostopovnimi tehnologijami. Z uvedbo nove generacije VDSL2 ter izvedbo optimizacij DSL tehnologij na bakrenem prenosnem omrežju smo izboljšali delovanje storitev ter zagotovili boljšo uporabniško izkušnjo.

Ključni mehanizem spremljanja kakovosti ostajajo ključni kazalci (KPI/KRI), ki se spremljajo po posamičnih storitvah, omrežju in samemu odzivu uporabnikov, kot dodaten vir podatkov pa je bila v omrežje nameščena merilna oprema za spremljanje delovanja posameznih storitev.

Obenem je vzpostavljeno spremljanje kakovosti s ključnimi kazalci družb na trgih jugovzhodne Evrope, ter spremljanje kakovosti na osnovi krovnih KRI matične družbe.

Mobilno omrežje in storitve

V mobilnem omrežju Telekoma Slovenije, ki ohranja položaj najboljšega slovenskega mobilnega omrežja, smo nadaljevali z optimalnim zagotavljanjem kakovosti mobilnih storitev. Kazalniki kakovosti so bili v okvirih načrtovanega. Po vseh relevantnih primerjavah se po kakovosti omrežja še vedno uvrščamo med vodilne operaterje v evropskem in svetovnem merilu. Vendar tudi konkurenca napreduje in intenzivno modernizira in širi svoja omrežja. Na vseh segmentih delovanja smo nadaljevali z optimizacijo v investicijskem in stroškovnem smislu ter dosegli nekaj pomembnih rezultatov.

Kakovost omrežja na trgih jugovzhodne Evrope

Rezultati meritev objektivnih kazalcev kakovosti kažejo, da so naša omrežja na trgih jugovzhodne Evrope po objektivni, tehniški kakovosti povsem primerljiva s tistimi v Sloveniji. Zgled so podatki o kakovosti mobilnih omrežij.

Primerjava ključnih kazalnikov kakovosti mobilnega omrežja v Makedoniji, na Kosovu in v Sloveniji

Kazalec / operater	One	Ipko	Telekom Slovenije
GSM DCR	0,45 % / 0,45 %	0,37 % / 0,33 %	0,45 % / 0,42 %
GSM pokritje terena	90,5 % / 90,5 %	88,7 % / 89,2 %	85,2 % / 85,3 %
GSM pokritje prebival.	99,6 % / 99,6 %	99,2 % / 99,2 %	99,7 % / 99,7 %
UMTS DCR	0,19 % / 0,17 %	N/A / N/A	0,30 % / 0,30 %
UMTS pokritje terena	28,9 % / 28,9 %	N/A / N/A	45,8 % / 48,7 %
UMTS pokritje prebival.	79,8 % / 79,8 %	N/A / N/A	85,4 % / 88,1 %

LEGENDA: prvi podatek povprečno v letu 2011, drugi podatek zadnji podatek v obdobju DCR = drop call ratio = delež zavrženih klicev; UMTS DCR – podatek za CS64.

Za zagotavljanje večjega zadovoljstva uporabnikov naših storitev tudi v odvisnih družbah na področju jugovzhodne Evrope bomo na ravni Skupine Telekom Slovenije v prihodnje poenotili tudi politiko odpiranja zapisov o okvari (angl. trouble ticket) in spremljanja časov odprave okvar.

2.12

Odgovornost do varovanja

Varnostni standardi in širjenje varnostne kulture med zaposlenimi v Skupini Telekom Slovenije omogočajo visoko raven korporativne varnosti. V tem okviru sistematično skrbimo za varnost premoženja družbe, poslovnih informacij in informacijskih tehnologij. Ob združitvi dveh največjih podjetij v skupini smo uspešno izpeljali tudi združitev področja dela, izvedli notranje kadrovske prestrukturiranje in z iskanjem notranjih virov začeli z optimizacijo procesov. Postopke racionalizacije bomo nadaljevali tudi v letu 2012 in naprej.

Izvajanje varnostne politike

V preteklem letu smo posodobili varnostno politiko, ki predstavlja okvir uspešnega zagotavljanja varnega delovnega okolja in varovanja premoženja družbe. Z aktivnim odzivanjem in ustreznim ukrepanjem na varnostne dogodke smo poskrbeli za zaščito zaposlenih in premoženja, ter s preventivnim delovanjem preprečevali večje incidente, ki bi lahko vplivali na poslovanje družbe.

Varovanje objektov in sistemov

Skladno z načrtom smo nadaljevali z opremljanjem objektov in sistemskih prostorov s sistemi tehničnega varovanja. S sinergijami na različnih poslovnih področjih smo zvišali nivo varnosti. Hkrati smo z optimizacijo varnostnih procesov uspešno zmanjševali stroške.

Z usposabljanjem zaposlenih smo pozitivno vplivali na preventivno delovanje in zmanjševanje varnostnih tveganj ter omogočili dvig varnostne kulture.

Varnost informacij in informacijskih tehnologij

Na področju varnosti informacij in informacijskih tehnologij smo se zaradi združitve družb usmerili v poenotenje procesov in nadaljevali z izvajanjem aktivnosti na področjih:

- evidentiranja novih kritičnih poslovnih procesov,
- analize vplivov na poslovne procese,
- ocene tveganj po poslovnih procesih in
- zagotavljanja neprekinjenega poslovanja.

Izboljševali smo interne postopke pri ravnanju z osebnimi podatki, s podatki o prometu, s poslovnimi skrivnostmi in z drugimi informacijami, skladno z veljavno zakonodajo in varnostno politiko družbe. Pri izvajanju aktivnosti pri poenotenju procesov smo upoštevali najboljše prakse iz obeh družb, prav tako smo sledili standardom s področja upravljanja varovanja informacij.

Procesi zagotavljanja informacijske varnosti so potekali tudi v odvisnih družbah. V družbi Primo so na primer izvedli pripravljalne aktivnosti za procesno ureditev ključnih segmentov informacijske varnosti.

2.13

Vsebinsko kazalo po smernicah poročanja GRI G3.1

Kazalo po GRI G3.1

Stopnja poročanja B +		Zunanja preveritev	
Razkritja	Vsebina po GRI G3	Obseg poročanja	Razlogi za opustitev/pojasnila
STANDARDNA RAZKRITJA 1. DEL: O organizaciji			
1	Strategija in analiza		
1.1	Izjava predsednika uprave o pomenu trajnostnega razvoja za organizacijo in strategija.	13 - 15	
1.2	Opis ključnih vplivov, tveganj in priložnosti.	13 - 15, 17 - 20, 42 - 51	
2	Predstavitev organizacije		
2.1 - 2.10	Ime, blagovne znamke, sedež, organiziranost, lastniška struktura, trgi, ključni podatki, pomembnejše spremembe glede sestave in lastništva, priznanja in nagrade.	1, 8 - 11, 20 - 23, 37 - 39, 65 - 68	
3	Parametri poročanja		
3.1 - 3.8	Podatki o poročilu, namen poročanja in omejitve.	12 - 13	
3.9	Tehnike pridobivanja podatkov in osnove za izračune.	82, 83, 90, 92, 93	
3.10-3.11	Razlaga učinkov sprememb podatkov iz preteklih poročil in razlogi zanje, pomembnejše spremembe glede na predhodno obdobje poročanja.	11 - 12	
3.12	GRI vsebinsko kazalo.	104	
3.13	Politika in praksa zagotavljanja zunanje preveritve poročila.	105	
4	Upravljanje in zaveze organizacije ter vključevanje deležnikov		
4.1 - 4.4	Upravljalvska struktura, mehanizmi za posredovanje priporočil in pobud malih delničarjev nadzornemu svetu in zaposlenih svetu delavcev ter njihovim predstavnikom v nadzornem svetu.	25 - 36	
4.5 - 4.7	Prejemki v povezavi z uspešnostjo poslovanja, preprečevanje nasprotja interesov, strokovne kompetence, interni kodeksi ravnanja.	23 - 27, 27 - 30, 152,153, 200 - 202	
4.8 - 4.11	Nadzor vodenja družbe z ekonomskega, okoljskega in družbenega vidika poslovanja, samoocena dela nadzornega sveta, načelo previdnosti, interni kodeksi ravnanja.	12, 17 - 20, 24, 25, 33 - 36	
4.12 - 4.13	Zaveze zunanjim pobudam, podpora zunanjim iniciativam, članstvo v združenjih.	12, 74, 89	
4.14 - 4.15	Vključevanje deležnikov, kriteriji za izbor deležnikov, s katerimi je vzpostavljeno sodelovanje.	12	
4.16 - 4.17	Pristopi k vključevanju deležnikov in pogostost sodelovanja ter ključne teme in pomisleki, ki so se v pojavili v procesu sodelovanja z deležniki.	26, 41, 87, 73 - 75	

Stopnja poročanja B +			Zunanja preveritev	
Razkritja	Vsebina po GRI G3	Obseg poročanja	Stran	Razlogi za opustitev/pojasnila
STANDARDNA RAZKRITJA 3. DEL: Kazalniki uspešnosti				
KAZALNIKI EKONOMSKEGA UČINKA				
Razkritja o upravljaljskem pristopu	Ekonomski vidiki uspešnosti, prisotnost na trgu	v celoti	17 - 20	
Ekonomski vidiki uspešnosti				
EC1	Neposredno ustvarjena in distribuirana ekonomska vrednost, prihodki, stroški dela in druga nadomestila zaposlenim, donacije in druga vlaganja v skupnost, izplačila delničarjem.	v celoti	6, 41, 53 - 57, 90 - 92, 134, 181	
EC3	Obveznosti iz pokojninskega načrta.	v celoti	82, 86	
OKOLJSKI KAZALNIKI				
Razkritja o upravljaljskem pristopu	Energija, biodiverzitet, emisije, odplake in odpadki, proizvodi in storitve, skladnost s predpisi, transport.	v celoti	92	
Energija				
EN3	Neposredna poraba energije iz primarnih virov (goriva).		94, 97, 98	Način zbiranja podatkov ne omogoča ločevanja na energijo iz neobnovljivih in obnovljivih virov.
EN4	Posredna poraba energije iz primarnih virov (el.energija).	delno	96, 97	
EN5	Energetski prihranki zaradi izboljšane energetske učinkovitosti.	v celoti	93, 94	
EN7	Pobude za zmanjšanje posredne porabe energije in doseženo zmanjšanje.	v celoti	94	
Biodiverzitet				
EN11	Lokacija in velikost zemljišča, ki ga podjetje upravlja in se nahaja na zaščitenih naravovarstvenih območjih.	v celoti	100	
EN14	Strategije, aktualne dejavnosti in prihodnji načrti za upravljanje vplivov na biodiverzitet.	v celoti	100	
EN15	Število vrst z rdečega seznama IUCN in nacionalnega seznama zaščitenih vrst, ki živijo na območjih vpliva dejavnosti podjetja.	v celoti	100	
Emisije, odplake in odpadki				
EN16	Skupna količina posrednih in neposrednih emisij toplogrednih plinov.	delno	96, 97	Imamo parcialne ocene, celovitih meritev pa še nismo izvajali.
EN18	Pobude za zmanjševanje emisij toplogrednih plinov in dosežena zmanjšanja.	delno	93-95	Kvantitativnih meritev še nismo izvajali.
EN22	Celotna količina odpadkov po vrsti odpadkov in načinu odstranjevanja.	delno	93, 94, 98	Niso vključeni kvantitativni podatki o načinih odstranjevanja.
Proizvodi in storitve				
EN26	Pobude za zmanjšanje okoljskih vplivov proizvodov in storitev.	v celoti	78, 93 - 95	
Skladnost s predpisi				
EN28	Spoštovanje predpisov.	v celoti	92	
Transport				
EN29	Pomembnejši vplivi na okolje zaradi prevozov v okviru dejavnosti.	delno	94, 97, 98	Celovitih meritev emisij v zrak še nismo izvajali.

Stopnja poročanja B +			Zunanja preveritev	
Razkritja	Vsebina po GRI G3	Obseg poročanja	Stran	Razlogi za opustitev/pojasnila
STANDARDNA RAZKRITJA 3. DEL: Kazalniki uspešnosti				
KAZALNIKI DELOVNIH ODNOSOV IN DOSTOJNEGA DELA				
Razkritja o upravljavskem pristopu	Zaposlovanje, odnosi med delavci in vodstvom, varstvo in zdravje pri delu, izobraževanje.		82	
	Zaposlovanje			
LA1	Število zaposlenih po načinu zaposlitve, pogodbi in regiji (po spolu).	v celoti	82	
LA2	Število in delež novih zaposlenih ter fluktuacija.	delno	82, 84	Podatkov ne prikazujemo po starostnih skupinah in po spolu.
LA15	Vrnitev na delo in stopnja zadržanja zaposlenih po koriščenju starševskega dopusta (po spolu).	v celoti	89	
	Odnosi med delavci in vodstvom			
LA4	Delež zaposlenih po kolektivni pogodbi.	v celoti	82	
	Varstvo in zdravje pri delu			
LA7	Stopnja poškodb pri delu, poklicnih obolenj in izgubljenih dni; absentizem.	Delno	88, 89	Poročanje se nanaša na število primerov.
	Izobraževanje			
LA10	Povprečno število ur izobraževanja po zaposlenem, po spolu in po kategorijah zaposlenih.	v celoti	84, 85	Vzrok za izobraževanje je zgolj potreba glede na delovno mesto, zato podatkov ne prikazujemo po spolu in kategorijah zaposlenih.
LA 11	Programi za usposabljanje in vseživljenjsko učenje.	v celoti	82, 84, 85	
LA 12	Delež zaposlenih, ki so vključeni v redne preglede uspešnosti in razvoja poklicne kariere po spolu.	v celoti	87	
	SOCIALNI KAZALNIKI: Človekove pravice			
HR4	Število primerov diskriminacije in ukrepi za njeno odpravo.	v celoti	82	
	SOCIALNI KAZALNIKI: Družba			
S07	Varstvo konkurence.	v celoti	62	
S010	Preventiva in ukrepi za omejevanje pri dejavnostih s pomembnejšimi potencialnimi ali obstoječimi negativnimi vplivi na lokalno skupnost.	v celoti	12, 74, 102	
	SOCIALNI KAZALNIKI: Odgovornost za proizvode			
PR5	Praksa ugotavljanja zadovoljstva uporabnikov.	v celoti	73	
	SEKTORSKI KAZALNIKI [telekomunikacije]			
PA2	Politike in prakse za premagovanje ovir pri dostopu in uporabi telekomunikacijskih produktov	v celoti	73	
PA4	Kvantitativna raven razpoložljivosti telekomunikacijskih produktov in storitev na območjih	v celoti	63, 64, 102	

2.14

Izjava neodvisnega revizorja o Trajnostnem poročilu

Izjava o preverjanju trajnostnega poročila

Namen in obseg preveritve

Na zahtevo družbe Telekom Slovenije, d. d., Cigaletova 15, 1000 Ljubljana, Slovenija smo na osnovi smernic za trajnostno poročanje (Sustainability Reporting Guidelines) GRI verzija 3.1, 2011 opravili neodvisno preverjanje trajnostnega poročila družbe in Skupine Telekom Slovenije za leto 2011, ki je integrirano v Letno poročilo Skupine Telekom Slovenije in družbe Telekom Slovenije, d. d. Pobudo za preveritev poročila je družba dala prostovoljno. Preverjali smo, ali so dejstva in podatki, navedeni v poročilu, verodostojni in odražajo dejansko stanje na področju trajnostnega razvoja družbe in skupine.

Omejitve

Družba Telekom Slovenije, d. d., je trajnostno poročilo v skladu s priporočili preveritve poročila za leto 2010 v celoti integrirala v ustrezne vsebine Letnega poročila Skupine Telekom Slovenije in družbe Telekom Slovenije, d. d., za leto 2011. Ob tem je družba upoštevala tudi priporočilo, da skladno z ravni uveljavljenosti sistema vodenja in poročanja o trajnostnem razvoju v trajnostno poročanje vključi vse družbe skupine. Zahteve smernic GRI za obvezna razkritja in druge informacije o strategiji in analizah na področju trajnostnega razvoja so vključene predvsem v poglavje 1 Uvod, razkritja o menedžerskih pristopih in kazalnikih uspešnosti pa v ustrezne vsebine poglavja 2 poslovnega poročila, predvsem 2.1 Finančni rezultati Skupine Telekom Slovenije in 2.7 Finančni rezultati družb Skupine Telekom Slovenije, 2.8 Odgovornost do zaposlenih, 2.9 Odgovornost do družbenega okolja in 2.10 Odgovornost do naravnega okolja.

Metodologija preveritve

Preverjanje je zajemalo pregled trajnostnega poročila v letnem poročilu družbe in skupine, razgovor z odgovornimi predstavniki družbe ter preverjanje dokumentacije, navedb v poročilu in delovanja sistema vodenja v praksi na sedežu družbe. Podatkov v revidirani bilanci stanja nismo ponovno preverjali.

Odgovornost

Vodstvo družbe Telekom Slovenije, d. d. in Skupine Telekom Slovenije je odgovorno za informacije, predstavljene v poročilu in določanje meril za ocenjevanje. Odgovorno je tudi za zbiranje, razvrščanje in overjanje podatkov ter poročanje. SIQ in njegovi predstavniki niso sodelovali pri obdelavi in prikazu podatkov v poročilu. Predstavniki SIQ so odgovorni za neodvisno preverjanje skladnosti poročila s smernicami GRI in dejanskim stanjem ter za pripravo mnenja o trajnostnem poročilu.

Neodvisnost

SIQ je strokovna, neodvisna in nepristranska institucija, ki nudi celovite rešitve s področja preskušanja in certificiranja proizvodov, ocenjevanja sistemov vodenja, meroslovja in izobraževanja. Mednarodno veljavnost in visoko strokovno raven našega dela potrjujejo tudi številne akreditacije in članstva v mednarodnih certifikacijskih shemah in združenjih. Preveritelja, ki sta izvedla preverjanje, sta registrirana presojevalca za sisteme vodenja kakovosti, ravnanja z okoljem oziroma EMAS ter varnosti in zdravja pri delu.

Ugotovitve

Preveritelji sta skrbno preverila upoštevanje smernic in načel poročanja ter obvezna razkritja smernic GRI za izbrano raven B+. Trajnostni razvoj je v Strateškem poslovnem načrtu Skupine Telekom Slovenije do leta 2015, sprejetem v začetku leta 2011, opredeljen kot ena od štirih funkcionalnih strategij. Strateške cilje, strateške smernice poslovnih področij in funkcionalne strategije družba in skupina uresničuje skozi vrsto strateških projektov. Med projekti velja s trajnostnega vidika v lanskem letu omeniti vsaj uspešno izvedbo združitve Mobitela in Telekom Slovenije (projekt Orion), prestrukturiranje poslovanja v Makedoniji in na Kosovu ter prenovo poslovnih procesov. Družba je v poročilo vključila skupaj devetindvajset kazalnikov, od tega dva kazalnika ekonomske uspešnosti, trinajst okoljskih kazalnikov, en kazalnik s področja človekovih pravic, osem kazalnikov s področja delovnih odnosov in dostojnega dela, dva kazalnika s področja družbe, en kazalnik s področja odgovornosti za proizvode ter dva kazalnika iz sektorskih smernic za telekomunikacije. Razkriti menedžerski pristopi in rezultati kazalnikov uspešnosti potrjujejo trajnostno naravnost vodenja družbe in skupine. Na podlagi ugotovitev izjavljamo, da so dejstva in podatki, navedeni v trajnostnem poročilu, verodostojni in odražajo dejansko stanje sistemov vodenja in trajnostnega delovanja Telekom Slovenije, d. d. in Skupine Telekom Slovenije. Trajnostno poročilo kot integralni del Letnega poročila Skupine Telekom Slovenije in družbe Telekom Slovenije, d. d. za leto 2011 ustreza zahtevam smernic trajnostnega poročanja GRI verzija 3.1, 2011, raven B+.

Vodstvo družbe Telekom Slovenije, d. d., z odločitvijo o zunanjem neodvisnem preverjanju trajnostnega poročila v Sloveniji in v državah, v katerih je skupina prisotna, širi zavedanje o pomenu trajnostnega razvoja in prispeva k uveljavljanju mednarodno primerljivih dobrih praks na področju preverjanja poročanja o trajnostnem razvoju.

Priporočila

Med preverjanjem smo prepoznali nekaj priložnosti za izboljšave delovanja in poročanja na področju trajnostnega razvoja. Posebej izpostavljamo priporočila za večje vključevanje deležnikov v pripravo trajnostnega poročila ter mednarodne primerjave znotraj Evropskega združenja telekomunikacijskih operaterjev ETNO.

Za in v imenu SIQ
Ana Pribaković Borštnik
Ocenjevanje sistemov vodenja

Ljubljana, 16.4.2012

Rajko Novak

3. RAČUNOVODSKO POROČILO

Skupine Telekom Slovenije
in družbe Telekom Slovenije, d. d.
za leto 2011

3.1

Uvodna pojasnila

Računovodsko poročilo poleg uvodnih pojasnil sestavljata dve večji poglavji, in sicer:

- Računovodsko poročilo Skupine Telekom Slovenije in
- Računovodsko poročilo družbe Telekom Slovenije, d. d.

Računovodsko poročilo Skupine Telekom Slovenije in Telekoma Slovenije, d. d., je pripravljeno v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU [v nadaljevanju MSRP].

Revizijska družba Ernst & Young, Revizija in poslovno svetovanje, d. o. o., je revidirala oba sklopa računovodskih poročil in za vsakega od njiju izdala ločeno mnenje, ki je priloženo k vsakemu od poročil.

3.2

Računovodsko poročilo Skupine Telekom Slovenije

3.2.1

Računovodski izkazi Skupine Telekom Slovenije

Uskupinjeni izkaz poslovnega izida za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2011

v tisoč EUR	Pojasnilo	2011	2010
Čisti prihodki od prodaje	3	815.085	839.337
Drugi prihodki od poslovanja	4	9.422	6.211
Delež v rezultatu poslovanja skupnih podvigov		4.964	4.527
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala		-50.358	-46.741
Stroški materiala		-16.715	-16.761
Stroški storitev	5	-323.815	-333.614
Stroški dela	6	-150.160	-162.523
Amortizacija	12, 13, 17	-192.366	-214.454
Drugi odhodki poslovanja	7	-32.807	-254.464
Skupaj odhodki poslovanja		-766.221	-1.028.557
Dobiček iz poslovanja		63.250	-178.482
Finančni prihodki	8	10.074	4.267
Finančni odhodki	9	-24.506	-28.174
Dobiček pred obdavčitvijo		48.818	-202.389
Davek iz dobička	10	-14.807	-7.928
Čisti dobiček poslovnega leta		34.011	-210.317
Dobiček na delnico - osnovni in popravljeni v EUR	11	5,23	-32,33

Pojasnila so sestavni del uskupinjenih računovodskih izkazov.

Uskupinjeni izkaz vseobsegajočega poslovnega izida za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2011

v tisoč EUR	Pojasnilo	2011	2010
Čisti dobiček obdobja		34.011	-210.317
Prevrednotenje finančnih naložb, namenjenih prodaji		-2.182	-766
Odloženi davek	10	436	153
Prerazvrstitev prevrednotenja finančnih naložb, namenjenih prodaji v poslovni izid		0	545
Odloženi davek od prerazvrstitve prevrednotenja finančnih naložb, namenjenih prodaji v poslovni izid	10	0	-109
Prevrednotenje finančnih naložb, namenjenih prodaji v neto znesku		-1.746	-177
Sprememba poštene vrednosti finančnih inštrumentov za varovanje pred tveganjem		0	-81
Odloženi davek	10	0	16
Prerazvrstitev sprememba poštene vrednosti finančnih inštrumentov za varovanje pred tveganjem		0	1.055
Odloženi davek	10	0	-211
Sprememba poštene vrednosti finančnih inštrumentov za varovanje pred tveganjem v neto znesku		0	779
Sprememba prevrednotovalnih rezerv iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev		0	39.627
Odloženi davek od spremembe prevrednotovalnih rezerv iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev	10	0	-7.925
Sprememba prevrednotovalnih rezerv iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev v neto znesku		0	31.702
Prevedbene rezerve		-2.321	3.178
Drugi vseobsegajoči poslovni izid		-4.067	35.482
Celotni vseobsegajoči poslovni izid		29.944	-174.835

Pojasnila so sestavni del uskupinjenih računovodskih izkazov.

Uskupinjena bilanca stanja na dan 31. 12. 2011

v tisoč EUR	Pojasnilo	2011	2010
SREDSTVA			
Neopredmetena sredstva	12	157.418	162.867
Opredmetena osnovna sredstva	13	994.438	1.108.408
Naložbe v skupne podvige	14	42.225	41.023
Druge finančne naložbe	15	9.837	12.350
Ostala dolgoročna sredstva	16	27.324	24.725
Naložbene nepremičnine	17	6.463	6.413
Odložene terjatve za davek	18	22.561	18.681
Skupaj dolgoročna sredstva		1.260.266	1.374.467
Sredstva za odtujitev	19	4.485	5.688
Zaloge	20	22.787	20.955
Poslovne in druge terjatve	21	202.268	196.724
Terjatve za davek iz dobička		2.659	276
Kratkoročne finančne naložbe	22	21.584	13.392
Denar in denarni ustrezniki	23	61.265	46.726
Skupaj kratkoročna sredstva		315.048	283.761
Skupaj sredstva		1.575.314	1.658.228

Pojasnila so sestavni del uskupinjenih računovodskih izkazov.

Uskupinjena bilanca stanja na dan 31. 12. 2011

v tisoč EUR	Pojasnilo	2011	2010
KAPITAL IN OBVEZNOSTI			
Vpoklicani kapital	24	272.721	272.721
Lastne delnice	24	-3.671	-3.671
Rezerve	24	370.589	357.620
Zadržani čisti poslovni izid	24	103.699	102.287
Prevrednotovalne rezerve za opredmetena osnovna sredstva	24	73.846	76.513
Prevrednotovalne rezerve za finančne inštrumente	24	187	2.117
Prevedbene rezerve	24	-2.096	225
Skupaj kapital in rezerve		815.275	807.812
Dolgoročno odloženi prihodki	25	8.579	9.549
Rezervacije	26	45.619	37.814
Dolgoročne poslovne obveznosti		286	31
Prejeta dolgoročna posojila in krediti	27	127.896	131.224
Druge dolgoročne finančne obveznosti	28	308.484	312.221
Odložene obveznosti za davek	18	9.785	9.621
Skupaj dolgoročne obveznosti		500.649	500.460
Poslovne in druge obveznosti	29	155.692	153.317
Obveznost za davek iz dobička		35	5.590
Prejeta kratkoročna posojila in krediti	27	35.580	125.451
Druge kratkoročne finančne obveznosti	30	16.508	17.042
Kratkoročno odloženi prihodki	31	24.010	22.913
Vnaprej vračunani stroški in odhodki		27.565	25.643
Skupaj kratkoročne obveznosti		259.390	349.956
Skupaj obveznosti		760.039	850.416
Skupaj kapital in obveznosti		1.575.314	1.658.228

Pojasnila so sestavni del uskupinjenih računovodskih izkazov.

Uskupinjen izkaz gibanja kapitala za leto, ki se je končalo 31. 12. 2011

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Lastne delnice	Rezerve	Zadržani čisti poslovni izid	Prevrednotovalne rezerve za opredmetena osnovna sredstva	Prevrednotenje finančnih naložb, namenjenih prodaji v neto znesku	Sprememba poštene vrednosti finančnih instrumentov za varovanje pred tveganji v neto znesku	Prevedbena rezerva	Skupaj kapital
Stanje 1. 1. 2011	272.721	-3.671	357.620	102.287	76.513	2.117	0	225	807.812
Čisti poslovni izid obdobja				34.011					34.011
Drugi vseobsegajoči poslovni izid obdobja						-1.746		-2.321	-4.067
Vseobsegajoči poslovni izid obdobja skupaj	0	0	0	34.011	0	-1.746	0	-2.321	29.944
Prenos v zadržani čisti poslovni izid in rezerve			1.771	1.149	-2.736	-184			0
Prenos na rezerve po sklepu uprave			11.196	-11.196					0
Izplačilo dividend				-22.336					-22.336
Drugo			2	-216	69				-145
Stanje 31. 12. 2011	272.721	-3.671	370.589	103.699	73.846	187	0	-2.096	815.275

Pojasnila so sestavni del uskupinjenih računovodskih izkazov.

Uskupinjen izkaz gibanja kapitala za leto, ki se je končalo 31.12.2010

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Lastne delnice	Rezerve	Zadržani čisti poslovni izid	Prevrednotovalne rezerve za opredmetena osnovna sredstva	Prevrednotenje finančnih naložb, namenjenih prodaji v neto znesku	Sprememba poštene vrednosti finančnih instrumentov za varovanje pred tveganji v neto znesku	Prevedbena rezerva	Skupaj kapital
Stanje 1. 1. 2010	272.721	-3.671	573.531	111.433	48.998	2.294	-779	-2.961	1.001.566
Čisti poslovni izid obdobja				-210.317					-210.317
Drugi vseobsegajoči poslovni izid obdobja					31.702	-177	779	3.178	35.482
Čisti poslovni izid obdobja	0	0	0	-210.317	31.702	-177	779	3.178	-174.835
Prenos v zadržani čisti poslovni izid in rezerve			1.430	2.760	-4.190				0
Prenos v rezerve			-367	367					0
Prenos iz drugih rezerv po sklepu uprave			-216.976	216.976					0
Izplačilo dividend				-19.716					-19.716
Drugo			2	784	3			8	797
Stanje 31. 12. 2010	272.721	-3.671	357.620	102.287	76.513	2.117	0	225	807.812

Pojasnila so sestavni del uskupinjenih računovodskih izkazov.

Uskupinjeni izkaz denarnih tokov za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2011

v tisoč EUR	Opomba	2011	2010
Denarni tokovi pri poslovanju			
Čisti dobiček pred obdavčitvijo		48.818	-202.389
Prilagoditve za:			
Amortizacijo neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev	12, 13, 17	192.366	214.513
Slabitve in odpisi opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev		3.930	212.640
Dobiček/izguba pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev		-1.318	-1.702
Finančni prihodki	8	-10.074	-4.267
Finančni odhodki	9	24.506	28.174
Spremembo sredstev za odtujitev	19	1.203	-4.532
Spremembo poslovnih in drugih terjatev	21	-5.544	7.772
Spremembo drugih dolgoročnih sredstev		-2.733	1.272
Spremembo zalog	20	-1.832	4.043
Spremembo rezervacij	26	7.805	7.285
Spremembo dolgoročno in kratkoročno odloženih prihodkov	25, 31	127	4.696
Spremembo vnaprej vračunanih stroškov in odhodkov		1.922	362
Spremembo poslovnih in drugih obveznosti		5.678	-253
Plačani davek iz dobička		-23.201	-3.299
Čista denarna sredstva iz poslovanja		241.653	264.315
Denarni tokovi iz naložbenja			
Prejemki pri naložbenju		28.614	6.141
Prejemki od prodaje osnovnih sredstev		2.717	2.947
Prejete dividende		4.389	2.953
Prejete obresti		2.119	241
Odtujitev kratkoročnih finančnih naložb		19.389	0
Izdatki pri naložbenju		-119.910	-146.356
Nakup opredmetenih osnovnih sredstev		-78.718	-94.362
Nakup neopredmetenih dolgoročnih sredstev		-16.841	-19.213
Nakup finančnih naložb		-24.351	0
Naložbe v odvisne in pridružene družbe, zmanjšane za prevzeta denarna sredstva in odkupi manjšinskih deležev		0	-32.761
Finančne naložbe v obliki danih posojil		0	-20
Čista denarna sredstva, porabljena pri naložbenju		-91.296	-140.215
Denarni tokovi iz financiranja			
Prejemki pri financiranju		258	1.619
Vplačani kapital		120	0
Prejeta dolgoročna posojila		88	600
Prejeta kratkoročna posojila		50	1.019
Izdatki pri financiranju		-136.076	-100.203
Odplačila kratkoročnih posojil		-1.567	-17.741
Odplačila dolgoročnih posojil		-91.674	-38.100
Prodaja izvedenih finančnih instrumentov		0	-3.749
Plačane obresti		-20.741	-21.126
Izplačilo dividend		-22.094	-19.487
Čista denarna sredstva, porabljena pri financiranju		-135.818	-98.584
Čisto povečanje/zmanjšanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		14.539	25.516
Končno stanje denarnih sredstev	23	61.265	46.726
Začetno stanje denarnih sredstev	23	46.726	21.210

Pojasnila so sestavni del uskupinjenih računovodskih izkazov.

3.2.2

Pojasnila postavk skupinskih računovodskih izkazov in povzetek pomembnih računovodskih usmeritev Skupine Telekom Slovenije

1. Splošni podatki

Računovodski izkazi

Računovodski izkazi so uskupinjeni računovodski izkazi Skupine Telekom Slovenije [v nadaljevanju skupina] za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2011.

V skladu z določbami 54. člena Zakona o gospodarskih družbah, mora skupina sestaviti in objaviti letno poročilo in s tem letne uskupinjene računovodske izkaze v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja [v nadaljevanju MSRP], saj so delnice matične družbe uvrščene na Ljubljansko borzo vrednostnih papirjev.

Računovodske izkaze je odobrila uprava dne 27. marca 2012.

Skupino Telekom Slovenije sestavljajo matična družba Telekom Slovenije, d. d., in naslednje odvisne družbe oziroma skupine:

- GVO, d. o. o. [100 %],
- Skupina TSmedia [100 %],
- AVTENTA.SI, d. o. o. [100 %],
- SOLINE d. o. o. [100 %],
- Skupina IPKO, Kosovo [93,11 %],
- ANEKS d. o. o. Banja Luka, BIH – Republika Srbska [70 %],
- PRIMO Communications, Sh.p.k, Tirana, Albanija [75 %],
- SIOL d. o. o., Hrvaška [100 %],
- Skupina SIOL B.V., Nizozemska [100 %], ki poleg matične družbe SIOL, B.V. v likvidaciji vključuje še hčerinsko družbo ONE DDO Skopje, Makedonija, katere [46,01 %] lastnica je,
- ONE DDO Skopje, Makedonija [53,99 %],
- DIGI PLUS MULTIMEDIA DDOEL, Skopje, Makedonija [100 %],
- SIOL d. o. o. Sarajevo, Bosna in Hercegovina [100 %] in
- SIOL d. o. o. Podgorica, Črna gora [100 %].

Skupino TSmedia sestavljajo matična družba TSmedia, medijske vsebine in storitve, d. o. o., ki ima 100 % delež v odvisnih družbah POGODAK TRAŽILICA, d. o. o., u likvidaciji na Hrvaškem in POGODAK DDO BEOGRAD – u likvidaciji v Srbiji.

Dne 22. 6. 2011 je tedanja družba Najdi, informacijske storitve, d. o. o., prodala 50,1 % delež v odvisni družbi MEGANET, d. o. o., Slovenija. Dne 1. 4. 2011 je bila v sodni register vpisana priponitev družbe Planet 9, d. o. o., k družbi Najdi, informacijske storitve, d. o. o. Družba se je 20. 9. 2011 preimenovala v TSmedia, medijske vsebine in storitve, d. o. o., oz. skrajšano TSmedia, d. o. o.

V skupini IPKO ima matična družba IPKO Telecommunications LLC, 100 % lastništvo v družbi N.B. »Media Works«, Sh.p.k, Kosovo, IpkoNet Albania, d. o. o., ter skupni podvig v družbi DSN, d. o. o. Lastniški delež Telekoma Slovenije, d. d., je 93,11 %, za preostali delež pa obstaja nakupna opcija matične družbe oziroma prodajna opcija manjšinskih lastnikov.

V skupini SIOL B.V. ima matična družba SIOL B.V. v likvidaciji 46,01 % lastništvo v družbi ONE DDO Skopje. Preostali del 53,99 % pa je v lasti družbe Telekom Slovenije, d. d.

Dne 30. 9. 2011 je bila v Makedoniji v sodni register vpisana priponitev družb ONE TO ONE AD Skopje in ON.NET DDO Skopje k družbi ONE DDO Skopje. S tem dnem sta bili obe družbi izbrisani iz sodnega registra v Makedoniji, družba ONE DDO Skopje pa je njen univerzalni pravni naslednik.

Telekom Slovenije, d. d., je za namen izgradnje regionalnega optičnega omrežja preko Črne gore ustanovil družbo SIOL d. o. o. Podgorica v Črni gori. Družba je bila vpisana v sodni register dne 20. 7. 2011.

Za namen izgradnje regionalnega optičnega omrežja od Sarajeva do Črne gore je Telekom Slovenije, d. d., ustanovil družbo SIOL d. o. o. Sarajevo. Družba je bila vpisana v sodni register 19. 8. 2011.

Telekom Slovenije, d. d., ima 100 % ekonomsko lastništvo v družbah PRIMO Communications Sh. p. k., IPKO Telecommunications LLC in ANEKS d. o. o. Banja Luka zaradi pridobljenih nakupnih opcij in podelitve prodajnih opcij manjšinskim delničarjem.

Naložbo v skupni podvig predstavljata 50 % delež v družbi Gibtelecom Limited in 50 % delež v družbi M-Pay, d. o. o., Maribor. Obe družbi sta v uskupinjene izkaze vključeni po kapitalski metodi.

Splošno o matični družbi

Telekom Slovenije, d. d., je delniška družba s sedežem na Cigaletovi 15, Ljubljana, Slovenija, ustanovljena in delujoča v Sloveniji. Delnice matične družbe so uvrščene v redno kotacijo Ljubljanske borze vrednostnih papirjev.

Na dan 31. 12. 2011 ima Republika Slovenija 4.087.569 delnic oziroma 62,54 % delež v družbi Telekom Slovenije, d. d.

Glavne aktivnosti

Telekom Slovenije je lastnik večine telekomunikacijskih kapacitet na področju Slovenije. Družba je vodilni ponudnik telekomunikacijskih storitev v notranjem in mednarodnem prometu na področju fiksne in mobilne telefonije, širokopasovnih storitev v notranjem prometu ter drugih telekomunikacijskih storitev in prodaje pretežno telekomunikacijskega trgovskega blaga.

Osnovna dejavnost družbe Soline je tradicionalna pridelava soli ter ohranjanje in upravljanje krajinskega parka.

Družba GVO izvaja gradbena in vzdrževalna dela na telekomunikacijskem kabelskem omrežju predvsem za družbo Telekom Slovenije.

V skupini TSmedia je družba TSmedia izdajatelj telefonskega imenika in zagotavlja službo posredovanja informacij, skrbi za urejanje poslovnih baz, je pa tudi ponudnik multimedijskih in internetnih vsebin in storitev v Sloveniji.

Avtenta.si je sistemski integrator poslovnih komunikacij.

Družba Ipko na Kosovu opravlja telekomunikacijske storitve.

Skupina Telekom Slovenije je ponudnik internetnih storitev tudi prek svoje odvisne družbe Aneks v Bosni in Hercegovini.

Družba Primo opravlja storitve interneta, ukvarja pa se tudi s fiksno telefonijo.

Družba One iz Skopja v Makedoniji je ponudnik integriranih telekomunikacijskih storitev z močnim telekomunikacijskim omrežjem in razširjeno prodajno mrežo.

Digi Plus Multimedia v Makedoniji trži storitve digitalne televizije.

Družba Gibtelecom Limited je ponudnik telekomunikacijskih storitev v Gibraltarju.

Glavna dejavnost družbe M-Pay je obdelava mobilnih plačil, družba je razširila svojo dejavnost na celovito ponudbo inovativnih elektronskih plačilnih kanalov v zvezi s plačilnim instrumentom Moneta.

Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev

Pomembne računovodske usmeritve, uporabljene pri sestavi uskupinjenih računovodskih izkazov Skupine Telekom Slovenije, so predstavljene v nadaljevanju.

a. Izjava o skladnosti

Priloženi uskupinjeni računovodski izkazi Skupine Telekom Slovenije so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja [MSRP], ki jih je sprejel Svet za mednarodne računovodske standarde [IASB], ter s pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja [OPMSRP].

Z dnem uvrstitve na borzo je skupina dolžna sestaviti skupinske računovodske izkaze v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja [MSRP], ki jih je sprejela EU [Regulativa [EC] št. 1606/2002].

Na dan bilance stanja, glede na proces potrjevanja standardov v EU, ni razlik v računovodskih usmeritvah Skupine Telekom Slovenije med uporabljenimi Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja [MSRP] ter Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja [MSRP], ki jih je sprejela EU.

b. Osnove za izdelavo računovodskih izkazov

Pripravljeni so na podlagi izvirnih vrednosti, razen sredstev, namenjenih za prodajo, in izvedenih finančnih instrumentov, ki so vrednoteni po pošteni vrednosti, ter posameznih vrst opredmetenih osnovnih sredstev, ki so bila prevrednotena na pošteno vrednost v skladu z MRS 16 [glej računovodsko usmeritev pod točko j. Opredmetena osnovna sredstva].

Uporabljene računovodske usmeritve in metode izračunavanja so enake kot pri zadnjem letnem poročanju.

Upoštevanje novih standardov in pojasnil ni vplivalo na finančni položaj in poslovanje Skupine Telekom Slovenije v obravnavanem obdobju.

Novo sprejeti standardi in pojasnila

Računovodske usmeritve, uporabljene pri pripravi skupinskih računovodskih izkazov, so enake kot pri pripravi skupinskih računovodskih izkazov za poslovno leto, končano na 31. 12. 2010, z izjemo novo sprejetih ali spremenjenih standardov in pojasnil, ki so stopili v veljavo s 1. 1. 2011 in so navedeni v nadaljevanju.

MRS 24 – Razkritja povezanih oseb.

Sprememba MRS 24 natančneje določa in poenostavlja opredelitev povezane osebe. Prav tako se zmanjšuje obseg razkritij transakcij družbe v državni lasti z državo in ostalimi družbami v državni lasti. Sprememba nima vpliva na računovodske izkaze skupine.

MRS 32 – Finančni instrumenti: Predstavljanje – Pojasnilo glede pravic za nakup delnic.

Definicija finančne obveznosti je bila spremenjena tako, da se pravice za nakup delnic razvrsti kot lastniški instrument, če so pravice dodeljene v sorazmernem deležu vsem obstoječim lastnikom enakega razreda neizvedenih lastniških instrumentov družbe in če so dodeljene za nakup fiksnega števila lastnih lastniških instrumentov družbe za fiksno ceno v katerikoli valuti. Sprememba velja za obdobja z začetkom 1. 2. 2010 ali kasneje. Sprememba nima vpliva na računovodske izkaze skupine.

Dopolnilo k OPMSRP 14 – Predplačila na podlagi zahteve glede minimalnega financiranja.

Dopolnilo k OPMSRP 14 velja za obdobja z začetkom 1. 1. 2011 z uporabo za nazaj. Dopolnilo vsebuje navodilo za oceno iztržljive vrednosti čistih sredstev pokojnin. Dopolnilo omogoča družbam, da predplačilo na podlagi zahteve glede minimalnega financiranja obravnavajo kot sredstvo. Sprememba nima vpliva na računovodske izkaze skupine.

OPMSRP 19 –Ukinitev finančnih obveznosti s kapitalskimi instrumenti.

Velja za obdobja z začetkom po 1. 7. 2010. Pojasnilo podrobneje pojasnjuje, da se kapitalski instrumenti, ki jih podjetje izda upniku v zamenjavo za finančne obveznosti, obravnavajo kot plačilo obveznosti. Pri tem so kapitalski instrumenti izmerjeni po pošteni vrednosti. Če poštene vrednosti kapitalskih instrumentov ni mogoče zanesljivo izmeriti, se le-ti izmerijo po pošteni vrednosti ukinjene obveznosti. Vse dobičke in izgube skupina pripozna nemudoma v izkazu poslovnega izida. Pojasnilo ne vpliva na računovodske izkaze skupine. Sprememba nima vpliva na računovodske izkaze skupine.

Izboljšave/Dopolnila MSRP

Izboljšave in dopolnila, objavljena maja 2010, ki jih je sprejela Evropska unija (EU).

Maja 2010 je Upravni odbor za mednarodne računovodske standarde (IASB) objavil izboljšave MSRP in izdal sklop **dopolnil in sprememb k tem standardom**. Te spremembe so začele veljati za obdobja 1. 7. 2010 ali 1. 1. 2011.

MSRP 3 – Poslovne združitve.

Možnosti merjenja neobvladujočega deleža so spremenjene. Samo sestavine neobvladujočega deleža, ki predstavljajo sedanje lastništvo, ki daje lastniku pravico do sorazmerne udeležbe v čistih sredstvih družbe v primeru likvidacije, se izmerijo ali po pošteni vrednosti ali po sedanjem proporcionalnem deležu lastniškega instrumenta v opredeljenih čistih sredstvih prevzemne družbe. Vse ostale sestavine se izmerijo na datum prevzema po pošteni vrednosti. Spremembe so začele veljati za obdobja z začetkom 1. 7. 2010 ali kasneje.

Druga izboljšava se nanaša na pojasnilo, da se pogojna obveznost, nastala iz poslovne združitve pred sprejetjem MSRP 3R [kot je bil spremenjen v letu 2008], računovodsko evidentira v skladu z MSRP 3, sprejetim v letu 2005.

Zadnja izboljšava pa se nanaša na nezamenjane in prostovoljno zamenjane nagrade iz naslova plačil na podlagi delnic ter njihova računovodska obravnava v okviru poslovnih združitvev. Izboljšava nima vpliva na računovodske izkaze skupine.

MSRP 7 – Finančni instrumenti: Razkritja.

Sprememba je namenjena poenostavitvi razkritij z zmanjšanjem obsega razkritij. Spremembe so začele veljati za obdobja z začetkom 1. 1. 2011 ali kasneje. Izboljšava nima vpliva na računovodske izkaze skupine.

MRS 1 - Predstavljanje računovodskih izkazov.

Sprememba pojasnjuje, da možnost predstavitve sestavin drugega vseobsegajočega donosa vključuje njihovo predstavitev v izkazu gibanja kapitala ali v pojasnilih k računovodskim izkazom. Sprememba je začela veljati za obdobja z začetkom 1. 1. 2011 ali kasneje. Izboljšava nima vpliva na računovodske izkaze skupine.

MRS 27 - Skupinski in ločeni računovodski izkazi.

Izboljšava navaja, da se prehodne določbe MRS 27R, kot je bil spremenjen v letu 2008, ustrezno uporabijo tudi za potemtakem spremenjene standarde. Izboljšava je začela veljati za obdobja z začetkom 1. 7. 2010 ali kasneje, na računovodske izkaze skupine pa ne vpliva.

MRS 34 - Medletno računovodsko poročanje

Sprememba zahteva dodatna razkritja poštenih vrednosti in sprememb v razvrstitvi finančnih sredstev, kot tudi sprememb v pogojnih sredstvih in obveznostih v medletnih zgoščenih [skupinskih] računovodskih izkazih. Izboljšava nima vpliva na računovodske izkaze skupine.

OPMSRP 13 - Programi nagrajevanja zvestobe kupcev.

Pri določitvi poštene vrednosti nagradnih dobropisov mora družba upoštevati popuste in spodbude, ki bi jih drugače ponudila svojim kupcem, ki ne sodelujejo v programu nagrajevanja zvestobe kupcev. Sprememba je začela veljati za obdobja z začetkom 1. 1. 2011 ali kasneje. Izboljšava nima vpliva na računovodske izkaze skupine.

c. Osnove za uskupinjevanje

Skupinski računovodski izkazi so sestavljeni iz računovodskih izkazov družbe Telekom Slovenija in njenih odvisnih družb na dan 31. 12. 2011. Računovodski izkazi družb v skupini so pripravljani za isto poročevalsko obdobje kot računovodski izkazi matične družbe, z uporabo istih računovodskih usmeritev. V primeru različnih računovodskih usmeritev posamezne družbe pripravijo potrebne prilagoditve svojih računovodskih izkazov, ki so podlaga za pripravo uskupinjenih računovodskih izkazov.

Ob pripravi uskupinjenih računovodskih izkazov so izločeni vsi posli, stanja in nerealizirani dobički transakcij med povezanimi družbami.

Za vse odvisne družbe se uporablja metoda popolnega uskupinjevanja od dne, ko matična družba ali družba v skupini obvladuje odvisno družbo. Iz skupine so odvisne družbe izključene v trenutku, ko preneha kontrolni vpliv matične družbe ali družbe v skupini. V primeru, da pomemben vpliv nad odvisno družbo preneha med letom, uskupinjeni računovodski izkazi vsebujejo rezultat skupine vse do dne, ko je še obstajala kontrola nad odvisno družbo.

Manjšinski delež predstavlja del dobička ali izgube in čistih sredstev skupine, ki niso v lasti skupine in se v uskupinjenem izkazu poslovnega izida in v kapitalu v okviru uskupinjene bilance stanja ločeno prikažejo od večinskega deleža. Pridobitev manjšinskega deleža je pripoznana kot kapitalska transakcija v višini razlike med plačano kupnino in knjigovodsko vrednostjo pridobljenega deleža čistih sredstev.

Če pri poslovni združitvi skupina pridobi manj kot 100 % delež v pridobljeni družbi in skupina izda prodajno opcijo manjšinskim lastnikom za pridobitev preostalih delnic, ki je izvedljiva kasneje, potem je prodajna opcija na manjšinski kapital pripoznana kot obveznost med drugimi dolgoročnimi ali kratkoročnimi finančnimi obveznostmi [pojasnilo 28 in 30] ter se odpravi pripoznanje manjšinskega kapitala. Prodajne opcije manjšinskih lastnikov so pripoznane samo za sedanjo obvezo ter, če je odliv sredstev verjetnejši kot ne, in katere velikost je bilo mogoče zanesljivo oceniti. Vrednost prodajne opcije povečuje vrednost dobrega imena, nastalega pri poslovni združitvi. Vse kasnejše spremembe prodajnih opcij so pripoznane kot popravek dobrega imena.

Poslovne združitve so obračunane z uporabo nakupne metode. Stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati poslovni združitvi, povečujejo nabavno vrednost naložbe. Po začetnem pripoznanju je dobro ime, nastalo pri poslovni združitvi kot presežek kupnine nad prevzetim čistim premoženjem podjetja, izkazano po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitno nabrano izgubo zaradi oslabitve.

Pri finančnih naložbah v pridružena podjetja in deležih v skupaj obvladovanih družbah se uporablja kapitalska metoda.

Pripojitve družb znotraj skupine

Pripojitve družb znotraj skupine se štejejo za poslovno združitve pod skupnim upravljanjem. Skupina za tovrstne pripojitve uporablja združitveno metodo, in sicer združi knjigovodske vrednosti prevzete družbe in prevzemne družbe, kot so poročane v uskupinjenih računovodskih izkazih. Celotno poslovanje prevzete družbe od obračunskega datuma pripojitve dalje je vključeno v računovodske izkaze prevzemne družbe.

d. Funkcionalna valuta in poslovni dogodki v tuji valuti

Uskupinjeni računovodski izkazi se predstavijo v tisoč evrih (tisoč EUR), ki je funkcionalna in predstavljena valuta matične družbe ter odvisnih družb v Sloveniji. Transakcije, izražene v tuji valuti, se preračunajo v funkcionalno valuto z dnevnim tečajem menjave na dan transakcije.

Denarna sredstva, terjatve in obveznosti se na dan bilance stanja preračuna v funkcionalno valuto z uporabo dnevnega tečaja menjave na dan bilance stanja. Vse tečajne razlike se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Nedenarna sredstva in obveznosti v tuji valuti, ki so merjene po izvirni vrednosti, se preračuna z uporabo tečaja, veljavnega na dan transakcije.

Nedenarna sredstva in obveznosti, izražene v tuji valuti, merjene po pošteni vrednosti, se preračuna z uporabo tečaja na dan, ko je bila določena poštena vrednost.

Odvisne družbe oziroma skupine družb iz tujine uporabljajo sledeče funkcionalne valute:

- Skupina Ipko, Kosovo – evro,
- Aneks, Banja Luka, Bosna in Hercegovina – konvertibilna marka,
- Primo Communications, Albanija – lek,
- SIOL Zagreb, Hrvaška – kuna,
- SIOL B.V. in liquidation, Nizozemska – evro,
- One, Skopje, Makedonija – makedonski denar,
- Digi Plus Multimedia, Skopje, Makedonija – makedonski denar,
- SIOL Sarajevo, Bosna in Hercegovina – konvertibilna marka,
- SIOL Podgorica, Črna gora – evro.

Na poročevalski dan odvisne družbe v tujini preračunajo računovodske izkaze v predstavitevno valuto skupinskih računovodskih izkazov. Za bilanco stanja je uporabljen tečaj Evropske centralne banke (ECB) na dan bilance stanja, za izkaz poslovnega izida pa tehtani povprečni tečaj poročevalskega obdobja.

Tečajne razlike, ki nastanejo pri preračunu iz funkcionalnih v predstavitevno valuto, se izkažejo neposredno v kapitalu in v izkazu vseobsegajočega poslovnega izida kot prevedbena rezerva, vse dokler odvisna družba v tujini ni odtujena, tedaj pa se tečajne razlike pripoznajo v izkazu poslovnega izida in kot prerazvrstitev v izkazu vseobsegajočega poslovnega izida.

e. Dobiček iz poslovanja

Dobiček iz poslovanja je opredeljen kot dobiček pred obdavčitvijo in finančnimi postavkami. V dobičku iz poslovanja so vključeni tudi deleži v rezultatu poslovanja skupnih podvigov. Finančne postavke zajemajo obresti od denarnih sredstev na računih v banki, depozitov, naložb, namenjenih za prodajo, plačane obresti od posojil, dobiček ali izgubo iz prodaje finančnih inštrumentov, namenjenih za prodajo, ter pozitivne in negativne tečajne razlike od prevedbe vseh denarnih sredstev in obveznosti v tuji valuti.

f. Pomembne računovodske ocene

Priprava računovodskih izkazov zahteva od poslovojestv določene ocene in predpostavke, ki vplivajo na neodpisano vrednost sredstev in obveznosti družb v skupini ter na razkritje potencialnih obveznosti na dan bilance stanja ter zneskov prihodkov in odhodkov družb v obdobju, ki se konča na dan bilance stanja.

Poslovodske ocene med drugim zajemajo naslednje postavke:

- amortizacijsko dobo in preostalo vrednost opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev,
- popravke vrednosti zalog in dvomljivih terjatev ter
- tožbene zahtevke.

Prihodnjih dogodkov in njihovega vpliva ni mogoče določiti z gotovostjo. Prav zaradi tega je potrebno pri računovodskih ocenah uporabiti presojo, saj se računovodske ocene spreminjajo glede na nove dogodke, izkušnje, dodatne informacije ter kot posledica sprememb poslovnega okolja, v katerem skupina deluje. Dejanske vrednosti se lahko razlikujejo od ocenjenih.

Glavne predpostavke, ki se nanašajo na prihodnost, in dejavniki negotovosti na dan bilance stanja, ki bi lahko imeli pomemben vpliv na prilagoditve neodpisane vrednosti sredstev in obveznosti v naslednjem letu, so prikazani v nadaljevanju.

Rezervacije in pogoje obveznosti

Kot je navedeno v pojasnilih 26 in 32, so nekatere od družb v skupini udeležene v določenih sodnih in administrativnih sporih, ki vključujejo tudi tiste, ki se nanašajo na cenovno politiko posamezne družbe.

Družbe skupine obveznosti z nedoločeno višino in nedoločenim časovnim nastankom obravnavajo glede na oceno posloводства o višini in časovnem nastanku obveznosti ter verjetnosti odtoka sredstev, ki bi bila potrebna za poravnavo pravnih in posrednih obveznosti.

Rezervacija je pripoznana, ko imajo družbe sedanjo obvezo kot posledico preteklih dogodkov in je verjetno, da bo za njeno poravnavo potreben odtok gospodarskih dejavnikov, prav tako pa se da dokaj zanesljivo oceniti njeno višino.

Možne obveznosti v računovodskih izkazih niso pripoznane, ker bo njihov dejanski obstoj potrjen z nastopom ali nenastopom dogodkov šele v nenapovedljivi prihodnosti, na kar pa družbe v skupini ne morejo vplivati.

Posloводство posamezne družbe redno preverja, če je za poravnavo možne obveznosti verjeten odliv sredstev, ki omogočajo ekonomske koristi. V primeru, da le-ta postane verjeten, se možna obveznost prerazporedi tako, da se zanjo v računovodskih izkazih oblikuje rezervacija v trenutku, ko se spremeni stopnja verjetnosti.

Mednarodno povezovanje

Družbe v skupini sklepajo pogodbe in izvajajo storitve mednarodnega povezovanja. Prihodki od mednarodnega povezovanja so pripoznani na podlagi primerne ocene pričakovane vrednosti. Ta ocena se redno preverja, ne glede na to pa se lahko končni dogovor in zaračunavanje s posameznimi operaterji opravi tudi do enkrat letno ali pogostejše.

Slabitev UMTS licence v Sloveniji, GSM licence na Kosovu ter GSM in UMTS licence v Makedoniji

Ugotovljeno je, da v poročanem obdobju ni bilo nikakršnih pokazateljev, ki bi nakazovali potrebo po slabitvi UMTS in GSM licenc, in skladno s tem tudi ni bilo preverjanja vrednosti le-teh. Neodpisana vrednost UMTS licence tako na dan 31. 12. 2011 znaša 41.674 tisoč evrov [31. 12. 2010: 44.442 tisoč evrov]. Neodpisana vrednost GSM licence na dan 31. 12. 2011 je 63.671 tisoč evrov [31. 12. 2010: 55.731 tisoč evrov]. Podrobnejša obrazložitev je navedena v pojasnilu 12.

Slabitev dobrega imena

Najmanj enkrat letno se preverja kriterije za slabitev dobrega imena. To zahteva ocenitev vrednosti pri uporabi denar ustvarjajoče enote, kateri pripada dobro ime. Določitev sedanje vrednosti prihodnjih denarnih tokov zahteva od posloводства oceno pričakovanih denarnih tokov iz denar ustvarjajoče enote, kot tudi določitev primerne diskontne stopnje.

Neodpisana vrednost dobrega imena na dan 31. 12. 2011 je 2.451 tisoč evrov [31. 12. 2010: 3.382 tisoč evrov]. Nadaljnja pojasnila so navedena v pojasnilu 12.

g. Pomembne poslovodske presoje

Pri uporabi računovodskih usmeritev je moralo posloводство poleg ocen, ki najbolj pomembno vplivajo na vrednosti v računovodskih izkazih, presoditi o vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev.

Posloводство meni, da ni nikakršnih pokazateljev, ki bi nakazovali potrebo po dodatni oslabitvi neopredmetenih ali opredmetenih osnovnih sredstev in ni pokazateljev obstoja pomembnih razlik med pošteno in neodpisano vrednostjo neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev.

h. Predčasna uporaba MSRP in OPMSRP pojasnil, ki še niso veljavna

Družbe Skupine Telekom Slovenije niso predčasno uporabile nobenega standarda ali pojasnila, ki še ni veljavno in bo začelo veljati v prihodnosti.

Skladno z zahtevami Mednarodnih standardov računovodskega poročanja in EU bodo morale družbe v skupini za prihodnja obdobja upoštevati naslednje dopolnjene standarde in pojasnila:

MSRP 7 – Finančni instrumenti: Razkritja – Prenos finančnih sredstev

Sprememba standarda je stopila v veljavo za obdobja z začetkom 1. 7. 2011 ali kasneje in določa razkritja o prenosih finančnih sredstev, in sicer o takšnih prenosih, ki pomenijo popolno odpravo pripoznanja finančnega sredstva, in o takšnih, ki to ne pomenijo. Sprememba zahteva retrospektivno aplikacijo. EU sprememb še ni sprejela.

Skladno z zahtevami mednarodnih standardov računovodskega poročanja in EU bodo morale družbe v skupini za prihodnja obdobja upoštevati naslednje dopolnjene standarde in pojasnila, če jih bo sprejela EU:

MSRP 7 – Finančni instrumenti: Razkritja [sprememba] – pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti.

Sprememba velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013 ali pozneje. Spremenjeni standard uvaja skupne zahteve po razkritjih, ki bi uporabnikom nudila informacije, ki so koristne za oceno učinka ali morebitnega učinka pobotanj na finančni položaj podjetja. Dopolnilo MSRP 7 morajo podjetja uporabiti za nazaj. EU še ni sprejela spremembe standarda.

MSRP 9 – Finančni instrumenti.

Ta standard nadomešča MRS 39 z začetkom obvezne uporabe za obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2015. Do sedaj sprejeti prvi del standarda postavlja nove zahteve glede razvrščanja in merjenja finančnih sredstev. EU standarda še ni sprejela.

MSRP 10 – Skupinski računovodski izkazi.

Standard nadomešča del standarda MRS 27 – Skupinski in ločeni računovodski izkazi, ki se nanaša na skupinske računovodske izkaze, z začetkom obvezne uporabe za obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013. MSRP 10 vzpostavlja model enotnega obvladovanja za vse družbe. To bo od posloводства zahtevalo, da skrbno pretehta, katere družbe so obvladovane in posledično uskupinjene. Standard tudi spreminja definicijo obvladovanja družbe. EU standarda še ni sprejela.

MSRP 11 – Skupni dogovori.

Standard nadomešča standard MRS 31 – Deleži v skupnih vlaganjih SOP 13 Skupaj obvladovana podjetja – nedenarni prispevki podvižnikov. Novi standard opredeljuje samo še dve vrsti skupnih vlaganj, pri katerih je možno obvladovanje, in sicer skupno delovanje [joint operations] in skupaj obvladovano podjetje [joint venture]. Standard uporablja definicijo obvladovanja, kot je navedena v standardu MSRP 10. Ravno tako standard ukinja možnost proporcionalnega uskupinjevanja za skupaj obvladovana podjetja, s čimer je možna samo še kapitalska metoda uskupinjevanja. Začetek obvezne uporabe standarda je za obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013. EU standarda še ni sprejela.

MSRP 12 – Razkritja deležev v drugih družbah.

Začetek obvezne uporabe standarda je za obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013, vključuje pa vsa razkritja v zvezi s skupinskimi računovodskimi izkazi, vsebovanimi v MRS 27 – Skupinski in ločeni računovodski izkazi, kakor tudi razkritja, vsebovana v MRS 28 – Finančne naložbe v pridružena podjetja in MRS 31 – Deleži v skupnih vlaganjih. Hkrati so določena tudi številna nova razkritja, predvsem v zvezi z uporabljenimi predpostavkami za določitev, ali družba obvladuje drugo družbo. EU standarda še ni sprejela.

MSRP 13 – Merjenje poštene vrednosti.

Novi standard ima začetek obvezne uporabe za obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013. MSRP 13 ne spreminja vodila, kdaj naj družba uporabi pošteno vrednost, ampak daje napotke, kako meriti pošteno vrednost finančnih in drugih sredstev ter obveznosti, ko je to obvezno ali pa dovoljeno po MSRP. EU standarda še ni sprejela.

MRS 1 – Predstavljanje računovodskih izkazov: Predstavitev postavk v drugem vseobsegajočem donosu.

Sprememba MRS 1 spreminja združevanje postavk, predstavljenih v drugem vseobsegajočem donosu. Te postavke so lahko ali bodo v prihodnosti »prenesene« v izkaz poslovnega izida in bodo prikazane ločeno od tistih, ki nikoli niso pripoznane v izkazu poslovnega izida. Sprememba se začne uporabljati za letna obdobja z začetkom na 1. 1. 2012 ali pozneje, vendar EU spremembe še ni sprejela.

MRS 12 – Odloženi davek [dopolnjen].

Sprememba se začne uporabljati za letna obdobja z začetkom na 1. 1. 2012 ali pozneje. Ta sprememba se nanaša na določitev odloženega davka za naložbene nepremičnine, vrednotene po pošteni vrednosti. Cilj te spremembe je vključiti:

- a) predpostavko, da se odloženi davek za naložbene nepremičnine vrednotene po pošteni vrednosti v skladu z MRS 40, določi na podlagi domneve, da se bo knjigovodska vrednost naložbene nepremičnine povrnila s prodajo, in
- b) zahtevo, da se odloženi davek za sredstva, ki se ne amortizirajo in so vrednotena po modelu prevrednotenja iz MRS 16, vedno meri na osnovi prodajne vrednosti teh sredstev.

EU sprememb še ni sprejela.

MRS 19 – Zasluzki zaposlencev.

Odbor je junija 2011 izdal številne spremembe standarda MRS 19. Poglavitna sprememba se nanaša na ukinitve mehanizma koridorja [»corridor mechanism«] za pripoznavanje sprememb programa z določenimi zasluški. To pomeni, da se vse spremembe

pripoznajo ob nastanku, in sicer odvisno od vrste spremembe v izkazu poslovnega izida ali pa v izkazu drugega vseobsegajočega donosa. Spremembe se začnejo uporabljati za letna obdobja z začetkom na 1. 1. 2013 ali po tem datumu. EU sprememb še ni sprejela.

MRS 27 – Ločeni računovodski izkazi.

Standard je bil izdan maja 2011 zaradi novih standardov MSRP 10, MSRP 11 in MSRP 12. MRS 27 – Ločeni računovodski izkazi tako vsebuje računovodsko obravnavo in razkritja za naložbe v odvisne, pridružene družbe in skupne podvige v ločenih računovodskih izkazih družbe. Začetek uporabe standarda je za letna obdobja z začetkom na 1. 1. 2013 ali pozneje. EU standarda še ni sprejela.

MRS 28 – Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige.

Standard je bil izdan maja 2011 zaradi novih standardov MSRP 10, MSRP 11 in MSRP 12. MRS 28 tako po novem vsebuje računovodsko obravnavo naložb v pridružene družbe in zahteve za uporabo kapitalne metode pri uskupinjevanju naložb v pridružene družbe in skupne podvige. Začetek uporabe standarda je za letna obdobja z začetkom na ali po 1.1.2013. EU standarda še ni sprejela.

MRS 32 – Finančni instrumenti: Predstavljanje (sprememba) – pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti.

Standard velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Dopolnilo pojasnjuje pomen izraza "trenutno ima pravnomočno pravico do pobotanja" in obenem pojasnjuje uporabo MRS 32 sodil za pobotanje pri sistemih poravnave (kot na primer sistemi centralne klirinške hiše), ki uporabljajo bruto mehanizme poravnave, ki pa niso sočasni. Dopolnila k MRS 32 morajo podjetja uporabiti za nazaj. Kadar se podjetje odloči za zgodnejšo uporabo standarda, mora to dejstvo razkriti in obenem upoštevati zahteve po razkritjih, ki jih uvajajo dopolnila k MSRP 7 Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti. Tega dopolnila še ni potrdila EU.

Skupina pregleduje vpliv še neobveznih standardov in pojasnil in v tem trenutku še ni ocenila vpliva novih zahtev. Skupina bo uporabila nove standarde in pojasnila v skladu z zahtevami, če jih bo EU sprejela.

i. Neopredmetena sredstva

Neopredmetena sredstva s končno dobo koristnosti se izkažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrani amortizacijski popravek vrednosti in izgubo iz oslabitve, z nedoločeno dobo koristnosti pa po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitno izgubo zaradi oslabitve.

Neopredmetena sredstva predstavljajo:

- dobro ime, nastalo pri poslovnih združitvah družb,
- licence za uporabo radiofrekvenčnega spektra za storitve mobilne telefonije,
- licence za programsko opremo,
- programsko opremo, pridobljeno ločeno od računalniške opreme in ki je v uporabi v obdobju, daljšem od enega leta, in
- druga neopredmetena sredstva.

Stroški pridobljenih licenc za uporabo radiofrekvenčnega spektra se usredstviijo po nabavni vrednosti in se enakomerno časovno amortizirajo v dobi trajanja licenčne pogodbe, to je od 9 do 20 let, licenc za programsko opremo v 3 do 5 letih. Stroški programske opreme se usredstviijo po nabavni vrednosti in se enakomerno časovno amortizirajo v ocenjeni dobi koristnosti, ki je od 2 do 5 let.

Amortizacija neopredmetenih sredstev se začne z dnem, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo.

Kasnejši izdatki, nastali v zvezi z neopredmetenimi sredstvi, povečujejo njihovo nabavno vrednost, če povečujejo prihodnje gospodarske koristi posameznega sredstva. Vsi ostali izdatki se pripoznajo kot odhodki ob nastanku.

Najmanj enkrat letno, in to vsaj na dan računovodskih izkazov, se preverja, ali obstajajo pokazatelji, ki bi nakazovali, da je morebiti potrebno kakšno neopredmeteno sredstvo oslabiti. Če taki pokazatelji obstajajo, se ugotovi nadomestljiva vrednost sredstva.

j. Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva v lasti družb v skupini se izkažejo po nabavni vrednosti oziroma po prevrednoteni vrednosti, zmanjšani za nabrani amortizacijski popravek vrednosti in izgubo zaradi oslabitve.

V nabavno vrednost se vključijo tudi vsi stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi opredmetenega sredstva za nameravano uporabo, torej tudi stroški priprave gradbišča in odškodnine za služnost.

Del nabavne vrednosti opredmetenega osnovnega sredstva predstavljajo tudi **stroški izposojanja**, ki jih je mogoče neposredno pripisati nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v izgradnji.

Ocenjeni stroški vzpostavitve najetih lokacij za sprejemno-oddajne postaje v prvotno stanje se izkažejo kot sestavni del nabavne vrednosti sredstva in se amortizirajo v njegovi preostali dobi koristnosti. Znesek rezervacij, potrebnih za vzpostavitev prvotnega stanja, diskontiran na sedanjo vrednost, se izkaže med dolgoročnimi rezervacijami.

Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva, zgrajenega ali izdelanega v družbah v skupini, vključuje stroške materiala, neposredne stroške dela in ustrezen del režijskih stroškov. Stroški izgradnje ali izdelave opredmetenih osnovnih sredstev, ki so vključeni v nabavno vrednost, se pripoznajo kot znižanje stroškov v poslovnem izidu.

Kadar so posamezne postavke sredstev sestavljene iz delov, ki imajo različne dobe koristnosti, se ti deli obravnavajo kot posamezne postavke opredmetenih osnovnih sredstev.

Po začetnem pripoznanju se opredmetena osnovna sredstva merijo po nabavni vrednosti, razen zemljišča, zgradbe in kabelska kanalizacija, ki se merijo po pošteni vrednosti na dan prevrednotenja, zmanjšani za stroške amortizacije in izgubo zaradi oslabitve. Podlaga za prevrednotenje opredmetenih osnovnih sredstev na njihovo pošteno vrednost je cenitveno poročilo neodvisnega cenilca vrednosti sredstev. Povečanje neodpisane vrednosti zaradi prevrednotenja sredstev se pripozna kot postavka vseobsegajočega poslovnega izida neposredno v kapitalu kot prevrednotovalne rezerve, in sicer po zmanjšanju za obveznosti za odložene davke.

Družbe v skupini tekoče evidentirajo prenos v višini zneska obračunane amortizacije iz naslova prevrednotenega dela opredmetenih osnovnih sredstev iz postavke prevrednotovalne rezerve za opredmetena osnovna sredstva v zadržani čisti poslovni izid.

Letno se preverja zunanje in notranje okoliščine poslovanja, ki bi lahko bile pomemben pokazatelj glede potrebe po ugotavljanju poštene vrednosti oziroma morebitne potrebe po slabitvi opredmetenih osnovnih sredstev. Poštena vrednost se s pomočjo neodvisnega cenilca vrednosti ugotavlja, če poslovodstvo na podlagi okoliščin poslovanja oceni, da je to potrebno.

Kot **finančni najem** je opredeljen tisti najem, ko najemnik prevzame vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom. Nepremičnine in oprema, pridobljena s finančnim najemom, se izkaže po pošteni vrednosti ali sedanji vrednosti minimalnih plačil do konca najema, zmanjšani za nabrano amortizacijo in izgubo zaradi slabitev, in sicer po tisti, ki je nižja. Osnovna sredstva, pridobljena s finančnim najemom, se amortizirajo v dobi koristnosti sredstva.

Če ni utemeljenega zagotovila, da bo najemnik prevzel lastništvo do konca trajanja finančnega najema, je treba takšno opredmeteno osnovno sredstvo povsem amortizirati med trajanjem finančnega najema ali v dobi njegove koristnosti, in sicer v tisti dobi, ki je krajša.

Vsak najem, ki ni opredeljen kot finančni najem, je **poslovni najem**. Najemnina iz naslova poslovnega najema se pripoznava kot strošek v izkazu poslovnega izida, v primeru plačila vnaprej pa se enakomerno časovno razmejuje.

Če je pogodba o poslovnem najemu prekinjena pred datumom izteka pogodbe, potem se vsak znesek plačila, ki ga najemodajalec obračuna kot pogodbeno kazen, pripozna kot strošek v obdobju, v katerem je bila pogodba prekinjena.

Kasnejši izdatki, nastali v zvezi z nadomestitvijo posameznega dela opredmetenega osnovnega sredstva, povečujejo njegovo nabavno vrednost. Drugi kasnejši izdatki v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom povečajo njegovo nabavno vrednost, če je verjetno, da bodo njegove prihodnje gospodarske koristi večje v primerjavi s prvotno ocenjenimi. Vsi ostali izdatki se pripoznajo kot odhodek ob nastanku.

V primeru kasnejših izdatkov v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom, ki povečujejo njegovo nabavno vrednost, se njegova preostala doba koristnosti ponovno oceni. Kasnejši izdatki v popolnoma amortizirano opredmeteno osnovno sredstvo se pripoznajo kot novo opredmeteno osnovno sredstvo z novo dobo koristnosti.

Državne podpore za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev se pripoznajo v bilanci stanja kot odloženi prihodek in so namenjene kritju stroškov amortizacije teh sredstev. Znesek državne podpore se pripozna kot prihodek v izkazu poslovnega izida skozi pričakovano dobo koristnosti sredstva v enakih letnih obrokih.

Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev se obračunava posamično na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstev.

Ocenjene dobe koristnosti skupin opredmetenih osnovnih sredstev v letih

Skupine opredmetenih osnovnih sredstev	Dobe koristnosti v letih
- zgradbe	7 do 50
- kabelska kanalizacija	20 do 50
- kabelsko omrežje	7 do 25
- drugo omrežje	2 do 12,6
- centrale	4 do 7
- druga oprema	2 do 20
- drobní inventar	3 do 10

Zemljišča in opredmetena osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi se ne amortizirajo.

Opredmetena osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi se ob aktiviranju pripoznajo po nabavni vrednosti. Amortizacija se začne obračunavati, ko so razpoložljiva za uporabo.

k. Finančne naložbe

Naložbe v skupne podvige se v uskupinjenih računovodskih izkazih pripoznajo po kapitalski metodi. Skupno vlaganje je pogodbeni sporazum, po katerem se dve ali več strank loti gospodarskega delovanja, ki je predmet skupnega obvladovanja. Računovodski izkazi skupaj obvladovanih družb predstavljajo osnovo za pripoznanje po kapitalski metodi. Datum poročanja je enak datumu poročanja skupine, prav tako so računovodske usmeritve enake računovodskim usmeritvam skupine.

V bilanci stanja se naložbe v skupne podvige vodijo po nabavni vrednosti, povečani za kasnejše spremembe v kapitalu skupnega podviga, ki pripada skupini, ter zmanjšani za morebitne izgube iz oslabitve. Del dobička ali izgube iz naslova skupnega podviga, ki pripada Skupini Telekom Slovenije, se pripozna v izkazu poslovnega izida skupine. Če se spremeni delež skupine v kapitalu skupnega podviga in ta sprememba ni pripoznana v izkazu poslovnega izida, skupina pripozna svoj delež sprememb v izkazu gibanja kapitala.

Naložbe v dolžniške in lastniške vrednostne papirje, ki se razvrstijo med za prodajo razpoložljiva finančna sredstva, se izkažejo po pošteni vrednosti.

Poštena vrednost naložb v dolžniške in lastniške vrednostne papirje, ki kotirajo na borzi, se meri po enotnem borznem tečaju. Če se poštena vrednost delnic, s katerimi se ne trguje na organiziranem trgu, ne da zanesljivo določiti, se merijo po nabavni vrednosti.

Nerealizirani dobički ali izgube iz prevrednotenja se pripoznajo neposredno v kapitalu v neto znesku in kot postavka vseobsegajočega poslovnega izida. Ko se taka naložba odpravi, se odpravijo tudi nabrane izgube ali dobički, ki so bili predhodno pripoznani v okviru kapitala ter se pripoznajo v izkazu poslovnega izida in vseobsegajočega poslovnega izida kot prerazvrstitev.

Naložbe, razpoložljive za prodajo, se pripoznajo ali pa se pripoznanje odpravi na dan sklenitve nakupa ali prodaje.

Obresti dolžniških vrednostnih papirjev se pripoznajo v izkazu poslovnega izida z uporabo efektivne obrestne mere.

Dana posojila se merijo po odplačni vrednosti, zmanjšani za izgubo zaradi oslabitve.

Če se bo dolgoročna finančna naložba prodala, se prerazvrsti med nekratkoročna sredstva za prodajo po knjigovodski ali pošteni vrednosti, zmanjšani za stroške prodaje – po tisti, ki je manjša.

Na dan bilance stanja se preverja, ali je potrebno finančne naložbe oslabiti.

Če obstajajo nepristranski dokazi, da je pri posojilih ali finančnih naložbah v posesti do zapadlosti v plačilo, izkazanih po odplačni vrednosti, nastala izguba zaradi oslabitve, se njen znesek izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo finančnega sredstva

in sedanjo vrednostjo pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, ki so razobresteni (diskontirani) po izvirni efektivni obrestni meri finančnega sredstva. Knjigovodsko vrednost sredstva se zmanjša ali neposredno ali pa s preračunom na konto popravka vrednosti. Izguba zaradi oslabitve se pripozna v poslovnem izidu kot prevrednotovalni finančni odhodek.

Če se v naslednjem obdobju velikost izgube zaradi oslabitve zmanjša in če je mogoče zmanjšanje nepristransko povezati z dogodkom po pripoznanju oslabitve, je treba že prej pripoznano izgubo zaradi oslabitve razveljaviti. Razveljavitev izgube zaradi oslabitve se pripozna v poslovnem izidu do višine, dokler knjigovodska vrednost finančnega sredstva ne presega njegove odplačne vrednosti na dan odprave.

Če je pri finančnih naložbah, razvrščenih kot razpoložljive za prodajo, ugotovljena slabitev, se razlika med nabavno vrednostjo (po odštetu vseh vračil in amortizacije glavnice) in njeno trenutno pošteno vrednostjo, zmanjšano za izgubo zaradi oslabitve, ki je bila v preteklih letih evidentirana prek poslovnega izida, prenese iz kapitala in se pripozna v izkazu poslovnega izida ter prerazvrsti v izkazu vseobsegajočega poslovnega izida.

Če se v naslednjem obdobju poštena vrednost dolžniškega inštrumenta, razvrščenega kot razpoložljivega za prodajo, poveča in je mogoče to povečanje nepristransko povezati z dogodkom, ki se pojavi po pripoznanju izgube zaradi oslabitve v poslovnem izidu, se taka izguba zaradi oslabitve razveljavi in znesek razveljavljene izgube pripozna v izkazu poslovnega izida.

I. Izvedeni finančni inštrumenti

Izvedeni finančni inštrumenti se uporabljajo za varovanje pred tveganji, ki izhajajo iz dejavnosti financiranja in investiranja družb v skupini.

Izvedeni finančni inštrumenti se izkažejo po poštenu vrednosti. Način pripoznanja dobičkov ali izgub iz spremembe poštene vrednosti je odvisen od vrste varovanja pred tveganjem, ali gre za računovodsko varovanje pred tveganjem ali ne.

Kadar gre za računovodsko varovanje pred tveganjem, se dobički ali izgube zaradi spremembe poštene vrednosti pripoznajo glede na varovanje, in sicer:

- kadar je izvedeni finančni inštrument opredeljen kot inštrument za varovanje pred spremenljivostjo denarnih tokov pripoznanih sredstev ali obveznosti iz predvidenega posla, se del dobička ali izgube iz inštrumenta za varovanje pred tveganjem, ki je opredeljen kot uspešno varovanje pred tveganjem, pripozna neposredno v kapitalu in v izkazu vseobsegajočega poslovnega izida. Ko predvideni posel postane sredstvo ali obveznost, se kumulativni znesek dobička ali izgube iz kapitala prenese in upošteva v začetnem merjenju stroškov pridobitve ali druge knjigovodske vrednosti sredstva ali obveznosti. V drugih primerih varovanja pred tveganjem pred spremenljivostjo denarnih tokov se zneski, pripoznani neposredno v kapitalu, vštejejo v čisti poslovni izid obdobja, v katerem je pripoznana varovana transakcija, in kot prerazvrstitev v izkazu vseobsegajočega poslovnega izida.
- neučinkoviti del varovanja se izkaže neposredno v izkazu poslovnega izida.

Če ne gre za računovodsko varovanje pred tveganjem, se izvedeni finančni inštrumenti pripoznajo po poštenu vrednosti, spremembe v poštenu vrednosti pa se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Če inštrument za varovanje pred tveganjem preneha veljati, vendar se predviden posel še vedno pričakuje, kumulativni znesek dobička oziroma izgube, izkazan neposredno v kapitalu, ostane v kapitalu, dokler ne pride do predvidenega posla. Če varovana transakcija ni več pričakovana, se kumulativni znesek dobička oziroma izgube, izkazan neposredno v kapitalu, prenese v izkaz poslovnega izida in kot prerazvrstitev v izkazu vseobsegajočega poslovnega izida.

m. Ostala dolgoročna sredstva

Vnaprej plačane najemnine in odškodnine se časovno razmejujejo za dobo trajanja pogodbenega razmerja ter se jih postopoma prenaša v stroške najemnin.

Prodajne vzpodbude, dane naročnikom, se pripoznajo v višini negativne razlike med prodajno in nabavno ceno pod pogojem, da bo ta razlika poravnana s povprečno naročnino v predvideni dobi trajanja razmerja. Negativna razlika v ceni med prodajno in nabavno ceno se izkaže v okviru dolgoročno oziroma kratkoročno razmejenih stroškov, odvisno od predvidene obvezne dobe vezave naročnika.

V pogodbeni dobi naročniškega razmerja se tako razmejene stroške mesečno prenaša v stroške prodajnih vzpodbud, pri čemer se prenos v stroške prične glede na dejanski začetek veljavnosti pogodbe. Če je naročniška pogodba prekinjena ali če se naročnika izključi iz omrežja zaradi neplačevanja računov, se dolgoročno odloženi stroški prodajnih vzpodbud ustrezno oslabijo.

Posrednikom se plačuje provizija za pridobivanje naročnikov storitev mobilne telefonije. Znesek provizije je odvisen od vrste naročniškega paketa. Stroški pridobivanja kupcev se, vključno s prodajnimi vzpodbudami, razmejujejo in se izkažejo kot druga dolgoročna sredstva ter se med stroške prenašajo sorazmerno skozi celotno naročniško obdobje. Stroški provizij, ki niso povezani s pridobivanjem kupcev, se ob nastanku izkažejo v izkazu poslovnega izida.

n. Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine se izkažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrani amortizacijski popravek vrednosti. Nabavna vrednost vključuje stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati nakupu.

Amortizacija naložbenih nepremičnin se obračunava posamično na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstev. Zemljišča se ne amortizira.

Ocenjene dobe koristnosti naložbenih nepremičnin

Naložbene nepremičnine	Dobe koristnosti v letih
- zgradbe	20 do 50

o. Zaloge

Zaloge se izkažejo po nabavni vrednosti ali čisti iztržljivi vrednosti, odvisno od tega, katera je nižja. Nabavno vrednost sestavljajo nakupna cena, uvozne dajatve in drugi neposredni stroški nabave.

Poraba zalog materiala in trgovskega blaga se vrednoti po metodi povprečnih cen.

Zaloge z malo gibanja se oslabijo na čisto iztržljivo vrednost, ki je ocenjena prodajna cena, dosežena v okviru rednega poslovanja, zmanjšana za stroške dokončanja in stroške prodaje količinske enote.

p. Poslovne terjatve

Terjatve iz poslovanja se izkažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za izgube zaradi oslabitve.

Družbe v skupini oblikujejo popravke vrednosti terjatev do kupcev v državi glede na izkušnje iz preteklosti ali po kriteriju starosti posamezne terjatve.

Za terjatve do tujine se oblikujejo popravki vrednosti terjatev glede na izkušnje iz preteklosti ali pa individualno.

r. Denar in denarni ustrezniki

Denar in denarni ustrezniki vključujejo denarna sredstva v blagajni in prosto razpoložljiva sredstva na računih v bankah ter kratkoročne depozite do treh mesecev zapadlosti, kjer je tveganje spremembe poštene vrednosti minimalno.

s. Dividende

Dividende se pripoznajo kot obveznost v obdobju, v katerem so potrjene na skupščini.

t. Dolgoročno odloženi prihodki

Med dolgoročno odloženimi prihodki se evidentirajo vnaprej zaračunane kolokacije in zakupi optike ter prejete dotacije iz proračuna za osnovna sredstva v višini zneskov prejetih denarnih sredstev, ki se jih prejme nepovratno.

Dolgoročno odloženi prihodki za kolokacije in zakupe se prenašajo med poslovne prihodke glede na pogodbeno določen čas zakupa ali kolokacije.

Dotacije so namenjene pokrivanju stroškov amortizacije tako pridobljenih sredstev in se porabljajo s prenašanjem med poslovne prihodke sorazmerno z obračunano amortizacijo.

u. Rezervacije

Rezervacije se pripoznajo, ko obstaja zaradi preteklega dogodka sedanja obveza (pravna ali posredna), in če je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo pritekanje gospodarskih koristi in je mogoče znesek obveze zanesljivo

izmeriti. V primeru pomembnega učinka se rezervacije določijo na podlagi diskontiranih pričakovanih bodočih denarnih tokov.

Rezervacije za obveznosti za tožbe se oblikujejo na podlagi ocen strokovnih služb o verjetnem izidu tožb.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade so oblikovane na podlagi zakonskih predpisov, kolektivnih pogodb in internih aktov, po katerih obstaja zaveza k plačilu odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad zaposlenim. V letu 2011 so bile rezervacije oblikovane na podlagi izračuna, ki ga je pripravil pooblaščen aktuar. Pri izračunu je bila uporabljena diskontna stopnja 4,80 %, stopnja fluktuacije pa je upoštevana glede na starostne intervale in znaša od 0 % do 3 % (v letu 2010: diskontna stopnja 4,125 %, stopnja fluktuacije od 0 % do 2 %).

Oblikovane so v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. Izračun se naredi za vsakega zaposlenega, upoštevajoč stroške odpravnine ob upokojitvi ter strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve. Ob zaključku vsakega poslovnega leta se preveri višino tako oblikovanih rezervacij in se le-te ustrezno povečajo ali zmanjšajo.

Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

Rezervacije za stroške vzpostavitve najetih lokacij sprejemno-oddajnih postaj v prvotno stanje se nanašajo na stroške odstranitve sprejemno-baznih postaj in vzpostavitev najetih nepremičnin v prvotno stanje. Oblikujejo se v višini predvidenih bodočih stroškov odstranitve sprejemno-baznih postaj z najetih lokacij, diskontiranih na sedanjo vrednost. Ob koncu vsakega poslovnega leta se znesek tako oblikovanih rezervacij preveri.

Rezervacije za dana jamstva za opravljene storitve se oblikujejo, če je le-te možno zanesljivo oceniti na podlagi pogodb o opravljenih storitvah. Oceno poda strokovna oseba družbe, potrdi pa poslovodstvo družbe. Ob koncu vsakega poslovnega leta se preveri upravičenost stanja tako oblikovanih rezervacij.

v. Prejeta posojila

Prejeta posojila se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku, ki dokazujejo prejem denarnih sredstev ali poplačilo kakega poslovnega dolga, kar predstavlja njihovo pošteno vrednost.

Po začetnem pripoznanju se prejeta posojila izkažejo po odplačni vrednosti. Razlike med prvotno vrednostjo in vrednostjo odplačila se pripoznajo v izkazu poslovnega izida v času trajanja posojilne pogodbe, sklenjene na osnovi učinkovite obrestne mere.

z. Poslovne in druge obveznosti

Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti se ob začetnem pripoznanju izkažejo po nabavni vrednosti, po začetnem pripoznanju pa so izkazane po odplačni vrednosti.

aa. Prihodki

Prihodki zajemajo prodajno vrednost prodanega blaga in storitev, opravljenih v obdobju.

Prihodki od prodaje storitev se pripoznajo, ko so storitve opravljene in ne obstaja nikakršna negotovost glede poravnave.

Prihodke sestavljajo v glavnem prihodki iz mesečnih naročin, prihodki od priključnih taks, prihodki od zaračunanih pogovorov in drugih storitev, prihodki od medomrežnega povezovanja, prihodki od zakupa omrežja ter prihodki od prodaje trgovskega blaga.

Prihodki iz mesečnih naročin se pripoznajo v obdobju, na katerega se nanašajo.

Prihodki iz priključne takse se priznajo kot prihodek ob sklenitvi naročniškega razmerja.

Prihodki iz pogovorov in drugih storitev uporabnikom se izkažejo v obdobju, v katerem je opravljen pogovor oziroma storitev.

Prihodki iz predplačniških kartic se razmejujejo in se pripoznajo v obdobju, ko naročnik opravi pogovor.

Prihodki iz naslova medomrežnega povezovanja in zakupa omrežja se pripoznajo v obdobju, v katerem je bila storitev opravljena.

Prihodki od prodaje trgovskega blaga se pripoznajo ob prodaji.

Prihodki od govornih storitev z dodano vrednostjo se pripoznajo v obdobju, v katerem je bila storitev opravljena, in se v izkazih prikažejo v neto znesku.

Po programih zvestobe kupcev se dobroimetje, odobreno kupcu zaradi njegove zvestobe, obravnava ločeno od prodajne transakcije, za katero je kupcu dobroimetje odobreno.

ab. Stroški pridobivanja strank

Družbe v skupini posrednikom plačujejo provizijo za pridobivanje naročnikov storitev mobilne telefonije. Znesek provizije je odvisen od vrste naročniškega paketa. Stroški, ki niso povezani s pridobivanjem kupcev, se ob nastanku izkažejo v izkazu poslovnega izida. Stroški pridobivanja kupcev, vključno s prodajnimi spodbudami, se izkažejo med stroški sorazmerno skozi celotno naročniško obdobje [glej točko m - Ostala dolgoročna sredstva].

ac. Finančni prihodki

Prihodki od obresti se pripoznajo v izkazu poslovnega izida glede na pretečeno obdobje v obdobju, v katerem so nastali [na osnovi metode efektivne obrestne mere, to je obrestna mera, ki neposredno diskontira ocenjene prihodnje denarne pritoke v obdobju uporabnosti finančnega inštrumenta], na neodpisano vrednost finančnih sredstev.

Prihodki od dividend drugih podjetij se pripoznajo na dan, ko družba uveljavi pravico do dividende.

ad. Davek iz dobička

Davek iz dobička poslovnega leta vključuje tekoči davek in odloženi davek.

Davek iz dobička se pripozna v izkazu poslovnega izida, razen če se nanaša na postavke, ki so neposredno pripoznane v kapitalu. V tem primeru je pripoznan v kapitalu.

Tekoči davek je pričakovani znesek davka iz dobička, ki ga je potrebno poravnati glede na obdavčljivi dobiček v posameznem letu, z uporabo davčnih stopenj, ki so veljavne na bilančni datum, ter vseh prilagoditev, pripoznanih v obdobju za davek za prejšnja obdobja.

Odloženi davki se izkažejo z uporabo metode obveznosti po bilanci stanja za vse začasne razlike, ki se pojavijo med knjigovodskimi in davčnimi vrednostmi sredstev in obveznosti. Znesek odloženega davka se ugotovi na osnovi pričakovanega načina plačila oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti z uporabo davčnih stopenj, veljavnih na datum bilance.

Odložene terjatve za davek se pripoznajo, če je verjetno, da se bo pojavil zadosten obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti odbitne začasne razlike.

Odložene terjatve oziroma obveznosti za davek se pripoznajo ne glede na čas, v katerem so začasne razlike poravnane.

Odloženi davek se evidentira neposredno v breme ali dobro kapitala, če se davek nanaša na postavke, evidentirane v istem ali drugem obdobju neposredno v breme ali dobro kapitala.

Skupina obračunava odložene davke iz razlik med knjigovodsko in pošteno vrednostjo sredstev odvisnih družb.

ae. Poročanje po segmentih

Razkritja poslovanja po segmentih morajo biti v skladu z zahtevami posloводства glede poročanja za notranje potrebe.

Kot segmenti poslovanja, o katerih se poroča, so opredeljena geografska območja.

Za segmente je kot merilo uporabljen sedež opravljanja dejavnosti, in sicer Slovenija, Makedonija, Kosovo in druge države.

Predstavitev poslovanja po segmentih temelji na osnovnih računovodskih izkazih Skupine Telekom Slovenije, prodaja med segmenti pa se opravlja po tržnih vrednostih.

2. Poročanje po segmentih

Poslovni segmenti leta 2011

v tisoč EUR	Slovenija	Makedonija	Kosovo	Druge države	Izločitve in prilagoditve	Uskupinjeno
Prodaja kupcem	701.524	56.540	48.931	8.090	0	815.085
Prodaja med segmenti	78.931	10.115	21.170	9.991	-120.207	0
Prihodki po segmentih skupaj	780.455	66.655	70.101	18.081	-120.207 ¹	815.085
Drugi prihodki	6.961	2.383	262	204	-388	9.422
Delež v rezultatu poslovanja skupnih podvigov						4.964
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	-55.899	-1.752	-1.573	-68	8.934	-50.358
Stroški materiala	-20.278	-655	-1.858	-395	6.471	-16.715
Stroški storitev	-323.493	-49.309	-33.971	-13.151	96.109	-323.815
Stroški dela	-140.426	-6.481	-4.850	-2.026	3.623	-150.160
Amortizacija	-159.261	-23.432	-17.631	-2.247	10.205	-192.366
Drugi odhodki poslovanja	-15.545	-16.776	-695	-912	1.121	-32.807
Skupaj odhodki poslovanja	-714.902	-98.405	-60.578	-18.799	126.463	-766.221
Dobiček iz poslovanja za posamezni segment	72.514	-29.367	9.785	-514	5.868 ²	63.250
Finančni prihodki						10.074
Finančni odhodki						-24.506
Dobiček pred obdavčitvijo						48.818
Davek iz dobička						-14.807
Čisti dobiček poslovnega leta						34.011
Drugi podatki po segmentih						
Stanje 31. 12. 2011						
Sredstva segmenta poročanja	1.297.221	99.523	153.999	29.015	-4.444 ³	1.575.314
Slabitev sredstev segmenta	0	-6.327	0	-185	0	-6.512
Neodpisana vrednost dobrega imena	919	0	0	1.532	0	2.451
Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige						
z uporabo kapitalne metode	5	0	0	1.197	0	1.202
Naložbe v neopredmetena sredstva	14.746	865	1.163	67	0 ⁴	16.841
Naložbe v opredmetena osnovna sredstva	54.420	4.969	10.663	5.073	-3.622 ⁴	71.503
Obveznosti segmenta poročanja	252.909	25.397	14.224	9.809	457.700 ⁵	760.039

¹ Prihodki od prodaje med segmenti so izločeni iz skupinskih izkazov.² Dobiček iz poslovanja za posamezni segment vključuje tudi dobiček iz transakcij med posameznimi segmenti v znesku 5.868 tisoč evrov.³ Sredstva po segmentih poročanja ne vsebujejo posojil v znesku 12.063 tisoč evrov, drugih finančnih naložb v znesku 11.119 tisoč evrov, odloženih terjatev za davek v znesku 22.561 tisoč evrov, terjatev za davek od dobička v znesku 2.659 tisoč evrov in izločitev medsebojnih razmerij med družbami v znesku -52.846 tisoč evrov.⁴ Naložbe v neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva vsebujejo povečanja nabavne vrednosti (pridobitve) neopredmetenih sredstev, zemljišč, gradbenih objektov, opreme, vključno s sredstvi, pridobljenimi z nakupi odvisnih družb.⁵ Obveznosti po segmentih poročanja ne vsebujejo prejetih posojil v znesku 163.476 tisoč evrov, izdanih obveznic v znesku 298.193 tisoč evrov, obveznosti za finančni najem v znesku 2.809 tisoč evrov, drugih finančnih obveznosti v znesku 23.990 tisoč evrov, obveznosti za odložene davke v znesku 9.785 tisoč evrov, obveznosti za davek od dobička v znesku 35 tisoč evrov in izločitev medsebojnih razmerij med družbami v znesku -40.588 tisoč evrov.

Poslovni segmenti leta 2010

v tisoč EUR	Slovenija	Makedonija	Kosovo	Druge države	Izločitve in prilagoditve	Uskupinjeno
Prodaja kupcem	725.922	62.013	42.929	8.473	0	839.337
Prodaja med segmenti	92.927	9.758	22.832	10.410	-135.927	0
Prihodki po segmentih skupaj	818.849	71.771	65.761	18.883	-135.927 ¹	839.337
Drugi prihodki	5.787	763	0	92	-431	6.211
Delež v rezultatu poslovanja skupnih podvigov						4.527
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	-53.707	-5.327	-1.598	-137	14.028	-46.741
Stroški materiala	-20.119	-242	-1.532	-679	5.811	-16.761
Stroški storitev	-348.857	-47.979	-35.562	-13.960	112.744	-333.614
Stroški dela	-150.204	-8.143	-4.873	-2.037	2.734	-162.523
Amortizacija	-165.116	-25.996	-19.466	-2.165	-1.711	-214.454
Drugi odhodki poslovanja	-36.578	-125.039	-76.449	-12.618	-3.780	-254.464
Skupaj odhodki poslovanja	-774.581	-212.726	-139.480	-31.596	129.826	-1.028.557
Dobiček iz poslovanja za posamezni segment	50.055	-140.192	-73.719	-12.621	-6.532 ²	-178.482
Finančni prihodki						4.267
Finančni odhodki						-28.174
Dobiček pred obdavčitvijo						-202.389
Davek iz dobička						-7.928
Čisti dobiček poslovnega leta						-210.317
Drugi podatki po segmentih						
Stanje 31. 12. 2010						
Sredstva segmenta poročanja	1.380.964	174.053	166.426	27.890	-91.105 ³	1.658.228
Slabitev sredstev segmenta	-8.538	-118.365	-72.434	-11.847	0	-211.184
Neodpisana vrednost dobrega imena	1.851	0	0	1.531	0	3.382
Naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige						
z uporabo kapitalne metode	4	0	0	2.155	0	2.159
Naložbe v neopredmetena sredstva	23.167	1.036	2.678	703	-996 ⁴	26.588
Naložbe v opredmetena osnovna sredstva	57.556	16.163	6.415	5.857	-3.273 ⁴	82.718
Obveznosti segmenta poročanja	242.345	37.594	15.582	9.760	545.135 ⁵	850.416

¹ Prihodki od prodaje med segmenti so izločeni iz skupinskih izkazov.² Dobiček iz poslovanja za posamezni segment vključuje tudi dobiček iz transakcij med posameznimi segmenti v znesku 6.532 tisoč evrov.³ Sredstva po segmentih poročanja ne vsebujejo posojil v znesku 2.070 tisoč evrov, depozitov pri v bankah v znesku 11.270 tisoč evrov, drugih finančnih naložb v znesku 52 tisoč evrov, odloženih terjatev za davek v znesku 18.681 tisoč evrov, terjatev za davek od dobička v znesku 276 tisoč evrov in izločitev medsebojnih razmerij med družbami v znesku -123.454 tisoč evrov.⁴ Naložbe v neopredmetena sredstva in opredmetena osnovna sredstva vsebujejo povečanja nabavne vrednosti (pridobitve) neopredmetenih sredstev, zemljišč, gradbenih objektov, opreme, vključno s sredstvi, pridobljenimi z nakupi odvisnih družb.⁵ Obveznosti po segmentih poročanja ne vsebujejo prejetih posojil v znesku 256.675 tisoč evrov, izdanih obveznic v znesku 297.051 tisoč evrov, obveznosti za finančni najem v znesku 4.897 tisoč evrov, drugih finančnih obveznosti v znesku 27.315 tisoč evrov, obveznosti za odložene davke v znesku 9.621 tisoč evrov, obveznosti za davek od dobička v znesku 5.590 tisoč evrov in izločitev medsebojnih razmerij med družbami v znesku -56.014 tisoč evrov.

3. Čisti prihodki od prodaje

v tisoč EUR	2011	2010
Klasična govorna telefonija	104.118	120.034
Prenos govora preko IP omrežja	6.737	6.670
Mobilna telefonija	351.830	361.743
Internet in širokopasovni dostop	104.782	102.059
Medomrežno povezovanje	45.783	48.204
Mednarodne operatorske storitve	71.136	63.802
Zakup pasovne širine in prenos podatkov	46.500	44.946
Razvezan dostop in kolokacije	9.757	10.130
Govorne storitve z dodano vrednostjo	3.591	3.043
Prihodki od gradnje in vzdrževanja omrežja	7.787	11.714
Prodaja oglasnega prostora	7.098	8.179
Prihodki od drugih storitev	20.975	19.096
Prihodki od prodaje trgovskega blaga in materiala	32.934	37.655
Drugi prihodki	2.057	2.062
Skupaj čisti prihodki od prodaje	815.085	839.337

4. Drugi prihodki od poslovanja

v tisoč EUR	2011	2010
Prihodki od prejetih državnih pomoči	2.148	758
Dobiček pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev	109	343
Drugi prevrednotovalni poslovni prihodki	24	132
Drugi prihodki	7.141	4.978
Skupaj drugi prihodki od poslovanja	9.422	6.211

5. Stroški storitev

v tisoč EUR	2011	2010
Stroški komunikacijskih in prevoznih storitev ter najema	24.369	20.675
Stroški vzdrževanja	36.666	39.421
Stroški telekomunikacijskih storitev	126.402	125.904
Stroški zakupa vodov	8.261	9.081
Stroški prodajnih vzpodbud	21.921	24.074
Stroški osebnih storitev	16.764	14.085
Stroški zavarovanja, trženja in reprezentance	32.781	34.616
Stroški prodajnih provizij	9.753	9.579
Stroški bančnih storitev	2.151	1.855
Stroški multimedijskih vsebin	17.357	17.468
Stroški drugih storitev	27.390	36.856
Skupaj stroški storitev	323.815	333.614

6. Stroški dela

v tisoč EUR	2011	2010
Plače in nadomestila plač	111.444	113.015
Prispevki za socialno varnost	23.715	25.223
- od tega prispevki za pokojninsko zavarovanje	10.252	13.486
Drugi stroški dela	15.001	24.285
Skupaj stroški dela	150.160	162.523

V povprečju je bilo v letu 2011 v Skupini Telekom Slovenije zaposlenih 4.602 [v 2010: 4.672] delavcev.

7. Drugi odhodki poslovanja

v tisoč EUR	2011	2010
Rezervacije [pojasnilo 26]	9.084	6.623
Izguba pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev	3.023	3.879
Slabitev in odpisi obratnih sredstev	7.000	32.046
Slabitev neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev	6.936	211.184
Ostali odhodki	6.764	732
Skupaj drugi odhodki poslovanja	32.807	254.464

8. Finančni prihodki

v tisoč EUR	2011	2010
Prihodki iz dividend	459	469
Prihodki od obresti	3.854	2.593
Drugi finančni prihodki	5.761	1.205
Skupaj finančni prihodki	10.074	4.267

9. Finančni odhodki

v tisoč EUR	2011	2010
Odhodki zaradi izdanih obveznic	15.122	15.122
Odhodki za obresti	7.445	7.364
Negativne tečajne razlike	156	1.179
Sprememba v poštenu vrednosti izvedenih finančnih instrumentov	110	1.406
Slabitev finančnih naložb, razpoložljivih za prodajo	1.317	2.716
Drugi finančni odhodki	356	387
Skupaj finančni odhodki	24.506	28.174

10. Davek iz dobička

Davčni odhodek, izkazan v izkazu poslovnega izida

v tisoč EUR	2011	2010
Davek tekočega leta	-18.016	-17.510
Odložene terjatve / obveznosti za davek	3.209	9.582
Odhodek za davek iz dobička v breme rezultata	-14.807	-7.928

Efektivna davčna stopnja za leto 2011 je 30,33 % (2010: 3,92 %).

Uskladitev med dejanskim in izračunanim odhodkom za davek z upoštevanjem efektivne davčne stopnje

v tisoč EUR	2011	2010
Dobiček/izguba pred obdavčitvijo po MSRP	48.818	-202.389
Davek iz dobička upoštevajoč predpisano 20% davčno stopnjo	-9.764	40.478
Nepripoznanne odložene terjatve za davek zaradi davčnih izgub	-8.092	-11.232
Neobdavčene prejete dividende	544	187
Davčno nepriznani odhodki	-1.019	-40.378
Sprememba davčne stopnje	-22	0
Koriščenje davčne olajšave v tekočem obdobju	1.158	1.239
Odprava davčnih olajšav, koriščenih v prejšnjih letih	0	0
Učinek nižje davčne stopnje	30	-25
Drugo	2.358	1.803
Skupaj odhodek za davek	-14.807	-7.928

Skladno s predpisi o davku na dohodek pravnih oseb se je v letu 2011 lahko uveljavila letna davčna olajšava v višini 40 % zneska za vlaganja v raziskave in razvoj vendar največ v višini davčne osnove, ter 30 % zneska, a ne več kot 30.000 evrov, investiranega v opremo.

Spremembe odloženih davkov, ki so pripoznane v izkazu poslovnega izida

v tisoč EUR	2011	2010
Neopredmetena sredstva	0	2.750
Opredmetena osnovna sredstva	1.086	1.671
Finančne naložbe	678	544
Rezervacije	688	645
Terjatve in zaloge	760	4.000
Vnaprej vračunani stroški	0	-28
Spremembe odloženih terjatev/obveznosti za davek	3.209	9.582

Spremembe odloženih davkov, ki so pripoznane v kapitalu

v tisoč EUR	2011	2010
Sprememba prevrednotovalnih rezerv iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev	0	-7.925
Sprememba poštene vrednosti finančnih naložb, namenjenih prodaji	436	44
Sprememba poštene vrednosti finančnih instrumentov za varovanje pred tveganjem	0	-195
Spremembe odloženih terjatev/obveznosti za davek	436	-8.076

11. Dobiček na delnico

Osnovni čisti dobiček na delnico je izračunan tako, da čisti dobiček obračunskega obdobja, ki pripada navadnim delničarjem, delimo s tehtanim povprečnim številom v obračunskem obdobju uveljavljajočih se navadnih delnic.

Tehtano povprečno število uveljavljajočih se navadnih delnic se izračuna iz podatkov o številu uveljavljajočih se navadnih delnic, ob upoštevanju morebitnih odkupov in prodaj znotraj obdobja ter ob upoštevanju časa, v katerem so bile delnice udeležene pri ustvarjanju dobička. Prilagojeni čisti dobiček na delnico upošteva tudi vse potencialne navadne delnice, ki izhajajo iz zamenljivih obveznic, opcij in rokovnih pogodb. Pri njegovem izračunu se čisti dobiček in število uveljavljajočih se navadnih delnic prilagodi za učinke vseh popravljalnih potencialnih navadnih delnic, ki bi se pojavili, če bi v obračunskem obdobju prišlo do njihove zamenjave v navadne delnice.

v tisoč EUR	2011	2010
Čisti poslovni izid, namenjen razdelitvi delničarjem, lastnikom navadnih delnic matične družbe	34.011	-210.317
Prilagojeni čisti poslovni izid, namenjen lastnikom navadnih delnic matične družbe	34.011	-210.317
Tehtano povprečno število navadnih delnic za dobiček na delnico	6.505.478	6.505.478
Prilagojeno povprečno število navadnih delnic za dobiček na delnico	6.505.478	6.505.478

12. Neopredmetena sredstva

Gibanje neopredmetenih sredstev 2011

v tisoč EUR	Dobro ime	Licence	Računalniški programi	Druge neopredmetena sredstva	Neopredmetena sredstva v izgradnji	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 1. 1. 2011	108.853	258.878	131.580	32.426	11.748	543.485
Razlika iz preračuna na predstavitveno valuto	1	-682	-25	-59	0	-765
Povečanja	0	21	1.832	217	14.771	16.841
Pridobitev novih družb	0	0	0	0	0	0
Prenosi v uporabo	0	783	6.832	8.373	-15.988	0
Zmanjšanja	-932	-481	-5.791	-4.700	-405	-12.309
Drugi prenosi ¹	0	0	0	0	0	0
Stanje 31. 12. 2011	107.922	258.519	134.428	36.257	10.126	547.252
Popravek vrednosti						
Stanje 1. 1. 2011	105.471	151.010	95.727	27.776	634	380.618
Razlika iz preračuna na predstavitveno valuto	0	-238	-149	-94	0	-481
Povečanja	0	0	0	0	0	0
Slabitev	0	0	0	0	38	38
Zmanjšanja	0	-474	-5.660	0	-405	-6.539
Drugi prenosi ¹	0	-17.721	-1.009	-831	0	-19.561
Amortizacija	0	14.127	20.633	999	0	35.759
Stanje 31. 12. 2011	105.471	146.704	109.542	27.850	267	389.834
Neodpisana vrednost						
Stanje 1. 1. 2011	3.382	107.868	35.853	4.650	11.114	162.867
Stanje 31. 12. 2011	2.451	111.815	24.886	8.407	9.859	157.418

¹ V okviru drugih prenosov so zajeti prenosi med neopredmetenimi sredstvi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi ter prenosi med skupinami sredstev.

Vsa neopredmetena sredstva, razen dobrega imena, imajo končne dobe koristnosti in se enakomerno časovno amortizirajo.

Družbe pri svojem poslovanju uporabljajo tudi neopredmetena sredstva, ki so že odpisana, a še vedno v uporabi. To so predvsem licence za programsko opremo.

Družbe v skupini nimajo omejene lastninske pravice na neopredmetenih sredstvih, prav tako pa sredstva niso predmet obremenitve.

Pomembnejša povečanja neopredmetenih sredstev v letu 2011 se nanašajo predvsem na nabavo računalniške programske opreme in licenc v višini 12.010 tisoč evrov in nabavo drugih neopredmetenih sredstev, med katerimi se 4.124 tisoč evrov nanaša na sredstva za investicije zasebnega dela projekta javno zasebnega partnerstva (projekt GOŠO).

Gibanje neopredmetenih sredstev 2010

v tisoč EUR	Dobro ime	Licence	Računalniški programi	Druge neopredmetena sredstva	Neopredmetena sredstva v izgradnji	Skupaj
Nabavna vrednost						
Stanje 1. 1. 2010	104.751	249.855	118.961	39.067	17.283	529.917
Razlika iz preračuna na predstavitveno valuto	0	707	147	34	2	890
Povečanja	0	309	3.789	240	22.250	26.588
Pridobitev novih družb	3.170	0	0	0	0	3.170
Prenosi v uporabo	0	2.054	23.541	14	-25.609	0
Zmanjšanja	0	-13	-13.196	-33	-355	-13.597
Drugi prenosi ¹	932	5.966	-1.662	-6.896	-1.823	-3.483
Stanje 31. 12. 2010	108.853	258.878	131.580	32.426	11.748	543.485
Popravek vrednosti						
Stanje 1. 1. 2010	0	84.865	87.662	5.210	229	177.966
Razlika iz preračuna na predstavitveno valuto	0	210	115	25	0	350
Povečanja	0	257	0	0	0	257
Slabitev	105.471	48.740	1.877	20.298	405	176.791
Zmanjšanja	0	-11	-12.749	-203	0	-12.963
Drugi prenosi ¹	0	-11	-90	-231	0	-332
Amortizacija	0	16.960	18.912	2.677	0	38.549
Stanje 31. 12. 2010	105.471	151.010	95.727	27.776	634	380.618
Neodpisana vrednost						
Stanje 1. 1. 2010	104.751	164.990	31.299	33.857	17.054	351.951
Stanje 31. 12. 2010	3.382	107.868	35.853	4.650	11.114	162.867

¹ V okviru drugih prenosov so zajeti prenosi med neopredmetenimi sredstvi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi ter prenosi med skupinami sredstev.

Dobro ime in druga neopredmetena sredstva

Znižanje vrednosti dobrega imena je posledica izločitve družbe Meganet z dne 30. 6. 2011. Skupina letno preverja morebitno potrebo po oslabitvi dobrega imena glede na okoliščine, ki nakazujejo na tako možnost. Skupina za preizkus oslabitve dobrega imena uporablja vrednost pri uporabi na podlagi modela diskontiranega denarnega toka. Na dan 31. 12. 2011 ni bilo ugotovljeno, da bi bila potrebna slabitev dobrega imena.

Neodpisana vrednost dobrega imena na dan 31. 12. 2011 znaša 2.451 tisoč evrov (31. 12. 2010: 3.382 tisoč evrov), neodpisana vrednost drugih neopredmetenih sredstev, ki so nastala kot posledica dokončnih porazdelitev kupnin posameznih družb znaša 2.035 tisoč evrov.

Licence

Licence praviloma predstavljajo pravice do uporabe frekvence spektra GSM 900 in 1800 ter UMTS mobilne telefonije na področju Republike Slovenije, GSM licence na Kosovu ter GSM 900 in UMTS v Makedoniji.

Neodpisana vrednost pridobljene UMTS licence v Sloveniji znaša 40.300 tisoč evrov (v 2010: 44.442 tisoč evrov), neodpisana vrednost GSM licence pa 2.263 tisoč evrov (v letu 2010: 3.198 tisoč evrov).

Neodpisana vrednost GSM licence na Kosovu na dan 31. 12. 2011 znaša 47.937 tisoč evrov (v letu 2010: 52.533 tisoč evrov). Licence v Makedoniji so ocenili pooblaščen ocenjevalci sredstev in po dokončni razporeditvi slabitve znašajo na dan 31. 12. 2011 UMTS licence 1.374 tisoč evrov in GSM licence 13.471 tisoč evrov.

13. Opredmetena osnovna sredstva

Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev 2011

v tisoč EUR	Zemljišča, zgradbe in kabelska kanalizacija	Kabelsko omrežje	Telefonske centrale	Oprema za mobilno omrežje	Druge oprema	Sredstva v izgradnji	Predujmi za opredm. osnovna sredstva	Skupaj
Nabavna vrednost								
Stanje 1. 1. 2011	424.196	909.338	287.893	776.301	475.403	55.614	937	2.929.682
Razlika iz preračuna na predstavitveno valuto	-266	-29	-48	-2.398	-243	-143	0	-3.127
Povečanja	25	3.567	130	1.686	5.185	60.843	67	71.503
Prenos iz sredstev v izgradnji	9.365	10.179	2.337	21.165	24.071	-67.117	0	0
Zmanjšanja, odpisi	-973	-1.771	-8.798	-1.342	-21.260	695	0	-33.449
Drugi prenosi ¹	0	0	0	0	0	0	-611	-611
Stanje 31. 12. 2011	432.347	921.284	281.514	795.412	483.156	49.892	393	2.963.998
Popravek vrednosti								
Stanje 1. 1. 2011	72.934	640.451	260.746	487.488	358.741	914	0	1.821.274
Razlika iz preračuna na predstavitveno valuto	-151	-81	65	-1.498	-163	0	0	-1.828
Povečanja	32	0	0	3.724	129	0	0	3.885
Slabitev	0	57	66	6.335	0	0	0	6.458
Zmanjšanja, odpisi	-307	-1.771	-8.672	-1.096	-19.968	0	0	-31.814
Amortizacija	15.473	29.620	9.423	55.633	46.374	0	0	156.523
Drugi prenosi ¹	1.374	988	908	12.954	-11.682	10.520	0	15.062
Stanje 31. 12. 2011	89.355	669.264	262.536	563.540	373.431	11.434	0	1.969.560
Neodpisana vrednost								
Stanje 1. 1. 2011	351.262	268.887	27.147	288.813	116.662	54.700	937	1.108.408
Stanje 31. 12. 2011	342.992	252.020	18.978	231.872	109.725	38.458	393	994.438

¹ V okviru drugih prenosov so zajeti prenosi med neopredmetenimi sredstvi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi ter prenosi med skupinami sredstev.

Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev 2010

v tisoč EUR	Zemljišča, zgradbe in kabelska kanalizacija	Kabelsko omrežje	Telefonske centrale	Oprema za mobilno omrežje	Druga oprema	Sredstva v izgradnji	Predjudmi za opredm. osnovna sredstva	Skupaj
Nabavna vrednost								
Stanje 1. 1. 2010	424.948	887.601	286.427	763.826	442.713	72.397	7.395	2.885.307
Razlika iz preračuna na predstavitveno valuto	274	4	0	2.382	260	188	-21	3.087
Učinek prevrednotenja	-2.771	0	0	0	0	0	0	-2.771
Povečanja	78	4.105	60	2.218	3.938	78.728	-6.409	82.718
Prenos iz sredstev v izgradnji	9.081	17.108	2.321	19.494	46.419	-94.464	41	0
Zmanjšanja, odpisi	-7.746	-74	-915	-11.619	-17.587	-233	-69	-38.243
Drugi prenosi ¹	332	594	0	0	-340	-1.002	0	-416
Stanje 31. 12. 2010	424.196	909.338	287.893	776.301	475.403	55.614	937	2.929.682
Popravek vrednosti								
Stanje 1. 1. 2010	100.024	605.513	251.115	408.626	313.335	0	0	1.678.613
Razlika iz preračuna na predstavitveno valuto	136	0	0	1.303	179	0	0	1.618
Učinek prevrednotenja	-42.385	0	0	0	0	0	0	-42.385
Slabitev	19	2.753	0	16.434	13.561	914	0	33.681
Zmanjšanja, odpisi	-1.177	-12	-843	-8.710	-15.594	0	0	-26.336
Amortizacija	16.139	32.127	10.474	69.835	47.330	0	0	175.905
Drugi prenosi ¹	178	70	0	0	-70	0	0	178
Stanje 31. 12. 2010	72.934	640.451	260.746	487.488	358.741	914	0	1.821.274
Neodpisana vrednost								
Stanje 1. 1. 2010	324.924	282.088	35.312	355.200	129.378	72.397	7.395	1.206.694
Stanje 31. 12. 2010	351.262	268.887	27.147	288.813	116.662	54.700	937	1.108.408

¹ V okviru drugih prenosa so zajeti prenosi med neopredmetenimi sredstvi in opredmetenimi osnovnimi sredstvi ter prenosi med skupinami sredstev.

Zemljišča in zgradbe ter kabelska kanalizacija so izkazani po pošteni vrednosti, vsa ostala opredmetena osnovna sredstva pa po nabavni vrednosti.

Zemljišča in zgradbe je pooblaščenca ocenjevalka vrednosti nepremičnin ovrednotila na pošteno vrednost na dan 1. 1. 2007 na podlagi primerljivih tržnih cen. Na dan 30. 9. 2011 je pooblaščenca ocenjevalka vrednosti nepremičnin preverila predpostavke uporabljene pri cenoitvi na dan 1. 1. 2007 in ugotovila, da vrednosti pomembno ne odstopajo od cenitvenih vrednosti iz leta 2007.

Kabelsko kanalizacijo je pooblaščenca ocenjevalka vrednosti nepremičnin ovrednotila na dan 1. 1. 2010. Pri vrednotenju je bila uporabljena metoda nadomestitvenih vrednosti, ker za tovrstna osnovna sredstva ni primerljivih tržnih cen.

Pomembnejša povečanja opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2011 se nanašajo predvsem na pridobitev nepremičnin v višini 2.978 tisoč evrov, izgradnjo in posodobitev telekomunikacijskega omrežja v višini 18.276 tisoč evrov, pridobitev telekomunikacijske opreme v višini 37.641 tisoč evrov in druga oprema.

Knjigovodska vrednost opreme na dan 31. 12. 2011 iz naslova finančnega najema je 4.345 tisoč evrov.

Družbe v skupini pri svojem poslovanju uporabljajo tudi opredmetena osnovna sredstva, ki so že odpisana, a se še vedno uporabljajo. To je predvsem telekomunikacijska oprema, kot so omrežje, centrale, modemi in druga podobna oprema.

Družbe v skupini nimajo omejene lastninske pravice na opredmetenih osnovnih sredstvih, prav tako sredstva niso predmet obremenitve.

14. Naložbe v odvisne družbe, pridružena podjetja in skupne podvige

Naložbe v skupne podvige

Skupina ima 50 % lastniški delež v družbi Gibtelekom Limited, ki je ponudnik telekomunikacijskih storitev v Gibraltarju in 50 % lastniški delež v družbi M-Pay, ki je družba za mobilno plačevanje, storitve in trgovino.

Obe družbi sta zasebni družbi in ne kotirata na nobeni od javnih borz vrednostnih papirjev. V uskupinjene izkaze sta vključeni po kapitalski metodi.

v tisoč EUR	31. 12. 2010	Povečanje	Zmanjšanja	31. 12. 2011
Gibtelekom	40.935	4.958	-3.762	42.131
M-Pay	88	6		94
Skupaj naložbe v skupne podvige	41.023	4.964	-3.762	42.225

15. Druge finančne naložbe

v tisoč EUR	2011	2010
Naložbe v delnice bank	2.128	4.277
Druge naložbe v delnice in deleže	2.593	3.942
Posojila drugim podjetjem	1.598	0
Posojila zaposlencem	1.592	1.857
Posojila naročnikom telekomunikacijskih storitev	1.560	1.493
Druge dolgoročna finančna sredstva	366	781
Skupaj druge finančne naložbe	9.837	12.350

Vse naložbe v delnice so razporejene kot finančne naložbe, namenjene prodaji. Od skupne vrednosti v znesku 4.721 tisoč evrov, se 1.689 tisoč evrov [2010: 4.317 tisoč evrov] nanaša na finančne inštrumente, ki kotirajo na borzi vrednostnih papirjev in so pripoznani po poštenu vrednosti. Ostala finančna sredstva ne kotirajo in so pripoznana po nabavni vrednosti, ker se poštena vrednost ne da zanesljivo ugotoviti.

16. Ostala dolgoročna sredstva

v tisoč EUR	2011	2010
Vnaprej plačane najemnine	11.916	12.161
Dolgoročno odloženi stroški prodajnih spodbud	14.734	12.323
Druge dolgoročna sredstva	674	241
Skupaj ostala dolgoročna sredstva	27.324	24.725

Gibanje razmejitev brez drugih dolgoročnih finančnih sredstev

v tisoč EUR	Najemnine	Prodajne spodbude
Stanje 1. 1. 2010	11.889	14.888
Povečanje	2.066	16.773
Prenos med stroške	-1.794	-19.338
Stanje 31. 12. 2010	12.161	12.323
Povečanje	4.938	17.746
Prenos med stroške	-5.183	-15.335
Stanje 31. 12. 2011	11.916	14.734

17. Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so merjene po modelu nabavne vrednosti.

Gibanje naložbenih nepremičnin

v tisoč EUR	2011	2010
Stanje 1. 1.	6.413	5.121
Povečanje	185	1.345
Zmanjšanje	-51	0
Amortizacija	-84	-53
Stanje 31. 12.	6.463	6.413

Naložbene nepremičnine so zemljišča in zgradbe v Sečovljah in nepremičnina na Vojkovi 58 v Ljubljani.

Prihodki od najemnin za naložbene nepremičnine, pripoznani v poslovnem izidu v letu 2011 znašajo 153 tisoč evrov (2010: 105 tisoč evrov).

18. Odložene terjatve in obveznosti za davek

Odložene terjatve in obveznosti za davek so izračunane na podlagi začasnih razlik po metodi obveznosti po bilanci stanja glede na stopnjo obdavčitve dohodka pravnih oseb v naslednjih letih. V obravnavanem obdobju je dohodek pravnih oseb obdavčen z 20 % davčno stopnjo (2010: 20 %).

v tisoč EUR	2011	2010
Neopredmetena sredstva	0	759
Opredmetena osnovna sredstva	-1.982	-3.878
Naložbe in finančne naložbe	1.084	-30
Terjatve iz poslovanja	7.864	7.102
Zaloge	0	0
Druga dolgoročna sredstva	13	0
Rezervacije	5.797	5.107
Odložene terjatve/obveznosti za davek	12.776	9.060

19. Sredstva za odtujitev

Sredstva za odtujitev so večinoma zemljišča in zgradbe, ki jih družbe v skupini ne nameravajo uporabljati v poslovne namene in za katere so uprave družb sprejele sklepe o njihovi prodaji. Ta je predvidena v naslednjih dvanajstih mesecih.

Skupina je v letu 2011 pripoznala izgubo zaradi oslabitve iz naslova razlike med knjigovodsko in pošteno vrednostjo, zmanjšano za stroške prodaje v višini 99 tisoč evrov.

20. Zaloge

v tisoč EUR	2011	2010
Material	6.335	6.098
Proizvodi	592	306
Trgovsko blago	15.850	14.542
Predujmi za zaloge	10	9
Skupaj zaloge	22.787	20.955

Na dan 31. 12. 2011 so bile zaloge prevrednotene na njihovo iztržljivo vrednost, oslabitev zalog pa je bila pripoznana med stroški.

V letu 2011 so bili pri inventuri v družbah v skupini ugotovljeni viški v znesku 21 tisoč evrov in manki v znesku 11 tisoč evrov.

21. Poslovne in druge terjatve

v tisoč EUR	2011	2010
Poslovne terjatve	142.553	142.869
Terjatve do tujih operaterjev	14.945	12.339
Terjatve do domačih operaterjev	79.474	67.868
Dani predujmi	4.535	3.537
Terjatve za DDV in druge davke	7.597	8.519
Odloženi stroški in vračunani prihodki	13.039	16.816
Kratkoročni del prodajnih vzpodbud	4.124	3.495
Druge terjatve	2.471	2.758
Popravek vrednosti terjatev	-66.470	-61.477
Skupaj poslovne in druge terjatve	202.268	196.724

Poslovne terjatve se ne obrestujejo.

Gibanje popravka vrednosti terjatev

v tisoč EUR	2011	2010
Stanje 1. 1.	-61.477	-30.851
Pridobitev novih družb	0	0
Popravki v letu	-18.213	-39.636
Odprava popravkov	11.372	6.332
Poraba	1.848	2.876
Tečajne razlike	0	-198
Stanje 31. 12.	-66.470	-61.477

Starostna struktura zapadlih, neoslabljenih terjatev na dan 31. 12. 2011

	Skupaj	Nezapadle in neoslabljene	Zapadle in oslabljene	Zapadle in neoslabljene				
				Do vključno 30 dni	Od 31 do vključno 60 dni	Od 61 do vključno 90 dni	Od 91 do vključno 120 dni	Več kot 120 dni
2011	202.268	123.002	27.308	23.544	7.395	5.180	5.313	10.526
2010	196.724	125.857	17.755	20.228	9.397	5.929	2.428	15.130

22. Kratkoročne finančne naložbe

v tisoč EUR	2011	2010
Druga kratkoročna posojila	10.465	2.070
Druga kratkoročna finančna sredstva	52	52
Depoziti pri bankah	11.067	11.270
Skupaj kratkoročne finančne naložbe	21.584	13.392

23. Denar in denarni ustrezniki

v tisoč EUR	2011	2010
Denarna sredstva v blagajni in na računih v banki	21.094	31.559
Kratkoročni depoziti pri bankah z zapadlostjo do treh mesecev	40.171	15.167
Skupaj denar in denarni ustrezniki	61.265	46.726

Denarna sredstva na računih v banki se obrestujejo po obrestnih merah bank za pozitivna stanja na računih, nočni depoziti pa po pogodbenih obrestnih merah.

Kratkoročni depoziti so sklenjeni za obdobje od enega do treh mesecev, odvisno od tega, kako hitro družbe potrebujejo gotovino. Depoziti se obrestujejo po obrestnih merah, ki so določene za posamezno depozitno obdobje.

24. Kapital in rezerve

Delniški kapital

Odobreni, izdani in v celoti vplačani kapital znaša 272.721 tisoč evrov in je razdeljen na 6.535.478 navadnih delnic.

Lastniška struktura na dan 31. 12. 2011

Delničar	Število delnic	Delež v %
Republika Slovenija	4.087.569	62,54
Domače pravne osebe	710.910	10,88
Individualni delničarji (domači in tuji)	653.268	10,00
Kapitalska družba	365.175	5,59
Slovenska odškodninska družba	277.839	4,25
Tuje pravne osebe	227.790	3,49
Vzajemni in ostali skladi	77.808	1,18
Banke	73.270	1,12
Telekom Slovenije	30.000	0,46
Zavarovalnice	11.170	0,17
Investicijske družbe in DZU	10.907	0,17
Borzo-posredniške hiše	9.772	0,15
Skupaj	6.535.478	100,00

Stanje in gibanje kapitala je predstavljeno v izkazu gibanja kapitala. V letu 2011 ni bilo sprememb v številu izdanih delnic.

Rezerve

Prvotno so bile rezerve oblikovane skladno z določili Zakona o lastninskem preoblikovanju družb, zadnjih nekaj let pa v skladu z odločitvijo poslovdstev posameznih družb v skupini. Skladno z Zakonom o gospodarskih družbah lahko poslovdstvo polovico dobička posameznega poslovnega leta po obvezni uporabi razporedi na rezerve.

Struktura rezerv

v tisoč EUR	2011	2010
Kapitalske rezerve	137.609	135.831
Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže	3.671	3.671
Zakonske rezerve	51.663	51.464
Statutarne rezerve	54.854	54.571
Druge rezerve iz dobička	122.792	112.083
Skupaj rezerve	370.589	357.620

Kapitalske in statutarne rezerve se smejo uporabiti pod pogoji in za namene, ki jih določata zakon in statut družbe. Družbe oblikujejo statutarne rezerve, dokler njihova višina ne doseže 20 % osnovnega kapitala. Te rezerve niso namenjene delitvi.

V okviru kapitalskih rezerv je evidentiran vplačani presežek kapitala iz naslova lastninskega preoblikovanja v znesku 129.998 tisoč evrov in prenos neobdavčenega dela prevrednotovalnih rezerv za opredmetena osnovna sredstva v znesku 7.491 tisoč evrov.

Rezerve za lastne deleže se oblikujejo v višini zneska pridobitve lastnih delnic in niso namenjene delitvi. V poročanem obdobju skupina ni pridobila novih lastnih delnic.

Ob pripojitvi družbe Mobitel k družbi Telekom Slovenije je prišlo do povečanja in strukturne spremembe kapitala družbe znotraj postavke rezerve:

- Zakonske rezerve oblikovane v družbi Mobitel v višini 50.434.251,38 evra so se prenesle v zakonske rezerve Telekoma Slovenije;
- Glede na to, da so statutarne rezerve Telekoma Slovenije že dosegale 20 % osnovnega kapitala, so se statutarne rezerve v višini 50.434.251,38 evra, ki so bile oblikovane v družbi Mobitel prenesle v druge rezerve iz dobička.

Ob sestavitvi letnega poročila lahko družbe oblikujejo druge rezerve do višine 50 % čistega poslovnega izida poslovnega leta, zmanjšanega za oblikovane statutarne ali zakonske rezerve. Druge rezerve iz dobička se lahko uporabijo za katerekoli namene skladno z zakonom, statutom in poslovno politiko ter sklepi skupščine.

Zadržani čisti poslovni izid

Zadržani čisti poslovni izid vključuje prenesene dobičke prejšnjih let in čisti poslovni izid za leto 2011.

Na podlagi sklepa skupščine delničarjev z dne 31. 8. 2011, se je bilančni dobiček za leto 2010, v znesku 29.500 tisoč evrov, razporedil za izplačilo dividend v znesku 22.118 tisoč evrov (2010: 19.516 tisoč evrov), kar predstavlja 3,40 evra na delnico (2010: 3,00 evre), preostali del v znesku 7.382 tisoč evrov pa je prenesen v naslednje leto.

Predlagano izplačilo dividend za leto 2011

Znesek predlagan skupščini za delitev:	33.763.430,82 evra
Dividenda na navadno delnico:	5,19 evra

Lastne delnice

V poslovnem letu 2003 je bilo pridobljenih 30.000 lastnih delnic v nominalni vrednosti 1.252 tisoč evrov, kar predstavlja 0,46 % delniškega kapitala.

Prevrednotovalne rezerve za osnovna sredstva

Prevrednotovalne rezerve za osnovna sredstva so se v letu 2011 zmanjšale za 2.736 tisoč evrov. Evidentiran je prenos v višini 965 tisoč evrov v zadržani čisti poslovni izid iz dodatno obračunane amortizacije v zvezi s prevrednotenimi opredmetenimi osnovnimi sredstvi, prav tako pa je evidentiran prenos 1.771 tisoč evrov na kapitalske rezerve iz dodatno obračunane amortizacije v zvezi z revalorizacijo opredmetenih osnovnih sredstev. Prevrednotovalne rezerve niso predmet delitve.

Druge prevrednotovalne rezerve

Druge prevrednotovalne rezerve vključujejo spremembe vrednosti finančnih instrumentov, namenjenih prodaji, in znašajo 187 tisoč evrov.

25. Dolgoročno odloženi prihodki

v tisoč EUR	2011	2010
Vnaprej zaračunane kolokacije	4.983	6.432
Prejete državne pomoči	1.532	797
Drugo	2.064	2.320
Skupaj dolgoročno odloženi prihodki	8.579	9.549

Vnaprej vračunane kolokacije se nanašajo na oddajo prostorov in opreme drugim operaterjem.

26. Rezervacije

v tisoč EUR	31. 12. 2010	Črpanje in odprava	Oblikovanje	31. 12. 2011
Rezervacije za verjetne obveznosti po tožbah	23.328	-3.954	5.215	24.589
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	8.863	-412	784	9.235
Rezervacije za ocenjene stroške odstranitve sprejemno-oddajnih postaj	4.209	-106	-634	3.469
Druge rezervacije	1.414	-206	673	1.881
Rezervacije za reorganizacijo podjetja	0	0	6.445	6.445
Skupaj rezervacije	37.814	-4.678	12.483	45.619

Rezervacije za verjetne obveznosti po tožbah

Rezervacije za obveznosti za tožbe so oblikovane na podlagi ocene verjetnega izida in posvetovanja s pravnimi službami. Datuma zapadlosti obveznosti ni mogoče določiti.

Proti družbam Skupine Telekom Slovenije so vložene tožbe v skupnem znesku 649.996 tisoč EUR (v letu 2010 253.492 tisoč EUR).

Urad za varstvo konkurence je po uradni dolžnosti proti družbi Telekom Slovenije uvedel več postopkov ugotavljanja domnevne zlorabe prevladujočega položaja na trgu. Urad lahko družbi naloži globo v višini do 10 % letnega prometa. Na podlagi ocene posloводства in na osnovi pridobljenih pravnih mnenj so oblikovane rezervacije iz tega naslova v višini 1.992 tisoč evrov.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi so oblikovane na osnovi aktuarskih izračunov. Obveznosti posameznih družb v skupini so enake sedanji vrednosti ocenjenih bodočih izplačil.

Družbe v skupini nimajo drugih pokojninskih obveznosti.

Rezervacije za ocenjene stroške odstranitve sprejemno-oddajnih postaj

Po pričakovanjih naj bi se po letu 2021, to je po poteku licence UMTS, pričelo odstranjevati sprejemno-oddajne postaje (brez upoštevanja možnosti podaljšanja licence). Rezervacije so bile oblikovane v višini predvidenih stroškov odstranitve in diskontirane z diskontno stopnjo 5 % (2010: 5 %).

Rezervacije za reorganizacijo podjetja

Skladno s sklepom uprave so bile v letu 2011 oblikovane rezervacije za reorganizacijo, in sicer v višini 6.445 tisoč evrov.

27. Prejeta dolgoročna posojila in krediti

To pojasnilo vsebuje informacijo o pogodbenih pogojih, ki veljajo za prejeta posojila in kredite. Več informacij o izpostavljenosti obrestnemu in tečajnemu tveganju je navedenih v pojasnilu 34 - Upravljanje finančnih tveganj.

v tisoč EUR	2011	2010
Prejeta dolgoročna posojila		
Bančna posojila tujih bank	146.515	187.487
- tekoča zapadlost dolgoročnih posojil	-29.580	-57.149
- dolgoročni del posojil	116.935	130.338
Bančna posojila domačih bank	16.845	67.609
- tekoča zapadlost dolgoročnih posojil	-5.884	-66.723
- dolgoročni del posojil	10.961	886
Skupaj dolgoročni del	127.896	131.224
Prejeta kratkoročna posojila		
Bančna posojila domačih bank	68	1.543
Tekoča zapadlost dolgoročnih posojil tujih bank	29.580	57.149
Tekoča zapadlost dolgoročnih posojil domačih bank	5.884	66.723
Obresti od posojil	48	36
Skupaj kratkoročni del	35.580	125.451

Pogodbena določila prejetih posojil

v tisoč EUR	Dolgoročni del 31. 12. 2011	Kratkoročni del 31. 12. 2011	Rok zapadlosti daljši od 5 let	Pogodbena obrestna mera	Zapadlost zadnjega obroka	Način zavarovanja
Dolgoročne finančne obveznosti do bank	127.896	35.464	12.315	3mEURIBOR + 1,900%	2014	bianco menice
				3mEURIBOR + 2,100%	2014	bianco menice
				3mEURIBOR + 2,900%	2014	nezavarovano
				6mEURIBOR - 0,025%	2017	garancijska pogodba
				3mEURIBOR + 0,083%	2017	nezavarovano
				3mEURIBOR - 0,018%	2017	garancijska pogodba
				3mEURIBOR + 0,105%	2017	nezavarovano
Kratkoročne obveznosti do bank		68		5,950%	2014	
				6,5% do 7,200%	2012	

Vsa posojila tujih bank so v evrih (EUR). Za del le-teh je obrestna mera spremenljiva, za del pa se je spremenljiva obrestna mera nadomestila s stalno obrestno mero z uporabo izvedenih finančnih inštrumentov v te namene.

Na dan bilance stanja neodplačani del posojil EIB znaša 130.339 tisoč evrov [2010: 160.428 tisoč evrov]. Glavnice postopoma zapadejo v plačilo do leta 2017.

Banke, ki so odobrile dolgoročna posojila, zahtevajo vzdrževanje v posojilnih pogodbah opredeljenih vrednosti bilančnih postavk in finančnih kazalnikov: konsolidiran skupni dolg, konsolidirano neto stvarno premoženje, EBITDA, konsolidiran skupni dolg/EBITDA. Nedoseganje predpisane vrednosti kazalnikov je lahko razlog za predčasno zapadlost posojil v plačilo. Na dan 31. 12. 2011 skupina dosega določila pogodb.

28. Druge dolgoročne finančne obveznosti

v tisoč EUR	2011	2010
Obveznosti iz izdanih obveznic	297.754	297.182
Obveznost za prodajne opcije manjšinskih lastnikov:	8.893	11.648
- On.net	3.200	3.200
- Aneks	5.190	5.070
- Primo Communications	503	2.575
- Meganet	0	803
Obveznosti iz finančnega najema	1.833	3.387
Druge dolgoročne obveznosti	4	4
Skupaj druge dolgoročne obveznosti	308.484	312.221

Telekom Slovenije je v mesecu decembru 2009 izdal globalno obveznico v nominalni vrednosti 300.000 tisoč evrov z obrestno mero 4,875 % in rokom dospelosti december 2016. Obveznica je vrednotena po metodi odplačne vrednosti po 5,047 % efektivni obrestni meri.

29. Poslovne in druge obveznosti

v tisoč EUR	2011	2010
Obveznosti do dobaviteljev	77.867	85.705
Obveznosti do domačih operaterjev	44.197	28.091
Obveznosti do tujih operaterjev	6.777	12.415
Obveznost za DDV in druge davčne obveznosti	8.629	8.429
Obveznosti do zaposlenih	9.453	11.882
Obveznosti za predujme	1.579	1.206
Druge obveznosti	7.190	5.589
Skupaj poslovne in druge obveznosti	155.692	153.317

Poslovne obveznosti niso obrestovane in so običajno poravnane v dogovorjenem roku od 8 do 120 dni, obveznosti do operaterjev prav tako niso obrestovane in so običajno poravnane v dogovorjenem roku od 30 do 60 dni od dneva izstavitve računa.

30. Druge kratkoročne finančne obveznosti

v tisoč EUR	2011	2010
Obveznosti iz izdanih obveznic	439	-131
Obveznosti za plačilo dokupa deleža odvisne družbe:	13.502	13.509
- Ipko Telecommunications	13.502	13.502
- Planet 9	0	7
Obveznosti za obrestno zamenjavo	1.257	2.153
Obveznosti iz finančnega najema	976	1.510
Druge finančne obveznosti	334	1
Skupaj druge kratkoročne finančne obveznosti	16.508	17.042

31. Kratkoročno odloženi prihodki

v tisoč EUR	2011	2010
Odloženi prihodki od prodaje predplačniških kartic	7.434	5.984
Razmejene naročnine in kratkoročni del kolokacij	15.361	14.689
Kratkoročni del vladne podpore za opredmetena osnovna sredstva	116	119
Drugi odloženi prihodki	1.099	2.121
Skupaj kratkoročno odloženi prihodki	24.010	22.913

32. Potencialne in prevzete obveznosti

Obveznosti iz poslovnega najema

Družbe v skupini kot najemodajalci

Družbe v skupini izkazujejo obveznosti iz poslovnega najema opredmetenih osnovnih sredstev. Le-te zajemajo zakupe vodov, najeme poslovnih prostorov in najem baznih postaj. Nepreklicni poslovni najemi so plačljivi na naslednji način:

Rok zapadlosti	2011	2010
- do 1 leta	16.517	13.199
- od 1 do 2 let	28.155	26.653
- od 3 do 5 let	29.232	26.484
- nad 5 let	72.398	67.181
Skupaj	146.302	133.517

V poročanem obdobju so v izkazu poslovnega izida pripoznani stroški poslovnega najema 18.506 tisoč evrov [2010: 14.563 tisoč evrov].

Družbe v skupini kot najemodajalci

Družbe v skupini izkazujejo terjatve iz naslova poslovnega najema opredmetenih osnovnih sredstev.

Rok zapadlosti	2011	2010
- do 1 leta	2.898	866
- od 1 do 2 let	5.797	1.448
- od 3 do 5 let	5.797	1.448
- nad 5 let	14.492	3.620
Skupaj	28.984	7.382

V poročanem obdobju so celotni prihodki od najemnin, izkazani v izkazu poslovnega izida znašali 1.962 tisoč evrov [2010: 4.348 tisoč evrov].

Obveznosti iz naslova finančnega najema

Skupina ima finančni najem za računalniško IP opremo.

Prihodnje najmanjše vsote najemnin v finančnem najemu so naslednje.

Rok zapadlosti	2011	2010
- do 1 leta	1.696	1.665
- od 1 do 5 let	1.500	3.490
- nad 5 let	0	0
Skupaj	3.196	5.155

Možne obveznosti iz naslova tožb

v tisoč EUR	2011	2010
Možne obveznosti iz naslova tožb	649.998	253.741

Na dan bilance stanja je proti skupini vloženih 61 tožb. Skupni toženi znesek je 649.998 tisoč evrov (2010: 253.741 tisoč evrov), od katerih so največje: tožba družbe Si.mobil v znesku 286.392 tisoč evrov, tožba družbe T-2 v znesku 129.557 tisoč evrov, tožba družbe Tušmobil v znesku 86.000 tisoč evrov, tožba družbe Sinfonika v stečaju, v znesku 34.348 tisoč evrov, tožba družbe Sky.net v znesku 33.047 tisoč evrov in Tušmobil v znesku 28.176 tisoč evrov.

Urad za varstvo konkurence je v februarju 2012 izdal odločbo v kateri ugotavlja, da je družba Telekom Slovenije d. d. (prej Mobitel d. d.) kršila Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence v obdobju od novembra 2008 do julija 2010 pri prodaji paketa Itak Džabest. Uprava družbe na osnovi pridobljenih pravnih in drugih strokovnih mnenj meni, da družba navedenih kršitev ni storila, in bo zato sprožila sodni postopek zoper izdano odločbo. Iz tega razloga družba tudi ni pripoznala rezervacije za ta naslov. Globa za očitno kršitev lahko znaša v višini do 10% letnega prometa družbe (prej Mobitel d,d).

Uprave družb Skupine Telekom Slovenije na osnovi pravnih mnenj ocenjujejo, da bo znesek teh obveznosti znašal 24.589 tisoč evrov (glej pojasnilo 26). Za tožbi družbe Tušmobil in Si.mobil rezervacije niso bile oblikovane, ker glede na stanje postopka ne obstajajo podlage za njihovo oblikovanje.

Obveze za neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva

Na dan 31. 12. 2011 izkazujejo družbe v skupini prevzete obveze za neopredmetena sredstva v višini 2.887 tisoč evrov in se nanašajo na vzpostavitev računalniških sistemov, predvsem SAP in sistema »Billing« ter za licence.

Prevzete obveze za opredmetena osnovna sredstva na dan 31. 12. 2011 znašajo 6.818 tisoč evrov (2010: 8.277 tisoč evrov) in se v največji meri nanašajo na izgradnjo telekomunikacijskega omrežja.

Dane garancije

Skupina je na dan 31. 12. 2011 zagotovila naslednja jamstva:

- garancije za dobro opravljeno delo in za odpravo napak v višini 8.065 tisoč evrov,
- garancije za poravnavo finančnih obveznosti iz naslova plačilnega sistema Moneta v višini 1.500 tisoč evrov,
- druga jamstva v višini 2.960 tisoč evrov.

Nobena od naštetih obveznosti ne izpolnjuje pogojev za pripoznanje med bilančne postavke, skupina pa iz tega naslova ne pričakuje materialnih posledic.

33. Posli s povezanimi strankami

Povezane stranke družb v skupini so poleg Republike Slovenije, ki je večinski lastnik družbe Telekom Slovenije še drugi delničarji, poslovodstvo, člani nadzornega sveta in njihovi družinski člani.

Posli s fizičnimi osebami

Fizične osebe (predsednik in člani uprave, predsednik in člani nadzornega sveta) imajo skupaj v lasti 595 delnic družbe, kar predstavlja 0,01 % lastniški delež.

V letu 2011 ni bilo odobrenih posojil povezanim fizičnim osebam.

Stroški plač

v tisoč EUR	2011	2010
Uprava	824	1.283
Nadzorni svet	118	69
Skupaj	942	1.352

Podatki o skupinah oseb

v tisoč EUR	Skupni znesek vseh prejemkov	Izplačila kot udeležba v dobičku na podlagi sklepa skupščine	Posojila	
			Neodplačan del 31.12.2011	Odplačila v letu 2011
Člani uprave skupaj	824	-	-	-
- Kranjčević Ivica	163	-	-	-
- Vehovar Zoran	162	-	-	-
- Boštjančič Marko	163	-	-	-
- Peterlin Jožko	158	-	-	-
- Senica Darja	153	-	-	-
- Janko Zoran	25	-	-	-
Člani nadzornega sveta	118	-	-	-
Drugi vodstveni delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe	5.823	-	154	39

Posojila drugim vodilnim delavcem družbe, zaposlenim na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, so odobrena s 4,13 % do 5,45 % letno obrestno mero in z odplačilno dobo od 5 do 20 let.

Družba ni nobeni od skupin oseb odobrila predujmov ali poroštev.

Prejemki članov uprave razčlenjeno

v EUR	Plača	Drugi prejemek	Povračila stroškov	Regres	Zavarovalne premije	Bonitete	Druga plačila-PDPZ II	Skupaj
Kranjčević Ivica	144.805	0	1.920	0	2.271	11.469	2.683	163.148
Vehovar Zoran	144.805	0	2.924	0	862	10.370	2.683	161.644
Boštjančič Marko	144.805	0	3.946	0	968	10.370	2.683	162.772
Peterlin Jožko	144.806	0	1.363	0	1.004	7.817	2.683	157.673
Senica Darja	144.805	0	2.441	0	1.157	2.494	2.683	153.580
Zoran Janko*	24.151	0	177	0	65	568	447	25.408
Skupaj	748.177	0	12.771	0	6.327	43.088	13.862	824.225

* od 1. 11. 2011 do 31. 12. 2011

Člani uprave tudi niso prejeli udeležbe v dobičku, opcij, provizij in drugih izplačil.

Prejemki članov nadzornega sveta razčlenjeno

v EUR	Seje	Mesečno plačilo	Komisije	Potni stroški	Skupno
Zunanji člani					
Berginc Tomaž [1. 1. - 31. 12.]	6.023	5.959	1.888	0	13.870
Kalin Tomaž [1. 1. - 31. 12.]	4.400	4.859	3.208	296	12.763
Kafol Ciril [1. 1. - 31. 8.]	3.575	0	1.788	0	5.363
Kremijak Zvonko [1. 1. - 31. 8.]	3.300	0	4.675	609	8.584
Hočevnar Marko [1. 1. - 31. 12.]	4.950	4.125	2.585	0	11.660
Berce Jaroslav [1. 1. - 31. 12.]	4.528	4.492	7.288	0	16.308
Nataša Štelcer [1. 9. - 31. 12.]	1.375	4.033	440	727	6.575
Franci Mugerle [1. 9. - 31. 12.]	1.100	4.033	440	0	5.573
Notranji člani					
Richter Milan [1. 1. - 31. 12.]	4.308	4.767	5.225	0	14.300
Gorišek Martin [1. 1. - 31. 12.]	4.950	4.033	1.815	128	10.926
Sparavec Branko [1. 1. - 31. 12.]	4.675	4.033	2.090	1.624	12.422
Skupaj	43.184	40.334	31.442	3.384	118.344

Drugih prejemkov člani nadzornega sveta niso prejeli.

Posli z vlado Republike Slovenije ter osebami in institucijami pod njeno kontrolo

Družbe v skupini posredujejo telekomunikacijske storitve vladi Republike Slovenije ter različnim organom, agencijam in podjetjem, v katerih nastopa slovenska država kot večinski ali manjšinski lastnik. Vsi posli z navedenimi osebami so sklenjeni po normalnih komercialnih pogojih, ki niso ugodnejši od tistih, po katerih so sklenjeni posli z drugimi strankami.

Prihodek iz prodaje vladnim organizacijam je v letu 2011 znašal 22.138 tisoč evrov [2010: 24.586 tisoč evrov]. Družbe ne spremljajo, niti ne zbirajo podatkov o prodaji podjetjem, ki so v delni ali popolni lasti države ali pod njeno kontrolo. Glede na to podatki o teh prodajah niso razkriti.

34. Upravljanje finančnih tveganj

Primarni finančni instrumenti, pripoznani v računovodskih izkazih družb Skupine Telekom Slovenije, zajemajo poleg izvedenih finančnih instrumentov še denar in denarne ustreznike, poslovne in druge terjatve, obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti iz poslovanja, finančne naložbe ter najeta posojila. Osnovni namen najemanja posojil je pridobiti ustrezna finančna sredstva, ki so potrebna za poslovanje.

Družbe v skupini uporabljajo izvedene finančne instrumente obrestne mere z namenom varovanja obrestnega tveganja, ki izhaja iz naslova zagotavljanja ustreznih finančnih virov.

Na osnovi sprejete politike družbe v skupini ne trgujejo z izvedenimi finančnimi instrumenti. Najpomembnejše vrste tveganj v zvezi s finančnimi instrumenti so obrestno tveganje, likvidnostno tveganje, valutno tveganje in kreditno tveganje. Poslovodstva redno preverjajo in potrjujejo politiko obvladovanja posameznih vrst tveganj, ki so opisana v nadaljevanju.

Valutno tveganje

Skupina Telekom Slovenije opravlja svoje storitve pretežno v Sloveniji. Valutna tveganja v rednem poslovanju se pojavljajo v zvezi s tujimi dobavitelji storitev, blaga in osnovnih sredstev. Družbe v skupini pri poslovanju s tujino večinoma uporabljajo evro, ki je obenem funkcionalna valuta pretežnega števila družb skupine. Zaradi tega je izpostavljenost valutnemu tveganju minimalna.

Ker družbe skupine ocenjujejo valutno tveganje kot majhno, ne uporabljajo posebnih instrumentov za zavarovanje pred temi tveganji.

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje je tveganje negativnega vpliva spremembe tržnih obrestnih mer na poslovanje posamezne družbe. Obrestna struktura aktivnih in pasivnih bilančnih postavk ni usklajena, saj imajo družbe v skupini več prejetih posojil kot obrestovanih naložb. Izpostavljenost obrestnemu tveganju za družbe predstavlja neugodno gibanje (dvig) spremenljive obrestne mere Euribor za prejeta posojila. Večina dolgoročnih posojil se obrestuje z variabilno obrestno mero, ki je vezana na 3 in 6 mesečni Euribor.

Skladno s sprejeto politiko upravljanja finančnih tveganj se Skupina Telekom Slovenije za zavarovanje obrestnega tveganja poslužuje nakupnih opcij na obrestno mero, kombinacij nakupnih in prodajnih opcij ter obrestnih zamenjav. Družbe skupine vstopajo v posle z izvedenimi finančnimi instrumenti izključno zaradi varovanja pred tveganjem. Ob zaključku poročevalnega obdobja je bilo na dan 31. 12. 2011 pred obrestnim tveganjem varovano 29 % dolgoročnih posojil.

Izvedeni finančni instrumenti Skupine Telekom Slovenije za varovanje pred obrestnim tveganjem

	Datum pogodbe	Datum zapadlosti	Nominalni znesek	Poštена vrednost na dan 31. 12. 2011	Poštена vrednost na dan 31.12.2010
			v EUR	v tisoč EUR	v tisoč EUR
Obrestna zamenjava	24. 6. 2009	15. 6. 2014	47.928.571	-1.257	-1.129
Skupaj			47.928.571	-1.257	-1.129

Pri ponovnem merjenju poštene vrednosti izvedenih finančnih instrumentov, ki niso namenjeni za računovodsko varovanje pred tveganjem, je skupina konec leta 2011 pripoznala izgubo v znesku 127 tisoč evrov med finančnimi odhodki. [v letu 2010 je skupina pripoznala prihodke v višini 276 tisoč evrov].

Tabela obrestnega tveganja

V spodnji tabeli je predstavljena analiza občutljivosti realno možne spremembe obrestnih mer na dobiček pred obdavčitvijo [zaradi vpliva spremembe obrestne mere prejetih posojil z upoštevanjem varovanja pred tveganjem spremembe obrestnih mer], pri čemer so vse druge spremenljivke konstantne. Sprememba obrestnih mer ne vpliva na kapital Skupine Telekom Slovenije.

	Zvišanje/znižanje osnovne obrestne mere	Učinek na dobiček pred obdavčitvijo
2011		
EURO	+10 bt	-163
EURO	-10 bt	163
2010		
EURO	+10 bt	-255
EURO	-10 bt	255

V tabeli niso vključeni neobrestovani finančni inštrumenti, saj niso izpostavljeni obrestnemu tveganju.

Kreditno tveganje

Družbe v skupini imajo veliko število kupcev, fizičnih in pravnih oseb. Zaradi velike razpršenosti terjatev je kreditno tveganje ocenjeno kot nizko. Družbe ocenjujejo, da je kreditno tveganje obvladljivo, saj imajo utečene postopke upravljanja terjatev in oblikovanja popravkov vrednosti terjatev. Zaradi rednega preverjanja zapadlih terjatev je izpostavljenost družb v skupini kreditnemu tveganju nizka. Najvišja izpostavljenost kreditnemu tveganju je enaka neodpisani vrednosti terjatev.

V zvezi z drugimi finančnimi sredstvi, kot so denarna sredstva, depoziti v bankah in finančna sredstva, opredeljena kot razpoložljiva za prodajo, izpostavljenost družb v skupini kreditnemu tveganju izhaja predvsem iz tveganja neporavnave obveznosti druge pogodbene stranke, pri čemer je najvišja izpostavljenost enaka knjigovodski vrednosti teh finančnih inštrumentov.

Likvidnostno tveganje

Likvidnost je odvisna od učinkovitega upravljanja z denarjem in dinamike investiranja. Družbe v Skupini Telekom Slovenije upravljajo likvidnostna tveganja s spremljanjem likvidnosti sredstev, obveznosti do virov sredstev in denarnih tokov iz poslovanja. Kratkoročne primanjkljaje rešujejo z najemanjem kratkoročnih posojil pri domačih bankah in pri družbah Skupine Telekom Slovenije, kratkoročne presežke pa plasirajo v bančne depozite in vrednostne papirje. Velik del plačil strank je relativno predvidljiv in stabilen.

Zapadlost finančnih obveznosti Skupine Telekom Slovenije na dan 31. 12. 2011 in 31. 12. 2010 na osnovi pogodbenih, nediskontiranih plačil

v tisoč EUR	Zapadle	Na vpoklic	Do 3 mesece	Od 3 do 12 mesecev	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
2011							
Posojila in krediti	6	0	7.764	27.810	115.581	12.315	163.476
Predvidene obresti od posojil	0	0	808	2.525	5.098	72	8.503
Druge finančne obveznosti	0	0	0	16.508	308.484	0	324.992
Predvidene obresti od obveznic	0	0	0	14.625	58.500	0	73.125
Obveznosti do dobaviteljev	39.957	6.558	98.676	10.501	12	274	155.978
Izvedeni finančni inštrumenti	0	0	124	386	747	0	1.257
2010							
Posojila in krediti	0	0	104	125.347	95.150	36.074	256.675
Predvidene obresti od posojil	0	0	0	4.320	8.620	75	13.015
Druge finančne obveznosti	0	1	13.864	3.177	14.220	300.000	331.262
Predvidene obresti od obveznic	0	0	0	14.625	58.500	14.625	87.750
Obveznosti do dobaviteljev	7.752	25.274	107.975	12.316	31	0	153.348
Izvedeni finančni inštrumenti	0	0	628	810	715	0	2.153

Upravljanje s kapitalom

Glavni namen upravljanja s kapitalom družb v skupini je zagotoviti čim boljšo kreditno boniteto in kapitalsko ustreznost za potrebe financiranja poslovanja in za doseganje čim višje vrednosti za delničarje.

Družbe v skupini spremljajo gibanje kapitala z uporabo kazalnika finančnega vzvoda, izračunanega z delitvijo neto obveznosti, s skupnim zneskom neto obveznosti in celotnim zneskom kapitala. V okviru neto obveznosti družbe vključujejo prejeta posojila in kredite ter druge finančne obveznosti, znižane za znesek kratkoročnih finančnih naložb in denarnih sredstev s kratkoročnimi depoziti.

Upravljanje s kapitalom

v tisoč EUR	2011	2010
Prejeta posojila in druge finančne obveznosti	488.468	585.938
Manj kratkoročne finančne naložbe in denarna sredstva s kratkoročnimi depoziti	-82.849	-60.118
Neto obveznosti	405.619	525.820
Kapital	815.275	807.812
Kapital in neto obveznosti	1.220.894	1.333.632
Kazalnik finančnega vzvoda	33%	39%

Poštena vrednost

Družbe v skupini ocenjujejo, da poštene vrednosti finančnih sredstev in finančnih obveznosti bistveno ne odstopajo od knjigovodskih.

Hierarhija poštene vrednosti

Pri pripoznavanju in razkrivanju poštene vrednosti finančnih inštrumentov, z uporabo tehnike ocenjevanja vrednosti, je bila uporabljena sledeča hierarhija:

1. kategorija: določanje poštene vrednosti neposredno s sklicevanjem na uradno objavljeno ceno na aktivnem trgu,
2. kategorija: druge tehnike ugotavljanja poštene vrednosti na podlagi predpostavk s pomembnim vplivom na pošteno vrednost, ki so v skladu z opaznimi trenutnimi tržnimi transakcijami z istimi inštrumenti, bodisi neposredno bodisi posredno,
3. kategorija: druge tehnike ugotavljanja poštene vrednosti na podlagi predpostavk s pomembnim vplivom na pošteno vrednost, ki niso v skladu z opaznimi trenutnimi tržnimi transakcijami z istimi inštrumenti, in naložbe, vrednotene po nabavni vrednosti.

Sredstva merjena po poštenu vrednosti	31. 12. 2011	1. kategorija	2. kategorija	3. kategorija
Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo				
Lastniški vrednostni papirji in druge finančne naložbe	4.721	1.689	0	3.032
Izvedeni finančni inštrumenti				
Za varovanje obrestnega tveganja	-1.257	0	-1.257	0

Sredstva merjena po poštenu vrednosti	31. 12. 2010	1. kategorija	2. kategorija	3. kategorija
Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo				
Lastniški vrednostni papirji in druge finančne naložbe	8.219	4.317	0	3.902
Izvedeni finančni inštrumenti				
Za varovanje obrestnega tveganja	-1.129	0	-1.129	0
Za trgovanje	-1.024	0	-1.024	0

Vsi vrednostni papirji v tretji kategoriji se vodijo po nabavni vrednosti.

35. Splošno pooblastilo in pravica do uporabe radijske frekvence in številke

Storitve fiksne in mobilne telefonije

Družba Telekom Slovenije ima splošno pooblastilo za posredovanje elektronskega komunikacijskega omrežja oziroma storitev elektronske komunikacije. Pred začetkom opravljanja storitve javnega komunikacijskega omrežja v Sloveniji, mora družba pisno obvestiti Agencijo za pošto in elektronske komunikacije [Agencija]. Pred začetkom opravljanja storitve na podlagi pooblastila družbi ni potrebno pridobiti nikakršne izključne odločbe ali zagotoviti administrativno dejanje lokalnega upravnega organa.

V preteklosti je družba Telekom Slovenije obvestila Agencijo o posredovanju naslednjih pomembnejših storitev elektronske komunikacije:

- javne glasovne storitve prek fiksne javnega telekomunikacijskega omrežja,
- govorne storitve v javnem mobilnem omrežju,
- telekomunikacijske storitve v mednarodnem prometu,
- storitve prenosa podatkov,
- storitve zakupa lokalnih in mednarodnih vodov.

Na podlagi obvestila je družba dolžna plačati letno nadomestilo v znesku 992 tisoč evrov [2010: 992 tisoč evrov]. Znesek nadomestila je določen na podlagi tarife iz splošnega akta Agencije.

Koncesijska pogodba	Datum podelitve pooblastila	Obdobje	Nadomestilo
Koncesijska pogodba za uporabo radiofrekvenčnega spektra za storitve mobilne telefonije GSM v frekvenčnih pasovih od 890-915 MHz in od 935-960 MHz po standardih GSM	2. 4. 1998	15 let	Začetni znesek nadomestila 9.863 tisoč EUR
Koncesijska pogodba za uporabo radiofrekvenčnega spektra za storitve mobilne telefonije GSM, ki deluje v omrežju DCS 1800	3. 1. 2001	15 let	Začetni znesek nadomestila 4.173 tisoč EUR
Koncesijska pogodba za uporabo radiofrekvenčnega spektra za opravljanje storitev UMTS/IMT-2000	27. 11. 2001	15 let, podaljšano do 21.09.2021	Začetni znesek nadomestila 91.804 tisoč EUR
Koncesijska pogodba za izgradnjo, vzdrževanje in delovanje druge generacije GSM v mobilnem omrežju na območju Kosova	6. 3. 2007	15 let	Začetni znesek nadomestila 75.000 tisoč EUR
Koncesijska pogodba za uporabo radiofrekvenčnega spektra za storitve mobilne telefonije 2G-GSM 900 na območju Makedonije	21. 11. 2001	22 let	Začetni znesek nadomestila 28.000 tisoč EUR
Koncesijska pogodba za uporabo radiofrekvenčnega spektra za opravljanje storitev 3G-UMTS na območju Makedonije	2. 11. 2008	10 let	Začetni znesek nadomestila 10.000 tisoč EUR

Letna nadomestila, ki jih skladno z zakonom plačujejo družbe v skupini za opravljanje storitev telefonije:

- nadomestilo od prihodkov od storitev javnega telekomunikacijskega omrežja,
- nadomestilo za uporabo radiofrekvenčnega spektra,
- nadomestilo za dodeljene številke.

V poslovnem letu 2011 je skupni znesek nadomestil znašal 3.720 tisoč evrov [2010: 5.281 tisoč evrov].

36. Stroški revizorja

v tisoč EUR	2011	2010
Revidiranje letnih poročil	283	290
Druge storitve dajanja zagotovil	40	40
Storitve davčnega svetovanja	13	7
Druge nerevizijske storitve	3	29
Skupaj stroški revizorja	339	366

3.2.3

Poročilo neodvisnega revizorja za Skupino Telekom Slovenije

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Lastnikom gospodarske družbe Telekom Slovenije d.d.

Poročilo o skupinskih računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene skupinske računovodske izkaze Skupine Telekom Slovenije, ki vključujejo skupinsko bilanco stanja na dan 31. decembra 2011, skupinski izkaz poslovnega izida, skupinski izkaz vseobsegajočega poslovnega izida, skupinski izkaz gibanja kapitala in skupinski izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze
Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh skupinskih računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU, in zahtevami Zakona o gospodarskih družbah, ki se nanašajo na pripravo računovodskih izkazov ter za takšne notranje kontrole, ki jih posloводство določi kot ustrezne in ki omogočajo pripravo skupinskih računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost
Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh skupinskih računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da skupinski računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v skupinskih računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v skupinskih računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem skupinskih računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve skupinskih računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje
Po našem mnenju so skupinski računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega stanja Skupine Telekom Slovenije na dan 31. decembra 2011 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU, in zahtevami Zakona o gospodarskih družbah, ki se nanašajo na pripravo računovodskih izkazov.

Poročilo o zahtevah druge zakonodaje

Posloводство je odgovorno tudi za pripravo poslovnega poročila v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah. Naša odgovornost je ocenitev skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi skupinskimi računovodskimi izkazi. Naši postopki v povezavi s poslovnim poročilom so opravljeni v skladu z mednarodnim standardom revidiranja 720 in omejeni na ocenitev skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi skupinskimi računovodskimi izkazi in ne vključujejo pregleda ostalih informacij, ki izhajajo iz nerevidiranih finančnih poročil.

Po našem mnenju je poslovno poročilo skladno z revidiranimi skupinskimi računovodskimi izkazi.

Ljubljana, 2. april 2012

Jarež Uranič
Direktor
Ernst & Young d.o.o.
Dunajska 111, Ljubljana

Revizija, poslovno
svetovanje d.o.o., Ljubljana 1

Lidija Šinkovec
Pooblaščenka revizorka

3.3

Računovodsko poročilo družbe Telekom Slovenije, d. d.

3.3.1

Računovodski izkazi Telekoma Slovenije, d. d.

Izkaz poslovnega izida družbe Telekom Slovenije, d. d., za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2011

v tisoč EUR	Pojasnilo	2011	2010 preračunano
Čisti prihodki od prodaje	2	694.705	711.999
Drugi prihodki od poslovanja	3	3.966	4.851
Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala		-39.953	-40.822
Stroški materiala		-13.204	-13.053
Stroški storitev	4	-295.138	-300.210
Stroški dela	5	-111.443	-121.200
Amortizacija	11, 12, 16	-152.637	-158.650
Drugi odhodki poslovanja	6	-17.934	-33.193
Skupaj odhodki poslovanja		-630.309	-667.128
Dobiček iz poslovanja		68.362	49.722
Finančni prihodki	7	32.159	21.984
Finančni odhodki	8	-64.906	-299.454
Dobiček pred obdavčitvijo		35.615	-227.748
Davek iz dobička	9	-14.282	-9.313
Čisti dobiček/izguba poslovnega leta		21.333	-237.061
Dobiček/izguba na delnico - osnovni in popravljeni v EUR	10	3,28	-36,44

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

Izkaz vseobsegajočega poslovnega izida
družbe Telekom Slovenije, d. d., za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2011

v tisoč EUR	Pojasnilo	2011	2010 preračunano
Čisti dobiček/izguba obdobja		21.333	-237.061
Prevrednotenje finančnih naložb, namenjenih prodaji		-2.182	-766
Odloženi davek	9	436	153
Prerazvrstitev prevrednotenja finančnih naložb, namenjenih prodaji, v poslovni izid		0	545
Odloženi davek od prerazvrstitve prevrednotenja finančnih naložb, namenjenih prodaji, v poslovni izid	9	0	-109
Prevrednotenje finančnih naložb, namenjenih prodaji, v neto znesku		-1.746	-177
Sprememba poštene vrednosti finančnih inštrumentov za varovanje pred tveganjem		0	-81
Odloženi davek	9	0	16
Prerazvrstitev spremembe poštene vrednosti finančnih inštrumentov za varovanje pred tveganjem		0	1.055
Odloženi davek	9	0	-211
Sprememba poštene vrednosti finančnih inštrumentov za varovanje pred tveganjem v neto znesku		0	779
Sprememba prevrednotovalnih rezerv iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev		0	39.627
Odloženi davek od spremembe prevrednotovalnih rezerv iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev		0	-7.925
Sprememba prevrednotovalnih rezerv iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev v neto znesku		0	31.702
Drugi vseobsegajoči poslovni izid		-1.746	32.304
Celotni vseobsegajoči poslovni izid		19.587	-204.757

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

Bilanca stanja družbe Telekom Slovenije, d. d., na dan 31. 12. 2011

v tisoč EUR	Pojasnilo	31. 12. 2011	31. 12. 2010 preračunano
SREDSTVA			
Neopredmetena sredstva	11	73.232	86.746
Opredmetena osnovna sredstva	12	837.684	921.107
Naložbe v odvisne družbe in skupne podvige	13	116.145	75.192
Druge finančne naložbe	14	172.661	202.177
Ostala dolgoročna sredstva	15	33.306	30.793
Naložbene nepremičnine	16	6.463	6.362
Odložene terjatve za davek	17	21.499	17.638
Skupaj dolgoročna sredstva		1.260.990	1.340.015
Sredstva za odtujitev	18	4.485	5.688
Zaloge	19	13.807	11.786
Poslovne in druge terjatve	20	172.174	165.500
Terjatve za davek iz dobička		746	0
Kratkoročne finančne naložbe	21	43.918	74.507
Denar in denarni ustrezniki	22	43.944	36.665
Skupaj kratkoročna sredstva		279.074	294.146
Skupaj sredstva		1.540.064	1.634.161

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

Bilanca stanja družbe Telekom Slovenije, d. d., na dan 31. 12. 2011

v tisoč EUR	Pojasnilo	31. 12. 2011	31. 12. 2010 preračunano
KAPITAL IN OBVEZNOSTI			
Vpoklicani kapital	23	272.721	272.721
Lastne delnice	23	-3.671	-3.671
Rezerve	23	364.533	352.102
Zadržani čisti poslovni izid	23	119.698	129.994
Prevrednotovalne rezerve za opredmetena osnovna sredstva	23	73.892	76.559
Prevrednotovalne rezerve za finančne instrumente	23	548	2.478
Skupaj kapital in rezerve		827.721	830.183
Dolgoročno odloženi prihodki	24	7.995	9.506
Rezervacije	25	41.997	34.751
Dolgoročne poslovne obveznosti		277	525
Prejeta dolgoročna posojila in krediti	26	127.185	130.338
Druge dolgoročne finančne obveznosti	27	305.135	308.001
Odložene obveznosti za davek	17	9.785	9.621
Skupaj dolgoročne obveznosti		492.374	492.742
Poslovne in druge obveznosti	28	135.223	129.393
Obveznost za davek iz dobička		0	4.053
Prejeta kratkoročna posojila in krediti	26	35.502	128.459
Druge kratkoročne finančne obveznosti	29	16.424	16.967
Kratkoročno odloženi prihodki	30	17.168	18.242
Vnaprej vračunani stroški in odhodki		15.652	14.122
Skupaj kratkoročne obveznosti		219.969	311.236
Skupaj obveznosti		712.343	803.978
Skupaj kapital in obveznosti		1.540.064	1.634.161

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

Izkaz gibanja kapitala družbe Telekom Slovenije, d. d., za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2011

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Lastne delnice	Rezerve	Zadržani čisti poslovni izid	Prevrednotovalne rezerve za opredmetena osnovna sredstva	Prevrednotenje finančnih naložb, namenjenih prodaji, v neto znesku	Sprememba poštene vrednosti finančnih instrumentov za varovanje pred tveganji v neto znesku	Skupaj
Stanje 1. 1. 2011	272.721	-3.671	352.102	129.994	76.559	2.478	0	830.183
Čisti poslovni izid obdobja				21.333				21.333
Drugi vseobsegajoči poslovni izid obdobja						-1.746		-1.746
Vseobsegajoči poslovni izid obdobja skupaj	0	0	0	21.333	0	-1.746	0	19.587
Prenos v zadržani čisti poslovni izid in rezerve			1.771	1.149	-2.736	-184		0
Izplačilo dividend				-22.118				-22.118
Prenos na druge rezerve po sklepu uprave			10.660	-10.660				0
Drugo					69			69
Stanje 31. 12. 2011	272.721	-3.671	364.533	119.698	73.892	548	0	827.721

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

Ugotovitev bilančnega dobička leta 2011

	v EUR
Čisti poslovni izid leta 2011	21.333.262,89
Preneseni čisti poslovni izid	109.025.183,05
Povečanje rezerv iz dobička	-10.660.000,00
	119.698.445,94

Izkaz gibanja kapitala družbe Telekom Slovenije, d. d., za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2010

v tisoč EUR	Vpoklicani kapital	Lastne delnice	Rezerve	Zadržani čisti poslovni izid	Prevrednotovalne rezerve za opredmetena osnovna sredstva	Prevrednotenje finančnih naložb, namenjenih prodaji v neto znesku	Sprememba poštene vrednosti finančnih instrumentov za varovanje pred tveganji v neto znesku	Skupaj
Stanje 31. 12. 2009 prilagojeno	272.721	-3.671	461.372	70.141	44.016	115	-779	843.915
Učinek pripojitve ¹			100.889	102.081	5.028	2.540	0	210.538
Stanje 1. 1. 2010 preračunano	272.721	-3.671	562.261	172.222	49.044	2.655	-779	1.054.453
Čisti poslovni izid obdobja				-237.061				-237.061
Drugi vseobsegajoči poslovni izid obdobja					31.702	-177	779	32.304
Vseobsegajoči poslovni izid obdobja skupaj	0	0	0	-237.061	31.702	-177	779	-204.757
Prenos v zadržani čisti poslovni izid in rezerve			1.430	2.760	-4.190			0
Prenos iz drugih rezerv po sklepu uprave			-211.589	211.589				0
Izplačilo dividend				-19.516				-19.516
Drugo					3			3
Stanje 31. 12. 2010 preračunano	272.721	-3.671	352.102	129.994	76.559	2.478	0	830.183

¹ Pripojitev pojasnjena v točki 13.

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

Izkaz denarnih tokov družbe Telekom Slovenije, d. d., za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2011

v tisoč EUR	Pojasnilo	2011	2010 preračunano
Denarni tokovi pri poslovanju			
Čisti dobiček pred obdavčitvijo		35.615	-227.748
Prilagoditve za:			
Amortizacijo neopredmetenih sredstev in opredm. osnovnih sredstev	11, 12, 16	152.637	158.650
Slabitve in odpisi opredmetenih osn. sredstev in neopred. sredstev		3.930	4.517
Dobiček/izguba pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev		-1.318	-1.701
Finančni prihodki	7	-32.159	-21.984
Finančni odhodki	8	64.906	299.454
Spremembo sredstev za odtujitev	18	1.203	-4.532
Spremembo poslovnih in drugih terjatev	20	-6.674	-885
Spremembo drugih dolgoročnih sredstev	15, 16	-2.614	1.721
Spremembo zalog	19	-2.021	1.001
Spremembo rezervacij	25	7.246	6.532
Spremembo dolgoročno in kratkoročno odloženih prihodkov	24, 30	-2.585	3.017
Spremembo vnaprej vračunanih stroškov in odhodkov		1.530	1.557
Spremembo poslovnih in drugih obveznosti		2.288	-4.438
Plačani davek iz dobička		-19.467	-2.885
Čista denarna sredstva iz poslovanja		202.517	212.276
Denarni tokovi iz naložbenja			
Prejemki pri naložbenju		129.769	60.450
Prejemki od prodaje osnovnih sredstev		2.711	2.860
Prejete dividende		9.291	2.793
Prejete obresti		9.741	5.745
Odtujitev dolgoročnih finančnih naložb		82.850	42.246
Odtujitev kratkoročnih finančnih naložb		25.176	6.806
Izdatki pri naložbenju		-187.295	-147.544
Nakup opredmetenih osnovnih sredstev		-51.266	-52.340
Nakup neopredmetenih dolgoročnih sredstev		-8.374	-13.824
Nakup finančnih naložb		-24.419	-1.565
Naložbe v odvisne in pridružene družbe		-94.128	-71.255
Finančne naložbe v obliki danih posojil		-9.108	-8.560
Čista denarna sredstva porabljena pri naložbenju		-57.526	-87.094
Denarni tokovi iz financiranja			
Izdatki pri financiranju		-137.712	-95.560
Odplačila kratkoročnih posojil		-5.000	-14.000
Odplačila dolgoročnih posojil		-91.097	-37.505
Prodaja izvedenih finančnih instrumentov		0	-3.748
Plačane obresti		-19.521	-20.820
Izplačilo dividend		-22.094	-19.487
Čista denarna sredstva porabljena pri financiranju		-137.712	-95.560
Čisto povečanje denarnih sredstev in njihovih ustreznikov		7.279	29.622
Končno stanje denarnih sredstev		43.944	36.665
Začetno stanje denarnih sredstev		36.665	7.043

Pojasnila so sestavni del računovodskih izkazov.

3.3.2

Pojasnila postavk računovodskih izkazov Telekoma Slovenije, d. d. in povzetek pomembnih računovodskih usmeritev Telekoma Slovenije, d. d.

1. Splošni podatki

Računovodski izkazi

Računovodski izkazi so ločeni računovodski izkazi Telekoma Slovenije, (v nadaljevanju družba) za obdobje, ki se je končalo 31. 12. 2011. Skladno s sklepom skupščine Telekoma Slovenije iz junija 2007, so ločeni računovodski izkazi pripravljeni ob upoštevanju Mednarodnih standardov računovodskega poročanja [MSRP], kot jih je sprejela Evropska unija (v nadaljevanju tudi EU).

Računovodski izkazi družbe Telekom Slovenije vključujejo poslovne dogodke, sredstva in obveznosti pripojene družbe Mobitel od 1. 1. 2011 dalje, torej v celotnem poročanem obdobju. Ob pripojitvi je bila uporabljena združitevna metoda, vpis v sodni register pa je bil opravljen 1. 7. 2011. Prevzeta družba Mobitel je v prvem polletju ustvarila čisti poslovni izid v višini 21.299 tisoč evrov, poslovne prihodke v višini 185.721 tisoč evrov in poslovne odhodke v višini 161.640 tisoč evrov. Primerjalni računovodski izkazi prevzemne družbe - Telekoma Slovenije - so bili prilagojeni, kot da sta družbi poslovali skupaj že v primerljivem obdobju. Podrobnejše informacije so v pojasnilih št. 36.

Računovodske izkaze je odobrila uprava dne 27. marca 2012.

Družba sestavlja tudi uskupinjene računovodske izkaze za Skupino Telekom Slovenije, ki so objavljeni v poglavju Računovodsko poročilo Skupine Telekom Slovenije, na razpolago pa so tudi v Telekomu Slovenije, Cigaletova 15, Ljubljana, Slovenija. Uprava družbe jih je odobrila 27. marca 2012.

Splošno o družbi

Telekom Slovenije je delniška družba s sedežem na Cigaletovi 15, Ljubljana, Slovenija. Njene delnice so uvrščene v redno kotacijo Ljubljanske borze vrednostnih papirjev. Na dan 31. 12. 2011 je najpomembnejši lastnik Republika Slovenija, ki ima v lasti 4.087.569 delnic, oziroma 62,54 % delež.

Dne 1. 7. 2011 je bila v sodni register vpisana pripojitev družbe Mobitel k Telekomu Slovenije. S pogodbo o pripojitvi je bilo na Telekom Slovenije preneseno celotno premoženje in obveznosti družbe Mobitel, Telekom Slovenije pa je kot univerzalni pravni naslednik vstopil v vsa pravna razmerja.

Glavne aktivnosti

Telekom Slovenije je lastnik večine telekomunikacijskih kapacitet na področju Slovenije. Je vodilni slovenski ponudnik elektronskih komunikacij. Zasebnim in poslovnim uporabnikom ponuja prvovrstne storitve s področja mobilnih, fiksni in IP komunikacij ter multimedijских vsebin in storitev. Blagovni znamki Mobitel in SiOL sta sinonim za kakovostne, hitre in zanesljive mobilne in širokopasovne – uporabnikom prijazne storitve.

Telekom Slovenije, ima na dan 31. 12. 2011 naslednje odvisne družbe:

Odvisna družba	Osnovna dejavnost	Država	Opravljanje dejavnosti
GVO, d. o. o.	Gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij	Slovenija	v Sloveniji
TSmedia, medijske vsebine in storitve, d. o. o.	Medijske vsebine in storitve	Slovenija	v Sloveniji, na Hrvaškem in v Srbiji
AVTENTA.SI d. o. o.	Sistemska integracija poslovnih komunikacij	Slovenija	v Sloveniji
SOLINE, d. o. o.	Pridelava soli	Slovenija	v Sloveniji
IPKO Telecommunications d. o. o.	Telekomunikacijske storitve	Kosovo	na Kosovu
ANEKS d. o. o. Banja Luka	Internetne storitve	Bosna in Hercegovina	v Bosni in Hercegovini
PRIMO Communications, d. o. o.	Internetne storitve	Albanija	v Albaniji
SIOL d. o. o.	Internetne storitve	Hrvaška	na Hrvaškem
SIOL B.V. in liquidation	Finančni holding	Nizozemska	na Nizozemskem
ONE D00 Skopje	Telekomunikacijske storitve	Makedonija	v Makedoniji
DIGI PLUS MULTIMEDIA D00EL, Skopje	Trženje storitev digitalne televizije	Makedonija	v Makedoniji
SIOL d. o. o. Podgorica	Izgradnja regionalnega optičnega omrežja preko Črne gore	Črna gora	v Črni gori
SIOL d. o. o. Sarajevo	Izgradnja regionalnega optičnega omrežja od Sarajeva do meje s Črno goro	Bosna in Hercegovina	v Bosni in Hercegovini

Matična družba TSmedia, medijske vsebine in storitve, d. o. o., ima 100 % delež v odvisnih družbah POGODAK TRAŽILICA, d. o. o., u likvidaciji na Hrvaškem in POGODAK D00 BEOGRAD – u likvidaciji v Srbiji. Dne 1. 4. 2011 je bila v sodni register vpisana priponitev družbe Planet 9, d. o. o., k družbi Najdi, informacijske storitve, d. o. o. Dne 22. 6. 2011 je družba Najdi, d. o. o., prodala 50,1 % delež v odvisni družbi MEGANET, d. o. o., Slovenija. Družba se je 20. 9. 2011 preimenovala v TSmedia, medijske vsebine in storitve, d. o. o., oz. skrajšano TSmedia, d. o. o.

Družba IPKO Telecommunications d. o. o. ima 100 % lastništvo v družbi N.B. »Media Works«, d. o. o., Kosovo, Ipko Net Albania, d. o. o., ter skupni podvig v družbi DSN, d. o. o. Lastniški delež Telekoma Slovenije, d. d., je 93,11 %, za preostali delež še obstaja nakupna opcija matične družbe oziroma prodajna opcija manjšinskih lastnikov.

Makedonski hčerinski družbi ON.NET D00 Skopje in ONE TO ONE AD Skopje sta se dne 30. 9. 2011 na podlagi pogodbe o pripojitvi dne 23. 6. 2011 pripojili k družbi ONE D00 Skopje in s tem prenehali, družba ONE D00 pa je njun univerzalni pravni naslednik. Na podlagi novih vplačil osnovnih vložkov v višini 90.000 tisoč evrov je Telekom Slovenije, d. d., postal 53,99 % lastnik v družbi ONE D00 Skopje, delež družbe SIOL B.V. in liquidation pa se je zmanjšal na 46,01 %.

Telekom Slovenije, d. d., je za namen izgradnje regionalnega optičnega omrežja preko Črne gore ustanovil družbo SIOL d. o. o. Podgorica v Črni gori in tako postal 100 % lastnik. Družba je bila vpisana v sodni register dne 20. 7. 2011.

Za namen izgradnje regionalnega optičnega omrežja od Sarajeva do Črne gore je Telekom Slovenije, d. d., ustanovil družbo SIOL d. o. o. Sarajevo, ki je v 100 % lasti matične družbe. Družba je bila vpisana v sodni register 19. 8. 2011.

Telekom Slovenije, d. d., ima 100 % ekonomsko lastništvo v družbah PRIMO Communications d. o. o., IPKO Telecommunications d. o. o. in ANEKS d. o. o. Banja Luka zaradi pridobljenih nakupnih opcij in podelitve prodajnih opcij manjšinskim lastnikom. Naložbo v skupni podvig predstavlja 50 % delež v družbi Gibtelecom Limited in družbi M-Pay, d. o. o., Maribor.

Povzetek pomembnih računovodskih usmeritev

Pomembne računovodske usmeritve, uporabljene pri sestavi posamičnih računovodskih izkazov Telekoma Slovenije so predstavljene v nadaljevanju.

a. Izjava o skladnosti

Priloženi posamični računovodski izkazi družbe Telekom Slovenije so sestavljeni v skladu z Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja [MSRP], ki jih je sprejel Svet za mednarodne računovodske standarde [IASB], ter s pojasnili, ki jih sprejema Odbor za pojasnjevanje mednarodnih standardov računovodskega poročanja [OPMSRP] in kot jih je sprejela Evropska unija.

Na dan bilance stanja glede na proces potrjevanja standardov v EU, ni razlik v računovodskih usmeritvah družbe Telekom Slovenije med uporabljenimi Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja [MSRP] ter Mednarodnimi standardi računovodskega poročanja [MSRP], ki jih je sprejela EU.

b. Osnove za izdelavo računovodskih izkazov

Pripravljeni so na podlagi izvirnih vrednosti, razen sredstev, namenjenih za prodajo, in izvedenih finančnih instrumentov, ki so vrednoteni po pošteni vrednosti, ter posameznih vrst opredmetenih osnovnih sredstev, ki so bila prevrednotena na pošteno vrednost v skladu z MRS 16 [glej računovodsko usmeritev pod točko i. Opredmetena osnovna sredstva].

Postavke v posamičnih računovodskih izkazih so izražene v evrih, zaokrožene na tisoč enot.

Uporabljene računovodske usmeritve in metode izračunavanja so enake kot pri zadnjem letnem poročanju, z izjemo novo sprejetih standardov ter pojasnil, navedenih v nadaljevanju in upoštevanih pri pripravi računovodskih izkazov, če je družba navedene dogodke za poročano obdobje imela.

Upoštevanje novih standardov in pojasnil ni vplivalo na finančni položaj in poslovanje družbe Telekom Slovenije v obravnavanem obdobju.

Novo sprejeti standardi in pojasnila

Računovodske usmeritve, uporabljene pri pripravi letnih računovodskih izkazov, so enake kot pri pripravi računovodskih izkazov za poslovno leto, končano na 31. 12. 2010, z izjemo novo sprejetih ali spremenjenih standardov in pojasnil, ki so stopili v veljavo s 1. 1. 2011 in so navedeni v nadaljevanju.

MRS 24 – Razkritja povezanih oseb.

Sprememba MRS 24 natančneje določa in poenostavlja opredelitev povezane osebe. Prav tako se zmanjšuje obseg razkritij transakcij družbe v državni lasti z državo in ostalimi družbami v državni lasti. Sprememba nima vpliva na računovodske izkaze družbe.

MRS 32 – Finančni instrumenti: Predstavljanje – Pojasnilo glede pravic za nakup delnic.

Definicija finančne obveznosti je bila spremenjena tako, da se pravice za nakup delnic razvrsti kot lastniški instrument, če so pravice dodeljene v sorazmernem deležu vsem obstoječim lastnikom enakega razreda neizvedenih lastniških instrumentov družbe in če so dodeljene za nakup fiksne številke lastnih lastniških instrumentov družbe za fiksno ceno v katerikoli valuti. Sprememba velja za obdobja z začetkom 1. 2. 2010 ali kasneje vpliva na računovodske izkaze družbe.

Dopolnilo k OPMSRP 14 – Predplačila na podlagi zahteve glede minimalnega financiranja.

Dopolnilo k OPMSRP 14 velja za obdobja z začetkom 1. 1. 2011 [z uporabo za nazaj] in vsebuje navodilo za oceno iztržljive vrednosti čistih sredstev pokojnin. Dopolnilo omogoča družbam, da predplačilo na podlagi zahteve glede minimalnega financiranja obravnavajo kot sredstvo. Sprememba nima vpliva na računovodske izkaze družbe.

OPMSRP 19 – Ukinitev finančnih obveznosti s kapitalskimi instrumenti.

Velja za obdobja z začetkom po 1. 7. 2010. Pojasnilo podrobneje pojasnjuje, da se kapitalski instrumenti, ki jih podjetje izda upniku v zamenjavo za finančne obveznosti, obravnavajo kot plačilo obveznosti. Pri tem so kapitalski instrumenti izmerjeni po pošteni vrednosti. Če te poštene vrednosti kapitalskih instrumentov ni mogoče zanesljivo izmeriti, se le-ti izmerijo po pošteni vrednosti ukinjene obveznosti. Vse dobičke in izgube družba pripozna nemudoma v izkazu poslovnega izida. Pojasnilo ne vpliva na računovodske izkaze družbe. Sprememba nima vpliva na računovodske izkaze družbe.

Izboljšave/Dopolnila MSRP

Izboljšave in dopolnila, objavljena maja 2010, ki jih je sprejela EU.

Maja 2010 je Odbor objavil izboljšave MSRP in izdal sklop **dopolnil in sprememb k tem standardom**. Te spremembe so začele veljati za obdobja 1. 7. 2010 ali 1. 1. 2011.

MSRP 3 – Poslovne združitve.

Možnosti merjenja neobvladujočega deleža so spremenjene. Samo sestavine neobvladujočega deleža, ki predstavljajo sedanje lastništvo, ki daje lastniku pravico do sorazmerne udeležbe v čistih sredstvih družbe v primeru likvidacije, se izmerijo ali po pošteni vrednosti ali po sedanjem proporcionalnem deležu lastniškega inštrumenta v opredeljenih čistih sredstvih prevzemne družbe. Vse ostale sestavine se izmerijo na datum prevzema po pošteni vrednosti. Spremembe so začele veljati za obdobja z začetkom 1. 7. 2010 ali kasneje.

Druga izboljšava se nanaša na pojasnilo, da se pogojna obveznost, nastala zaradi poslovne združitve pred sprejetjem MSRP 3R [kot je bil spremenjen v letu 2008], računovodsko evidentira v skladu z MSRP 3, sprejetim v letu 2005.

Zadnja izboljšava se nanaša na nezamenjane in prostovoljno zamenjane nagrade iz plačil na podlagi delnic ter njihovo računovodsko obravnavo v okviru poslovnih združenj. Izboljšava nima vpliva na računovodske izkaze družbe.

MSRP 7 – Finančni inštrumenti: Razkritja.

Sprememba je namenjena poenostavitvi razkritij z zmanjšanjem obsega razkritij in velja za obdobja z začetkom 1. 1. 2011 ali kasneje. Izboljšava nima vpliva na računovodske izkaze družbe.

MRS 1 – Predstavljanje računovodskih izkazov.

Sprememba pojasnjuje, da možnost predstavitve sestavin drugega vseobsegajočega donosa vključuje njihovo predstavitev v izkazu gibanja kapitala ali v pojasnilih k računovodskim izkazom. Sprememba velja za obdobja z začetkom 1. 1. 2011 ali kasneje. Izboljšava nima vpliva na računovodske izkaze družbe.

MRS 27 – Skupinski in ločeni računovodski izkazi.

Izboljšava navaja, da se prehodne določbe MRS 27R, kot je bil spremenjen v letu 2008, ustrezno uporabijo tudi za potemtakem spremenjene standarde. Izboljšava je začela veljati za obdobja z začetkom 1. 7. 2010 ali kasneje. Izboljšava nima vpliva na računovodske izkaze družbe.

MRS 34 – Medletno računovodsko poročanje.

Sprememba zahteva dodatna razkritja poštenih vrednosti in sprememb v razvrstitvi finančnih sredstev, kot tudi sprememb v pogojnih sredstvih in obveznostih v medletnih zgoščenih [skupinskih] računovodskih izkazih. Izboljšava nima vpliva na računovodske izkaze družbe.

OPMSRP 13 – Programi nagrajevanja zvestobe kupcev.

Pri določitvi poštene vrednosti nagradnih dobropisov mora družba upoštevati popuste in spodbude, katere bi sicer ponudila svojim kupcem, ki ne sodelujejo v programu nagrajevanja zvestobe kupcev. Sprememba je začela veljati za obdobja z začetkom 1. 1. 2011 ali kasneje. Izboljšava nima vpliva na računovodske izkaze družbe.

c. Funkcionalna valuta in poslovni dogodki v tuji valuti

Računovodski izkazi Telekoma Slovenije so predstavljeni v evrih (EUR), ki je funkcionalna in predstavljena valuta matične družbe ter odvisnih družb v Sloveniji. Transakcije, izražene v tuji valuti, so preračunane v funkcionalno valuto z dnevnim tečajem menjave na dan transakcije.

Denarna sredstva in obveznosti so na dan bilance stanja preračunana v funkcionalno valuto po dnevnem tečaju menjave na dan bilance stanja. Vse tečajne razlike so pripoznane v izkazu poslovnega izida.

Nedenarna sredstva in obveznosti v tuji valuti, ki so merjena po izvirni vrednosti, so preračunana po tečaju, veljavnem na dan transakcije. Nedenarna sredstva in obveznosti, izražena v tuji valuti in merjena po pošteni vrednosti, so preračunana po tečaju na dan, ko je bila določena poštena vrednost.

d. Dobiček iz poslovanja

Dobiček iz poslovanja je opredeljen kot dobiček pred obdavčitvijo in finančnimi postavkami. Finančne postavke zajemajo obresti

od denarnih sredstev na računih v banki, depozitov in naložb, namenjenih za prodajo, plačane obresti od posojil, dobiček ali izgubo iz prodaje finančnih instrumentov, namenjenih za prodajo, ter pozitivne in negativne tečajne razlike od prevedbe vseh monetarnih sredstev in obveznosti v tuji valuti.

e. Pomembne računovodske ocene

Priprava računovodskih izkazov zahteva od posloводства določene ocene in predpostavke, ki vplivajo na neodpisano vrednost sredstev in obveznosti družbe ter razkritje potencialnih obveznosti na dan bilance stanja ter zneskov prihodkov in odhodkov družbe v obdobju, ki se konča na dan bilance stanja.

Poslovodske ocene med drugim zajemajo naslednje postavke:

- amortizacijsko dobo in preostalo vrednost opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev,
- popravke vrednosti zalog in dvomljivih terjatev ter
- tožbene zahtevke.

Prihodnjih dogodkov in njihovega vpliva ni mogoče določiti z gotovostjo. Prav zaradi tega je potrebna presoja, saj se računovodske ocene spreminjajo glede na nove dogodke, izkušnje, dodatne informacije in kot posledica sprememb poslovnega okolja, v katerem družba deluje. Dejanske vrednosti se lahko razlikujejo od ocenjenih.

Glavne predpostavke, ki se nanašajo na prihodnost, in dejavniki negotovosti na dan bilance stanja, ki bi lahko imeli pomemben vpliv na prilagoditve neodpisane vrednosti sredstev in obveznosti v naslednjem letu, so prikazani v nadaljevanju.

Rezervacije in pogojne obveznosti

Kot je navedeno v pojasnilih 25 in 31, je družba udeležena v določenih sodnih in administrativnih sporih, ki vključujejo tudi tiste, ki se nanašajo na cenovno politiko družbe. Družba obveznosti z nedoločeno višino in nedoločenim časovnim nastankom obravnava glede na oceno posloводства o višini in časovnem nastanku obveznosti in verjetnosti odtoka sredstev, ki bi bila potrebna za poravnavo pravnih in posrednih obveznosti.

Rezervacija je pripoznana, ko ima družba sedanjo obvezo kot posledico preteklih dogodkov, in je verjetno, da bo za njeno poravnavo potreben odtok gospodarskih dejavnikov, prav tako pa se da dokaj zanesljivo oceniti njeno višino.

Možne obveznosti v računovodskih izkazih niso pripoznane, ker bo njihov dejanski obstoj potrjen z nastopom ali ne nastopom dogodkov šele v ne napovedljivi prihodnosti, na kar pa družba ne more vplivati.

Posloводство družbe redno preverja, če je za poravnavo možne obveznosti verjeten odliv sredstev, ki omogočajo ekonomske koristi, in če le-ta postane verjeten, se možna obveznost prerazporedi tako, da se zanj v računovodskih izkazih oblikuje rezervacija v trenutku, ko se spremeni stopnja verjetnosti.

Mednarodno povezovanje [Interconnect]

Družba sklepa pogodbe in izvaja storitve mednarodnega povezovanja. Prihodki od tega povezovanja so pripoznani na osnovi primerne ocene pričakovane vrednosti. Ta ocena se redno preverja, ne glede na to pa se lahko končni dogovor in zaračunavanje s posameznimi operaterji opravita tudi do enkrat letno ali pogosteje.

f. Pomembne poslovodske presoje

Pri uporabi računovodskih usmeritev je moralo posloводство poleg ocen, ki najbolj pomembno vplivajo na vrednosti v računovodskih izkazih, presoditi o vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev.

Posloводство meni, da ni nikakršnih pokazateljev, ki bi nakazovali potrebo po oslabitvi opredmetenih osnovnih sredstev ali neopredmetenih sredstev. Prav tako ni pokazateljev obstoja pomembnih razlik med pošteno in neodpisano vrednostjo opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev.

g. Predčasna uporaba MSRP in OPMSRP pojasnil, ki še niso veljavna

Družba ni predčasno uporabila nobenega standarda ali pojasnila, ki še ni veljavno in bo pričelo veljati v prihodnosti. Skladno z zahtevami Mednarodnih standardov računovodskega poročanja bo morala družba za prihodnja obdobja upoštevati sledeče nove, prenovljene ali dopolnjene standarde in pojasnila v primeru, če jih bo sprejela EU:

Skladno z zahtevami mednarodnih standardov računovodskega poročanja in EU bodo morala podjetja za prihodnja obdobja upoštevati naslednje dopolnjene standarde in pojasnila:

MSRP 7 – Finančni instrumenti: Razkritja – Prenos finančnih sredstev.

Sprememba standarda velja za obdobja z začetkom 1. 7. 2011 ali kasneje in določa razkritja o prenosih finančnih sredstev, in sicer takšnih prenosov, ki pomenijo popolno odpravo pripoznanja finančnega sredstva ali takšnih, ki to ne pomenijo. Sprememba zahteva retrospektivno aplikacijo. EU spremembe še ni sprejela.

Skladno z zahtevami mednarodnih standardov računovodskega poročanja in EU bodo morala podjetja za prihodnja obdobja upoštevati naslednje dopolnjene standarde in pojasnila, če jih bo sprejela EU:

MSRP 7 – Finančni instrumenti: Razkritja [sprememba] – pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti.

Sprememba velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013 ali pozneje. Spremenjeni standard uvaja skupne zahteve po razkritjih, ki bi uporabnikom nudila informacije, ki so koristne za oceno učinka ali morebitnega učinka pobotanj na finančni položaj podjetja. Dopolnilo MSRP 7 morajo podjetja uporabiti za nazaj. EU še ni sprejela spremembe standarda.

MSRP 9 – Finančni instrumenti.

Ta standard nadomešča MRS 39 z obvezno uporabo za obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2015. Do sedaj sprejeti prvi del standarda postavlja nove zahteve glede razvrščanja in merjenja finančnih sredstev. EU standarda še ni sprejela.

MSRP 10 – Skupinski računovodski izkazi.

Standard nadomešča del standarda MRS 27 – Skupinski in ločeni računovodski izkazi, ki se nanaša na skupinske računovodske izkaze z začetkom obvezne uporabe za obdobja od 1. 1. 2013. MSRP 10 vzpostavlja model enotnega obvladovanja za vse družbe. To bo od posloводства zahtevalo, da skrbno pretehta, katere družbe so obvladovane in posledično uskupinjene. Standard tudi spreminja definicijo obvladovanja družbe. EU tega standarda še ni sprejela.

MSRP 11 – Skupni dogovori.

Standard nadomešča standard MRS 31 – Deleži v skupnih vlaganjih SOP 13 Skupaj obvladovana podjetja – nedenarni prispevki podvižnikov. Novi standard opredeljuje samo še dve vrsti skupnih vlaganj, pri katerih je možno obvladovanje, in sicer skupno delovanje [joint operations] in skupaj obvladovano podjetje [joint venture]. Standard uporablja definicijo obvladovanja, kot je navedena v standardu MSRP 10. Ravno tako standard ukinja možnost proporcionalnega uskupinjevanja za skupaj obvladovana podjetja, s čimer je možna samo še kapitalska metoda uskupinjevanja. Začetek obvezne uporabe standarda velja za obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013. EU standarda še ni sprejela.

MSRP 12 – Razkritja deležev v drugih družbah.

Ta standard, z začetkom obvezne uporabe za obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013, vključuje vsa razkritja v zvezi s skupinskimi računovodskimi izkazi, vsebovanimi v MRS 27 – Skupinski in ločeni računovodski izkazi, kakor tudi razkritja, vsebovana v MRS 28 – Finančne naložbe v pridružena podjetja in MRS 31 – Deleži v skupnih vlaganjih. Hkrati so določena tudi številna nova razkritja, predvsem v zvezi z uporabljenimi predpostavkami za določitev, ali družba obvladuje drugo družbo. EU standarda še ni sprejela.

MSRP 13 – Merjenje poštene vrednosti.

Novi standard ima začetek obvezne uporabe za obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2013. MSRP 13 ne spreminja vodila, kdaj naj družba uporabi pošteno vrednost, ampak daje napotke, kako meriti pošteno vrednost finančnih in drugih sredstev ter obveznosti, ko je to obvezno ali pa dovoljeno po MSRP. EU standarda še ni sprejela.

MRS 1 – Predstavljanje računovodskih izkazov: Predstavitev postavk v drugem vseobsegajočem donosu.

Sprememba MRS 1 spreminja združevanje postavk, predstavljenih v drugem vseobsegajočem donosu. Postavke drugega vseobsegajočega donosa, ki so lahko ali bodo v prihodnosti »prenesene« v izkaz poslovnega izida, bodo prikazane ločeno od tistih, ki nikoli niso pripoznane v izkazu poslovnega izida. Sprememba se začne uporabljati za letna obdobja z začetkom na 1. 1. 2012 ali pozneje, vendar EU spremembe še ni sprejela.

MRS 12 – Odloženi davek [dopolnjen].

Sprememba velja za letna obdobja z začetkom na 1. 1. 2012 ali po tem datumu. Nanaša se na določitev odloženega davka za naložbene nepremičnine, vrednotene po pošteni vrednosti. Cilj te spremembe je vključiti:

- a) predpostavko, da se odloženi davek, za naložbene nepremičnine, vrednotene po pošteni vrednosti v skladu z MRS 40, določi na podlagi domneve, da se bo knjigovodska vrednost naložbene nepremičnine povrnila s prodajo, in
- b) zahtevo, da se odloženi davek za sredstva, ki se ne amortizirajo in so vrednotena po modelu prevrednotenja iz MRS 16, vedno meri na osnovi prodajne vrednosti teh sredstev.

EU spremembe še ni sprejela.

MRS 19 – Zasluški zaposlencev.

Odbor je junija 2011 izdal številne spremembe standarda MRS 19. Poglavitna sprememba se nanaša na ukinitve mehanizma koridorja [»corridor mechanism«] za pripoznavanje sprememb programa z določenimi zasluški. To pomeni, da se vse spremembe pripoznajo ob nastanku, in sicer odvisno od vrste spremembe v izkazu poslovnega izida ali pa v izkazu drugega vseobsegajočega donosa. Spremembe se začnejo uporabljati za letna obdobja z začetkom na 1. 1. 2013 ali pozneje. EU sprememb še ni sprejela.

MRS 27 – Ločeni računovodski izkazi.

Standard je bil izdan maja 2011 zaradi novih standardov MSRP 10, MSRP 11 in MSRP 12. MRS 27 – Ločeni računovodski izkazi tako vsebuje računovodsko obravnavo in razkritja za naložbe v odvisne in pridružene družbe ter skupne podvige v ločenih računovodskih izkazih družbe. Začetek uporabe standarda je za letna obdobja z začetkom na 1. 1. 2013 ali po tem datumu. EU standarda še ni sprejela.

MRS 28 – Finančne naložbe v pridružena podjetja in skupne podvige.

Standard je bil izdan maja 2011 zaradi novih standardov MSRP 10, MSRP 11 in MSRP 12. MRS 28 po novem vsebuje računovodsko obravnavo naložb v pridružene družbe in zahteve za uporabo kapitalne metode pri uskupinjevanju naložb v pridružene družbe in skupne podvige. Začetek uporabe standarda je za letna obdobja z začetkom na 1. 1. 2013 ali pozneje. EU standarda še ni sprejela.

MRS 32 – Finančni inštrumenti: Predstavljanje (sprememba) – pobotanje finančnih sredstev in finančnih obveznosti.

Standard velja za letna obdobja, ki se začnejo 1. 1. 2014 ali pozneje. Uporaba pred tem datumom je dovoljena. Dopolnilo pojasnjuje pomen izraza "trenutno ima pravnomočno pravico do pobotanja" in obenem pojasnjuje uporabo MRS 32 sodil za pobotanje pri sistemih poravnave (kot na primer sistemi centralne klirinške hiše), ki uporabljajo bruto mehanizme poravnave, ki pa niso sočasni. Dopolnila k MRS 32 morajo podjetja uporabiti za nazaj. Kadar se podjetje odloči za zgodnejšo uporabo standarda, mora to dejstvo razkriti in obenem upoštevati zahteve po razkritjih, ki jih uvajajo dopolnila k MSRP 7 Pobotanje finančnih sredstev in obveznosti. Tega dopolnila še ni potrdila EU.

Družba pregleduje vpliv še neobveznih standardov in pojasnil, vendar še ni ocenila vpliva novih zahtev. Nove standarde in pojasnila bo uporabila v skladu z zahtevami v primeru, če jih bo EU sprejela.

h. Neopredmetena sredstva

Neopredmetena sredstva so izkazana po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrani amortizacijski popravek vrednosti in izgubo iz oslabitve.

Neopredmetena sredstva predstavljajo:

- licence za programsko opremo,
- programsko opremo, pridobljeno ločeno od računalniške opreme, ki je v uporabi v obdobju, ki je daljše od enega leta, in
- druga neopredmetena sredstva.

Stroški programske opreme se usredstviijo po nabavni vrednosti in enakomerno časovno amortizirajo v ocenjeni dobi koristnosti, ki je od 3 do 5 let, posamezne licence za uporabo programske opreme pa v dobi trajanja pogodbe, to je od 2 do 5 let.

Amortizacija neopredmetenih sredstev se začne z dnem, ko je sredstvo razpoložljivo za uporabo.

Kasnejši izdatki, nastali v zvezi z neopredmetenimi sredstvi, povečujejo njihovo nabavno vrednost, če povečujejo prihodnje gospodarske koristi posameznega sredstva. Vsi ostali izdatki so pripoznani kot odhodki ob nastanku.

Družba letno preverja dobo koristnosti pomembnejših neopredmetenih sredstev in preračuna amortizacijske stopnje za sedanja in bodoča obdobja, če so pričakovanja bistveno drugačna od prejšnjih ocen. Učinek spremembe opiše v poročilu v obračunskem obdobju, ko sprememba nastane.

Družba letno preverja ali obstajajo pokazatelji, ki bi nakazovali, da je morebiti potrebno kakšno neopredmeteno sredstvo oslabiti. V tem primeru se ugotavlja nadomestljiva vrednost takih sredstev.

i. Opredmetena osnovna sredstva

Opredmetena osnovna sredstva **v lasti družbe** se izkažejo po nabavni vrednosti oziroma po prevrednoteni vrednosti, zmanjšani za nabrani amortizacijski popravek vrednosti in izgubo zaradi oslabitve.

V nabavno vrednost se vključijo tudi vsi stroški, ki jih je mogoče neposredno pripisati usposobitvi opredmetenega sredstva za nameravano uporabo, torej tudi stroški priprave gradbišča in odškodnine za služnost.

Nabavna vrednost lahko vključuje tudi začetno oceno stroškov razgradnje, odstranitve in obnovitve, če za to obstaja projekt. Najmanj ob koncu vsakega poslovnega leta je odgovorna oseba dolžna preveriti, ali je nastala sprememba v zvezi z ocenjenimi stroški.

Stroški izposojanja, ki jih je mogoče neposredno pripisati nakupu, gradnji ali proizvodnji sredstva v izgradnji, so del nabavne vrednosti takega sredstva.

Nabavna vrednost opredmetenega osnovnega sredstva, **zgrajenega ali izdelanega v družbi**, vključuje stroške materiala, neposredne stroške dela in ustrezen del režijskih stroškov. Stroški izgradnje ali izdelave opredmetenih osnovnih sredstev, ki so vključeni v nabavno vrednost se pripoznajo kot znižanje stroškov v poslovnem izidu mesečno z obračunom nalogov in projektov.

Kadar so posamezne postavke sredstev sestavljene iz delov, ki imajo različne dobe koristnosti, se ti deli obravnavajo kot posamezne postavke opredmetenih osnovnih sredstev.

Po začetnem pripoznanju se opredmetena osnovna sredstva merijo po nabavni vrednosti, razen zemljišča, zgradbe in kabelska kanalizacija, ki se merijo po pošteni vrednosti na dan prevrednotenja, zmanjšani za stroške amortizacije in izgubo zaradi oslabitve. Podlaga za prevrednotenje opredmetenih osnovnih sredstev na njihovo pošteno vrednost je cenitveno poročilo neodvisnega cenilca vrednosti sredstev. Povečanje neodpisane vrednosti zaradi prevrednotenja sredstev se pripozna kot postavka vseobsegajočega poslovnega izida neposredno v kapitalu kot prevrednotovalne rezerve, in sicer po zmanjšanju za obveznosti za odložene davke.

Telekom Slovenije tekoče evidentira prenos v višini zneska obračunane amortizacije iz prevrednotenega dela opredmetenih osnovnih sredstev iz postavke prevrednotovalne rezerve za opredmetena osnovna sredstva v zadržani čisti poslovni izid.

Letno se preverja zunanje in notranje okoliščine poslovanja, ki bi lahko bile pomemben pokazatelj glede potrebe po ugotavljanju poštene vrednosti oziroma morebitne potrebe po slabitvi opredmetenih osnovnih sredstev. Poštena vrednost se torej ugotavlja s pomočjo neodvisnega cenilca vrednosti, če poslovodstvo na podlagi okoliščin poslovanja oceni, da je to potrebno.

Kot **finančni najem** je opredeljen tisti najem, ko najemnik prevzame skoraj vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom. Nepremičnine in oprema, pridobljena s finančnim najemom, se izkažejo po pošteni vrednosti ali sedanji vrednosti minimalnih plačil do konca najema, zmanjšani za nabrano amortizacijo in izgubo zaradi slabitev in sicer po tisti, ki je nižja. Osnovna sredstva, pridobljena s finančnim najemom, se amortizirajo v dobi koristnosti sredstva.

Če ni utemeljenega zagotovila, da bo najemnik prevzel lastništvo do konca trajanja finančnega najema, je treba takšno opredmeteno osnovno sredstvo povsem amortizirati med trajanjem finančnega najema ali v dobi njegove koristnosti, in sicer v tisti dobi, ki je krajša.

Vsak najem, ki ni opredeljen kot finančni najem, je **poslovni najem**. Najemnina iz naslova poslovnega najema se pripoznava kot strošek v izkazu poslovnega izida, v primeru plačila vnaprej pa se enakomerno časovno razmejuje.

Če je pogodba o poslovnem najemu prekinjena pred datumom izteka pogodbe, potem se vsak znesek plačila, ki ga najemodajalec obračuna kot pogodbeno kazen, pripozna kot strošek v obdobju, v katerem je bila pogodba prekinjena.

Kasnejši izdatki, nastali v zvezi z nadomestitvijo posameznega dela opredmetenega osnovnega sredstva, povečujejo njegovo nabavno vrednost. Drugi kasnejši izdatki v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom povečajo njegovo nabavno vrednost, če je verjetno, da bodo njegove prihodnje gospodarske koristi večje v primerjavi s prvotno ocenjenimi. Vsi ostali izdatki se pripoznajo kot odhodek ob nastanku.

Pri kasnejših izdatkih v zvezi z opredmetenim osnovnim sredstvom, ki povečujejo njegovo nabavno vrednost, se njegova preostala doba koristnosti ponovno oceni. V primeru kasnejših izdatkov v dokončno amortizirano opredmeteno osnovno sredstvo, se sredstvo pripozna kot novo sredstvo z novo dobo koristnosti.

Državne podpore za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev se pripoznajo v bilanci stanja kot odloženi prihodek in so namenjene kritju stroškov amortizacije teh sredstev. Znesek državne podpore se pripozna kot prihodek v izkazu poslovnega izida skozi pričakovano dobo koristnosti sredstva v enakih letnih obrokih.

Amortizacija opredmetenih osnovnih sredstev se obračunava na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja skozi celotno ocenjeno dobo koristnosti sredstev. Znotraj poslovnega leta se letna amortizacija enakomerno razdeli po obdobjih.

Družba obračunava amortizacijo posamično in samostojno določa letne amortizacijske stopnje glede na dobo koristnosti posameznega opredmetenega osnovnega sredstva.

Ocenjene dobe koristnosti skupin opredmetenih osnovnih sredstev v letih

Skupine opredmetenih osnovnih sredstev	Dobe koristnosti v letih
- zgradbe	7 do 50
- kabelska kanalizacija	20 do 50
- kabelsko omrežje	7 do 25
- centrale	4 do 7
- druga oprema	2 do 20

Zemljišča in opredmetena osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi se ne amortizirajo.

Opredmetena osnovna sredstva v gradnji ali izdelavi se pripoznajo po nabavni vrednosti in se začnejo amortizirati, ko so razpoložljiva za uporabo.

Družba letno preverja dobo koristnosti pri pomembnejših postavkah opredmetenih osnovnih sredstev, amortizacijske stopnje pa glede na to preračuna za sedanja in prihodnja obdobja, če so pričakovanja bistveno drugačna od ocen. Učinek take spremembe družba opiše v pojasnilih v obračunskem obdobju, v katerem so spremembe nastale.

Družba letno preverjanja ali obstoje pokazatelji, ki bi nakazovali, da je morebiti potrebno kakšno **opredmeteno osnovno sredstvo oslabiti**. V tem primeru se ugotavlja nadomestljiva vrednost takih sredstev.

j. Finančne naložbe

Ob začetnem pripoznanju se finančne naložbe izmerijo po pošteni vrednosti, ki se ji prištejejo še stroški posla, izhajajoči neposredno iz nakupa ali izdaje finančnega sredstva, razen pri sredstvu, ki je uvrščeno v skupino sredstev, izmerjenih po pošteni vrednosti prek poslovnega izida.

Naložbe v odvisne družbe se v posamičnih računovodskih izkazih matične družbe izkažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne izgube iz oslabitve.

Naložbe v skupne podvige in pridružena podjetja se v posamičnih računovodskih izkazih vodijo po nabavni vrednosti, zmanjšani za morebitne izgube iz oslabitve.

Naložbe v dolžniške in lastniške vrednostne papirje, ki se razvrstijo med za prodajo razpoložljiva finančna sredstva, se izkažejo po pošteni vrednosti.

Poštena vrednost naložb v dolžniške in lastniške vrednostne papirje, ki kotirajo na borzi, se meri po enotnem borznem tečaju. Če poštene vrednosti delnic, s katerimi se ne trguje na organiziranem trgu, ni mogoče zanesljivo določiti, se meri po nabavni vrednosti.

Nerealizirani dobički ali izgube iz prevrednotenja se pripoznajo neposredno v kapitalu v neto znesku in v vseobsegajočem poslovnem izidu. Ko se taka naložba odpravi, se odpravijo tudi nabrane izgube ali dobički, ki so bili predhodno pripoznani v okviru kapitala, ter se pripoznajo v izkazu poslovnega izida in vseobsegajočega poslovnega izida kot prerazvrstitev.

Naložbe, razpoložljive za prodajo, se pripoznajo ali pa se pripoznanje odpravi na dan sklenitve nakupa ali prodaje.

Obresti dolžniških vrednostnih papirjev se pripoznajo v izkazu poslovnega izida z uporabo efektivne obrestne mere.

Dana posojila se merijo po odplačni vrednosti, zmanjšani za izgubo zaradi oslabitve.

Zaradi morebitne potrebe po **oslabitvi finančnih naložb** se pred sestavitvijo letnih računovodskih izkazov preveri ustreznost izkazane velikosti posamezne finančne naložbe. Če katera izmed njih pomembno ali trajno izgublja vrednost, se oblikuje popravek njene začetne izkazane vrednosti v breme prevrednotovalnih finančnih odhodkov.

Na dan bilance stanja se preverja, če obstajajo nepristranski dokazi, da je **pri posojilih, izkazanih po odplačni vrednosti**, nastala izguba zaradi oslabitve. Znesek se izmeri kot razlika med knjigovodsko vrednostjo finančnega sredstva in sedanjo vrednostjo pričakovanih prihodnjih denarnih tokov, ki so razobresteni po izvirni efektivni obrestni meri finančnega sredstva. Knjigovodsko vrednost sredstva se zmanjša ali neposredno ali pa s preračunom na konto popravka vrednosti. Izguba zaradi oslabitve se pripozna v poslovnem izidu kot prevrednotovalni finančni odhodek.

Če se v naslednjem obdobju velikost izgube zaradi oslabitve zmanjša in je mogoče zmanjšanje nepristransko povezati z dogodkom po pripoznanju oslabitve, je treba že prej pripoznano izgubo zaradi oslabitve razveljaviti. Razveljavitev izgube zaradi oslabitve se pripozna v poslovnem izidu do višine, dokler knjigovodska vrednost finančnega sredstva ne presega njegove odplačne vrednosti na dan odprave.

Če je pri **finančnih naložbah, razvrščenih kot razpoložljive za prodajo**, ugotovljena slabitev, se razlika med nabavno vrednostjo [po odštetu vseh vračil in amortizacije glavnice] in njeno trenutno pošteno vrednostjo, zmanjšano za izgubo zaradi oslabitve, ki je bila v preteklih letih evidentirana preko poslovnega izida, prenese iz kapitala, pripozna v izkazu poslovnega izida in prerazvrsti v izkazu vseobsegajočega poslovnega izida.

Če se v naslednjem obdobju poštena vrednost dolžniškega inštrumenta, razvrščenega kot razpoložljivega za prodajo, poveča in je mogoče to povečanje nepristransko povezati z dogodkom, ki se pojavi po pripoznanju izgube zaradi oslabitve v poslovnem izidu, se taka izguba zaradi oslabitve razveljavi, znesek razveljavljene izgube pa se pripozna v izkazu poslovnega izida.

Pripoznanje finančnih naložb se odpravi:

- ko potečejo pogodbene pravice do prejema denarnih tokov iz finančnega sredstva,
- ko so zadržane pogodbene pravice do prejema denarnih tokov iz finančnega sredstva, prevzamejo pa se pogodbene obveze za plačilo denarnih tokov tretji stranki brez pomembnega odloga plačila pod pogoji pogodbe o prenosu [vsebinsko pomeni, da nastopa kot agent],
- če se prenese pravica do prejema denarnih tokov in skoraj vsa tveganja in koristi, povezane z lastništvom finančnega sredstva, ter če se ne prenese niti ne zadrži skoraj vseh tveganj in koristi, povezanih z lastništvom finančnih sredstev, vendar pa se prenese pravica do nadzora nad finančnim sredstvom.

k. Izvedeni finančni inštrumenti

Izvedeni finančni inštrumenti se uporabljajo za varovanje izpostavljenosti družbe pred tveganji, ki izhajajo iz dejavnosti financiranja in investiranja.

Izvedeni finančni inštrumenti se izkažejo po poštenu vrednosti. Način pripoznanja dobičkov ali izgub iz spremembe poštene vrednosti je odvisen od vrste varovanja pred tveganjem, ali gre za računovodsko varovanje pred tveganjem ali ne.

V primeru, da gre za računovodsko varovanje pred tveganjem, se dobički ali izgube zaradi spremembe poštene vrednosti pripoznajo glede na varovanje, in sicer:

1. Kadar je izvedeni finančni inštrument opredeljen kot inštrument za varovanje pred spremenljivostjo denarnih tokov pripoznanih sredstev ali obveznosti iz predvidenega posla, se del dobička ali izgube iz inštrumenta za varovanje pred tveganjem, ki je opredeljen kot uspešno varovanje pred tveganjem, pripozna neposredno v kapitalu in v izkazu vseobsegajočega poslovnega izida. Ko predvideni posel postane sredstvo ali obveznost, se kumulativni znesek dobička ali izgube iz kapitala prenese in upošteva v začetnem merjenju stroškov pridobitve ali druge knjigovodske vrednosti sredstva ali obveznosti. V drugih primerih varovanja pred tveganjem spremenljivosti denarnih tokov se zneski, pripoznani neposredno v kapitalu, vštejejo v čisti poslovni izid obdobja, v katerem je pripoznana varovana transakcija in kot prerazvrstitev v izkazu vseobsegajočega poslovnega izida.

2. Neučinkoviti del varovanja se izkaže neposredno v izkazu poslovnega izida.

Če ne gre za računovodsko varovanje pred tveganjem, se izvedeni finančni inštrumenti izkažejo po poštenu vrednosti, spremembe v poštenu vrednosti pa se pripoznajo v izkazu poslovnega izida.

Če inštrument za varovanje pred tveganjem preneha veljati, vendar se predvideni posel še vedno pričakuje, kumulativni znesek dobička oziroma izgube, izkazan neposredno v kapitalu, ostane v kapitalu, dokler ne pride do predvidenega posla. Če varovana transakcija ni več pričakovana, se kumulativni znesek dobička oziroma izgube, izkazan neposredno v kapitalu, prenese v izkaz poslovnega izida in kot prerazvrstitev v izkazu vseobsegajočega poslovnega izida.

I. Ostala dolgoročna sredstva

Vnaprej plačane najemnine in odškodnine se časovno razmejujejo za dobo trajanja pogodbenega razmerja in se jih postopoma prenaša v stroške najemnin. Najemnine so plačane vnaprej za obdobje od 3 do 29 let.

Prodajne vzpodbude, dane naročnikom, se pripoznajo v višini negativne razlike med prodajno in nabavno ceno pod pogojem, da bo ta razlika poravnana s povprečno naročnino v predvideni dobi trajanja razmerja.

Negativna razlika v ceni med prodajno in nabavno ceno se izkaže v okviru dolgoročno oziroma kratkoročno razmejenih stroškov, odvisno od predvidene obvezne dobe vezave naročnika.

V pogodbeni dobi naročniškega razmerja se tako razmejene stroške mesečno prenaša v stroške prodajnih vzpodbud, pri čemer se prenos v stroške prične glede na dejanski začetek veljavnosti pogodbe. Če je naročniška pogodba prekinjena ali se naročnika izključi iz omrežja zaradi neplačevanja računov, se dolgoročno odloženi stroški prodajnih vzpodbud ustrezno oslabijo.

m. Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine se izkažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za nabrani amortizacijski popravek vrednosti. Nabavna vrednost vključuje stroške, ki jih je mogoče neposredno pripisati nakupu.

Amortizacija naložbenih nepremičnin se obračunava posamično na podlagi enakomernega časovnega amortiziranja v celotni ocenjeni dobi koristnosti sredstev. Zemljišča se ne amortizira.

Ocenjene dobe koristnosti naložbenih nepremičnin

Naložbene nepremičnine	Dobe koristnosti v letih
- zgradbe	20 do 50

n. Zaloge

Količinsko enoto zaloge materiala in trgovskega blaga družba izkaže po nabavni ceni, ki jo sestavljajo nakupna cena, v kateri so upoštevani na računu priznani popusti, uvozne in druge nevračljive nakupne dajatve ter neposredni stroški nabave.

Poraba zalog materiala in trgovskega blaga se vrednoti po metodi povprečnih cen.

Drobni inventar, dan v uporabo, se prenese takoj med stroške. Vodi se posebna količinska in vrednostna evidenca.

Zaloge z malo gibanja se oslabijo na čisto iztržljivo vrednost. Čista iztržljiva vrednost je ocenjena prodajna cena, dosežena v okviru rednega poslovanja, zmanjšana za stroške dokončanja in stroške prodaje količinske enote.

Najmanj na koncu poslovnega leta se zaloge zaradi oslabitve prevrednotijo, če knjigovodska vrednost presega njihovo čisto iztržljivo vrednost.

o. Poslovne terjatve in druge terjatve

Terjatve iz poslovanja se izkažejo po nabavni vrednosti, zmanjšani za izgube zaradi oslabitve. Družba popravi vrednosti kratkoročnih terjatev do kupcev v državi oblikuje po kriteriju starosti posamezne terjatve, višina popravka posamezne skupine pa je določena na podlagi ocene izterljivosti.

Za terjatve do tujine se oblikujejo popravki vrednosti terjatev individualno na podlagi spiska terjatev, ki ga trimesečno pripravi Sektor za operaterje, Služba za tuje operaterje, obvezno pa ob koncu poslovnega leta.

Pri oblikovanju popravka vrednosti terjatev do domačih in tujih kupcev so izločene terjatve do hčerinskih družb in terjatve, za katere je takšen individualen dogovor.

V posamičnih primerih se popravek vrednosti terjatev lahko oblikuje tudi individualno. Med drugimi terjatvami družba evidentira še kratkoročno nezaračunane prihodke, kratkoročno odložene stroške iz naslova mednarodnih storitev, kratkoročno odložene stroške za vnaprej plačane zakupnine in vrednotnice.

p. Denar in denarni ustrezniki

Denar in denarni ustrezniki vključujejo denarna sredstva v blagajni in prosto razpoložljiva sredstva na računih pri bankah ter kratkoročne depozite do treh mesecev zapadlosti, kjer je tveganje spremembe poštene vrednosti minimalno.

r. Dividende

Dividende so priznane kot obveznost v obdobju, v katerem so potrjene na skupščini.

s. Dolgoročno odloženi prihodki

Med **dolgoročno odloženimi prihodki** družba evidentira vnaprej zaračunane kolokacije in zakupe optike ter prejete dotacije iz proračuna za osnovna sredstva v višini zneskov prejetih denarnih sredstev, ki jih prejme nepovratno.

Dolgoročno odloženi prihodki za kolokacije in zakupe se prenašajo med poslovne prihodke glede na pogodbeno določen čas zakupa ali kolokacije. Dotacije iz proračuna so namenjene pokrivanju stroškov amortizacije tako pridobljenih sredstev in se porabljajo s prenašanjem med poslovne prihodke sorazmerno z obračunano amortizacijo.

t. Rezervacije

Rezervacije so priznane, ko obstaja zaradi preteklega dogodka sedanja obveza (pravna ali posredna) in je verjetno, da bo pri poravnavi obveze potreben odtok dejavnikov, ki omogočajo pritekanje gospodarskih koristi, znesek obveze pa je mogoče zanesljivo izmeriti. V primeru pomembnega učinka, se rezervacije določijo na podlagi diskontiranih prihodnjih denarnih tokov.

Rezervacije za obveznosti za tožbe družba oblikuje na podlagi ocene o možnem izidu tožb.

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade so oblikovane na podlagi zakonskih predpisov, kolektivnih pogodb in internih aktov, po katerih obstaja zaveza k plačilu odpravnin ob upokojitvi in jubilejnih nagrad zaposlenim. V letu 2011 je pri izračunu uporabljena diskontna stopnja 4,8 %, stopnja fluktuacije pa je upoštevana glede na starostne intervale in znaša od 0 % do 3 % [v letu 2010: diskontna stopnja 4,125 %, stopnja fluktuacije od 0 % do 1,3 %].

Oblikovane so v višini ocenjenih prihodnjih izplačil za odpravnine in jubilejne nagrade, diskontirane na dan bilance stanja. Izračun se naredi za vsakega zaposlenega, upoštevajoč stroške odpravnine ob upokojitvi in strošek vseh pričakovanih jubilejnih nagrad do upokojitve po metodi aktuarskega izračuna. Ob zaključku vsakega poslovnega leta se preveri višina tako oblikovanih rezervacij in se le-te ustrezno povečajo ali zmanjšajo.

Druge pokojninske obveznosti ne obstajajo.

u. Prejeta posojila

Prejeta posojila se ob začetnem pripoznanju ovrednotijo z zneski iz ustreznih listin o njihovem nastanku, ki dokazujejo prejem denarnih sredstev ali poplačilo kakega poslovnega dolga, kar predstavlja njihovo pošteno vrednost.

Po začetnem pripoznanju se prejeta posojila izkažejo po odplačni vrednosti. Razlike med nabavno vrednostjo in vrednostjo odplačila se pripoznajo v izkazu poslovnega izida v času trajanja posojilne pogodbe, sklenjene na osnovi efektivne obrestne mere. Če se dejanska oziroma dogovorjena obrestna mera ne razlikuje pomembno od efektivne obrestne mere, se prejeta posojila v bilanci stanja izkažejo po začetni pripoznani vrednosti, zmanjšani za odplačila.

v. Poslovne in druge obveznosti

Obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti so ob začetnem pripoznanju izkazane po nabavni vrednosti, po začetnem pripoznanju pa so izkazane po odplačni vrednosti.

z. Kratkoročne razmejitve

Kot **kratkoročno odloženi prihodki** se evidentirajo **vnaprej zaračunane naročnine**, ki se izkazujejo v dejansko zaračunanih zneskih naročnin za mesec vnaprej in **kratkoročno odloženi prihodki iz obračuna za mednarodne storitve**, ovrednotene po opravljenem prometu, za katerega pa še niso bili potrjeni obračuni.

Kot **vneprej vračunani stroški** so evidentirani stroški za neizkoriščene letne dopuste, vneprej vračunane plače, nagrade in stroški iz obračuna za mednarodne storitve ovrednotene po opravljenem prometu, za katerega pa še niso bili izstavljeni računi.

aa. Prihodki

Prihodki zajemajo prodajno vrednost prodanega blaga in storitev opravljenih v obdobju. Prihodki od prodaje storitev se pripoznajo, ko so storitve opravljene in ne obstaja nikakršna negotovost glede poravnave.

Prihodke sestavljajo v glavnem prihodki iz mesečnih naročnin, od priključnih taks, od zaračunanih pogovorov in drugih storitev, prihodki od medomrežnega povezovanja, od zakupa omrežja ter prodaje trgovskega blaga.

Prihodki iz mesečnih naročnin se pripoznajo v obdobju, na katerega se nanašajo. Prihodki iz naslova priključne takse se priznajo kot prihodek ob sklenitvi naročniškega razmerja. Prihodki iz pogovorov in drugih storitev uporabnikom se izkažejo v obdobju, v katerem je opravljen pogovor oziroma storitev.

Prihodki iz medomrežnega povezovanja in zakupa omrežja se pripoznajo v obdobju, v katerem je bila storitev opravljena.

Prihodki od prodaje trgovskega blaga se pripoznajo ob prodaji.

Prihodki od govornih storitev z dodano vrednostjo se pripoznajo v obdobju, v katerem je bila storitev opravljena, in se v izkazih prikažejo v neto znesku.

V programih zvestobe kupcev, se dobroimetje, odobreno kupcu zaradi njegove zvestobe, obravnava ločeno od prodajne transakcije, za katero je kupcu dobroimetje odobreno.

ab. Finančni prihodki

Prihodki od obresti so pripoznani v izkazu poslovnega izida glede na pretečeno obdobje v obdobju, v katerem so nastali (na osnovi metode efektivne obrestne mere), na neodpisano vrednost finančnih sredstev. Prihodki od dividend drugih podjetij se pripoznajo na dan, ko družba uveljavi pravico do dividende.

ac. Davek iz dobička

Davek iz dobička poslovnega leta vključuje tekoči davek in odloženi davek. Davek iz dobička se pripozna v izkazu poslovnega izida, razen če se nanaša na postavke, ki so neposredno pripoznane v kapitalu. V tem primeru je pripoznan v kapitalu.

Tekoči davek je pričakovan znesek davka iz dobička, ki ga je treba poravnati glede na obdavčljivi dobiček v posameznem letu, ob uporabi davčnih stopenj, ki so veljavne na bilančni datum ter vseh prilagoditev, pripoznanih v obdobju za davek za prejšnja obdobja.

Odloženi davki se izkažejo ob uporabi metode obveznosti po bilanci stanja za vsečasne razlike, ki se pojavijo med knjigovodskimi in davčnimi vrednostmi sredstev in obveznosti. Znesek odloženega davka se ugotovi na osnovi pričakovanega načina plačila oziroma poravnave knjigovodske vrednosti sredstev in obveznosti, z uporabo davčnih stopenj, veljavnih na datum bilance.

Odložene terjatve za davek se pripoznajo, če je verjetno, da se bo pojavil zadosten obdavčljivi dobiček, v breme katerega bo mogoče uporabiti odbitnečasne razlike. Odložene terjatve oziroma obveznosti za davek se pripoznajo ne glede na čas, v katerem sočasne razlike poravnane. Odloženi davek se knjiži neposredno v breme ali dobro kapitala, če se davek nanaša na postavke, knjižene v istem ali drugem obdobju neposredno v breme ali dobro kapitala.

ad. Izkaz denarnih tokov

Izkaz denarnih tokov je sestavljen po posredni metodi, na osnovi postavk v bilanci stanja z dne 31. 12. 2011 in 31. 12. 2010, izkaza poslovnega izida za leto 2011 in dodatnih podatkov, ki so potrebni za prilagoditev odtokov in pritokov. V izkazu za leto 2011 so bile upoštevane vse pomembne prilagoditve, ki so bile izvedene (prejemi in vračila prejetih in danih »revolving« posojil so pobotani).

2. Čisti prihodki od prodaje

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Klasična govorna telefonija	98.814	114.977
Prenos govora prek IP omrežja	5.980	5.845
Mobilna telefonija	297.904	307.106
Internet in širokopasovni dostop	86.685	83.506
Medomrežno povezovanje	33.368	36.485
Mednarodno operaterske storitve	76.906	67.732
Zakup pasovne širine in prenos podatkov	44.081	41.957
Razvezan dostop in kolokacije	9.760	10.129
Govorne storitve z dodano vrednostjo	2.861	2.787
Prodaja oglasnega prostora	721	826
Prihodki od drugih storitev	10.986	9.119
Prihodki od prodaje trgovskega blaga in materiala	26.296	31.160
Drugi prihodki	343	370
Skupaj prihodki od prodaje	694.705	711.999

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Prihodki od prodaje storitev na domačem trgu	586.935	605.355
Prihodki od prodaje storitev na tujem trgu	81.474	75.484
Prihodki od prodaje trgovskega blaga in materiala na domačem trgu	26.296	31.160
Skupaj prihodki od prodaje	694.705	711.999

3. Drugi prihodki od poslovanja

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Prihodki od prejetih državnih pomoči	160	160
Dobiček pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev	0	295
Drugi prevrednotovalni poslovni prihodki	9	91
Drugi prihodki	3.797	4.305
Skupaj drugi prihodki od poslovanja	3.966	4.851

4. Stroški storitev

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Stroški komunikacijskih in prevoznih storitev ter najema	16.062	15.658
Stroški vzdrževanja	38.909	37.145
Stroški telekomunikacijskih storitev	125.878	125.143
Stroški zakupa vodov	6.773	6.000
Stroški prodajnih vzpodbud	16.925	21.488
Stroški osebnih storitev	12.072	11.163
Stroški zavarovanja, trženja in reprezentance	23.892	24.733
Stroški prodajnih provizij	6.849	6.639
Stroški bančnih storitev	1.548	1.398
Stroški multimedijskih storitev	33.659	35.361
Stroški drugih storitev	12.571	15.482
Skupaj stroški storitev	295.138	300.210

5. Stroški dela

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Plače in nadomestila plač	83.192	83.028
Prispevki za socialno varnost	17.818	18.661
- od tega prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	7.462	9.701
Drugi stroški dela	10.433	19.511
Skupaj stroški dela	111.443	121.200

V povprečju je bilo, na podlagi delovnih ur, v letu 2011 v družbi zaposlenih 2.668 delavcev [v letu 2010: 2.774 delavcev].

6. Drugi odhodki poslovanja

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Rezervacije [pojasnilo 25]	9.080	6.264
Izguba pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev	2.620	3.109
Slabitev in odpisi obratnih sredstev	3.739	21.674
Slabitev neopredmetenih in opredmetenih osnovnih sredstev	59	0
Ostali odhodki	2.436	2.146
Skupaj drugi odhodki poslovanja	17.934	33.193

7. Finančni prihodki

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Prihodki iz dividend	9.343	2.837
Prihodki od obresti	19.586	17.884
Pozitivne tečajne razlike	0	58
Drugi finančni prihodki	3.230	1.205
Skupaj finančni prihodki	32.159	21.984

8. Finančni odhodki

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Odhodki zaradi izdanih obveznic	15.122	15.122
Odhodki za obresti	4.745	6.422
Negativne tečajne razlike	76	104
Sprememba v poštenu vrednosti izvedenih finančnih instrumentov	110	1.406
Slabitev naložb, razpoložljivih za prodajo	44.643	268.126
Drugi finančni odhodki	210	8.274
Skupaj finančni odhodki	64.906	299.454

Družba Telekom Slovenije je v drugi polovici leta 2011 pristopila k preverbi poštene vrednosti naložb v odvisne družbe v Makedoniji in v družbe Primo ter Aneks.

Družba je slabila finančne naložbe v odvisne družbe v višini razlike med knjigovodsko in nadomestljivo vrednostjo naložb ter razliko pripoznala v poslovnem izidu kot prevrednotovalni finančni odhodek. Višina slabitev po posameznih naložbah v odvisne družbe je razkrita v pojasnilu 13. Naložbe v odvisne družbe, pridružena podjetja in skupne podvige.

Drugi finančni odhodki zajemajo slabitev dolgoročne finančne naložbe na dan 31. 12. 2011 v odvisno družbo One v višini 43.326 tisoč evrov in v odvisno družbo Primo v višini 2.072 tisoč evrov.

9. Davek iz dobička

Davčni odhodek, izkazan v izkazu poslovnega izida

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Davek tekočega leta	-17.472	-15.476
Odložene terjatve/obveznosti za davek	3.190	6.163
Odhodek za davek iz dobička v breme rezultata	-14.282	-9.313

Uskladitev med dejanskim in izračunanim odhodkom za davek z upoštevanjem efektivne davčne stopnje

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Dobiček pred obdavčitvijo	35.615	-227.748
Davek iz dobička, upoštevajoč predpisano davčno stopnjo	-7.123	45.550
Neobdavčene prejete dividende	1.765	149
Koriščenje davčne olajšave v tekočem obdobju	1.017	1.062
Sprememba davčne stopnje	-22	0
Davčno nepriznani odhodki	-9.926	-56.074
Ostale postavke	7	0
Skupaj odhodek za davek	-14.282	-9.313

Efektivna davčna stopnja za leto 2011 je 40,10 % [za leto 2010 preračunano: -4,09 %]. Skladno s predpisi o davku na dohodek pravnih oseb je lahko upoštevana davčna olajšava v višini 40% zneska za vlaganja v raziskave in razvoj, vendar največ v višini davčne osnove ter 30% zneska, a ne več kot 30.000 evrov investiranega v opremo.

Spremembe odloženih davkov, ki so pripoznane v izkazu poslovnega izida

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Neopredmetena sredstva	0	-474
Opredmetena osnovna sredstva	1.082	1.660
Finančne naložbe	678	544
Rezervacije	740	605
Terjatve	690	3.856
Vnaprej vračunani stroški	0	-28
Spremembe odloženih terjatev/obveznosti za davek	3.190	6.163

Spremembe odloženih davkov, ki so pripoznane v kapitalu

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Sprememba prevrednotovalnih rezerv iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev	0	-7.925
Sprememba poštene vrednosti finančnih naložb, namenjenih prodaji	436	44
Sprememba poštene vrednosti finančnih instrumentov za varovanje pred tveganjem	0	-195
Spremembe odloženih terjatev/obveznosti za davek	436	-8.076

10. Dobiček na delnico

Osnovni čisti dobiček na delnico je izračunan tako, da čisti dobiček obračunskega obdobja, ki pripada navadnim delničarjem, delimo s tehtanim povprečnim številom v obračunskem obdobju uveljavljajočih se navadnih delnic.

Tehtano povprečno število uveljavljajočih se navadnih delnic se izračuna iz podatkov o številu uveljavljajočih se navadnih delnic, ob upoštevanju morebitnih odkupov in prodaj znotraj obdobja, ter upoštevani čas, v katerem so bile delnice udeležene pri ustvarjanju dobička.

Prilagojeni čisti dobiček na delnico upošteva tudi vse potencialne navadne delnice, ki izhajajo iz zamenljivih obveznic, opcij in rokovnih pogodb. Pri njegovem izračunu se čisti dobiček in število uveljavljajočih se navadnih delnic prilagodi za učinke vseh popraviljalnih potencialnih navadnih delnic, ki bi se pojavili, če bi v obračunskem obdobju prišlo do njihove zamenjave v navadne delnice.

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Čisti dobiček, namenjen razdelitvi delničarjem, lastnikom navadnih delnic matične družbe	21.333	-237.061
Prilagojeni čisti dobiček, namenjen lastnikom navadnih delnic matične družbe	21.333	-237.061
Tehtano povprečno število navadnih delnic za dobiček na delnico	6.505.478	6.505.478
Prilagojeno povprečno število navadnih delnic za dobiček na delnico	6.505.478	6.505.478

11. Neopredmetena sredstva

Gibanje neopredmetenih sredstev 2011

v tisoč EUR	Dobro ime	Licence	Računalniški programi	Druge neopredmetena sredstva	Neopredmetena sredstva v izgradnji	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
Stanje 1. 1. 2011	0	120.624	106.922	194	2.932	230.672
Povečanja	0	0	0	0	8.994	8.994
Prenos v uporabo	0	692	5.269	0	-5.961	0
Zmanjšanja	0	-466	-5.655	0	0	-6.121
Stanje 31. 12. 2011	0	120.850	106.536	194	5.965	233.545
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje 1. 1. 2011	0	66.088	77.664	174	0	143.926
Povečanja	0	0	0	0	0	0
Zmanjšanja	0	-466	-5.655	0	0	-6.121
Amortizacija	0	7.539	14.961	8	0	22.508
Stanje 31. 12. 2011	0	73.161	86.970	182	0	160.313
NEODPISANA VREDNOST						
Stanje 1. 1. 2011	0	54.536	29.258	20	2.932	86.746
Stanje 31. 12. 2011	0	47.689	19.566	12	5.965	73.232

Gibanje neopredmetenih sredstev 2010

v tisoč EUR	Dobro ime	Licence	Računalniški programi	Druge neopredmetena sredstva	Neopredmetena sredstva v izgradnji	Skupaj
NABAVNA VREDNOST						
Stanje 31. 12. 2009 prvotno poročano	0	11.818	31.410	86	10.040	53.354
Sredstva, pridobljena s pripojitvijo	0	105.841	69.998	108	2.421	178.368
Stanje 1. 1. 2010 preračunano	0	117.659	101.408	194	12.461	231.722
Povečanja	0	0	0	0	11.940	11.940
Prenos v uporabo	0	2.971	18.194	0	-21.165	0
Zmanjšanja	0	-6	-12.680	0	-43	-12.729
Drugi prenosi	0	0	0	0	-261	-261
Stanje 31. 12. 2010	0	120.624	106.922	194	2.932	230.672
POPRAVEK VREDNOSTI						
Stanje 31. 12. 2009 prvotno poročano	0	5.397	18.996	70	0	24.463
Sredstva pridobljena s pripojitvijo	0	53.123	58.621	73	0	111.817
Stanje 1. 1. 2010 preračunano	0	58.520	77.617	143	0	136.280
Povečanja	0	257	0	0	0	257
Zmanjšanja	0	-5	-12.634	0	0	-12.639
Amortizacija	0	7.316	12.681	31	0	20.028
Stanje 31. 12. 2010	0	66.088	77.664	174	0	143.926
NEODPISANA VREDNOST						
Stanje 1. 1. 2010	0	59.139	23.791	51	12.461	95.442
Stanje 31. 12. 2010	0	54.536	29.258	20	2.932	86.746

Družba nima omejene lastninske pravice na neopredmetenih sredstvih, prav tako pa niso predmet obremenitve. Licence predstavljajo pravice do uporabe frekvence spektra GSM 900 in 1800 ter UMTS. Neodpisana vrednost licence UMTS je 40.300 tisoč evrov [v letu 2010 44.442 tisoč evrov] ter za GSM znaša 2.263 tisoč evrov [v letu 2010 3.198 tisoč evrov].

Družba pri svojem poslovanju uporablja tudi neopredmetena osnovna sredstva, ki so že odpisana, a se še vedno uporabljajo [računalniški program Microsoft Enterprise Agreement].

Pomembnejša povečanja neopredmetenih sredstev v letu 2011 se nanašajo predvsem na nabavo računalniške programske opreme in nabavo licenc v višini 8.374 tisoč evrov in drugih neopredmetenih sredstev.

12. Opredmetena osnovna sredstva

Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev 2011

v tisoč EUR	Zemljišča, zgradbe in kabelska kanalizacija	Kabelsko omrežje	Telefonske centrale	Oprema za mobilno omrežje	Druga oprema	Sredstva v izgradnji	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
Stanje 1. 1. 2011	388.358	865.698	283.567	570.353	410.800	29.607	2.548.383
Povečanja	0	0	0	131	585	50.849	51.565
Prenos iz sredstev v izgradnji	6.116	8.024	2.337	17.902	18.039	-52.418	0
Zmanjšanja, odpisi	-973	-1.771	-8.798	-1.325	-19.125	292	-31.700
Drugi prenosi	-1	0	0	0	0	1	0
Stanje 31. 12. 2011	393.500	871.951	277.106	587.061	410.299	28.331	2.568.248
POPRAVEK VREDNOSTI							
Stanje 1. 1. 2011	63.183	621.420	257.474	372.552	312.648	0	1.627.277
Povečanja	32	0	0	3.724	129	0	3.885
Amortizacija	14.151	25.748	9.402	44.306	36.438	0	130.045
Zmanjšanja, odpisi	-307	-1.771	-8.672	-1.089	-18.804	0	-30.643
Stanje 31. 12. 2011	77.059	645.397	258.204	419.493	330.411	0	1.730.564
NEODPISANA VREDNOST							
Stanje 1. 1. 2011	325.175	244.278	26.093	197.801	98.152	29.607	921.106
Stanje 31. 12. 2011	316.441	226.554	18.902	167.568	79.888	28.331	837.684

Gibanje opredmetenih osnovnih sredstev 2010

v tisoč EUR	Zemljišča, zgradbe in kabelska kanalizacija	Kabelsko omrežje	Telefonske centrale	Oprema za mobilno omrežje	Druga oprema	Sredstva v izgradnji	Skupaj
NABAVNA VREDNOST							
Stanje 31. 12. 2009 prvotno poročano	268.529	852.347	282.147	0	321.202	18.652	1.742.877
Sredstva, pridobljena s pripojitvijo	123.784	0	0	571.216	81.049	13.313	789.362
Stanje 1. 1. 2010 preračunano	392.313	852.347	282.147	571.216	402.251	31.965	2.532.239
Povečanja	0	0	0	167	152	55.288	55.607
Učinek prevrednotenja	-2.771	0	0	0	0	0	-2.771
Prenos iz sredstev v izgradnji	7.205	13.351	2.321	10.545	24.259	-57.681	0
Zmanjšanja, odpisi	-7.241	0	-901	-11.576	-15.498	-227	-35.443
Drugi prenosi	-1.148	0	0	0	-362	261	-1.249
Stanje 31. 12. 2010	388.358	865.698	283.567	570.352	410.802	29.606	2.548.383
POPRAVEK VREDNOSTI							
Stanje 31. 12. 2009 prvotno poročano	53.590	593.878	248.099	0	224.257	0	1.119.824
Sredstva, pridobljena s pripojitvijo	38.607	0	0	331.888	65.690	0	436.185
Stanje 1. 1. 2010 preračunano	92.197	593.878	248.099	331.888	289.947	0	1.556.009
Povečanja	0	0	0	0	12	0	12
Učinek prevrednotenja	-42.385	0	0	0	0	0	-42.385
Amortizacija	14.316	27.542	10.218	49.365	37.181	0	138.622
Zmanjšanja, odpisi	-907	0	-843	-8.702	-14.364	0	-24.816
Drugi prenosi	-38	0	0	0	-128	0	-166
Stanje 31. 12. 2010	63.183	621.420	257.474	372.551	312.648	0	1.627.276
NEODPISANA VREDNOST							
Stanje 1. 1. 2010	300.116	258.469	34.048	239.328	112.304	31.965	976.230
Stanje 31. 12. 2010	325.175	244.278	26.093	197.801	98.154	29.606	921.107

Zemljišča in zgradbe ter kabelska kanalizacija so v družbi Telekom Slovenije izkazani po pošteni vrednosti, vsa ostala opredmetena osnovna sredstva pa po nabavni vrednosti. Zemljišča in zgradbe je pooblaščenka ocenjevalka vrednosti nepremičnin ovrednotila na pošteno vrednost na dan 1. 1. 2007 na podlagi primerljivih tržnih cen. Dne 30. 9. 2011 je pooblaščenka ocenjevalka vrednosti nepremičnin preverila predpostavke uporabljene pri cenitvi na dan 1. 1. 2007, ugotovila, da vrednosti ne odstopajo pomembno od cenitvenih vrednosti iz leta 2007. Opredmetena osnovna sredstva niso predmet obremenitve.

Knjigovodska vrednost opreme na dan 31. 12. 2011 iz naslova finančnega najema je 4.345 tisoč evrov.

Družba pri svojem poslovanju uporablja tudi opredmetena osnovna sredstva, ki so že odpisana, a se še vedno uporabljajo. To so predvsem telekomunikacijska oprema, kot so omrežje, centrale, modemi in druga podobna oprema.

Pomembnejša povečanja opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2011 se nanašajo predvsem na pridobitev nepremičnin v višini 2.269 tisoč evrov, izgradnjo in posodobitev telekomunikacijskega omrežja v višini 10.717 tisoč evrov, pridobitev telekomunikacijske opreme v višini 33.120 tisoč evrov in druge opreme.

13. Naložbe v odvisne družbe, pridružena podjetja in skupne podvige

Naložbe v odvisne družbe

Družba ima obvladujoč delež v sledečih odvisnih družbah:

Družba	2010 preračunano	Povečanje	Odsvojitve	Slabitev	2011
GVO	5.758				5.758
Tsmedia	11.469	13			11.482
Planet 9	13		-13		0
Avtenta.si	1.723				1.723
Soline	0				0
Ipko	6.690				6.690
On.net	0				0
Aneks	9.600	400			10.000
Primo	2.600			-2.072	528
SIOL Zagreb	501				501
SIOL B.V. in liquidation	0				0
One to One	0				0
One	0	90.000		-51.215	38.785
Digi Plus Multimedia	0	2.000			2.000
SIOL Podgorica	0	330			330
SIOL Sarajevo	0	1.510			1.510
Skupaj naložbe v odvisne družbe	38.354	94.253	-13	-53.287	79.307

v tisoč EUR

Dne 1. 7. 2011 je bila v sodni register vpisana priponitev družbe Mobitel k Telekomu Slovenije. S pogodbo o pripojitvi je bilo na Telekom Slovenije preneseno celotno premoženje in obveznosti družbe Mobitel, Telekom Slovenije pa je kot univerzalni pravni naslednik vstopil v vsa pravna razmerja.

Z vpisom pripojitve v sodni register je družba Mobitel prenehala obstajati, posledice pripojitve pa so začele veljati s 1. 7. 2011. Družba Telekom Slovenije je tako postala splošna pravna naslednica pripojene družbe in je s tem vstopila v vse pravne posle pripojene družbe.

Zaradi pripojitve so bila vsa sredstva in obveznosti družbe Mobitel prenesena na družbo Telekom Slovenije. Glede na to, da je bila družba Telekom Slovenije 100 % lastnik družbe Mobitel, navedena transakcija predstavlja pravno prestrukturiranje brez zamenjave ekonomskih virov s tretjimi osebami, zato nima takojšnjih ekonomskih posledic na delničarje družbe Telekom Slovenije.

Ker mednarodni standardi računovodskega poročanja (MSRP) neposredno ne predpisujejo računovodsko obravnavo pripojitev pod skupnim upravljanjem, je družba pri izbiri uporabila določila iz členov 10-12 Mednarodnega računovodskega standarda (MRS) 8 – Računovodske usmeritve, spremembe računovodskih ocen in napake. V primeru neobstoja standardov ali pojasnil, ki obravnavajo podobna ali s tem povezana vprašanja, in zaradi pomanjkanja napotil v Okviru za sestavljanje in predstavljanje računovodskih napotil, se lahko podjetje sklicuje na napotila drugih organov za sprejemanje standardov. Tako se lahko podjetje pri računovodskem obravnavanju skupnega obvladovanja poslovnih združenj sklicuje na izjave drugih organov za sprejemanje standardov v drugih državah pod pogojem, da le-te niso v nasprotju z okvirom MSRP ali drugimi MSRP standardi ali pojasnili.

Glede na navedeno se je družba odločila, da v svojih računovodskih evidencah pripojitev pripozna od 1. 1. 2011 dalje, torej v celotnem poročnem obdobju, in sicer po metodi združevanja deležev, po kateri družba prenese sredstva in obveznosti po njihovi neodpisani vrednosti. Pri tem so bile izločene vse medsebojne terjatve in obveznosti med družbama Telekom Slovenije in Mobitel. Poleg tega je družba Telekom Slovenije osnovni kapital družbe Mobitel obračunala z neodpisano vrednostjo svoje naložbe v družbi Mobitel, razliko med čistimi sredstvi družbe Mobitel in vrednostjo naložbe družbe Telekom Slovenije v Mobitel pa, kot je navedeno v točki 23 tega poročila, evidentirala v kapitalu.

Družba Telekom Slovenije je preračunala tudi primerjalne finančne podatke pred pripojitvijo, kar je predstavljeno v točki 36 tega poročila.

Dne 1. 4. 2011 je bila v sodni register vpisana pripojitev družbe Planet 9 k družbi Najdi, 20. 9. 2011 pa se je preimenovala v TSmedia, medijske vsebine in storitve d. o. o., oz. skrajšano TSmedia, d. o. o.

Telekom Slovenije ima 100 % ekonomsko lastništvo v vseh svojih odvisnih družbah zaradi pridobljenih nakupnih opcij in podelitve prodajnih opcij manjšinskim delničarjem. Skladno s tem je bilo v mesecu juniju 2011 pripoznano povečanje dolgoročnih finančnih naložb v odvisno družbo Aneks v višini 400 tisoč evrov [od tega s strani družbe Telekom Slovenije v višini 280 tisoč evrov] in povečanje obveznosti zaradi pridobljenih nakupnih opcij.

V letu 2011 je bilo več dokapitalizacij v družbo One v skupni višini 90.000 tisoč evrov. Delež družbe Telekom Slovenije v družbi One se je povečal na 53,99 %, delež družbe SIOL B.V in liquidation pa zmanjšal na 46,01 %. Del sredstev, pridobljenih z dokapitalizacijo, je družba One uporabila za vračilo prejetega posojila matični družbi v skupni višini 75.000 tisoč evrov.

Telekom Slovenije je za namen izgradnje regionalnega optičnega omrežja preko Črne gore ustanovil družbo SIOL Podgorica v Črni gori in z vplačilom postal 100 % lastnik. Družba je bila vpisana v sodni register dne 20. 7. 2011.

Za namen izgradnje regionalnega optičnega omrežja od Sarajeva do Črne gore je Telekom Slovenije ustanovil z vplačilom osnovnega kapitala v višini 10 tisoč evrov družbo SIOL Sarajevo, ki je v 100 % lasti matične družbe. Družba je bila vpisana v sodni register 19. 8. 2011.

Telekom Slovenije je na podlagi novih vplačil osnovnih vložkov, sprejetih skupščinskih sklepov in registracije v pristojnih sodnih registrih postal lastnik novih poslovnih deležev, in sicer novega deleža v makedonski hčerinski družbi Digi Plus Multimedia v višini 2.000 tisoč evrov, novega deleža v črnogorski hčerinski družbi SIOL Podgorica v višini 320 tisoč evrov ter novega deleža v bosanski hčerinski družbi SIOL Sarajevo v višini 1.500 tisoč evrov. V vseh treh družbah Telekom Slovenije ostaja edini družbenik.

Z delom sredstev, ki ga je družba Digi Plus Multimedia Skopje prejela od Telekoma Slovenije kot vplačilo osnovnega vložka, je matični družbi vrnila prejeto posojilo v skupni višini 800 tisoč EUR, znesek vplačil v družbi SIOL Podgorica in SIOL Sarajevo pa je bil namenjen nakupu omrežja, in sicer kot del projekta izgradnje regionalnega optičnega omrežja.

Na podlagi preverbe znamenj slabitve je družba pristopila k oceni poštene vrednosti dolgoročnih finančnih naložb v odvisne družbe Primo in Skupina One.

Nadomestljiva vrednost Skupine One predstavlja vrednost pri uporabi, ki je bila določena na osnovi metode sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov, ki temelji na petletnih projekcijah družbe. Uporabljena diskontna stopnja pred davki pri projekciji je od 16,9 % v letu 2011 do 12,0 % v rezidualu, denarni tokovi nad pet let pa so ekstrapolirani s povprečno 2 % stopnjo rasti. Dolgoročne finančne naložbe v družbo v Makedoniji so se na osnovi cenitve slabile v višini 51.215 tisoč evrov.

Nadomestljiva vrednost družbe Primo predstavlja vrednost pri uporabi, ki je bila določena na osnovi metode sedanje vrednosti pričakovanih prostih denarnih tokov, ki temelji na petletnih projekcijah družbe. Uporabljena diskontna stopnja pred davki pri projekciji je od 20,0 % v letu 2011 do 15,0 % v rezidualu, denarni tokovi nad pet let pa so ekstrapolirani s povprečno 2 % stopnjo rasti. Dolgoročne finančne naložbe v družbo Primo so se na osnovi cenitve slabile v višini 2.072 tisoč EUR.

Naložbe v skupne podvige

v tisoč EUR	2010	Povečanje	Odsvojitve	Slabitev	2011
Gibtelekom	36.775				36.775
M-Pay	63				63
Skupaj naložbe v skupne podvige	36.838				36.838

Telekom Slovenije je v aprilu 2007 pridobil 50 % lastniški delež v družbi Gibtelecom Limited, ki je ponudnik telekomunikacijskih storitev v Gibraltarju in kot zasebna družba ne kotira na nobeni od javnih borz vrednostnih papirjev.

Družba M-Pay je s pripojitvijo družbe Mobitel k družbi Telekom Slovenije v 50 % lastništvu družbe Telekom Slovenije.

Podatki za vsako od družb, v katerih kapitalu je družba bodisi sama neposredno bodisi prek osebe, ki deluje za račun družbe, udeležena z najmanj 20 odstotki – stanje 31. 12. 2011

Firma	Sedež	% udeležbe v kapitalu	Lastni kapital v tisoč EUR	Poslovni izid v tisoč EUR
GVO, Gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij, d. o. o.	1000 Ljubljana, Cigaletova 10	100,00	12.194	1.961
TSmedia, medijske vsebine in storitve, d. o. o.	1000 Ljubljana, Cigaletova 15	100,00	8.007	1.414
AVTENTA.SI, Sistemska integracija in poslovne storitve, d. o. o.	1000 Ljubljana, Verovškova 55	100,00	2.612	365
SOLINE Pridelava soli, d. o. o.	6230 Portorož, Seča 115	100,00	4.641	227
M-Pay, Družba za mobilno plačevanje, storitve in trgovino, d. o. o.	2000 Maribor, Ul. Vita Kraigherja 3	50,00	185	13
IPKO Telecommunications d. o. o.	Prishtina 10000, Republik of Kosovo, Lagija Ulpiana, Rruga "Zija Shemsu" nr 34	93,11 ²	6.377	1.792
Aneks, Družba za inženiring in svetovanje uvoz-izvoz, d. o. o.	Banja Luka, Bosna in Hercegovina, Majke Jugovića 25	70,00 ²	7.666	346
PRIMO Communications d. o. o.	Tirana, Albanija, Autostrada Tiranë-Durrës, km 1, Komuna Kashar	75,00 ²	97	-1.465
SIOL d. o. o.	Zagreb, Hrvaška, Margaretska 3	100,00	589	25
SIOL B.V. in liquidation	AZ Amsterdam, Nizozemska Locatellikade 1 Parnassustoren	100,00	34.612	38.262
ONE DOO Skopje ¹	Skopje, Makedonija, Kuzman Josifovski Pitu No 15	53,99		
Digi Plus Multimedia DOOEL	Skopje, Makedonija, Bul. Partizanski odredi, no. 70, DTC Aluminka	100	274	-730
SIOL d. o. o. Sarajevo	Sarajevo, Bosna in Hercegovina, Tešanjaska 24a	100	1.504	-6
SIOL d. o. o. Podgorica	Podgorica, Crna gora, Bulevar svetog Petra Cetinjskog 106,	100	326	-4
Gibtelecom Limited.	Gibraltar, Suite 942, Europort	50,00	35.138	9.916

¹ Družbi ON.NET DOO Skopje in ONE TO ONE AD Skopje sta se dne 30. 9. 2011 na podlagi pogodbe o pripojitvi dne 23.6.2011 pripojili k družbi One DOO Skopje in s tem prenehali, družba One DOO Skopje pa je njun univerzalni pravni naslednik.

² Telekom Slovenije, d. d. ima nakupne opcije za nakup manjšinskih lastnikov, manjšinski lastniki pa imajo prodajne opcije za prodajo svojih deležev Telekomu Slovenije, d. d.

14. Druge finančne naložbe

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Naložbe v delnice bank	2.128	4.277
Druge naložbe v delnice in deleže	2.593	3.942
Posojila podjetjem v skupini in drugim podjetjem	164.581	190.061
Posojila zaposlencem	1.434	1.656
Terjatve iz naslova prodaje stanovanj	0	18
Posojila naročnikom telekomunikacijskih storitev	1.560	1.493
Druge dolgoročna finančna sredstva	365	730
Skupaj druge finančne naložbe	172.661	202.177

Vse naložbe v delnice so razporejene kot finančne naložbe, namenjene prodaji. Od skupne vrednosti v znesku 4.721 tisoč evrov, se 1.689 tisoč evrov (2010: 4.317 tisoč evrov) nanaša na finančne inštrumente, ki kotirajo na borzi vrednostnih papirjev in so pripoznani po poštenu vrednosti. Ostala finančna sredstva ne kotirajo in so pripoznana po nabavni vrednosti, ker se poštena vrednost ne da zanesljivo ugotoviti.

15. Ostala dolgoročna sredstva

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Vnaprej plačane najemnine	17.982	18.296
Dolgoročno odloženi stroški prodajnih spodbud	14.734	12.323
Druge dolgoročna sredstva	590	174
Skupaj ostala dolgoročna sredstva	33.306	30.793

Gibanje razmejitev vnaprej plačanih najemnin in dolgoročno razmejenih prodajnih vzpodbud

v tisoč EUR	Najemnine	Prodajne vzpodbude
Stanje 1. 1. 2010	18.535	14.888
Povečanje	1.999	16.773
Prenos med stroške	-2.238	-19.338
Stanje 31. 12. 2010	18.296	12.323
Povečanje	5.276	17.746
Prenos med stroške	-5.590	-15.335
Stanje 31. 12. 2011	17.982	14.734

16. Naložbene nepremičnine

Naložbene nepremičnine so merjene po modelu nabavne vrednosti.

Gibanje naložbenih nepremičnin

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Stanje 1. 1.	6.362	5.067
Povečanja	185	1.345
Zmanjšanja	0	0
Amortizacija zgradb	-84	-50
Stanje 31. 12. 2011/31. 12. 2010	6.463	6.362

Naložbene nepremičnine so zemljišča in zgradbe v Sečovljah in nepremičnina na Vojkovi 58 v Ljubljani. Poštena vrednost naložbenih nepremičnin bistveno ne odstopa od knjigovodske vrednosti. Prihodki od najemnin za naložbene nepremičnine, priznani v poslovnem izidu v letu 2011, znašajo 153 tisoč evrov.

17. Odložene terjatve in obveznosti za davek

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Neopredmetena sredstva	0	749
Opredmetena osnovna sredstva	-2.019	-3.920
Naložbe in finančne naložbe	1.084	-30
Terjatve iz poslovanja	7.419	6.728
Rezervacije	5.230	4.490
Odložene terjatve/obveznosti za davek	11.714	8.017

18. Sredstva za odtujitev

Sredstva za odtujitev so v večini zemljišča in zgradbe, ki jih družba Telekom Slovenije, skladno s procesom racionalizacije in optimizacije nepremičnin, v prihodnosti ne namerava uporabljati v poslovne namene. Zanje je uprava družbe sprejela sklepe o njihovi prodaji, ki se predvideva v naslednjih dvanajstih mesecih.

Družba je v letu 2011 priznala izgubo zaradi oslabitve iz razlike med knjigovodsko vrednostjo in pošteno vrednostjo zmanjšano za stroške prodaje v višini 99 tisoč evrov.

19. Zaloge

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Material	4.588	5.000
Trgovsko blago	9.219	6.786
Skupaj zaloge	13.807	11.786

Na dan 31. 12.2011 je družba prevrednotila zaloge na njihovo iztržljivo vrednost, oslabitev zalog pa je bila pripoznana med stroški. Po čisti iztržljivi vrednosti je vrednoteno za 750 tisoč evrov trgovskega blaga in za 227 tisoč evrov materiala, ostale zaloge pa so vrednotene po prvotni nabavni vrednosti, ker popravki niso bili potrebni.

V letu 2011 pri letni inventuri ni bilo ugotovljenih pomembnih mankov ali presežkov zalog.

20. Poslovne in druge terjatve

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Poslovne terjatve	100.897	102.354
Terjatve do tujih operaterjev	14.543	15.877
Terjatve do domačih operaterjev	76.152	60.350
Dani predujmi	149	492
Terjatve za DDV in druge davke	4.763	4.773
Odloženi stroški in vračunani prihodki	8.514	11.782
Kratkoročni del prodajnih vzpodbud	4.124	3.714
Druge terjatve	1.166	1.261
Popravek vrednosti terjatev	-38.134	-35.103
Skupaj poslovne in druge terjatve	172.174	165.500

Gibanje popravka vrednosti terjatev

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Stanje 1. 1.	-35.102	-16.320
Popravki v letu	-14.932	-32.343
Odprava popravkov	10.195	10.940
Poraba	1.705	2.620
Stanje 31. 12.	-38.134	-35.103

Starostna struktura zapadlih, neoslabljenih terjatev na dan 31. 12. 2011

v tisoč EUR	Skupaj	Nezapadle in neoslabljene	Zapadle in oslabljene	Zapadle in neoslabljene				
				Do vključno 30 dni	Od 31 do vključno 60 dni	Od 61 do vključno 90 dni	Od 91 do vključno 120 dni	Več kot 120 dni
2011	172.174	114.771	26.186	17.333	4.843	4.343	2.931	1.767
2010	165.500	119.395	18.957	16.597	4.912	4.227	158	1.254

Poslovne terjatve se ne obrestujejo.

21. Kratkoročne finančne naložbe

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Druga kratkoročna posojila	32.799	63.455
Druga kratkoročna finančna sredstva	52	52
Depoziti pri bankah	11.067	11.000
Skupaj kratkoročne finančne naložbe	43.918	74.507

Med drugimi kratkoročnimi posojili je zajetih 22.618 tisoč evrov posojil hčerinskim družbam, skupaj z razmejenimi obrestmi od dolgoročno in kratkoročno danih posojil.

22. Denar in denarni ustrezniki

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Denarna sredstva v blagajni in na računih v banki	6.444	23.564
Kratkoročni depoziti pri bankah z zapadlostjo do treh mesecev	37.500	13.101
Skupaj denar in denarni ustrezniki	43.944	36.665

Denarna sredstva na računih v banki se obrestujejo po bančnih obrestnih merah za pozitivna stanja na računih od 0,05 % do 1,50 % letno, nočni depoziti pa po pogodbenih obrestnih merah od 0,25 % do 1,50 % letno (2010: 0,500 % do 0,530 %).

23. Kapital in rezerve

Delniški kapital

Izdani in v celoti vplačani kapital znaša 272.721 tisoč evrov in je razdeljen na 6.535.478 navadnih imenskih kosovnih delnic.

Lastniška struktura na dan 31. 12. 2011

Delničar	Število delnic	Delež v %
Republika Slovenija	4.087.569	62,54
Domače pravne osebe	710.910	10,88
Individualni delničarji (domači in tuji)	653.268	10,00
Kapitalska družba	365.175	5,59
Slovenska odškodninska družba	277.839	4,25
Tuje pravne osebe	227.790	3,49
Vzajemni in ostali skladi	77.808	1,18
Banke	73.270	1,12
Telekom Slovenije	30.000	0,46
Zavarovalnice	11.170	0,17
Investicijske družbe in DZU	10.907	0,17
BPH	9.772	0,15
Skupaj	6.535.478	100,00

Stanje in gibanje kapitala je predstavljeno v izkazu gibanja kapitala. V letu 2011 družba ni izdala niti umaknila delnic, tako da je ostalo število delnic nespremenjeno.

Rezerve

Prvotno so bile rezerve oblikovane v skladu z določili Zakona o lastninskem preoblikovanju družb, pozneje pa v skladu z odločitvijo posloводства. Skladno z Zakonom o gospodarskih družbah lahko posloводство polovico dobička posameznega poslovnega leta po obvezni uporabi razporedi na rezerve.

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Kapitalske rezerve	133.626	131.855
Rezerve za lastne delnice in lastne poslovne deleže	3.671	3.671
Zakonske rezerve	50.434	50.434
Statutarne rezerve	54.544	54.544
Druge rezerve iz dobička	122.258	111.598
Skupaj rezerve	364.533	352.102

Kapitalske in statutarne rezerve se smejo uporabiti pod pogoji in za namene, ki jih določata zakon in statut družbe. Skladno s statutom družbe le-ta lahko oblikuje statutarne rezerve, dokler njihova višina ne doseže 20 % osnovnega kapitala družbe. Te rezerve niso namenjene delitvi. Znesek kapitalskih rezerv na dan 31. 12. 2011 presega zahtevani odstotek osnovnega kapitala.

V okviru kapitalskih rezerv je evidentiran vplačan presežek kapitala iz naslova lastninskega preoblikovanja v višini 126.135 tisoč evrov in prenos neobdavčenega dela prevrednotovalnih rezerv za opredmetena osnovna sredstva v višini 7.491 tisoč evrov.

Rezerve za lastne deleže se oblikujejo v višini zneska pridobitve lastnih delnic in niso namenjene delitvi. V letu 2011 družba ni pridobila novih lastnih delnic.

Ob pripojitvi družbe Mobitel k družbi Telekom Slovenije je prišlo do povečanja in strukturne spremembe kapitala družbe znotraj postavke rezerve:

- Zakonske rezerve, oblikovane v družbi Mobitel v višini 50.434.251,38 evra, so se prenesle v zakonske rezerve Telekoma Slovenije.
- Glede na to, da so statutarne rezerve Telekoma Slovenije že dosegale 20 % osnovnega kapitala, so se statutarne rezerve v višini 50.434.251,38 evra, ki so bile oblikovane v družbi Mobitel, prenesle v druge rezerve iz dobička.

Zadržani čisti poslovni izid

Zadržani čisti poslovni izid vključuje prenesene dobičke prejšnjih let in čisti poslovni izid obdobja.

Na podlagi sklepa skupščine delničarjev z dne 31. 8. 2011, se je bilančni dobiček za leto 2010, v znesku 29.500 tisoč evrov, razporedil za izplačilo dividend v znesku 22.118 tisoč evrov (2010: 19.516 tisoč evrov), kar predstavlja 3,40 evra na delnico (2010: 3,00 evre), preostali del v znesku 7.382 tisoč evrov pa je prenesen v naslednje leto.

Predlagano izplačilo dividend za leto 2011

Znesek, predlagan skupščini za delitev: 33.763.430,82 evra
Dividenda na navadno delnico: 5,19 evra

Lastne delnice

Na dan 31. 12. 2011 je imela družba 30.000 lastnih delnic, kar predstavlja 0,46 % delniškega kapitala in so evidentirane v skupni vrednosti 3.670.824,63 evra. Število lastnih delnic je nespremenjeno od pridobitve v letu 2003.

Prevrednotovalne rezerve za opredmetena osnovna sredstva

Prevrednotovalne rezerve za opredmetena osnovna sredstva je družba v letu 2011 zmanjšala za 2.736 tisoč evrov, in sicer je evidentirala prenos v višini 965 tisoč evrov v zadržani čisti poslovni izid iz dodatno obračunane amortizacije v zvezi s prevrednotenimi opredmetenimi osnovnimi sredstvi. Prav tako je evidentirala prenos 1.771 tisoč evrov na kapitalske rezerve iz dodatno obračunane amortizacije v zvezi z revalorizacijo opredmetenih osnovnih sredstev. Prevrednotovalne rezerve niso predmet delitve.

Prevrednotovalne rezerve za finančne instrumente

Prevrednotovalne rezerve za finančne instrumente vključujejo prevrednotenje finančnih naložb, namenjenih prodaji v višini 548 tisoč evrov. Tudi te rezerve niso predmet delitve.

24. Dolgoročno odloženi prihodki

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Vnaprej zaračunane kolokacije	4.983	6.829
Prejete državne pomoči	701	797
Brezplačen prevzem opredmetenih osnovnih sredstev	464	519
Drugo	1.847	1361
Skupaj dolgoročno odloženi prihodki	7.995	9.506

Vnaprej vračunane kolokacije se nanašajo na oddajo prostorov in opreme drugim operaterjem.

25. Rezervacije

v tisoč EUR	31. 12. 2010	Črpanje in odprava	Oblikovanje	31. 12. 2011
Rezervacije za verjetne obveznosti po tožbah	22.991	-3.954	5.000	24.037
Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi	7.243	-218	632	7.657
Rezervacije za ocenjene stroške odstranitve sprejemno-oddajnih postaj	4.209	-106	-634	3.469
Druge rezervacije	308	-38	119	389
Rezervacije za reorganizacijo podjetja	0	0	6.445	6.445
Skupaj rezervacije	34.751	-4.316	11.562	41.997

Rezervacije za verjetne obveznosti po tožbah

Rezervacije za obveznosti za tožbe so oblikovane na podlagi ocene verjetnega izida in posvetovanja s pravno službo. Datuma zapadlosti obveznosti ni mogoče določiti. Tožbe se nanašajo predvsem na zahtevke za odškodnino zaradi domnevne zlorabe monopolnega položaja na trgu internetnih storitev, tožbe ponudnikov storitev zaradi nekonkurenčnih cen, odškodninski zahtevki zaradi prekinitve pogodb, odškodninski zahtevki zaradi škode, ki je nastala v teku opravljanja dejavnosti - nepooblaščen vstop v prostore ali zemljišča, odškodninski zahtevki kot posledica poškodb na delovnem mestu in drugi odškodninski zahtevki.

Urad za varstvo konkurence je po uradni dolžnosti proti družbi Telekom Slovenije uvedel več postopkov ugotavljanja domnevne zlorabe prevladujočega položaja na trgu. Urad lahko družbi naloži globo v višini do 10 % letnega prometa. Na podlagi ocene posloводства in na osnovi pridobljenih pravnih mnenj so oblikovane rezervacije iz tega naslova v višini 1.992 tisoč evrov.

Rezervacije so oblikovane zgolj iz pravne in poslovne previdnosti in so se v letu 2011 povečale za 5.000 tisoč evrov.

Proti družbi so bile vložene tožbe v skupnem znesku 647.720 tisoč evrov.

Rezervacije za ocenjene stroške odstranitve baznih postaj

Po pričakovanjih naj bi se po letu 2021, to je po poteku licence UMTS, začelo odstranjevati sprejemno-oddajne postaje (brez upoštevanja možnosti podaljšanja licence). Rezervacije so bile oblikovane v višini predvidenih stroškov odstranitve in diskontirane z diskontno stopnjo 5 % (2010: 5 %).

Rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade

Rezervacije za odpravnine ob upokojitvi so oblikovane na osnovi aktuarskega izračuna. Obveznosti družbe so enake sedanji vrednosti ocenjenih prihodnjih izplačil. Drugih pokojninskih obveznosti družba nima.

Rezervacije za reorganizacijo podjetja

Skladno s sklepom uprave so bile v letu 2011 oblikovane rezervacije za reorganizacijo, in sicer v višini 6.445 tisoč evrov.

26. Prejeta posojila

To pojasnilo vsebuje informacijo o pogodbenih pogojih, ki veljajo za prejeta posojila. Več informacij o izpostavljenosti obrestnemu in tečajnemu tveganju je navedenih v pojasnilu 34. Upravljanje finančnih tveganj.

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Prejeta dolgoročna posojila		
Bančna posojila tujih bank	146.515	187.487
- tekoča zapadlost dolgoročnih posojil	-29.580	-57.149
- dolgoročni del posojil	116.935	130.338
Bančna posojila domačih bank	16.125	66.250
- tekoča zapadlost dolgoročnih posojil	-5.875	-66.250
- dolgoročni del posojil	10.250	0
Skupaj dolgoročni del	127.185	130.338
Prejeta kratkoročna posojila		
Bančna posojila domačih bank	0	0
Posojila družb v skupini	0	5.000
Tekoča zapadlost dolgoročnih posojil	35.455	123.399
Obresti od posojil	47	60
Skupaj kratkoročni del	35.502	128.459

Pogodbena določila prejetih posojil

v tisoč EUR	Dolgoročni del 31. 12. 2011	Kratkoročni del 31. 12. 2011	Rok zapadlosti daljši od 5 let	Zapadlost zadnjega obroka		Način zavarovanja
Dolgoročne finančne obveznosti do bank				3 m EURIBOR + 1,900 %	2014	bianco menice
				3 m EURIBOR + 2,100 %	2014	bianco menice
				3 m EURIBOR + 2,900 %	2014	nezavarovano
	127.185	35.455	11.849	6 m EURIBOR – 0,025 %	2017	bančna garancija
				3 m EURIBOR + 0,083 %	2017	nezavarovano
				3 m EURIBOR – 0,018 %	2017	bančna garancija
				3 m EURIBOR + 0,105 %	2017	nezavarovano

Vsa posojila tujih bank so v evrih (EUR). Za del le-teh je obrestna mera spremenljiva, za del pa se je spremenljiva obrestna mera nadomestila s stalno obrestno mero z uporabo izvedenih finančnih instrumentov v te namene.

Banke, ki so odobrile dolgoročna posojila, od družbe zahtevajo vzdrževanje v posojilnih pogodbah opredeljenih vrednosti bilančnih postavk in finančnih kazalnikov: konsolidiran skupni dolg, konsolidirano neto stvarno premoženje, EBITDA, konsolidiran skupni dolg/EBITDA. Nedoseganje predpisane vrednosti kazalnikov je lahko razlog za zahtevek za predčasno vračilo posojil. Na dan 31. 12. 2011 družba dosega določila pogodb.

27. Druge dolgoročne finančne obveznosti

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Obveznosti iz izdanih obveznic	297.754	297.182
Obveznosti iz finančnega najema	1.688	3.174
Obveznosti za plačilo dokupa deleža odvisne družbe	5.693	7.645
Skupaj druge dolgoročne finančne obveznosti	305.135	308.001

Telekom Slovenije je v mesecu december 2009 izdal eno globalno obveznico v nominalni vrednosti 300.000 tisoč evrov z obrestno mero 4,875 % in rokom dospelosti december 2016. Obveznica je vrednotena po metodi odplačne vrednosti po 5,047 % efektivni obrestni meri.

28. Poslovne in druge obveznosti

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Obveznosti do dobaviteljev	50.041	71.942
Obveznosti do domačih operaterjev	59.910	29.973
Obveznosti do tujih operaterjev	6.782	8.122
Obveznost za DDV in druge davčne obveznosti	6.995	6.641
Obveznosti do zaposlenih	7.600	9.812
Obveznosti za predujme	1.044	480
Druge obveznosti	2.851	2.423
Skupaj poslovne in druge obveznosti	135.223	129.393

Poslovne obveznosti niso obrestovane in so običajno poravnane v dogovorjenem roku od 8 do 120 dni, obveznosti do operaterjev prav tako niso obrestovane in so običajno poravnane v dogovorjenem roku od 30 do 60 dni.

29. Druge kratkoročne finančne obveznosti

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Obveznost za izplačilo dividend	312	0
Obveznosti iz izdanih obveznic	439	-131
Obveznosti za plačilo dokupa deleža odvisne družbe	13.502	13.509
Obveznosti za obrestno zamenjavo	1.257	2.153
Obveznosti iz finančnega najema	914	1.436
Skupaj druge kratkoročne finančne obveznosti	16.424	16.967

30. Kratkoročno odloženi prihodki

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Odloženi prihodki od prodaje predplačniških kartic	1.762	1.860
Razmejene naročnine in kratkoročni del kolokacij	13.841	14.736
Kratkoročni del vladne podpore za opredmetena osnovna sredstva	116	119
Drugi odloženi prihodki	1.449	1.527
Skupaj kratkoročno odloženi prihodki	17.168	18.242

31. Potencialne in prevzete obveznosti

Obveznosti in terjatve za poslovni najem

Družba kot najemjemalec

Družba izkazuje obveznosti iz poslovnega najema opredmetenih osnovnih sredstev in se nanašajo predvsem na zakupe vodov, najem poslovnih prostorov in baznih postaj.

Rok zapadlosti	2011	2010 preračunano
- do 1 leta	16.686	13.937
- od 1 do 2 let	29.520	28.909
- od 3 do 5 let	30.670	28.758
- nad 5 let	77.736	74.680
Skupaj	154.612	146.284

v tisoč EUR

V letu 2011 je družba v izkazu poslovnega izida pripoznala stroške poslovnega najema v znesku 16.706 tisoč evrov (2010: 12.631 tisoč evrov).

Družba kot najemodajalec

Družba izkazuje terjatve iz poslovnega najema opredmetenih osnovnih sredstev. Nanašajo se na VPN storitve in zakup optičnih vlaken, zakup pasovne širine, širokopasovni in klicni dostop na medoperaterskem trgu in podobno.

Rok zapadlosti	2011	2010 preračunano
- do 1 leta	4.918	3.521
- od 1 do 2 let	9.838	6.345
- od 3 do 5 let	9.838	6.345
- nad 5 let	24.597	15.861
Skupaj	49.191	32.072

v tisoč EUR

V letu 2011 so prihodki od najemnin, izkazani v izkazu poslovnega izida, znašali 4.918 tisoč evrov (2010: 3.539 tisoč evrov).

Obveznosti iz naslova finančnega najema

Družba ima finančni najem za računalniško IP opremo. Prihodnje najmanjše vsote najemnin v finančnem najemu so naslednje:

Rok zapadlosti	2011	2010 preračunano
- do 1 leta	1.688	1.576
- od 1 do 5 let	1.486	3.305
- nad 5 let	0	0
Skupaj	3.174	4.881

v tisoč EUR

Možne obveznosti iz naslova tožb

Rok zapadlosti	2011	2010 preračunano
Možne obveznosti iz naslova tožb	647.720	251.041

v tisoč EUR

Na dan bilance stanja je bilo proti družbi vloženo 56 tožb, od katerih so največje Si.mobil v višini 286.392 tisoč evrov, Tušmobil v višini 114.176 tisoč evrov, T2 v višini 129.557 tisoč evrov, Sinfonika v stečaju v znesku 34.348 tisoč evrov in Sky net v znesku 33.047 tisoč evrov. Uprava družbe na osnovi pravnih mnenj ocenjuje, da bo znesek teh obveznosti znašal 24.037 tisoč evrov (glej pojasnilo 25). Za tožbe družbe Tušmobil za plačilo odškodnine v višini 86.000 tisoč evrov in Si.mobil za plačilo odškodnine v višini 286.392 tisoč evrov se rezervacije na dan 31. 12. 2011 niso oblikovale, ker glede na stanje postopka ne obstajajo podlage za oblikovanje rezervacij.

Urad za varstvo konkurence je v februarju 2012 izdal odločbo, v kateri ugotavlja, da je družba Telekom Slovenije (prej Mobitel) kršila Zakon o preprečevanju omejevanja konkurence v obdobju od novembra 2008 do julija 2010 pri prodaji paketa Itak Džabest. Uprava družbe na osnovi pridobljenih pravnih in drugih strokovnih mnenj meni, da družba navedenih kršitev ni storila, in bo zato sprožila sodni postopek zoper izdano odločbo. Iz tega razloga družba tudi ni pripoznala rezervacije za ta naslov. Globa za očitno kršitev lahko znaša v višini do 10% letnega prometa družbe (prej Mobitel).

Pogodbene obveze za neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva

Pogodbene obveze za neopredmetena sredstva na dan 31. 12. 2011 znašajo 2.462 tisoč evrov (1.045 tisoč evrov na dan 31. 12. 2010) in se pretežno nanašajo na konsolidacijo SAP ERP, RM-CA, nove funkcionalnosti Work Force Management, razvoj programske opreme, uvedbo storitve digitalizacije, WinCash, E-trgovino...

Pogodbene obveze za opredmetena osnovna sredstva na dan 31. 12. 2011 znašajo 6.383 tisoč evrov (11.073 tisoč evrov na dan 31. 12. 2010) in se pretežno nanašajo na izgradnjo TK omrežja, nakup IT in TK opreme, izgradnjo elektro in strojnih instalacij, gradbena dela, izgradnjo mobilnega omrežja, baznih postaj in repetitorjev.

32. Posli s povezanimi strankami

Povezane stranke družbe so poleg Republike Slovenije kot večinskega lastnika družbe Telekom Slovenije še drugi delničarji, poslovodstvo, člani nadzornega sveta in njihovi družinski člani.

Posli s fizičnimi osebami

Fizične osebe (predsednik in člani uprave, predsednik in člani nadzornega sveta) imajo skupaj v lasti 595 delnic družbe, kar predstavlja 0,01 % lastniški delež. V letu 2011 ni bilo odobrenih posojil povezanim fizičnim osebam.

Stroški plač

v tisoč EUR	2011	2010
Uprava	824	1.283
Nadzorni svet	118	69
Skupaj	942	1.352

Podatki o skupinah oseb

v tisoč EUR	Skupni znesek vseh prejemkov	Izplačila kot udeležba v dobičku na podlagi sklepa skupščine	Posojila	
			Neodplačan del 31.12.2011	Odplačila v letu 2011
Člani uprave skupaj	824	-	-	-
- Kranjčević Ivica	163	-	-	-
- Vehovar Zoran	162	-	-	-
- Boštjančič Marko	163	-	-	-
- Peterlin Jožko	158	-	-	-
- Senica Darja	153	-	-	-
- Janko Zoran	25	-	-	-
Člani nadzornega sveta	118	-	-	-
Drugi vodstveni delavci družbe, zaposleni na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe	5.823	-	154	39

Posojila drugim vodilnim delavcem družbe, zaposlenim na podlagi pogodbe, za katero ne velja tarifni del kolektivne pogodbe, so odobrena s 4,13 % do 5,45 % letno obrestno mero. Odobrena so z odplačilno dobo od 5 do 20 let.

Družba ni nobeni od skupin odobrila predujmov ali poroštev.

Prejemki članov uprave [razčlenjeno]

v EUR	Plača	Drugi prejemek	Povračila stroškov	Regres	Zavarovalne premije	Bonitete	Druga plačila-PDPZ II	Skupaj
Kranjčević Ivica	144.805	0	1.920	0	2.271	11.469	2.683	163.148
Vehovar Zoran	144.805	0	2.924	0	862	10.370	2.683	161.644
Boštjančič Marko	144.805	0	3.946	0	968	10.370	2.683	162.772
Peterlin Jožko	144.806	0	1.363	0	1.004	7.817	2.683	157.673
Senica Darja	144.805	0	2.441	0	1.157	2.494	2.683	153.580
Zoran Janko*	24.151	0	177	0	65	568	447	25.408
Skupaj	748.177	0	12.771	0	6.327	43.088	13.862	824.225

* od 1. 11. 2011 do 31. 12. 2011

Člani uprave niso prejeli udeležbe v dobičku, niti opcij in provizij.

Prejemki članov nadzornega sveta (razčlenjeno)

v EUR	Seje	Mesečno plačilo	Komisije	Potni stroški	Skupaj
Zunanji člani					
Berginc Tomaž [1. 1. - 31. 12.]	6.023	5.959	1.888	0	13.870
Kalin Tomaž [1. 1. - 31. 12.]	4.400	4.859	3.208	296	12.763
Kafol Ciril [1. 1. - 31. 8.]	3.575	0	1.788	0	5.363
Kremljak Zvonko [1. 1. - 31. 8.]	3.300	0	4.675	609	8.584
Hočevar Marko [1. 1. - 31. 12.]	4.950	4.125	2.585	0	11.660
Berce Jaroslav [1. 1. - 31. 12.]	4.528	4.492	7.288	0	16.308
Nataša Štelcer [1. 9. - 31. 12.]	1.375	4.033	440	727	6.575
Franci Mugerle [1. 9. - 31. 12.]	1.100	4.033	440	0	5.573
Notranji člani					
Richter Milan [1. 1. - 31. 12.]	4.308	4.767	5.225	0	14.300
Gorišek Martin [1. 1. - 31. 12.]	4.950	4.033	1.815	128	10.926
Sparavec Branko [1. 1. - 31. 12.]	4.675	4.033	2.090	1.624	12.422
Skupaj	43.184	40.334	31.442	3.384	118.344

Drugih prejemkov člani nadzornega sveta niso prejeli.

Posli s podjetji v skupini

v tisoč EUR	2011	2010
Terjatve do podjetij v skupini	199.863	266.717
GVO	5.855	1.618
Avtenta.SI	5.136	6.597
Skupina TSmedia	907	1.740
Skupina Ipko	133.968	146.757
Soline	627	44
SIOL Zagreb	183	0
Digi Plus Multimedia Skopje	57	800
Aneks Banja Luka	12.391	12.836
Primo	2.766	411
SIOL B.V. in liquidation	88	61
One DDO Skopje	37.885	95.853
Siol Sarajevo	0	0
Siol Podgorica	0	0
Gibtelecom Limited	0	0
Obveznosti do podjetij v skupini	25.193	33.576
GVO	8.644	12.614
Avtenta.SI	6.516	6.550
Skupina TSmedia	4.346	6.954
Skupina Ipko	1.614	3.174
Soline	23	65
SIOL Zagreb	43	18
Digi Plus Multimedia Skopje	0	0
Aneks Banja Luka	580	596
Primo	222	369
SIOL B.V. in liquidation	0	0
One DDO Skopje	3.205	3.236
Siol Sarajevo	0	0
Siol Podgorica	0	0
Gibtelecom Limited	0	0

v tisoč EUR	2011	2010
Prihodki od prodaje v skupini	19.908	18.505
GVO	5.210	4.861
Avtenta.SI	769	640
Skupina TSmedia	2.860	3.148
Skupina Ipko	5.548	5.893
Soline	50	112
SIOL Zagreb	3	7
Digi Plus Multimedia Skopje	9	0
Aneks Banja Luka	842	841
Primo	427	598
SIOL B.V. in liquidation	0	0
One DDO Skopje	4.190	2.405
Siol Sarajevo	0	0
Siol Podgorica	0	0
Gibtelecom Limited	0	0
Nakup blaga in storitev v skupini	74.250	92.262
GVO	8.341	11.946
Avtenta.SI	6.522	5.192
Skupina TSmedia	19.788	36.560
Skupina Ipko	20.794	22.777
Soline	381	455
SIOL Zagreb	237	216
Digi Plus Multimedia Skopje	0	0
Aneks Banja Luka	7.651	8.213
Primo	2.118	2.003
SIOL B.V. in liquidation	0	0
One DDO Skopje	8.418	4.900
Siol Sarajevo	0	0
Siol Podgorica	0	0
Gibtelecom Limited	0	0

Družba ustvarja prihodke z dajanjem v najem poslovnih prostorov in opredmetenih osnovnih sredstev družbi GVO ter s posredovanjem storitev podpore. Družba poravnava stroške izgradnje in vzdrževanja telekomunikacijskih kapacitet.

Skupina TSmedia plačuje opravljanje storitev podpore in najemnino za poslovne prostore, matični družbi pa zaračunava prodajo, upravljanje in razvoj multimedijских storitev in vsebin ter opravljanje storitev v povezavi s telefonskim imenikom.

Družba zaračunava odvisni družbi Avtenta.si telekomunikacijske storitve na lokaciji in storitve podpore, poravnava pa stroške storitev računalniške podpore.

Telekom Slovenije ima terjatev do Skupine Ipko iz dolgoročnega in kratkoročnega posojila ter obresti, zaračunava pa IP storitve v mednarodnem prometu, storitev gostovanja njegovih uporabnikov, storitev tranzitiranja prometa in druge storitve.

Terjatve do odvisne družbe One so pretežno iz dolgoročnih in kratkoročnih posojil. Telekom Slovenije plačuje mednarodne telefonske storitve in zaračunava zakupe vodov.

Terjatve Telekoma Slovenije do odvisne družbe Aneks so iz IP storitev v mednarodnem prometu. Odvisna družba zaračunava matični družbi storitve v mednarodnem telefonskem prometu.

Medsebojne cene so oblikovane na enakih osnovah kot za ostale uporabnike.

Družba Telekom Slovenije ima na dan 31. 12. 2011 dane garancije za naslednje odvisne družbe: One v višini 3.600 tisoč evrov, Aneks v višini 2.060 tisoč evrov, GVO v višini 1.014 tisoč evrov, Avtenta.SI v višini 756 tisoč evrov, Primo v višini 691 tisoč evrov, Soline v višini 616 tisoč evrov in za družbo Ipko v višini 70 tisoč evrov.

Posli z vlado Republike Slovenije ter osebami in institucijami pod njeno kontrolo

Družba posreduje telekomunikacijske storitve vladi Republike Slovenije ter različnim organom, agencijam in podjetjem, v katerih nastopa slovenska država kot večinski ali manjšinski lastnik. Vsi posli z navedenimi osebami so sklenjeni po normalnih komercialnih pogojih, ki niso ugodnejši od tistih, s katerimi so sklenjeni posli z drugimi strankami.

Prihodek od prodaje vladnim organizacijam je za leto 2011 znašal 22.138 tisoč evrov (2010: 24.586 tisoč evrov). Družba ne spremlja niti ne zbira podatkov o prodaji podjetjem, ki so v delni ali popolni lasti države ali pod njeno kontrolo. Glede na to podatki o teh prodajah niso razkriti.

33. Stroški revizorja

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Revidiranje letnih poročil	115	138
Druge storitve dajanja zagotovil	40	40
Storitve davčnega svetovanja	11	2
Druge nerevizijske storitve	0	7
Skupaj stroški revizorja	166	187

34. Upravljanje finančnih tveganj

Primarni finančni inštrumenti, pripoznani v računovodskih izkazih Telekoma Slovenije zajemajo poleg izvedenih finančnih inštrumentov še denar in denarne ustreznike, poslovne in druge terjatve, obveznosti do dobaviteljev in druge obveznosti iz poslovanja, finančne naložbe ter najeta posojila. Osnovni namen najemanja posojil je pridobiti ustrezna finančna sredstva, ki so potrebna za poslovanje družbe.

Družba uporablja izvedene finančne inštrumente obrestne mere z namenom varovanja obrestnega tveganja, ki izhaja iz naslova zagotavljanja ustreznih finančnih virov.

Na podlagi sprejete politike družba ne trguje z izvedenimi finančnimi inštrumenti. Najpomembnejše vrste tveganj v zvezi s finančnimi inštrumenti družbe predstavljajo obrestno tveganje, likvidnostno, valutno in kreditno tveganje. Poslovodstvo redno preverja in potrjuje politiko obvladovanja posameznih vrst tveganj, ki so opisana v nadaljevanju.

Valutno tveganje

Telekom Slovenije opravlja svoje storitve pretežno v Sloveniji. Valutna tveganja v rednem poslovanju se pojavljajo v zvezi s tujimi operaterji in tujimi dobavitelji storitev, blaga in osnovnih sredstev. Družba pri poslovanju s tujino večinoma uporablja evro, ki je obenem njena funkcionalna valuta. Zaradi tega je izpostavljenost valutnemu tveganju minimalna. Ker družba ocenjuje valutno tveganje kot majhno, ne uporablja posebnih inštrumentov za zavarovanje pred tem tveganjem.

Obrestno tveganje

Obrestno tveganje je tveganje negativnega vpliva spremembe tržnih obrestnih mer na poslovanje družbe. Obrestna struktura aktivnih in pasivnih bilančnih postavk ni usklajena, saj ima družba več prejetih posojil kot obrestovanih naložb. Izpostavljenost

obrestnemu tveganju za družbo predstavlja neugodno gibanje (dvig) spremenljive obrestne mere EURIBOR v primeru prejetih posojil. Vsa dolgoročna posojila se obrestujejo z variabilno obrestno mero, ki je vezana na 3 in 6 mesečni EURIBOR.

Skladno s sprejeto politiko upravljanja s finančnimi tveganji se Telekom Slovenije za zavarovanje obrestnega tveganja poslužuje obrestnih zamenjav. Družba vstopa v posle z izpeljanimi finančnimi instrumenti izključno za namene varovanja pred tveganjem. Na dan 31. 12. 2011 je bilo pred obrestnim tveganjem varovano 29,47 % dolgoročnih posojil.

Izvedeni finančni instrumenti Telekoma Slovenije za varovanje pred obrestnim tveganjem

	Datum pogodbe	Datum zapadlosti	Nominalni znesek	Poštena vrednost na dan 31. 12. 2011
			v tisoč EUR	v tisoč EUR
Obrestna zamenjava	24. 6. 2009	15. 6. 2014	47.929	-1.257
Skupaj			47.929	-1.257

Pri ponovnem merjenju poštene vrednosti izvedenih finančnih instrumentov, ki niso namenjeni za računovodsko varovanje pred tveganjem, je družba v letu 2011 pripoznala izgubo v znesku 127 tisoč evrov med finančnimi odhodki.

Tabela obrestnega tveganja

V spodnji tabeli je predstavljena analiza občutljivosti realno možne spremembe obrestnih mer na dobiček družbe pred obdavčitvijo [zaradi vpliva spremembe obrestne mere prejetih posojil z upoštevanjem varovanja pred tveganjem spremembe obrestnih mer], pri čemer so vse druge spremenljivke konstantne. Sprememba obrestnih mer ne vpliva na kapital družbe.

	Zvišanje/znižanje osnovne obrestne mere	Učinek na dobiček pred obdavčitvijo v tisoč EUR
2011		
EURO	+10 bt	-163
EURO	-10 bt	163
2010		
EURO	+10 bt	-254
EURO	-10 bt	254

V navedeni tabeli niso vključeni neobrestovani finančni instrumenti, saj niso izpostavljeni obrestnemu tveganju.

Kreditno tveganje

Družba ima veliko število kupcev, fizičnih in pravnih oseb. Zaradi velike razpršenosti terjatev je kreditno tveganje ocenjeno kot nizko. Družba ocenjuje, da je kreditno tveganje obvladljivo, saj ima utečene postopke upravljanja terjatev in oblikovanja popravkov vrednosti terjatev. Zaradi rednega preverjanja zapadlih terjatev je izpostavljenost družbe kreditnemu tveganju nizka. Najvišja izpostavljenost kreditnemu tveganju je enaka neodpisani vrednosti terjatev.

V zvezi z drugimi finančnimi sredstvi, kot so denarna sredstva, depoziti v bankah in finančna sredstva, opredeljena kot razpoložljiva za prodajo, izpostavljenost družbe kreditnemu tveganju izhaja predvsem iz tveganja neporavnane obveznosti druge pogodbene stranke, pri čemer je najvišja izpostavljenost enaka knjigovodski vrednosti teh finančnih instrumentov.

Likvidnostno tveganje

Likvidnost je odvisna od učinkovitega upravljanja z denarjem, dinamike investiranja in obvladovanja likvidnosti hčerinskih družb. Telekom Slovenije upravlja likvidnostno tveganje s spremljanjem likvidnosti sredstev in obveznosti do virov sredstev in z dnevnim spremljanjem denarnih tokov. Kratkoročne presežke plasira v bančne depozite, kratkoročne primanjkljaje pa rešuje s kratkoročnimi posojili pri domačih bankah ter pri družbah v Skupini Telekom Slovenije. Za uravnavanje dnevne likvidnosti ima pri bankah odprte kreditne linije. Velik del plačil kupcev je relativno predvidljiv in stabilen, zato ocenjujemo likvidnostno tveganje kot nizko.

Zapadlost obveznosti Telekoma Slovenije na dan 31. 12. 2011 in 31. 12. 2010 na osnovi pogodbenih, nediskontiranih plačil

v tisoč EUR	Zapadle	Na vpoklic	Do 3 mesece	Od 3 do 12 mesecev	Od 1 do 5 let	Nad 5 let	Skupaj
2011							
Posojila in krediti	0	0	7.764	27.738	115.336	11.849	162.687
Predvidene obresti od posojil	0	0	808	2.525	5.098	72	8.503
Druge finančne obveznosti	0	0	0	16.424	305.135	0	321.559
Predvidene obresti od obveznic	0	0	0	14.625	58.500	0	73.125
Obveznosti do dobaviteljev in druge							
kratkoročne poslovne obveznosti	36.268	6.641	88.026	4.288	12	265	135.500
Izvedeni finančni instrumenti	0	0	124	386	746	0	1.256
2010							
Posojila in krediti	0	0	0	128.459	94.792	35.546	258.797
Predvidene obresti od posojil	0	0	0	4.308	8.620	75	13.003
Druge finančne obveznosti	0	0	13.863	3.104	10.819	297.182	324.968
Predvidene obresti od obveznic	0	0	0	14.625	58.500	14.625	87.750
Obveznosti do dobaviteljev in druge							
kratkoročne poslovne obveznosti	1.873	25.890	101.962	2.556	525	0	132.806
Izvedeni finančni instrumenti	0	0	1.065	2.036	0	0	3.101

Upravljanje s kapitalom

Glavni namen upravljanja s kapitalom družbe je zagotoviti čim boljšo kreditno boniteto in kapitalsko ustreznost za potrebe financiranja poslovanja in za doseganje čim višje vrednosti za delničarje.

Družba spremlja gibanje kapitala z uporabo kazalnika finančnega vzvoda, izračunanega z delitvijo neto obveznosti, s skupnim zneskom neto obveznosti in celotnim zneskom kapitala. V okviru neto obveznosti družba vključuje prejeta posojila in druge finančne obveznosti, znižane za znesek kratkoročnih finančnih naložb in denarnih sredstev s kratkoročnimi depoziti.

v tisoč EUR	2011	2010 preračunano
Prejeta posojila in druge finančne obveznosti	484.246	583.765
Manj kratkoročne finančne naložbe in denarna sredstva s kratkoročnimi depoziti	-87.862	-111.172
Neto obveznosti	396.384	472.593
Kapital	827.721	830.183
Kapital in neto obveznosti	1.224.105	1.302.776
Kazalnik finančnega vzvoda	32 %	36 %

Poštena vrednost

Družba ocenjuje, da poštene vrednosti finančnih sredstev in finančnih obveznosti bistveno ne odstopajo od knjigovodskih.

Hierarhija poštene vrednosti

Pri pripoznavanju in razkrivanju poštene vrednosti finančnih instrumentov z uporabo tehnike ocenjevanja vrednosti je bila uporabljena sledeča hierarhija:

1. kategorija: določanje poštene vrednosti neposredno s sklicevanjem na uradno objavljeno ceno na aktivnem trgu,

2. kategorija: druge tehnike ugotavljanja poštene vrednosti na podlagi predpostavk s pomembnim vplivom na pošteno vrednost, ki so v skladu z opaznimi trenutnimi tržnimi transakcijami z istimi inštrumenti, bodisi neposredno bodisi posredno,
3. kategorija: druge tehnike ugotavljanja poštene vrednosti na podlagi predpostavk s pomembnim vplivom na pošteno vrednost, ki niso v skladu z opaznimi trenutnimi tržnimi transakcijami z istimi inštrumenti in naložbe vrednotene po nabavni vrednosti.

Vsi vrednostni papirji v tretji kategoriji se vodijo po nabavni vrednosti.

Sredstva, merjena po poštenu vrednosti	31. 12. 2011	1. kategorija	2. kategorija	3. kategorija
Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo				
Lastniški vrednostni papirji	4.721	1.689	0	3.032
Izvedeni finančni inštrumenti				
Za varovanje obrestnega tveganja	-1.257	0	-1.257	0

v tisoč EUR

Sredstva, merjena po poštenu vrednosti - preračunano	31. 12. 2010	1. kategorija	2. kategorija	3. kategorija
Finančna sredstva, razpoložljiva za prodajo				
Lastniški vrednostni papirji	8.219	4.317	0	3.902
Izvedeni finančni inštrumenti				
Za varovanje obrestnega tveganja	-1.129	0	-1.129	0
Za trgovanje	-1.024	-1.024	0	0

v tisoč EUR

35. Splošno pooblastilo in pravica do uporabe radijske frekvence in števil

Storitve fiksne in mobilne telefonije

Družba Telekom Slovenije ima splošno pooblastilo za posredovanje elektronskega komunikacijskega omrežja oziroma storitev elektronske komunikacije. Pred začetkom opravljanja storitve javnega komunikacijskega omrežja v Sloveniji mora družba pisno obvestiti Agencijo za pošto in elektronske komunikacije [Agencija]. Pred začetkom opravljanja storitve na podlagi pooblastila družbi ni treba pridobiti nikakršne izključne odločbe ali zagotoviti administrativno dejanje lokalnega upravnega organa.

V preteklosti je družba Telekom Slovenije obvestila Agencijo o posredovanju naslednjih pomembnejših storitev elektronske komunikacije:

- javne glasovne storitve preko fiksne javnega telekomunikacijskega omrežja,
- govorne storitve v javnem mobilnem omrežju,
- telekomunikacijske storitve v mednarodnem prometu,
- storitve prenosa podatkov in
- storitve zakupa lokalnih ter mednarodnih vodov.

Na podlagi obvestila je družba dolžna plačati letno nadomestilo v znesku 992 tisoč evrov [2010: 992 tisoč evrov]. Znesek nadomestila je določen na podlagi tarife iz splošnega akta Agencije.

Prav tako je družba Telekom Slovenije dolžna plačati letno nadomestilo za pravico do uporabe radijske frekvence in števil. Nadomestilo za uporabo radijske frekvence znaša 762 tisoč evrov [2010: 450 tisoč evrov], medtem ko nadomestilo za pravico do uporabe številskega prostora v istem obdobju znaša 514 tisoč evrov [2010: 494 tisoč evrov]. Znesek nadomestil je določen na podlagi tarife iz splošnega akta Agencije.

Storitve mobilne telefonije

Koncesijska pogodba	Datum podelitve pooblastila	Obdobje	Nadomestilo
Koncesijska pogodba za uporabo radio-frekvenčnega spektra za storitve mobilne telefonije GSM v frekvenčnih pasovih od 890-915 MHz in od 935-960 MHz po standardih GSM.	2. 4. 1998	15 let	Koncesnina 9.863 tisoč evrov
Koncesijska pogodba za uporabo radio-frekvenčnega spektra za storitve mobilne telefonije GSM, ki deluje v omrežju DCS 1800.	3. 1. 2001	15 let	Koncesnina 4.173 tisoč evrov
Koncesijska pogodba za uporabo radio-frekvenčnega spektra za opravljanje storitev UMTS/IMT-2000.	27. 11. 2001	15 let, podaljšano do 21. 9. 2021	Koncesnina 91.804 tisoč evrov

36. Učinek združitve

V nadaljevanju povzemamo učinek pripojitve družbe Mobitel k družbi Telekom Slovenije. Ob pripojitvi je bila uporabljena združitvena metoda.

Izkaz poslovnega izida

v tisoč EUR	2010 preračunano Telekom Slovenije z Mobitelom	2010 Telekom Slovenije
Čisti prihodki od prodaje	711.999	381.168
Drugi prihodki od poslovanja	4.851	1.363
Skupaj odhodki poslovanja	-667.128	-380.833
Dobiček iz poslovanja	49.722	1.698
Finančni prihodki	21.984	58.574
Finančni odhodki	-299.454	-295.964
Dobiček pred obdavčitvijo	-227.748	-235.692
Davek iz dobička	-9.313	280
Čisti dobiček/izguba poslovnega leta	-237.061	-235.412

Bilanca stanja

v tisoč EUR	31. 12. 2010 preračunano Telekom Slovenije z Mobitelom	31. 12. 2010 Telekom Slovenije
SREDSTVA		
Neopredmetena sredstva	86.746	28.730
Opredmetena osnovna sredstva	921.107	612.739
Naložbe v odvisne družbe in skupne podvige	75.192	273.614
Druge finančne naložbe	202.177	195.486
Ostala dolgoročna sredstva	30.793	11.457
Naložbene nepremičnine	6.362	0
Odložene terjatve za davek	17.638	10.780
Skupaj dolgoročna sredstva	1.340.015	1.132.806
Sredstva za odtujitev	5.688	5.688
Zaloge	11.786	7.017
Poslovne in druge terjatve	165.500	73.010
Terjatve za davek iz dobička	0	0
Kratkoročne finančne naložbe	74.507	74.336
Denar in denarni ustrezniki	36.665	25.249
Skupaj kratkoročna sredstva	294.146	185.300
Skupaj sredstva	1.634.161	1.318.106

Bilanca stanja

v tisoč EUR	31. 12. 2010 preračunano Telekom Slovenije z Mobitelom	31. 12. 2010 Telekom Slovenije
KAPITAL IN OBVEZNOSTI		
Vpoklicani kapital	272.721	272.721
Lastne delnice	-3.671	-3.671
Rezerve	352.102	251.213
Zadržani čisti poslovni izid	129.994	29.500
Prevrednotovalne rezerve za opredmetena osnovna sredstva	76.559	71.590
Prevrednotovalne rezerve za finančne inštrumente	2.478	184
Skupaj kapital in rezerve	830.183	621.537
Dolgoročno odloženi prihodki	9.506	8.577
Rezervacije	34.751	21.889
Dolgoročne poslovne obveznosti	525	525
Prejeta dolgoročna posojila in krediti	130.338	130.338
Druge dolgoročne finančne obveznosti	308.001	308.001
Odložene obveznosti za davek	9.621	9.621
Skupaj dolgoročne obveznosti	492.742	478.951
Poslovne in druge obveznosti	129.393	70.483
Obveznost za davek iz dobička	4.053	3.802
Prejeta kratkoročna posojila in krediti	128.459	116.001
Druge kratkoročne finančne obveznosti	16.967	15.943
Kratkoročno odloženi prihodki	18.242	7.287
Vnaprej vračunani stroški in odhodki	14.122	4.102
Skupaj kratkoročne obveznosti	311.236	217.618
Skupaj obveznosti	803.978	696.569
Skupaj kapital in obveznosti	1.634.161	1.318.106

3.3.3

Poročilo neodvisnega revizorja za družbo Telekom Slovenije, d. d.

POROČILO NEODVISNEGA REVIZORJA

Lastnikom gospodarske družbe Telekom Slovenije d.d.

Poročilo o računovodskih izkazih

Revidirali smo priložene računovodske izkaze gospodarske družbe Telekom Slovenije d.d., ki vključujejo bilanco stanja na dan 31. decembra 2011, izkaz poslovnega izida, izkaz vseobsegajočega poslovnega izida, izkaz gibanja kapitala in izkaz denarnih tokov za tedaj končano leto ter povzetek bistvenih računovodskih usmeritev in druge pojasnjevalne informacije.

Odgovornost posloводства za računovodske izkaze
Posloводство je odgovorno za pripravo in pošteno predstavitev teh računovodskih izkazov v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU in zahtevami Zakona o gospodarskih družbah, ki se nanašajo na pripravo računovodskih izkazov ter za takšne notranje kontrole, ki jih posloводство določi kot ustrezne in, ki omogočajo pripravo računovodskih izkazov, ki ne vsebujejo pomembno napačne navedbe zaradi prevare ali napake.

Revizorjeva odgovornost
Naša odgovornost je izraziti mnenje o teh računovodskih izkazih na podlagi revizije. Revizijo smo opravili v skladu z mednarodnimi standardi revidiranja. Ti standardi zahtevajo od nas izpolnjevanje etičnih zahtev ter načrtovanje in izvedbo revizije za pridobitev sprejemljivega zagotovila, da računovodski izkazi ne vsebujejo pomembno napačne navedbe.

Revizija vključuje izvajanje postopkov za pridobitev revizijskih dokazov o zneskih in razkritjih v računovodskih izkazih. Izbrani postopki so odvisni od revizorjeve presoje in vključujejo tudi ocenjevanje tveganj napačne navedbe v računovodskih izkazih zaradi prevare ali napake. Pri ocenjevanju teh tveganj prouči revizor notranje kontroliranje, povezano s pripravljanjem in poštenim predstavljanjem računovodskih izkazov družbe, da bi določil okoliščinam ustrezne postopke, ne pa, da bi izrazil mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja družbe. Revizija vključuje tudi ovrednotenje ustreznosti uporabljenih računovodskih usmeritev in utemeljenosti računovodskih ocen posloводства kot tudi ovrednotenje celotne predstavitve računovodskih izkazov.

Verjamemo, da so pridobljeni revizijski dokazi zadostna in ustrezna podlaga za naše revizijsko mnenje.

Mnenje
Po našem mnenju so računovodski izkazi v vseh pomembnih pogledih poštena predstavitev finančnega stanja gospodarske družbe Telekom Slovenije d.d., na dan 31. decembra 2011 ter njenega poslovnega izida in denarnih tokov za tedaj končano leto v skladu z mednarodnimi standardi računovodskega poročanja, kot jih je sprejela EU, in zahtevami Zakona o gospodarskih družbah, ki se nanašajo na pripravo računovodskih izkazov.

Poročilo o zahtevah druge zakonodaje
Posloводство je odgovorno tudi za pripravo poslovnega poročila v skladu z zahtevami Zakona o gospodarskih družbah. Naša odgovornost je ocenitev skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi računovodskimi izkazi. Naši postopki v povezavi s poslovnim poročilom so opravljeni v skladu z mednarodnim standardom revidiranja 720 in omejeni na ocenitev skladnosti poslovnega poročila z revidiranimi računovodskimi izkazi in ne vključujejo pregleda ostalih informacij, ki izhajajo iz nerevidiranih finančnih poročil.

Po našem mnenju je poslovno poročilo skladno z revidiranimi računovodskimi izkazi.

Ljubljana, 2. april 2012

Janez Uranič
Direktor
Ernst & Young d.o.o.
Dunajska 111, Ljubljana

Revizija, poslovno
svetovanje d.o.o., Ljubljana 1

Lidija Šinkovec
Pooblaščenka revizorka

4.

SLOVARČEK
STROKOVNIH
IZRAZOV
IN TUJK

asimetrična digitalna naročniška linija	ADSL	Asymmetric Digital Subscriber Line
Agencija za pošto in elektronske komunikacije	APEK	Post and Electronic Communications Agency
povprečni prihodek na naročnika	ARPU	Average Revenue Per User
asinhroni prenosni način	ATM	Asynchronous Transfer Mode
avtomatski telefonski odzivnik	ATO	Intelligent voice response
poslovanje med podjetji	B2B	Business to Business
Agencija za upravljanje kapitalskih naložb	AUKN	Capital Assets Management Agency
poslovanje do končne stranke	B2C	Business to Customer
širokopasovni dostop	BB	BroadBand
sistem za podporo poslovanju	BSS	Business Support System
vrednost investicij	Capex	Capital Expenditure
kabelska televizija	CATV	Cable Television
konvergenčne medijske storitve	CMS	Converged Media Services
uporabniška oprema	CPE	Customer Premises Equipment
Centreks	CTX	Centrex
digitalne izboljšane brezvrvične telekomunikacije	DECT	Digital enhanced cordless telecommunications
omrežni protokol za konfiguracijo dinamičnega gostitelja	DHCP	Dynamic Host Configuration Protocol
analiza paketnega prometa	DPI	Deep Packet Inspection
digitalna naročniška zanka	DSL	Digital Subscriber Line
dostopovni multiplexer DSL	DSLAM	DSL Access Multiplexer
gosti valovni multipleks	DWDM	Dense Wavelength Division Multiplex
nadgradnja GSM z izboljšanim prenosom podatkov	EDGE	Enhanced Data for GSM Evolution
elektroenergetske in klimatski sistemi	EEKS	Power Supply and Cooling Systems
sistem za upravljanje z omrežnimi elementi	EM	Element Manager
elektromagnetna združljivost	EMC	Electromagnetic Compatibility
elektromagnetno sevanje	EMS	Electro Magnetic Radiation
širokopasovni multipleksni sistem	EMX	Enhanced Subscriber Multiplexer
evropska norma	EN	European Norm
Evropsko združenje telekomunikacijskih operaterjev	ETNO	European Telecommunication Networks Operators Association
100 Mb/s, hitri Ethernet	FE	Fast Ethernet
sistem za obvladovanje okvar	FM	Fault management (system)
fiksno mobilna konvergenca	FMC	Fixed Mobile Convergence
hitri zaščitni mehanizem v IP/MPLS omrežju	FRR	Fast ReRoute
optika do poslovalnice	FTTB	Fiber To The Business
optika do kabelskega razdelilnika	FTTC	Fiber To The Curb
optika do lokalnih central	FTTEx	Fiber To The Exchange
vlakno do hiše/stanovanja	FTTH	Fiber To The Home
optika do ...	FTTx	Fiber to the X
1000 Mb/s Ethernet	GE	Gigabit Ethernet
prehodno podporno vozlišče GPRS	GGSN	Gateway GPRS Support Node
geografski informacijski sistem	GIS	Geographical Information System
splošna paketna radijska storitev	GPRS	General Packet Radio Service
svetovna pobuda za poročanje [trajnostni razvoj]	GRI	Global Reporting Initiative
globalni sistem mobilnih komunikacij	GSM	Global System for Mobile communication
Geodetska uprava RS	GURS	Surveying and Mapping Authority
visoka ločljivost videa ali slike	HD	High Definition
televizijski sistem z visoko ločljivostjo	HDTV	High Definition Television
hitri [širokopasovni] internet	HSI	High Speed Internet
hitri paketni prenos k uporabniku	HSDPA	High-Speed Downlink Packet Access
hitri paketni prenos podatkov	HSPA	High Speed Packet Access
nadgradnja hitrega paketnega prenosa podatkov	HSPA+	Evolved High-Speed Packet Access
hitri paketni prenos od uporabnika	HSUPA	High-Speed Uplink Packet Access
strojna oprema	HW	Hardware
infrastruktura kot storitev	IaaS	Infrastructure as a Service
Mednarodna komisija za elektrotehniko	IEC	International Electrotechnical Commission
Informacijsko komunikacijske tehnologije	IKT	Information and communication technologies
podsystem za IP večpredstavnostne komunikacije	IMS	IP Multimedia Subsystem
internetni protokol	IP	Internet Protocol
internetni protokol verzija 6	IPv6	Internet Protocol version 6
televizija preko internetnega protokola	IPTV	IP television
Mednarodna organizacija za standardizacijo	ISO	International Standard Organization
digitalno omrežje z integriranimi storitvami	ISDN	Integrated Services Digital Network
ponudnik internetnih storitev	ISP	Internet Service Provider
Mednarodna zveza za telekomunikacije	ITU	International Telecommunication Union
avtomatski telefonski odzivnik	IVR	Intelligent voice response
krajevno kabelsko omrežje	KKO	Local cable Network
ključni kazalniki poslovanja	KPI	Key Performance Indicators
Lokalno omrežje Ethernet	LAN	Local Area Network
lokalno agregacijsko stikalo	LAS	Local Aggregation Switch
4G, post 4G, po 3 GPP mobilnem standardu	LTE	Long Term Evolution
oddajanje več prejemnikom	MTC	Multi Cast

večpredstavna domena	MMD	Multi Media Domain
spletna igra za veliko številu igralcev	MMOG	Massively Multiplayer On-line Game
prenosljivost mobilnih števil	MNP	Mobile Number Portability
večprotokolna komutacija z zamenjavo label	MPLS	Multiprotocol Label Switching
srednji čas med odpovedima	MTBF	Mean Time Between Failures
mobilni operater navideznega omrežja	MVNO	Mobile Virtual Network Operator
brezžično lokalno omrežje od Mobitela	NeoWLAN	Wireless Local Area nNetwork
naslednja generacija omrežja	NGN	Next Generation Networks
podporni sistemi naslednje generacije	NGOSS	Next Generation Operational Support systems
omrežni osebni video zapisovalnik	NPVR	Network Based Personal Video Recorder
strežnik za poenoteno komuniciranje	OCS	Office Communication Server
zaključna naprava optičnega voda	OLT	Optical Line Terminal
stroški poslovanja brez amortizacije	Opex	Operational Expenditure
sistem za podporo obratovanju	OSS	Operational Support System
platforma kot storitev	PaaS	Platform as a Service
povezava točka točka [medtočkovna povezava]	P2P	Point to Point
pleziona digitalna hierarhija	PDH	Plesiochronous Digital Hierachy
sistem za upravljanje z zmogljivostmi	PM	Performance Management System
pasivno optično omrežje	PON	Passive Optical Network
dostopovno vozlišče	POP	Point Of Presence
osnovna telefonska storitev	POTS	Plain Old Telephone Service
protokol PPP s prenosom preko Ethernet-a	PPPoE	Point to Point Protocol over Ethernet
polno razvezan dostop	PRD	Local Loop Unbundling, Full
komutirano javno telefonsko omrežje	PSTN	Public Switched Telephone Network
upor s pozitivnim temperaturnim koeficientom	PTK	Positive Temperature Coefficient Resistor
kakovost izkušnje	QoE	Quality of Experience
kakovost storitev	QoS	Quality Of Service
regionalno agregacijsko stikalo	RAS	Regional Aggregation Switch
razvodno naročniško omrežje	RNO	Distribution Access Network
radijska relejna zveza	RR	Radio Relay
programska oprema kot storitev	SaaS	Software as a Service
mejni krmilnik sej	SBC	Session Border Controller
sinhrona digitalna hierarhija	SDH	Synchronous Digital Hierarchy
storitvena platforma	SDP	Service Delivery Platform
televizijski sistem standardne ločljivosti	SDTV	Standard Definition Television
strežno podporno vozlišče GPRS	SGSN	Serving GPRS Support Node
DSL z enim bakrenim parom	SHDSL	Singlepair High bit rate DSL
protokol za vzpostavitev seje	SIP	Session Initiation Protocol
Slovenski standard	SIST	Slovenian Standard
sporazum o nivoju storitve	SLA	Service Level Agreement
majhna in srednja podjetja	SME	Small and Medium Eneterprises
preprosti protokol za upravljanje omrežja	SNMP	Simple Network Management Protocol
servisno orientirana arhitektura	SOA	Service Oriented Architecture
majhna pisarna, domača pisarna	SOHO	Small Office Home Office
stikalo za IP telefonijo	SS	Soft Switch
televizijski komunikator	STB	Set Top Box
sinhroni način prenosa	STM	Synhronous Transfer Mode
sistem ravnanja z okoljem	SRO	Environmental Management System
programska oprema	SW	Software
celotni stroški lastništva	TCO	Total Cost of Ownership
časovni multipleks	TDM	Time Division Multiplex
produkt za nadzor omrežij	TeMIP	Network Supervision Product
sistem za podporo procesu odprave napak	TT	Trouble Ticketing [system]
čas od ideje do ponudbe na trgu	TTM	Time To Market
univerzalni mobilni dostop	UMA	Universal Mobile Access
univerzalni mobilni telekomunikacijski sistem	UMTS	Universal Mobile Telecommunications System
obveznost zagotavljanja univerzalnih storitev	USO	Universal Service Obligation
prizemno radijsko dostopovno omrežje	UTRAN	UMTS Terrestrial Radio Access Network
brez prekinitvena govorna zveza na prehodu mobilnega in WiFi omrežja	VCC	Voice Call Continuity
zelo hiter digitalni naročniški vod	VDSL	Very High Bit Rate Digital Subscriber Line
zelo hiter digitalni naročniški vod druge generacije	VDSL2	Very High Bit Rate Digital Subscriber Line 2
navidežno lokalno omrežje	VLAN	Virtual Local Area Network
video na zahtevo	VoD	Video on Demand
govor prek IP protokola	VoIP	Voice over IP
navidežno privatno LAN omrežje	VPLS	Virtual Private LAN Service
virtualno privatno omrežje	VPN	Virtual Private Network
brezžični storitveni protokol	WAP	Wireless application protocol
mrežni usmerjevalec valovnih dolžin	WGR	Wavelength Grating Router
Brezžično omrežje po IEEE 802.11 standardih	WiFi	Wireless Fidelity
svetovna medsebojna obratovalnost mikrovalovnega dostopa	WiMAX	Worldwide interoperability for microwave access
oznaka za družino tehnologij DSL	xDSL	Digital Subscriber Line [all technical solutions]

Splošni podatki o obvladujoči družbi Telekom Slovenije, d. d.

Družba:	Telekom Slovenije, d. d.
Sedež:	Ljubljana
Naslov:	Cigaletova ulica 15, 1000 Ljubljana
Enotna identifikacijska številka:	5014018
Davčna številka:	SI 98511734
Številka vpisa v sodni register:	vložna številka 1/24624/00, Okrožno sodišče v Ljubljani
Število delnic:	6.535.478
Kosovne delnice – oznaka:	TLSG
Telefon:	00386 1 234 10 00
Telefaks:	00386 1 231 47 36
Spletna stran:	http://www.telekom.si
Elektronski naslov:	info@telekom.si

Pomembnejša področja dejavnosti**Šifra dejavnosti**

61.100	Telekomunikacijske dejavnosti po vodih
61.200	Brezžične telekomunikacijske dejavnosti
61.900	Druge telekomunikacijske dejavnosti
63.110	Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti
71.129	Druge inženirske dejavnosti in tehnično svetovanje
80.200	Nadzorovanje delovanja varovalnih sistemov

Odvisne družbe v skupini**Družbe v Sloveniji**

Družba:	GVO, gradnja in vzdrževanje telekomunikacijskih omrežij, d. o. o.
Sedež:	Ljubljana
Naslov:	Cigaletova ulica 10, 1000 Ljubljana
Telefon:	00386 1 234 1000
Telefaks:	00386 1 234 1803
Spletna stran:	http://www.gvo.si
Elektronski naslov:	gvo@telekom.si

Družba:	AVTENTA.SI, sistemska integracija in poslovne rešitve, d. o. o.,
Sedež:	Ljubljana
Naslov:	Verovškova ulica 55, 1000 Ljubljana
Telefon:	00386 1 583 68 00
Telefaks:	00386 1 583 68 01
Spletna stran:	http://www.avtenta.si
Elektronski naslov:	info@avtenta.si

Družba:	TSmedia, d. o. o.
Sedež:	Ljubljana
Naslov:	Cigaletova ulica 15, 1000 Ljubljana
Telefon:	00386 1 500 85 00
Telefaks:	00386 1 234 11 90
Spletna stran:	http:// www.tsmedia.si

Družba:	POGODAK TRAŽILICA d. o. o. u likvidaciji
Sedež:	Zagreb, Hrvaška
Naslov:	Martićeva 13

Družba: POGODAK DOO BEOGRAD – U LIKVIDACIJI
Sedež: Beograd, Srbija
Naslov: Maršala Birjuzova 3-5

Družba: SOLINE Pridelava soli d. o. o.
Sedež: Portorož
Naslov: Seča 115, 6230 Portorož
Spletna stran: <http://www.soline.si>
Elektronski naslov: kpss@soline.si

Družba: M-Pay d. o. o.
Sedež: Maribor
Naslov: Ul. Vita Kraigherja 3, 2000 Maribor
Spletna stran: <http://www.m-pay.com>
Elektronski naslov: info@tsmedia.si

Družbe v tujini

Družba: IPKO Telecommunications d. o. o.
Sedež: Priština, Kosovo
Naslov: ULPIANA, Street: "Zija Shemsu" No. 34
Spletna stran: <http://www.ipko.net>
Elektronski naslov: info@ipko.com

Družba: Ipko Net Albania, d. o. o.
Sedež: Tirana, Albanija
Naslov: Donika Kastrioti, Nr. 4 Tirana

Družba: N.B. "Media Works" d. o. o.
Sedež: Priština, Kosovo
Naslov: Dardania SU1/1

Družba: DSN, d. o. o.
Sedež: Sojevo, Kosovo
Naslov: US Bondsteel Camp

Družba: ONE DOO Skopje
Sedež: Skopje, Makedonija
Naslov: Bulevar Kuzman Josifovski Pitu 15
Spletna stran: <http://www.one.mk>
Elektronski naslov: CAD@one.mk

Družba: DIGI PLUS MULTIMEDIA DOOEL, Skopje
Sedež: Skopje, Makedonija
Naslov: Bul. Partizanski odredi, no. 70, DTC Aluminka, 5. nadstropje

Družba: ANEKS d. o. o. Banja Luka
Sedež: Banja Luka, Bosna in Hercegovina
Naslov: Majke Jugovića 25
Spletna stran: <http://www.aneks.si>
Elektronski naslov: office@aneks.com

Družba: PRIMO Communications d. o. o.
Sedež: Tirana, Albanija
Naslov: Autostrada Tiranë-Durrës, km 1, Komuna Kasha
Spletna stran: <http://www.primo.al>
Elektronski naslov: sales@primo.al

Družba:	SIOL d. o. o.
Sedež:	Zagreb, Hrvaška
Naslov:	Margaretska 3
Družba:	SIOL B.V. in liquidation
Sedež:	Amsterdam, Nizozemska
Naslov:	Locatellikade 1 Parnassustrn
Družba:	SIOL d. o. o. Sarajevo
Sedež:	Sarajevo, Bosna in Hercegovina
Naslov:	Tešanjaska ulica 24a
Družba:	SIOL d. o. o. Podgorica
Sedež:	Podgorica, Črna gora
Naslov:	Bulevar Svetog Petra Cetinjskog 106
Družba:	Gibtelecom Limited
Sedež:	Gibraltar, Gibraltar
Naslov:	15/21 John Mackintosh Square
Spletna stran:	http://www.gibtele.com
Elektronski naslov:	info@gibtele.com